

EX
LIBRIS

Dr HEINRICH
CHRISTENSEN

ALEXANDERS SAGA.

NORSK BEARBEIDELSE FRA TRETTENDE AARHUNDREDE

AF PHILIP GAUTIERS LATINSKE DIGT ALEXANDREIS.

MED EN ORDSAMLING UDGIVEN

af

C. R. Unger.

CHRISTIANIA.

Trykt paa Feilberg & Landmarks Forlag

hos Carl C. Werner & Comp.

1848.

Forord.

Alexander den Store var en af Middelalderens mest yndede Romanhelte, hvorfor ogsaa hans Bedrifter ere blevne Gjensind for fast utallige Bearbejdelser saavel i Vers som Prosa hos de fleste af Europas Nationer. Hvad Under da, at vore Forfædre, som med saa megen Interesse omfattede alt, hvad der havde Navn af Historie, ogsaa have optaget dette Emne imellem den store Mængde Oversættelser, hvortil de hentede Stoffet fra Frankrigs og Englands mere fabelagtige Sagnkredse.

Hvorvel nu denne Slags Sagaer i historisk Vigtighed og Interesse naturligvis langt fra kunne maale sig med dem, der omhandle Begivenheder i de nordiske Lande, saa ere de dog for Sproget og Litteraturhistorien af stor Betydning, og fortjene derfor tilfulde, ligesaa vel som den store Masse endnu utrykte Skrifter af legendarisk-asketisk Indhold, at drages frem for Lyset.

For ikke at tale om de vigtige Bidrag disse Skrifter indeholde til Kulturhistorien, og de interessante Betragtninger de lede til ved den eiendommelige Maade, hvorpaa vore Forfædre opfattede, gjengave og ligesom nationaliserede det fremmede Stof, vil jeg kun her kortelig gjøre opmærksom paa deres Vigtighed i sproglig Henseende. Det er en Selvfølge, at her, paa Grund af det forskjellige Stof og det fremmede Feldt, hvorpaa Tanker og Begivenheder bevæge sig, maa forekomme mangfoldige Begreber og Ord, Berigelser for Sprogforraadet, til hvis

Fremtræden Skildringen af det vante, hjemlige Liv ei saa let gav Anledning; ja undertiden kunne endog saaledes leilighedsvis enkelte hidtil enestaaende *ἁπαξ λεγόμενα* af og til dukke frem og sprede Lys paa Steder, hvor man før famlede efter den rette Betydning (jvf. narir, nærværende Saga 100¹⁵, med Skirnism. Str. 31 Ældre Edda).

Hertil kommer at en stor Del af denne Slags Oldskrifter have vedligeholdt sig i ældre Afskrifter, og saaledes i Sprogform ere forblevne nærmere den oprindelige Text, end Tilfældet er med mange andre; i ældre Tider bleve nemlig aldrig Afskrifter tagne med diplomatarisk Nøiagtighed, men enhver Afskriver forandrede Orthographi og tildels Sprogform efter eget Skjøn, udelod Ord, som vare ham dunkle, optog andre paa hans Tid mere brugelige Udtryk og Böiningsformer for de i Originalen forekommende forældede eller da mindre bekjendte, kort behandlede sin Text fra Formens Side med fuldkommen Egenraadighed. Jo længere altsaa deslige Afskrifter stige op i Tiden, desto troere og anskueligere maa det Billede være, de give af Sproget i dets ældre og oprindelige Skik, og desto vigtigere bliver det at erholde, saa vidt muligt, nøiagtige Aftryk deraf til Befordring af et mere selvstændigt Studium af Oldsproget.

Förend jeg gaar over til at gjøre Rede for Haandskrifterne og disses Benyttelse ved Udgaven af denne Alexanders Historie, maa jeg i Korthed omtale det latinske Digt, der ligger til Grund for denne Saga, samt dettes Forfatter og Forhold til den norske Bearbejdelse (s. forövrigt Grässe: Die grossen Sagenkreise des Mittelalters, Dresden und Leipzig 1842, samt Nyerup: Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge igjennem Aarhundreder, Kjöbh. 1816.)

Philippe Gautier de Lille eller de Châtillon (Mag. Philippus

Galterus Castellionæus) var födt i Ryssel (Lille), men kaldte sig efter Staden Châtillon, som han selv siger:

Insula me genuit, rapuit Castellio nomen,

Perstrepuat modulis Gallia tota meis.

Han skal have været Provst ved Domkirken i Dornick (Tournai). Sit Digt Alexandreis tilegnede han Guillelmus, Erkebiskop af Rheims, og inddelte det i 10 Böger, hvis Begyndelsesbogstaver tilsammenlagte udgjøre dennes Navn; saaledes begynder for Exempel første Bog:

Gesta ducis Macedum totum digesta per orbem,

Quam large dispersit opes, quo milite Porum

Vicerit et Darium, quo principe Græcia victrix

Risit, et a Persis rediere tributa Corinthum,

Musa, refer . . . . .

Digtets Tilbliven maa falde i Slutningen af det 12te Aarhundrede; thi Erkebiskop Guillelmus døde 1201, og Digteren omtaler Thomas Becket's Mord (29 Decbr. 1170) som en nylig foregaaet Begivenhed (s. nærv. Overs. S. 115). Digtet selv er fornemmelig bearbejdet efter Curtius, udmærker sig ved livlige, fortræffelige Skildringer, og var derfor særdeles yndet i Midtaldren, da det blev fortolket i Skolerne, endog med Tilsi-desættelse af de klassiske Digtere. Herfra skriver sig den Mængde Haandskrifter af Digtet (tildels med Varianter og korte Oplysninger), som endnu existere, og de mange Udgaver man i forrige Tider foranstaltede deraf (2 i 15de, 4 i 16de og 1 i 17de Aarhundrede), hvilke dog alle nu ere saa sjældne, at der f. Ex. i Kjöbenhavn, hvor der findes 5 Haandskrifter af dette Digt (3 i den Arn. Magnæanske Samling og 2 paa det kongelige Bibliothek), paa Tryk kun eksisterer et eneste Exemplar, den daarlige Udgave in qv. Lyon 1558, der forvares paa det kongelige Bibliothek, og i Christiania findes den desværre ikke paa noget af Bibliothekerne.

Den norske Bearbejder har ikke lagt an paa at levere nogen ordret eller slavisk Oversættelse af sin Original, som han behandler temmelig frit, men har meget mere stræbt at lempe Stil og Foredrag efter de indenlandske Sagaers Vis, og har derved lagt for Dagen stort Mesterskab i Behandlingen af sit Modersmaal. Det var ogsaa det ypperlige Sprog i denne Saga, som i den Grad tildrog sig den store Arne Magnussens Opmærksomhed, at han selv i sin Tid forberedede en Udgave deraf (s. Werlauff: Biographiske Efterretninger om Arne Magnussen i Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed. III. 128.)

Paa Steder, hvor Digteren anstiller almindelige Reflexioner eller moralske Betragtninger over Begivenhederne, har Oversætteren som oftest holdt sig nærmere ved Originalens Ord og Udtryk, og citerer da gjerne meistari Galterus som Hjemmelsmand, undertiden med Tillæg af: er versat hefir þessa sögu. Til Sammenligning hidsættes her af Originaldigtet, hvad der svarer til Slutningen af 2den Bog, nærværende Udgave S. 36:

Proh gloria fallax

Imperii! proh quanta patent ludibria sortis

Humana! Cirum terræ pelagique potentem

Delicias orbis, quem summo culmine rerum

Extulerat virtus, quem fama locarat in astris,

Qui rector composque sui, qui totus et unus

Malleus orbis erat, imbellis femina fregit.

Parcite, mortales, animos extollere fastu

Collatis opibus aspernarique minores!

Parcite, victores, ingrati vivere summo

Victori! vires, sceptrum, diadema, triumphos,

Divitias dare qui potuit, auferre valebit.

Hvem der er den egentlige Oversætter eller Bearbejder af denne Saga paa Norsk er vel vanskeligt at vide med Bestemthed, da den ældste og bedste Codex tier herom, og skjönt den

yngre Afskrift i Cod. Arn. Magn. 226 fol. angiver den som Biskop paa Hólum 1264 afdøde Brand Jonsson, saa grunder denne Angivelse sig sandsynligvis kun paa en traditionel Formodning. At Oversættelsen er bleven til omtrent ved Midten af det 13de Aarhundrede, Oversætteren være nu en Nordmand eller Islænder, kan man med Rimelighed slutte af Sproget, og dette synes ogsaa at bestyrkes ved den Bemærkning, som er knyttet til Digterens Beretning (S. 115) om Robert af Flandern og Thomas Becket's Mord, at man heraf kan skjønne, hvad Tid Mester Galterus har levet (hefir uppi verit); thi havde Oversætteren været Digterens Tid nærmere, havde han vel ikke af slige Omstændigheder behøvet at slutte sig til dennes Levetid.

Ved Udgaven af nærværende Saga ere følgende Haandskrifter benyttede, samtlige i den Arnamagnæanske Samling i Kjöbenhavn:

I.

A) Pergamentscodex 519 qv. Efter denne Codex er Texten aftrykt, dog saaledes at den ved aabenbare Skrivfeil og Udeldelser er suppleret efter B (226 fol.), saa ofte det lod sig gjøre, og forøvrigt ved Conjectur berigtiget, hvor man med nogenlunde Sikkerhed kunde slutte sig til den rette Læsemaal; dog ere slige Forandringer bemærkede i Noterne, og Membranens Læsemaal der anførte, da Erfaring har vist, at hvad man saaledes ved første Öiekast har anseet for Feil, undertiden ved fortsat Forskning kan gjøre sig gjældende som det rette.

Sagaens Inddeling i 10 Böger, overensstemmende med den latinske Alexandreis, grunder sig for en Del paa Codex selv, da den der (undtagen ved Niende Bog) er antydnet ved et stort malet (rødt eller grønt) Begyndelsesbogstav, og kan maaske

være til Nytte for dem, der have Adgang til Originalen og Lyst til Sammenligning.

Med Hensyn til dette ypperlige Haandskrifts *) Skjebne kan man bemærke, at Arne Magnussen har erhvervet det i Norge af en Magister Ottesen, Prest i Bergen, og at det tilforn havde tilhørt den bekendte Geert Miltzow, Prest paa Voss. I sin egenhændig optagne Catalog over sine Haandskrifter (Cd. Arn. Magn. 435 qv.) har Arne nemlig følgende Rubrik:

Alexandri Magni Saga, antiqvå scripturå.

Örvaroddz Saga

4to.

Bokina feck eg i Norege af Mag. Otta Ottasynne preste i Biörgvin, hefur hana átt Mag. Geert Miltzow prestur á Voss.

Ordene: Örvaroddz Saga har han senere overstrøget, og ved Siden af tilføiet: Þesse Örvaroddz Saga er nu separerud hier fra, og er sier i lage. Det samme har han ogsaa bemærket paa en tilheftet Papirlap bagi Cd. 519, 4to.: Hier aptan vid var Örvaroddz Saga med annarri og nyrre hendi, hveria eg her fra nú separerad hefi. Denne Örvarodds Saga staar nu blandt Additamenterne No. 76b qv., og her har ligeledes Arne Magnussen paa en Seddel anmærket, at den stod bagved Alexanders Saga, og at han havde faaet den i Norge (s. Rafn: Fornaldar sögur II, X—XI). Det kan altsaa ingen Tvivl være om, at han med denne i Catalogen anførte Alexandri Magni Saga mener Cd. 519 qv. Den Papirlap, som før laa løs og nu er fastheftet foran i denne Codex, og hvorpaa med Arnes Haand: Kom fra Ormi Dadasynne 1721, maa følgende senere ved en Feiltagelse være kommen ind i denne Bog, hvor den ikke hører hjemme.

*) Nærmere Beskrivelse over denne Skindbog findes hos Gislason: Um frump, ísl. tungu i fornöld, S. XL—XLIV.

Denne Membrans ægte, gamle Sprog- og Boiningsformer karakterisere den som henhørende til de bedste af de ældre Haandskrifter; saaledes kan man f. Ex. mærke Præt. Conj. af de reduplicerende Verber uden Omlyd (lioþe Pag. 67 Lin. 8) samt det nægtende -a: era, vara, en Egenhed den har tilfælles med Eirspennill og Morkinskinna, og man kan vel uden at feile meget anse den for samtidig med den første af disse Codices, skjönt den vistnok er yngre end den sidste. Tiden for dens Afskriven maa man vel saaledes med Gislason henføre til omtrent 1300, og maaske snarere før end efter dette Aar. Orthographien (f. Ex. Forvexlingen af æ og œ) synes at røbe en islandsk Afskriver.

Til Lettelse for dem, der ei ere vant ved Haandskrifternes i enkelte Punkter vaklende Retskrivning, anføres denne Membrans vigtigste Egenheder i saa Henseende.

Vokalerne:

Imellem korte og lange Vokaler skjælnes som oftest ikke, dog betegnes de sidste af og til ved en Accent (ét Sted ved Fordobling, siin 2°). Undertiden accentueres ogsaa Diphthonger, og Vokaler der ifølge sin Natur ere lange, som ei, au, æ, ligeledes e, ø, g; ved de 3 sidste har man dog af Mangel paa Typer ikke kunnet gjengive Accenten. Herved maa bemærkes, at Accenten kun bruges over disse, naar de virkelig ere Diphthonger eller lange Vokaler, altsaa ikke naar au eller ø staar for Omlyden af a (ö), eller æ og g blot ere graphiske Tegn for e.

Tegnene for de to Lyd æ og œ forblandes meget ofte, saaledes at æ, g, der egentlig skulde staa for æ (Omlyd af á), ligesaa hyppig bruges for œ (Omlyd af ó); og ø, g, der egentlig skulde betegne œ, igjen paa den anden Side sættes istedenfor æ. Exempler herpaa finder man overalt.

a staar undertiden, upaavirket af den følgende Stavelses u,

istedenfor Omlyden $\ddot{o}$ *) (ellers i dette Haandskrift betegnet o, au, ø, q): staðvæt (d. e. stöðugt) 39²⁷, ústaðug 55²², markuð 64²⁶.

au (av), undertiden med et Tegn av, bruges, foruden regelmæssigen som Diphthong, ogsaa 1) for at betegne Omlyden $\ddot{o}$ som: taulo (d. e. tölu), vstaðoet (d. e. ústöðugt), haufðingi (höfðingi), sarmv (sömu). 2) og paa et Sted 28¹⁴ av = á (Aa, Elv).

e bruges undertiden for $\ddot{e}$, dels altsaa for æ (Omlyd af $\ddot{a}$), som: sei (d. e. sæi) 93⁴, geta (d. e. gæta) 12¹², gefa (d. e. gæfa) 13²¹, nest (d. e. næst) 13¹⁰, hesto (d. e. hæstu) 90¹¹, véra (d. e. væra) 125¹³; dels for $\ddot{e}$ (Omlyd af $\ddot{o}$), som: hevir (d. e. hæfir) 39³⁰, eginn (d. e. æginn) 67⁹. Sjældnere staa æ ($\ddot{e}$) og ø for e, som: æn (d. e. en) 7², hærnaðe (d. e. hærnaði) 53¹², ein (d. e. ein) 35¹¹; brf (d. e. bréf) 25¹.

o vexler med u i Böinings- og Afledningsendelser, samt med au, for at betegne $\ddot{o}$; paa to Steder bruges det for á: hövom (d. e. hávum) 89²⁰ og boðom (d. e. báðum) 57²³.

q findes af og til for at betegne $\ddot{o}$ (U-Omlyden af a) som: sqk 26²⁵, svqr 63², strandhogg 13²⁵, qreiganom 52⁹; der-

*) At Omlyden af a i vort gamle Sprog, som nogle paastaa, har været ligelydende med o er umuligt. Denne Paastand gjendrives noksom af Linjerimet i de gamle Vers (f. Ex. Skokkr lá dyrr á dökkri Fagrsk. P. 121, Óld hefir afrið goldit sms. P. 141; disse to Linjer danne første Led af en Viseferjing, hvor Reglerne fordrer samme Consonant i Rimet kk, ld, men forskjellig Vokal $\ddot{o}$ og o, ikke o og ø), og skjønt dette er et Bevis instar omnium, kan man dog til Overflod bemærke, at mange af de gamle Haandskrifter iemmelig nøiagtig adskille disse to Lyd; fortrinlig er især i saa Henseende de saakaldte Annales Regii (No. 2087 qv. æld. Saml. Kongl. Bibl. i Kjöbenhavn) skrevne paa Island omtrent ved Aar 1300, en Codex der paa det nøiagtigste ved forskjellige Tegn og Accentur adskiller Vokallýdene. Angaaende Udtalen af denne Omlyd hos de Gamle, er det vel umuligt at komme til nogen Vished, maake den kan have havt den dunkle Lyd af det engelske u; imidlertid synes Udtalen $\ddot{o}$ (den nu brugelige paa Island og i nogle Strøg af Norge) at burde foretrakkes for o (den almindelige i de fleste norske Dialekter), saa meget mere som den første i enkelte Ord har vedligeholdt sig overalt i Landet (som i Björn, Örn, Öl, Kjøt, snögg, glögg og lign.).

næst staa q nogle Steder for á (Aa, Elv) som: 22¹⁹ 53¹⁹, qna (d. e. ána) 30²⁵.

ø og $\ddot{e}$ bruges dels 1) for æ (s. ovenfor), dels 2) for $\ddot{o}$, som: øsco (d. e. ösku Dat. af aska) 48¹⁸, øxn 52⁶, øxl 50¹ ørugt 59¹³, øðrovis 29⁹, høvom (d. e. höfum) 23¹⁰, sandhøfum 51⁵, friðargørð 59⁹, rønd 19⁵, røskve 89⁹, slængor 21²⁸, spørðo 48¹⁴, stökr (d. e. stökk) 22¹⁰; $\ddot{e}$ rende 10⁸, $\ddot{e}$ rendum 38²⁸, tømðot (d. e. tömdut) 33³¹.

u betegnes hyppig ved v; sjældnere derimod bruges u som Consonant for v, som: sviuirðliga 5¹⁵.

Consonanterne:

Undertiden fordobles Consonanterne urigtigen, som: solenn (d. e. sólin) 105³, i mott (d. e. i mót) 37²⁷, grett (d. e. grét) 58⁹; undertiden, og dette er hyppigere, skrives de enkelt, hvor en nøiagtigere Skrivebrug fordobler dem, som: drepin (d. e. drepinn) 128³¹, ein (d. e. einn) 123⁷, gneg (d. e. gnegg) 67¹⁶, spretr (d. e. sprettr) 71²³, rekiona (d. e. rekkjuna) 72⁸, stök (d. e. stökk) 89²⁷.

Som oftest udelades h foran l, n og r, som: luti, lutr, niga, raustr, reysti, ræðaz, rummaðr.

Naar $\ddot{o}$ skulde komme til at staa sidst i en ubetonet Stavelse efter en Vokal, skrives det undertiden t: scilnat 32⁴ for skilnað af skilnaðr. Hyppigere bruges dog omvendt $\ddot{o}$ efter enkelte Consonanter for d og t, som lycð (d. e. lykt), specð (d. e. spekt), vacða (d. e. vakta), fioldø (d. e. fjöldi), vandi (d. e. vandi).

To Gange forekommer Tegnet $\ddot{u}$ for ng, nemlig svivirðen 52¹, laqt 120¹².

For Bogstavet v bruger Codex foruden det almindelige Tegn ogsaa et andet, der nærmer sig mere dette Skriftegns angelsaksiske Form. Af Mangel paa Typer har man ikke kunnet adskille disse.

Det mediale Suffix ved Verberne betegnes almindeligen ved *z*, dog ogsaa ved *sc*, *zc*: herse 40^s, versc 44st, seze 115^{so}, hofzc 117st; to Gange ved *s*: dvels 20^s, 26st, men dvelz 24st.

Hvad de i Codex forekommende Forkortninger angaar, da ere de gjengivne overensstemmende med de Steder, hvor de forekomme opløste. Herved maa bemærkes: i Enden af Ordene anvender dette Haandskrift om hinanden *e* og *i*, ligeledes Endelsen er og *ir*; dog da den sidste *ir* synes at forekomme noget hyppigere, er Forkortningstegnet * ved Enden af Ord altid opløst *ir*. Herfra undtages dog naturligvis de faa Tilfælde, hvor * bruges for *ar*, nemlig svar* og ridd* i d. e. svarar, riddari; thi saaledes skrives disse Ord helt ud andre Steder i Codex. Formerne *p'rar*, *p'ri*, *p'ra* findes ingensteds opløste, man kan saaledes ikke vide om Afskriven har ment *peirar* o. s. v. eller *peirrar* o. s. v.; den første Form er her valgt. Præt. Plur. af *vera* skrives hyppigst forkortet *v^o*, dog flere Steder helt ud *varu*, *varo* og *voro*, da det sidste synes at forekomme oftest, er denne Opløsningsmaade bleven fulgt paa de Steder, hvor Codex har *v^o*. Forkortningen *m̄m* Dat. Plur. af *maðr* er bleven opløst *monnom*, som Ordet findes paa et Sted skrevet helt ud; paa et andet Sted staar *maunnom*, paa et tredje *monnum*. Dativ af *hann* skrives forkortet *h'm*, undertagen paa ét Sted, hvor det er opløst *honom*; denne Skrivemaade er derfor her fulgt.

Cd. Arn. Magn. 520 qv. er en Papirsafrskrift af A, der nogle Sieder er bleven confereret.

2.

B) Pergamentscodex No. 226 fol. (jvf. Gislason: Um frump. IX—XIV) Efter denne Membran er en Lakune af to Blade i A bleven udfyldt, og det saaledes supplerede (Pag. 76—82) sat

imellem Klammer. Ligeledes er det som Anhang trykte Brev fra Alexander til Aristoteles, der ikke staar i A, taget af denne Codex (s. Note til Pag. 162).

Med Hensyn til den Recension af Alexandersagaen, som findes i denne Bog, kan man mærke, at den ofte er betydelig kortere end A, idet paa mange Seder hele Sætninger og Perioder, der kunne være borte uden at skade Fortællingens Gang, ere udeladte, fornemmelig i de længere Taler. At anmærke disse Udeladelser i Noterne vilde have været for vidtløftigt og uvigtigt; man vil her blot gjøre opmærksom paa, at naar en Feil i A er rettet uden at B's Læsemaade anføres, er dette gjerne et Tegn paa, at det tilsvarende Sted mangler i den sidste Codex.

Angaaende Retskrivning og Sprogform i denne Membran kan bemærkes, at den bruger *æ* (e) for *æ* og *œ*, ofte *aa* (almindelig sammenslynget i ét Tegn, hvilket man her ikke har kunnet gjengive) for *ä*, *d* for *ð*, samt ofte *mer* og *mit* for *ver* og *vit* (Plural. og Dual. af 1ste Pers. Pron.), og Præp. med for *vid*.

Bogen er skreven paa Island, formodentlig noget efter Midten af det 14de Aarhundrede, og deler sig hvad Indholdet angaar (Alexanders Saga indtager nemlig en saare liden Part af denne store Foliant) i to til forskjellige Tider forfattede Hoveddele. Den første af disse er den saakaldte Stjörn (eg. stjörn heimsins, Verdens Styrelse) en Art af Bibelhistorie fra Verdens Skabelse til det Babyloniske Fangenskab, en Compilation af Peter Comestors Historia scholastica, Vincentii Bellovacensis Speculum historiale o. fl. a. (s. Werlauff: Nordisk Tidsskrift for Oldkyndig-III 128); denne er, som Bogens Fortale melder, samlet og oversat paa Foranstaltning af Kong Haakon Magnusson (reg. 1299—1319), og tildels efter dennes egen Medvirkning og Diktat. Brand Jonsson († 1264) kan saaledes ikke have haft noget at bestille

med Udarbeidelsen af denne første Del af Bogen, skjönt dette nok kunde være muligt ved den anden, hvor blandt andet tillige findes Alexanders Saga, da han ved Enden af denne anden Part af Bogen, der kun tilfældigvis maa være kommen til at staa paa samme Membran som Stjörn, udtrykkelig nævnes som Oversætter efter Kong Magnus Haakonssöns (Lagaboters) Befaling.

3.

C) 4 Membranblade, No. 655 qv, fragm. XXIX. Disse Blade stemme saa nøie med Cd. A, at man gjerne kunde antage den Codex, hvoraf de ere Levninger, forat være samtidig med A og at hidrøre fra samme Original som denne. Da dette Haandskrift imidlertid har adskilt sig noget fra A i Retskrivningen, hidrættes her til Sammenligning det meste af 4de Blads første Side (jvf. denne Udgave Pag. 144⁷ til 145⁸). Hvad her er sat imellem ( ) er udeglemt af Sagaskriveren, hvad der staar imellem [ ] kan ikke sees paa Grund af Huller i Pergamentet.

þa uacnar hann þo við er hann kendi mal broður síns. litr nu við honum hellr hermíliga oc mēlir. Er tu þar broðir .s. hann skemðar fullr en tómr trunaðr hefir svikit mæk oc ríki mitt. sæ nu huart iak scal hafa rað þín. oc þa lætr hann fara spíot ær hann hēllt a at æinum ungum manne æ(r) sott hafði æptir honum. þat flygr ígegnum hann oc þarf hann æg flæira. en .p. hellr enn undan. oc þui nest fellr niðr-fíllinn undir honum. þviat hann uar sárr til olífs. Porus uar þa oc sua mātfarinn at hann mátti eg standa afætr sína. oc þa kemr (at) A. gtlar hann dauðan. biðr sína menn fletta hann. en síllenn tegr þa at ueria hann oc bitr þa er at honum uílldu starfa. oc i þeiri suipan glepsir hann íkl[æði] hans oc slengvir honum a bac ser. oc læitar upp at standa. En þa lagu þ[ø] iðorin hans uti. oc i þui er hann costar upp at risa. gengr uindr ör sílunn. En þegar er Ar mátti þeckia at líf uar með

Poru. þa sigrar milldin með honum þa heift er hann hafðe til hans haft. oc þa mēlir hann hui uartu sua oðr oc ærr þar er þu hafðir spurt til. at uer haufum alldri osigr farit. at þu þorþir at hallda við oss orrostu. þuiat þu spyrr mic s. p. þa scal ec með æinurð suara þer. þar til er ec fræistaða við þic at keppa. uar engi sa undir heímsolinni at ec gtlada at til íafns myndi við mik comaz. oc uissa ec at ec atta mikít undir mer. þar til er ec ræynda þinn crapt oc hamingiu. en nu ma sia slíc mala lýcð sem orðinn er oekar ímilli. at þu ert mer myclu mattugri. Við þat uni ec þo at engi hefir(her) til díarflígarr við þer risit en ec. Uil ec þat rað æiga með þer Ar. at þu stēriz gi miauc af þessum at burð matt[un] t[la]ca díemi a mer. at uerða ma sua at nauccurr comi þer akne.

Endeligen maa anføres, at der ogsaa i det kongelige Bibliothek i Stockholm blandt de norsk-islandske Haandskrifter No. 24 qv., findes Brudstykker af Alexander-Sagaen (22 Pergamentsblade fra det 15de Aarhundrede).

Det Bogen tilføiede Ordregister var egentlig bestemt til at indeholde alle de i Sagaen forekomende Ord, men da dette betydelig vilde have forøget Bogens Volumen, har jeg indskrænket mig til i Regelen kun at optage dem, der ikke findes anførte i Glossariet til den af Professor Munch og mig udgivne Læsebog, eller som her forekomme i en anden Betydning end den der angivne. De anvendte Forkortninger tror jeg retteligen ville forstaaes uden nogen Forklaring; det ved de svage Verber i Parenthes tilføiede að, ð, d, t, eller Gjentakelsen af Rodens Endekonsonanter, skal antyde Præteritums Dannelse, f. Ex. rœma (ð) d. e. Præt. rœmda, rœma (að) Præt. rœmaða, sæta (tt) Præt. sætta, spennna (nt) Præt. spenta, stökkva (kt) Præt. stökta, pynda (nd) Præt. pynda.

Jeg overgiver herved denne lille Bog til mine Landsmænds velvillige Modtagelse, med Ønsket om at den ogsaa maa bidrage sit til at nære den Interesse, hvormed vort Oldsprog nu omfattes af saa mange, og med Forsikringen om intet at have sparet for ved en omhyggelig Correctur at faa den saa fri for Trykfeil som muligt. Maatte den nu vinde Sagkyndiges Bifald, og Forlæggerne nogenlunde se sine Udgifter dækkede, vilde det være en Opmuntring til snart, ved given Leilighed, at lade følge lignende Udgaver af andre Sagaer.

Föränd jeg slutter denne Fortale, skylder jeg at aflægge min Tak til Hr. P. G. Thorsen, Bibliothekar ved den arnamagnæanske Haandskriftsamling, for den Velvilje, hvormed han har lattet mig Adgangen til de under hans Værn staaende Haandskrifter, ligesom jeg ogsaa har hans Godhed at takke for Underretningen om de i det kongelige Bibliothek i Stockholm værende Membranfragmenter af Alexanders-Sagaen.

Christiania i Februar 1848.

C. B. Unger.

ALEXANDERS SAGA.

FÖRSTE BOG.

Darius hefir konungr heitið er reð fyrir Serklandi hann var agetr konungr i þeim luta heimsins er Asia heitir. þa hefir engi konungr verit rikari i þann tíma. Sæti sitt hafði hann lengstum i Babilon er þa var haufuðborg allz ríkisens en hon er nu eydd af monnum fyrir sacir orma oc annarra eitryckvenda. Darius konungr hefir haft undir sec marga scattkonunga einn af hans scattkonungom er nefadr Philippus. hann reð fyr Griklandi. drottning kona hans het Olimpias. Son atto þau þann er Alexander het. Sa maðr var með hjrð konungsens er Neptanabus hefir heitið. enn mesti galldramaðr var hann. af sinom gauldrom oc gerningom sek hann sva gort at hann naði at sofa með drottninginni sialfri. af því truðu margir Alexandrum hans son vera en eigi konungsens Philippi. En athofn hans hefir þat þo síðan sannliga birt. at hann var konungs son en eigi horbarnn. oc son Neptanabi. sem ovinir hans brigzloðo honom eptir því sem síðarr mon sagt verða. þessi sveinn Alexander var i scola settr sem síðvenia er til ríkra manna vtan landz at lata gera við bornn

siin. Meistari var honom fenginn sa er Aristotiles het. hann var harðla goðr klercr oc enn mesti spekingr at viti. oc er hann var .xii. vetra gamall at alldri naliga alroscinn at viti. en storhvgaðr umfram alla sina iafnalldra. þa koma sendimenn Darij konungs scatt at heimta af Philippo konunge. þann er hverr eptir annan Serklandz konunga hafði vanr verit iafnan aðr at taka af Girkia konunge. þessi scattlr var sva frekliga heimtr. at iafnval scyllde giallda af sænom sem af landino. Alexander konungs son spyrr er hann ser vtlenda menn koma i haull fauðor sins. hvaðan þeir væri. eða at hvi þeir færi. Oc er honom var sagt. þa mælir hann fyr munne ser. Mikit mein er þat sagðe hann at maðrinn scal sva seint taka sitt afl. eða hvart nockot sinn man þar koma at ec mona styrk til hafa at hrinda því ánauðar oke af. er a er lagt ríki fauðor mins. en æ mon ec þora nu at sia vapn a lopti. þoat ec mega litit vinna með þeim at sva buno. Eða hvart man þat satt vera at Hercules son Jovis hafi kreist i svndr orma tva með sinni hende hvarnn. þa er Juno stuipmoðir hans hafði til sent at drepa hann. Reivabarnn var hann þa er hann gerði þetta storvirke. Oc ef ec hræddomz eigi nafn Aristotilis meistara mins. þa munda ec freista at likia nakkvat eptir slikum storvirkíom. Eða man þat iafnan scola ætlað vera. at ec sia son ens versta manz Neptanabi. Syna villða ec þat þo i nockoro at ec væra konungs son at saunno. oc þo engi ættlere. Slikt sva mælir hann fyr munne ser er hann hvgsaðe sem nu er fra talt. oc sva æddiz hann nv þegar akafliga i mot Dario konunge er scattinn let heimta af fauðor hans. oc neytir i hugenum vapna sinna

með snarpligom ahlaupom. sem þa er leons hvelpr ser hiortinn fyrir ser er hann hefir eigi tekit afl sitt. en tenn ero sva litlar at hann ma eigi bita þo hellir hann ut bloði hiartarins með huginum at hann mege eigi með taunnunom. hann er þa oc seinn a fæti. en þo er vilinn skiotr til aróðessens. Alexander hafði oc litið afl at vinna sva stort sem honom bio i hug. En leons akefð hafðe hann ser i hiarta með dirfð alldri meiri. Nv bar sva til at Aristotiles meistare hans oc fostrfader hafði gengit vt af herbergi sino. þar er hann hafði gort eina boc af iðrott þeire er dialectica heitir a latino. en þrætoboc er kolloð a noröno. þat matti oc sia a honom hversö mikla stvnd hann hafði lagt a boc þa er hann hafði þa saman sett. oc hversö litt hann hafði meðan annars gætt. hann var rvfínn oc öfveginng magr oc bleikr i andlite. oc er hann sa Alexandrum fostrson sinn þrutinn af mikille reiði þeire er eigi matte leynaz fyrir brugðnu oc bloðrauðo litar apte. þa spurðe hann eptir vandliga hver sœc til vere sva sollinnar reiði. hann gerði sua sem hlyðnom lærisveini býriar við sinn meistara. fellr a kne fyrir honom oc drepr niðr hauðeno. oc svarar sva af miklom móðe. þungt þycke mer þat at fader minn elligamall scal lyðskylldr rangligom kraufom Darij konungs. oc þar með allt fostrland mitt. oc þar matte hann þa ecki fleira vm tala. þvíat þesso nest kom gratr vpp. sa er nakkvat sva bra til bernsconnar. oc vara sa af litlo scape. oc með því minkar hann þa fyrst i stað sina reiðe.

Oc nu með þessum raðum er eptir fara. þa mælir Aristotiles sva til hans. Með því at þer se stort i hug. þa pryddu þic fyrst með raðspekinne. en tak

siðan til vapna þinna eptir fyst þinne. Ec se sagðe hann at þu hefir efni til at verða mikill maðr oc mattoгр. spari þat nu eigi við þic. oc hlyð mer nu vandliga. oc man ec kenna þer hverso þu scaltt at fara. þat vil ec þer fyrst raða at þu ser raðuandr. at þu hafir iafnan ena beztu menn við þina raðagerð. hlyð ecki a hviksaugor þeira manna er tviyngðir ero. oc hafa i sinom hvaptenom hvara tunguna. engi scal þa menn hatt setia er naturan vill at lagt siti. þviat þeira metnaðr þrutnar sva sciott af metorðonom. sem litill læcr af miklo regni. þat er oc oronom nest er veslo batnar. Eigi let ec þic þo at auka þeira manna nafnbætr þot smabornir se. er haverscliga siðo oc sœmiligan manndom hafa fram at leggja mote ætt oc penningum. Gott siðferði scalttu virða gulli betra. oc þvi scalttu eigi penninginn lata raða nafnbotonom. at við honom selia margir svivirðliga sina dað oc drengscap. Ef þu scaltt døma milli manna þa lat hvarke manna mun ne auðæfi halla þer fra rettum domi. Fegirndinne verðr þer þo mest af kent rangðemiho. þvi at hon blindar optliga retsynis augo. oc ef fegirnin sv er at rettv ma kallaz lastanna moðir for ofmikinn gang i konungs haullinne. þa fyr kemr hon aullom siðunum. oc lœtr mutugiarnan mann afrokiaz laugunom. þat rœð ec þer segir Aristotiles. at þu ser miukr oc linr litillatum. auðsottr oc goðr bæna þurptugom. en harðr oc ueirinn drambsaumom. Flyt opt or stað herbuðer þinar. þviat þa er ovinom ohœgt við þer at sia er þu ertscommom i sama stað. Optliga scaltu oc fylkia liði þino at þat neme bardagalist. oc veniz vapnfieme. Haurð ahlaup scaltu veita uvinom þinom. oc ef þu hefir viliann sceleggian til

at vinna mikil verk a þeim. þa man þer til gefaz mattr oc megin. En ef þu þickiz sialfr vanførr til vapnasciptis við ovini þina fyr sakar litils alldrs. þa lat þo sia þec vndir vapnom með glauðo hiarta. lattu tunguna beriaz akafliga með eggianarorðino. þo at hondin se vanaflla til at styra sverðino. Opt hefir haufðingiom mikit tioat. at beriaz at eins með frameggian. oc ef evatsamlig bardagalycð scytr herinum scelc i bringo. þa era betri lœkning til en bliðligar fortolor haufðingians með snarpligri ateggian. Ef ovinir þinir flyia. þa recðu oc fyrstr flottann. nu berr sva at at i þitt lið kome flottenn. þa scaltu siðarst a hœl hopa. oc lat þina riddara þat sia at þer er afar trautt at renna. oc man þeim þa synaz hofod̄scom at renna sva sviuirðlega undan sinum konunge. þvi nest hugsaðu hvesso mikill fiolde þinna anscota sœkir eptir þer. en þot þat se mikill munr. þa lat þic þat ecki scelfa. Ef þu ser at þeir letiaz a eptirforenne. þa scalttu fyrstr aptr snua þinom hesti. oc riða á úvine þina diarfliga. oc neyta þa sverðz þins snarplega. oc sva akafliga með þino liðe fram vaða. at varla gefiz þeim tom til at kalla sec sigraða. Nu kemr þar at borgirnar gefaz vpp i þitt valld. eða þu hefir at iorðu lagt þa er eigi villdv sialfkrafa upp gefaz. þa scalttu vppluka fehirdzlom þinom. oc gefa a tvœr hendr riddoronom. oc smyria sva sar þeira með giofonom. þviat eigi þarftu aðra læcning at fa liðino. helldr en mykia sar oc siukan hvg með gulleno. sva fær aurlýndr maðr siukom bót unnet oc auðkyfingr qreiganom. Enn ef gullit er gnæggra til en vilinn at gefa. þa lattu þo eigi astina minka þott sættiz giarfarnar. Með fogrom heitom scalttu locka liðit at þer. oc efna

þat er þu heitr þegar song ero a. Storlatr háufðinge ma iafnan oruggv um sec vera fyrir ahlaupom ovina sinna. Þviat hvart sem friðr er eða vfriðr. þa kemr honom storlæti sitt fyrir sterkan borgar vegg. En smalatum hófðingia tíar hvarke ramligt vige ne mikill vapnabunaðr. Oc nu veit ec eigi segir Aristotiles. til hvers þat kemr fostrson at segia þer fleira af hvesu þu scalt með þínom herscap fara. En þat vil ec þer raða með þessom hlutom at þu latir eigi glutranarsama vindryckiu fa of mikit valld á þer. Lat oc eigi heimslega konornar hvgyskia eða vanmegna sterkian hug. oc (ef) þu veitir of mikit eptirlæti vingvöenu er Bachus heitir oc astargyðjunne er Venus heitir. þa er sem ok se lagt a hals þer þat er sva þiar hugenn at hann gair ecke at hugsa þat er viti gegne. af þessom hlutom hrørez heipt oc hatr oc geriz margsconar klatr. oc eigi ero þeir lvtir er meirr fyrkomi goðo siðferði en konornar oc ofdrykian. Vel scylldu þeir fostrson lostaseme stilla. er laugonum oc heimsins taumalagi styra. Lattu vel gett allra þessa luta er ec hefi kent þer. oc fyr hvetvetna fram rettlæti fylgia ollum þínom vercom. Eigi scal þo rettlæti eitt saman. Þviat þar við scal tempramiscunnena. Optliga scalltv ranzaka ritnengar ef þu vill margvitr verða. Laugen scalltu þer oc kunneg gera ef þu vill retlatr vera. Secra manna mal scalltu proba sannliga. dōma reynda lute lauglega. Refsa þeim er sekir ro retliga. refsingina scalltu eigi fyrr lata fram koma. helldr en af þer gengr reiðen. Scallattu áminnaz eptir teknar sættir vmlíðit sundrþycki. oc ef þu Alexander lifir sva sem Aristotiles hefir kent þer. þa man þitt nafn vppi meðan heimrenn

stendr. Þvilik rað kenndi Aristotiles Alexandro sem nu er sagt. oc aull varðveittu hann þau virkuliga ser i brioste. Nv girniz hann engis annars. æn ryðia ser til rikis með odde oc eggio. oc þat gerir hann ser þegar i hvg at ecke vetta mynde við honom rond reisa. sva geisar nu oc halt hans ofse. at hann þyckiz nu aullum heiminom styra. Oc er hann kemr á þann alldr er mann tegr undan raðningo. þa geriz þat til tíðenda. at einn rier maðr sa er Pausanias het tekr at elsca drottnengena Olimpiadem. hann fylliz oc þeirar dirfðar. at hann drepr konungenn Philippum. hvgðez hann þa at frialso myndo niota mega hennar asta. En honom varð eigi at því kaupi. Þviat Alexander let eigi long frest a fodorhefndum. Oc fauðorbana sinom valði hann dauðdaga haðoligan oc þo makligan. þegar eptir frafall fauðor sins tegr Alexander til landstiornar. oc þui nest byr hann sec til hernaðar. eigi at eins ser til frægðar oc framkvömðar. helldr oc til frelsis ollu fostrlande sino því er aðr la undir miklo apianar oke. Alexander var nu nydubbaðr til riddara sva mikill i hiartano sem rise. en i briostino sem gamall oc vitr riddari. þar matte þa sia nyian oc ungan riddara sua storhugaðan at hann villde þa giarna storra vinna. en Achilles matte a leið koma. sa enn mesti kappi er var i Troiomanna sogo. oc eigi at eins ætlar hann at heria á Darium konung oc á hans riki. þott þar vere sakar brynastar. helldr ætlar hann ef orlog banna eigi. at leggja undir sec alla heimsbygðina. Borg er su ein á Girclande er Chorinthus heitir af þeim hefir hon nafn tecet. er hana let gera. oc af því at þesse borg var sterkare oc ferikare en aðrar borgir þa var hon kaulloð hofod allz rikisens.

Páll postole cristnaðe síðan þessa borg. oc eptir venio enna fyrre konunga þa tekr Alexander her með korono konungs nafn. Her hafði konungr stefnt fiolmennt þing. A því þinge var sva liðe scipat. at þeir menn er rikastir varo oc raðgastir er senatus heita á latino. en þat ma kallaz aulldunga sveit á norðono. sato nestir konungenom á hvaratueggio hond. þesser menn scola scipa oc stiorna aullo rikino með konungenom. þesser menn scola optar beriaz með diupsettu raðe oc sniallre tungu. helldr en með auxe eða suerði. Vt ifra konungsens raðonautom sato kappar hans. þesser menn lata oppt all viti rikara oc liva meirr at dómom Achillis en Nestoris. Achilles var af Girkíom. þa er þeir borðoz við Troiam. vigdiarfastr oc miklo sterkastr en Nestor spacastr oc forsialastr. Frammi fyrir konungenom sat Aristotiles með klerka sveit sina. hann var nu bogennt mioc af elle. oc hvitr fyr hóróm. þesse sveit var vapnalaus. þvíat hon kunne meira af fróði en vapnflime. Oc er Alexander sa þetta drengiaval er honom leiz sem reyndiz mikill styrkr vera munde. þa gladdes hugr hans mioc at senom sva miklom alla. dirfð su er aðr var oc sua mikil með aróðeno at varla matte vaxa þa ox hon enn er hann sa slicar steðr sinn vilia styðia. oc sua sem hann var aullom hugstercare. sva var hann oc aullom fridare. Ecke þyrfti hann at scryða sec dyrlego konungs scrude at konungr vere auðkendr þar sem hann var. þvíat yfirbragð þat sem honom fylgðe hversdagliga gerðe hann auðkendan af aullo folkino. þott hann hefði eigi gullega korono dyrom steinom setta a hofðe ser. eða annan konunglegan bunað af gullofnom kløðum sem þa hafði hann.

A þeim manaðe er iunius heitir var Alexander til konungs tekenn a þesso þingi með villd oc vingan allz stormennis. oc at samþycktum muginom. oc þegar i stað þa scipte hann i sueitir riddorum þeim er hann hafði ser valda. oc þat varo fimtigr hundraða. Allir haufðo þeir einn vilia til at beriaz með konunge. en mikit scilðe alldr þeira. þvíat eigi at eins valde hann ser unga riddara. helldr oc iafnvel alldraða þa er reyndir hofðo verit at hvatleic með Philippo fauðor hans. Aungan gerðe konungrenn þann sveitar haufðingia i liðe sino er yngre vere en sextogr. oc þat mynde sa maðr ætla er hann hefði eigi fyrr set þvilikan her. at slíker sem Alexander hafðe valit ser sueitar haufðingia liðe sino mynde vera hertogar. eða með aullo sialfr senatus. Með sliko riddara liðe sem nu er nackvat fra talt. hafðe konungr með ser til herferðar .ii. þusunder ens fiórða tigar af fotgaungo liðe. þetta lið var oc undarlíga vel buet með vapnum. oc þar með hafðe þat øret aróðe. oc þo at þetta lið vere sva mart aróðissnart er nu var fra sagt. þa var þo at tvoro undarlect er Alexander scyllde þat fyrir gtlaz at leggja undir sic allan heimenn eigi með meira liðe. oc þat þo enn undarligra er hann scyllde þui a leið koma.

Bratt eptir þat er konungr hafðe þetta lið saman safnat. þa gerðiz þat til tíðenda i þeire borg a Griklande er Athene heitir. at einn mikill hofðenge sa er Demostenes het. eggjaðe þess borgar mennena. at þeir neitaðe þessom enom nyia konunge. oc þeir gina við þesse flugu. oc ætla at veria konunge borgena ef hann þar kóme. Alexander spyrr þetta bratt oc scundar þegar hernom til þessar borgar. ætlar hann

oc at lyfia þeim sitt ofbellde er fyrstir gerðoz til þess at risa imot honom. nema þeir riðe sciott a vit sin. Oc borgar menn finna eigi fyrr. en konungr kemr með herenn at borginne. þeir leggja þegar stefno með ser i haufuðkirkiu þeire er helguð var Pallade. Pallas var kallað af heidnum monnum specðar gyðia. A þesse stefno stoð vpp einn ríkr maðr sa er Eschínus het oc talaðe þar sniallt grende. hann annsacade Demostenem mioc um þat er hann hafði eggjað borgar menn at snua i mot konunge. oc hann hað borgarlyðenn vpp gefaz fyr konunge oc biðia ser griða sem fyrst. þat rað toko þeir sem þessi maðr kendi þeim. oc þvíat þeir voro samlendir konunge. þa veitte hann þeim þat bliðliga. sem þeir baðo hann miuklega. I þesse borg var forðom ricastr scole. oc því þotte konunge til litils at beriaz við þa. at þeir kunnu betr ritningar at scyra en vapnom at styra. oc eigi varð Alexander meira fyrir at vinna þessa borg en nu er fra sagt. Eptir þetta stefnir konungr her sinom til þeirar borgar er Thebe heitir. þesse var ein en agetasta borg forðom a Griclande. oc er konungr kemr at staðinom. þa luka borgar menn aptr borgar hliðonom. oc því nest hlaupa þeir vpp a borgarveggina alvapnader. oc syna sva konunge at þeir vilia banna honom borgena. oc ef Thebane hefðe tecet sliet rað sem Atheniensis þa mynde þeir hafa fengit stoðvað reiði konungs. oc funnet þar miscunn oc millde sem gnog var fyrir ef miuclega vere eptir leitað. En því at þeir syndo konunge mikinn motgang. þa reyndo þeir þat at hann kunni refsa þeim þeira dirfð. oc niðra þeira drambe. oc meðan konungr hugsar hvesso hann scyle þessa borg vinna. þa koma

til hans haufðingiar margir af enom nestom borgom. oc tia fyrir honom optlega meðan hann sitr um borgina at þar hefðe iafnan verit vppspretta mikils vfríðar i landino. oc þar hefðe margsconar vðomi orðit i þeim stað sem segir i mikille boc þeire er heitir hystoria thebana. Af slicom fortaulom þrutnar mioc reiði konungs til borgar manna. oc nu byðr hann sina menn vapnaz. oc sðkia borgina. oc þeir gera sva. En borgar menn lata þegar drífa scot a þa. ætla þeir sem þeir gera at veita hart viðrnam. konungs menn taka þa þat rað at sumir briota borgarveggenn et neðra með þesskonar tolom sem þar til hefðe en sumir scutu scioldum yfir þeim. oc hliðu þeim sva við scotom oc griote. oc er borgar menn sia at konungs menn mundo brotið fa borgina. þa hlaupa þeir felmsfullir inn af borgarveggionom oc leita ser fylsna. En konungs menn dynia þegar a hola þeim. oc drepa þeir hvern er þeir sinna. Oc er konungr sialfr gengr i borgena. þa kemr á mot honom sa maðr er Demades het hann saung fyrir konunge með fogrom strengleik þat er sva mællte. Heyrðu Alexander enn milldaste konungr afspringr goðanna hvart ættar þu þat fyrir at eyða þessa borg með aullo. Lat þer i hug koma at Aristotiles fostrfader þinn kendi þer þat rað at þu scylldir vera goðr bõna þurptugom oc þyrma sigroðom. Eða hvart veiztu þat at her var enn helgi Bakus søddr i þessi borg. Backum kolloðo heidnir menn vingoð sitt. her ero oc morg aunnor guð sødd sagðe hann. Einn af þeim Hercules enn sterke oc enn viðfgrle er þu ert fra komenn konungr. þyrn oss þa fyr guðanna sakir þott ver sem þess uverðir. Hvgsa sva fyrir þer at

vstaðoct verðr þat ríki er litla miscunn hefir með ser. Enn ef þu ert enn raðenn til at lata drepa allan borgar lyðenn. þa lattu borgina standa með heilu lice. þvíat hon er aull goðonom helgoð. Sva lauk Demades sino male. at konungr scipaz ecki við orð hans. hann lætr alla borgena niðr briota sva vandlega at þar sem aðr haufðo verit turnar havir eða kastalar. þar var nu nalgia slett iorð. Elld let hann oc allz stáðar i leggja husen þar sem hann fek því á orkat.

Siðan er konungr hafðe makliga hefnt Thebanis þeira dírtð. oc hafðe þar sva kent landz monnum at þiona nyiom konunge. þa setr hann til landz at geta þa menn er honom þotto vel til þess fallnir. En hann byr ferð sina brott af landino. oc ætlar sem hann gerir at heria a ríke Daríj konungs. oc nu lætr hann scip sin bua oc hlaða af margsconar gozseo. at þat ma hverr maðr ætla at Alexander konungr mynde eigi fa scip nyta mega til slicrar herferðar. Sva er sagt at konungrenn hefðe tueim scipom meirr en halft annat .c. oc þegar er til þess var buet. þa lata konungs menn scip sin or festum. oc þar matte þa heyra mikenn luðragang oc þioðsynlict akall. þar matte þa marka hvessv mikit flestir unna sino fostrlände. þeir Grickernir voro nu fuser til at fylgia konunge oc beriaz með honom ser til fiar oc metnaðar. En allir af þeim í sva miklom her nema einn. þa settv augo sin aprt um scut meðan þeir matto nockornn vita sia til fostriarðar sinnar. konungr sialfr leit alldregi aprt til lanzens. sva var honom mikil fyst á at beriaz við Darium konung at hann gleymðe þegar fostrlände sino oc var þar eptir moðer hans oc systir.

En þegar er konungr sa at Asia kom vpp fyr stafn fram. þa gladdéz hann sva mioc við at gleðenne varð nesta rúmfatt i briostino. oc nu biðr hann sina menn roa fast undir seglum at þeir mætte sem fyrst land taka. þeir koma nu sva ner landino at eigi var lengra til hafnar en aurscot. oc þa scytr konungr auro á landet upp oc særir sva iorð ovina sinna. hann kallar þetta giptosamligt heill. oc gott sigmarc. oc því truir herrenn allr oc lystr vpp fagnaðarope miclo. því nest taka þeir land. kasta nu akkerum oc bera upp landfestar. hrioda scip sin oc setia landtiolld.

En eptir þetta starf snæða þeir fast lenge fram á nottena. At komanda mörne gengr konungr á fiall eitt hátt oc ser þaðan yfir landet. þar matte hann alla vega sia fra ser sagra vollo bleika akra stora scoga blomgaða vingarða stercar borgir. oc er konungr ser yfir þessa fegrð alla. þa mælir hann sua til villdarliðs sins. þetta ríki er nu lit ec yfir ætla ec mer sialfum. En Gricland fauðorleifð mina vil ec nu gefa yðr vpp segir hann til haufðengianna. oc sua treystiz hann nu sinni gefu at honom þyckir sem þetta liggi laust fyrir. En hann scriptir nu Griclandi með þeim af stormennino er honom þotto þess macligstir. hann bannaðe nu oc sinom monnum at taka þar strandhogg. eða gera annat uspaclect. iafnt sem hann ætti sialfr hvetvetna þat er fyrir var. Þesso nest stefnir konungr til þeira borga er nalegastar voro. oc þeir menn er þær borgir bygðo þar sem þeir spurðo at konungr sa enn vtlennde var sva friðsamr oc þeir visso þo at hann hafðe mikinn afla. þa toko þeir sniallt rað. oc gefaz upp sialfkrafa i valld konungs þess. er með diupsettu raðe fek sva gort at hann

þyrndu ovinom sinom. oc lagðu þá þó undir sec bardagalaust. Eptir þetta ferr Alexander konungr á þann luta rikisens er Frigia heitir. þar hafðu staðet forðom borg su er Troia var kaulloð. þat hafa menn fyr satt at þessi borg hafi forðom mest veret oc sterkost sem raun bar á þviat Agamennon Grickia konungr sat um hana .x. vetr með marga kappa oc otalegan her aðr hann fenge broteð hana fyr Priamo konunge oc sonum hans. Þengat for Alexander konungr fyr forvitne ef hann mætte sia nockvot merke þeira stortiðenda er þar haufðu gorz. ok hann kom nu þar sem Troia hafðu staðet. hennar matte nu ecki sia annat en grunnvoll einn. þar af matte þó sia hvesv mikil borgen mynde veret hafa. oc nu er konungr hugðu at hvar hverge þeira kappanna er þar fellv mundo iardaðer vera. þviat var a legsteinom ritað yfir hveriom þeira. þa kemr konungr þar at er Achilles var iardaðr. En þetta var ritað a legsteine hans. Her hvilir Achilles enn sterke er drap Hectorem son Priami konungs. Sia enn same var svikenn i trygð oc drepinn af Paride broðor Hectoris i solarguðs hofe. A þenna legtitul sa konungr. þviat honom þotte mikils um vert. oc eptir þat bar hann sialfr reykelsi yfir leiðet sem þar vere nockvorr heilagr maðr iardaðr. Síðan mælti hann. sva haleit er þessa mannz haminggia orðen er her hvilir allra hellzt i þvi at hans frægð man sua lengi lifa. oc mikil sæmð var honom i þvi at sigra sva mikenn kappa sem Ektor var. En þat þycke mer honom þó mestr sœmðar ake veret hafa at sua goðr klerer sem Homerus var gerðu boc vm hans storvirke þa er allan alldr man vppi vera. oc þess villða ec oscia at nockorr maðr vere mer slicr eptir liflát mit

sem Homerus var Ackilli ef ver sam nockot þess gort. er lofleggrar vmræðu þycke vert. Sa lutr er þó sva at ec kviða hellzt þoat ec fa undir mec lagt allan heimenn sem mek varir at vera myne. at mikel frægð life scemr eptir mec en ec villða. oc ef ec scyllða annars hvars. þa villða ec himinrikes helldr missa en frægðarennar. segir hann. Eptir þetta mælir konungr sva til sinna manna. Lateð eigi þat scelfa yðr af hernaðu þeim er þer hafet vpp teket þott haminggia se mioc ostaðug. þviat overðr er sa farsældar er hann vill ecki þola þat er hart þyckir. en þott manne veiti þungt vm stundar sacir. þa kemr þó iafnan logn a bac viade. En þviat yðr man vndarlicet þyckia hvaðan ec mega sva mioc treystaz varre farsælld. þa vil ec nu þat kvnniet gera þoat ec hafa hliott yfir þvi lateð higat til. þa er ec hafða hefnt foðor mins. bar sva optliga til at ec vacða þa vm netr er aðrer svauo oc hugsaðag með mer hvart ec scyllða at eins veria þat rike er faðer minn hafðu att. eða afla mer meira. Oc einshveria nott at aullom auðrom sofandom i minu svefninne þa er ec vacða vm slict hugse. kom mikit oc biart lios yfir mec. þvi liose fylgðu einn gaufuglegr maðr ef lofat skal mann at kalla. hann var harðla vel klæddr oc þvi licast sem byscopar þa er þeir ero scrydder byscops scrude. Tolf enir dýrsto steinar voro settir i klæði hans framan a briosteð. I enne þessa mannz var ritað scilicet tetragramaton. þat feck ec eigi scilet segir konungr þviat þat var a þessconar tungu ritað er mer var vkunniet. Siðklædr var hann sva at fyr kleðonom matta ec eigi sia fætr hans. Mikil ogn stoð mer af þessom manne. Hafða ec tom til at spyria en þoran eigi hverr hann vere eða hvaðan.

oc at hvi hann føre. hann mat ecki kveðior við mec oc mællti sva til min. Farðu a braut af fostrlande þino Alexander. þviat ec man allt folk undir þic leggja. oc ef þu ser mic nockot sinn þvilikan sem nu synomz ec þer. þa scalltu þyrma minom maunnom fyrir minar sakir. oc eptir þat hvarf hann vpp i lopted fra mer segir konungr. oc þa fylde hann herbergeð i brautfor sinne enom dyrlegsta ilm. Eptir sagða þessa vitran mælis konungr sva til riddara sinna. þat scolo þer vita enir vausco drengir at i þess trauste er mer vitradez muno þer yðarnn herscap fremia. oc nu snyr konungr apr til sinna herbuða. En þesse vitran fek sina framkvemð litlu sidarr oc sannadez með þeim hette. at eptir þat er Alexander konungr hafðe unnet þa borg a Jorsalalandi er Tirus heitir. þa stefadi hann til Jorsalaborgar með miklo liðe oc ætlaðe hann at briota borgena. en niðra gyðenga tign oc svivirða templum domini sem aðrer heidner konungar havfðo gort fyrir honom. oc er borgar menn spyria þessa fyrirætlan konungs. þa taka þeir þat rað. at byscop sa er þa var at staðnom gengr ut með aullom haufðingiom borgarinnar oc gerir virðuliga processionem amot konunge. oc ættar sva at svefia hans reiði. oc þegar er konungr ser byscop. þa kemr honom i hug at sa maðr var iasnt þannug buinn er honom vitradiz fyrr meirr. oc hann stigr þegar af hesti sinom oc fellr a kne fyr byscope. þetta undruðuz konungs menn mioc er konungr litelætti sec sva mioc at hann laut þessum manne. þar sem þeir vissv aðr at hann villde alla lata til sin luta. oc þeir haufðo hann aungom fyrr set sitt haufð hneigia. þa stauðvar konungr sitt lið oc kallar stor-

gettinga sina með ser. riðr sidan i borgina friðsamliga. offrar til templum domini margar storar gersinar þær sem þeir kaulloðo þægiligstar gvðe er varðveittv musterid. hann heitr oc þvi gyðingom sem hann efnde. at þeir scylldo æ i friðe vera oc goðo yfirleti meðan hans riki stode.

ANDEN BOG.

Sa kvittr kom nu til eyrna Dario konunge at Alexander konungr var kominn i rike hans með her-scillde. Oc þviat Darius konungr hafðe lenge um kyrt setid i goðom friðe. en af vaniz styriolld oc vfriðe. þa bregðr honom við þesse tiðendi nockvot. Oc þoat hann vere viðlendare fyr sacir margra scattikonunga rikare. miclo festerkare. af ageto forellre tignare. fyrir alldr sacir oc fregðar i sinom rikdome fullkomnare en Alexander. þa varð hann þo þegar i huginom lögri. þar sem hann matte i hvivetna meire vera ef hann hefðe sva gnogan vilia til at veria lond sin sem hann hafðe yrin fong á. Oc þviat Darius konungr var friðe vanr oc miclo bilife. þa varð hann rauntregr til vfridariis. En at engi þotte sva sem konungliet valld minnkadiz eða scelfðiz við þenna tiðenda pata. þa lotr Darius konungr scera herorvar vpp vm rike sitt oc honom samnaz bratt vtalegr herr. Oc i þvi bili sendir Darius konungr Alexandro konunge bref þat er þesse orð stodo a. Darius konungr konunga frennde guðanna sendir þetta bref Alexandro þion sinom. þott þv ser Alexander liklegr til vppreistar fyrir sacir goðrar ættar. þa þyrmdv þo litlum

alldri oc enn vaxanda. Vscaplect er at taka allden af treno fyrr en fullvaxit er. haf mitt rað oc legg niðr sem sciostat vapn þau er heimsleg ofdirð eggiade þic til vpp at taka. Far heim til moðor þinnar oc haf með þer þessa luti er ec sende þer at giof. þat er raðnengar svipa er alldre þinom hæfir. oc bollr einn er þer samir enn betr at leika með en sciollr eða sverð. þar með sendi ec þer fehirðzlor þor er fa mono þer yrna scotpenninga til at koma heim aptr osolltno liðe þino. En ef sva mikil gðe byr i þino brioste at þer þycke deilld friðe betri með minom fiandscap. þa man ec senda til at refsa þer. eigi riddara mina. helldr vegðarlausu þrela. þa er þic scola i prisund setia oc lata sva biða neisulegs dauða. þa er Alexander konungr hafðe yfir lesit brof þetta. lotr hann ser litt bregða við þesse akefðarorð. andvarpar þo við nockot sva. ræðir siðan stillelega til sendimanna Darij konungs. Betr virðe ec gaufoglegar gíafar konungs en sialfr hann. Bollrenn markar með vexte sinom heim þenna er ec man undir mecleggia. Með svipo þesse scal ec temia þa Serkina. þa er ec hefe eptir fengenn sigr vppbrotet allar fehirzlor Darij konungs. Slíc orð ritar hann aptr til Serkia konungs. oc setr fyrir sitt innscigle. hann gefr sendimonnum virðulegar gíafir oc biðr aptr fara við sva buet. Darius konungr ferr nu með her sinn til ár þeirar er Evrates heitir. hon er ein af þeim síorom er or paradiso falla. Hann ser nu þat af brefom Alexandri konungs at eigi man með storyrðom einom hrinda mega hans hernaðe. Oc a slettom vaullom þeim er lago við ana. setr Darius konungr herbuðir sínar. hann stefnir nu liðenu einhvernn dag vt á vollona.

oc lotr til taka at telia liðet i solar vpprás. oc su sysla vinnz þann dag til kvellz. ok fek þeyge talt. Oc nu hyggr Darius konungr þat at fyr sakir mikels vapnabunaðar. oc vtalligs hers mone enge þora við honom rønd at reisa. Nu sendir hann fyr ser með vgrynne liðs haufðingia þann er Mennon het at reyna styre Alexandri oc veria honom borg þa er Sardis heitir. Mennon hafðe .vi. hundruð þusunda liðs. en þott Alexander hefðe miclo minna lið. þa fek hann þo sigr fyr hvatleics saker sinna manna oc leggr vndir sec borgina. I borg þesse var þors hof i miclo hallde. oc i hofino stoð vagn einn. hann var með nockorskonar vel sva festr við ok eða sila. at engi kunne fra leysa. Vagnenn hafðe þar lengi staðet i hofeno. oc sa var atrunaðr borgarmanna. at engi mynde leyst fa scauklana fra okeno. nema sa er siðan fenge sigrat allt Asiam. Oc er Alexander konungr spurðe þetta. þa var honom mikit vm at reyna hvart hann fenge leyst knutana. oc þviat hann villde giarna fyr sec lata fyllaz orlaganna scipan. þa tekr hann vpp oket oc vill fra leysa scauklana oc fær engi leyst. En at eigi þotti þeim sva er hia stoðo sem þetta vere konungenom illt heill. þa segir hann sva til sinna manna. Hvart hyggið er manne nockors at auðnara. at hann fae knuta þessa leyst. eða viti með hverri list þeir ero saman riðnir. Mikill hegome seger hann at trua slíco. bregðr siðan sverði oc høggr i svndr knutana. Oc her var nu annat hvart. at Alexander konungr fyllde þat er orlogen hofðo fyrir scipat. þott hann leyste knutana helldr með sverðe. en með hondom ser. ella synde hann þat at þesse atrunaðr. hafðe hegomlegr veret. Nv ferr Alexander konungr

heðan til þess staðar er Anchira heitir. oc meðan hann duels þar. þa sendir hann nokkornn hluta liðs sins at leggja vndir sek þær þjóðer er Capadoces heita. oc er hans menn koma aptr með fengnum sigre. þa stefnir hann með her sinom imot Dario konunge oc ferr nu sva hvatlega. at þat var ner fra likendom. oc því scvndar hann sva. at þaðan sem hann var þa staddr er at fara inn i megin landzens um þröngva dale oc miclar torföror. oc ef Darius konungr hefðe þannog sciolare orðet. þa hefðe hann þar matt teppa Alexandro stig.

Darius konungr flytr nu oc a brott herbuðer sinar fra anne Evfrate. þar scortir nu eigi vapna-brac oc mikinn luðragang. Hann stefnir aullom her sinom i mot Alexandro konunge. En sua scipar hann liðe sino at i fyrsto fylkingo var liknesci guðs þeira er Jupiter heitir a latino. en þorr a vara tungo. Þor var sva umbuð veitt fyrir sakir mikils atrunaðar er Serkir höfðo til hans. at hann sat i gullegre kerro setre dyrom steinom. framme fyrir honom var alltare fagrlega með silfri buet. á altareno bran elldr mikill fyrir licnesci þors. Elldr sa scyllde alldrege slochna þat kaulloðo þeir vigðan elld. Fyrir kerro þors voro margir hestar beittir sniohvítir at lit. Tolf þjóðer voro til settar at varðveita þenna blotschap. þær er a sina tungo mælti hver. oc i þesse fylkingo voro þeir menn er aldyðan hvgðe at odaðlegir mynde vera fyrir sacir iðulegrar þionosto er þeir veitto gvð-onom. þetta lið allt saman voro .x. þusundir. I annarre fylking voro fremstir fröendr Darij konungs margir oc gaufgir með .xv. þusundir. þeir voro likara bunir kønom en hermonnom. þviat klæðe þeira voro víða gulle buen. I miðre fylkingonne sat sialfr Darius

konungr i gullegre kerro. þar var scipat a baðar hendr honom morgom guðum þeim er hann þottiz mikit traust undir eiga. Vppi yfir kerro konungsens sat einn are. hann var algylltr oc breiddde vængina vt yfir kerrona á alla vega oc hlífðe sva konunge með scugga sinom við solar hita. Af þessom bunaðe gulle glæstom oc gimsteinom matte Darius konungr auðkendr vera af aullom herinom. Framme fyrir ser hafðe konungr scipat .x. þusundum þes liðs er allt var spiotat. eigi var gull eða silfr sparat við spioten. meirr voro flest gor til frægðar en fremðar i vapna-scipte. Darius konungr hafðe oc einkom til sett at geta sin .cc. manna a hvara hlið. þeir einir menn voro til þess valðer er konunga kyns voro eða af auðrom enom gaufgostom ættom. Oc at eigi vere Grickiom auðsott at sækia konungenn þa lykr hann vtan fylking sina með .xxx. þusunda fotgongoliðs. þess er undar-lega var vel at vapnom buet. I þriðiu fylkingo var möðer Darij konungs oc drotningin kona hans born þeira oc allt sculldalið hans þat er honom var mest vm hugat. þetta lið allt saman fluttiz i fimtegom vagna. þat var Serkiom titt i þann tíma þeim er rikastir voro at hafa með ser til bardaga allt hysce sitt oc lata þaðan auðens biða. Með þesso liðe lētr konungr flytia fjarhlut sinn á .vi. hundraðum mula oc .iii. hvndraðum ulfallda. Til gezlo við born oc konor oc konungs fehizlor var settir fiolde hogmanna oc þeira er með slöngor foro. siðarst for þat lið er i Noregi monde leiðangrslíð kallat vera. Mart af þesso liðe var litt vapnað en sva mikell mugr var þat allt saman at eigi fek talt. Sliet er sagt fra liðscipan oc liðsfiolða Darij konungs. En hverr er þetta kallar lygelega

sagt. eða telr slikt með ykiom. þa lese fyrr en føle librum Machabeorum. þa boc er enn helge Jeronimus prestr hefir ført af ebrescu i latino oc ventir mek at hann mone sinna þar sagt at Antiochus Serkia konungr hafðe með ser til Jorsalalanz .c. þusunda fotgongoliðs. oc .xx. þusunder riddara þa er hann etlaðiz at sigra Judam Machabeum er þa var með brøðrom sinom haufðingje yfir gyðenga folke.

Nu er at segia fra Alexandro. at hvar sem hann ferr þa stökr lanzfolkit undan oc eyðir heroðin. oc er hann ser þat. þa flytr hann herbuðer sinar til þeira staða er gamlir menn kaulloðo herbuðir Ciri konungs. þaðan sendir Alexander konungr Parmenionem. þann enn dyrsta haufðingja er var i liðe hans at geta borgar þeirar er Tharsus heitir. lanzmenn villdo brenna borgina. I þessom stað var siðan føddr enn søle Páll postole. Parmenio byr nu þar firi konunge. en hann kemr sialfr stundu siðarr. Eptir miðre borgenne fellr q su er Cignus heitir. sagrt vatnn oc scirt. her fysisir konung til a sund at fara. þar var bøde at honom hafðe heitt gort vndir herkløðonom af miclom solar hita þviat þetta var vm miðsumars sceið. enda villde hann fyr metnaðar sacir syna iðrott sina. Her matte nu sia at sciotr atburðr fekz við orlogen. oc leitaðe þeim um at turna. oc i þessom atburð staðnaðe nockot hamingia konungsens. Hann leypr alsveittr a kallt vatnn. oc þegar tekr kulðinn at stemma vindeðarnar en konungr stirðnar. Oc nu verðr hann þegar til landz at leggja sem hvatlegast. Her af tekr hann nu sott mikla. sva at sialfum honom þicker orvent at hann mone við retta. Hann er nu borenn til herbergis sins. en i herbuðom geriz gratr

mikill. segir hverr oðrum at konungr er at komenn bana. Oc sva taka sumir til orðz. hverr scyndelegr atburðr hefir sva sciott raðet konunge varom til bana. þu en ustaðuga hamingia hvivetna grimmare segia þeir fyr hvi villtu røna konungenn þegar sua dyrlego life sem hann hefir haft. þu vart honom her til sua mildd sem moder. hvi villtu nv geraz honom grimm stiupmoder. Heimrenn girntiz a at hafa þenna einvallz konung yfir ser. En hvat scal af oss verða segia þeir er fylgt høvom konungenom. ver megom nu eigi snuaz apr til fostrlanz vars vm eyðimerkr þoat ver vilim. Eða hvart mono ver haufuðlauser rasa framm i fylkingar ovina varra. Eigi siam ver oc mann maklegan til at koma i stað slicom konunge sem Alexander hefir veret. þetta kvein þeira Grickianna heyrðe hamingian þar sem hon sat oc vellte hvele sino. hon stendr vpp nu broser at røðom þeira. oc svarar sva því er á hana var leitat. Furðo mioc er mannfolkit blint ens sanna um orlogen. er þat anzakar mek iafnan sva ranglega. Aðrar gyðior hafa oc eigi siðr valld en ek at gera sem þeim likar. en hvat sem illa verðr þa kenna menn mer völd af. Nu gef ec monnonom frið oc farsölld þa losa þeir mek. en ef ec kippe fra þeim þa lasta þeir mek sva sem naturan hafe mer staðfesti gefet ef ec hafa villda. En ef ec vera ollom iofn oc sisleytt með sama mote. þa monda ec eigi kallað hamingia. Naturan hefir mer þat laugmal sett at ec scyla alldrege um kyrt sitia oc hafa lausung fire staðfeste. Siðan er hamingian hafðe þetta røtt þa tok konungr þegar nockot at styrcna þviat vindr naðe þa smam oc smam at renna i øðarnar. þo hafðe hann iðraverc mikinn. oc nu

setz hann vpp við olboga oc röðir sua fire sinom monnom. hvart man ovinafloekr varr scola her i herbudunom spenna Alexandrum konung sigraðan bardaga laust. þviat sua nalegr sem herr Darij konungs er oss þa ferr nu ecki seinni lecingo komet við sott mina. Eða mono þeir berkia scola yfir varo herfange riddarar Darij. en Alexander man utlagr oc dyrðarlauss vera flettr. kastaðr a bera iorð ovina sinna. Nei segir hann. allt man auðrovis verða. Freiste læcnarner fyrst ef þeir mege mer nockora bot vinna. oc vite þeir þat at meirr leita ec fyr læcingina tomstundar til at beriaz við Darium konung helldr en at lengia lif mitt. Oc vist þicke mer bardagafrestin verre. en siucleikr sa er ec hefi. þviat þott ec sia siukr oc ec mega ecki annat gera en syna mec fire minne fylkingo. þa mono þegar ovinir varir flyia. en minir menn flottann reka. Slíc akefð konungsens oc rassande bardagafyst aflar liðeno mikels otta at sciotar atgerðir læcnanna monde sótt hans auka. Philippus konungr faðer Alexandri hafðe fengit honom læcne þann er oc hét Philippus. þesse enn same maðr var viðr staddr röðo konungsens. oc het þvi at hann monde fa gort hann heilan a þriggia natta freste ef hann villde a kyrðom hafaz. Oc þott konunge þotte long heilsubið oc bardagafrest. þa dvelz hann þar þo i borgenne Tharso sva sem læcnir beidde. A þesse stundo kemr til konungs bref er Parmenio sendir honom. þat stoð a brevino at Darius konungr hefðe heitið Philippo miclo fe oc systor sinne með at hann seyllde svika Alexandrum i dryck. Nu kom enn þriðe dagr fra þvi er konungr hafðe sóttina teket. oc þa forir Philippus honom heilsodryck þann er hann hafðe

buet. konungr truir nu læcninom illa fyrir þat er a bröfino stoð. oc i þvi er hann tekr við dryckinom þa for hann i hendr honom þat sama bref biðr hann vpplesa oc meðan Philippus less yvir brevit. þa hyggr konungr vandlega ef honom bregðe nockot við. oc eigi for hann þat sét. Oc þegar er hann hefir yvir leset. þa mglir hann til konungs læiannde. Minn herra segir hann. byrg ute hrözlona oc ger þek katan. lat gðarnar taka styrk af heilsodryck þessom er ec gef þer af heilom hug. En giarna villde sa er mek hefir i rog boret at þesse sott atgerðalaus hefðe þek til bana leitt. Oc at viso er annat hvart at hann aufundaðe mina kunnastu. eða fyrmunde þer lifsens konungr. oc þat hyggr ec sannara er siðr scyllde. Oc vist synir sa sec illviliaðan oc svikanna sekian er hann sannar þeim a hendr sviken er sycnn er. En sva gerir opt vandr maðr at hann bregðr þvi oðrom er hann veit a sialfan sec. oc af slico sva verðr rettlatr maðr optlega fyrdömðr af liugfroðre hirð. en sa leyst er sacbitenn er. Siðan er Philippus hafðe sannlega fire sec svarat. þa biðr hann konung uhröddan drekka. oc hann gerir sva. Eptir tekenn dryk for konungr heilsu sina oc slikan styre ails oc hugar sem hann hafðe fyrr haft. Hofðengiarnir renna nu a hals Philippo læcne hvern at oðrum oc þacka honum heilsu konungsens. kalla hann nu verit hafa foðor fostriarðar sinnar oc gezlomann. Annan dag eptir stigr konungr a hest sinn. riðr um allar herbuðir oc synir sec heilan. sceer or liðino alla gðro þa er gorz hafðe af siukleik hans. oc styrkir herenn með bliðu yfirbragðe sialfs sins oc fogrom fortalum.

Siðan er herr Alexandri konungs hafði brotit

enar nalegstu borgir. oc hann sialfr hafðe fornað guðonom sliet sem hann het til heilso ser. þa ferr hann til þeirar borgar er Ixon heitir. þar kemr Parmenio i mot konunge. hann hafðe unnit þessa borg oc stœt i brott borgar lyðnom. en buet þar fire konunge. I þessom stað hefir Alexander konungr hirðstefnor. oc leitar raðs við haufðengia. hvart þaðan scal biða þess er Darius kemr með her sinn. eða scal enn stefna fram lengra til motz við hann. Fra því er sagt at Parmenio gefr konunge þat rað at hann scyle fram hallda liðino i fiallaklofa nockorn þar sem Darius konungr var at komenn oðrom megin með her sinn. Segir Parmenio sva at i þrongva dal þeim mono iafnmikil vera verða briost a fylkingom konunganna þott Darius hafe lið miclo meira. oc þetta rað verðr teket vm sidir með villd allra hofðengia en atkvøðe konungs. þat geriz til tiðenda meðan Alexander konungr dvels i þesse borg er fyrr var nefnd at sa maðr er borenn i rog við hann er Sisenēs hét. hann hafðe verit harðla korr konunge. en nu var honom þat kent at hann hefðe teket fe til af Dario konunge at svikia Alexandrum. En þat var til þess haft. at hann leyndi brevi nockoro því er honom hafðe sent einn af riddorom Darij konungs. oc fyr þa sœk var hann drepinn at vitanda konunge fyr logna soc at því sem flestir gtlodo.

Nu er at segia fra Dario konunge at þa er hann er kominn fram at þrongva dal þeim er fyrr var getið með allan her. kemr imot honom með micla riddara sveit gerzcr maðr einn sa er Timodes het. hann hafðe vorðet landflotte af Gricklande. þesse maðr byðr Dario konunge lið sitt. oc hann þiggr þat. hann gefr honom

oc þat rað at hann scyle aptr snua her sinom til valla nockorra sletra oc beriaz helldr þar við Alexandrum er hann mege við koma ollu liðe sino. En ef konunge þycke svivirðlect aptr at snua oc syniz herinom sem þat mone illt heill at hoga þegar á hól. þa biðr Timodes at hann late brott fara fiarlut sinn flestan allan oc þar með oført lið konor oc bornn. fae þar sva lið með at þat folk mege vhrett vm sek vera. Oc ef sva illa verðr segir Timodes at hamingia vill Alexandro betr en oss i enom fyrsta bardaga. þa syniz mer venna at fiarlutr várr se hirðr oc liðet spariz sumt til þess at retta þann bacslett ef ver sam nockornn. late guðen oss engan fa. Mikit urað at gefa i einom bardaga allt senn i valld hamingionnar þat er við liggr. Þetta var nytsamlect rað er hann gaf konunge en þo syndiz auðrovis hofðengiom þeira Serkianna. oc þess fysa þeir Darium konung at hann late drepa Timodem oc sveit hans alla. kveðaz þat gtlā at því hafe Timodes þetta rað gefit at hann monde ser gtlā fiarlutenn allan ef Darius yrðe sigraðr. hlaupa sidan aptr með feno i Grickia konungs her. oc kaupa sic sva i frið við Alexandrum. Darius konungr hlyðer ecke a þessar fortalor. þvíat hann var milldr maðr oc goðgiarnn. lētr ser allt rog illt þickia. en svarar sva þeira rēðom. Verðe þat eige segir hann at ec lata drepa þa menn er mer hafa gorz handgengnir. oc gefit sek i mitt valld. scyle konungr lata slicā vhefo vinna. Nei segir hann. alldrege scal sva liot vfregð fa saurgað elle mina. Sidan þackar konungr Timodi synndan goðvilā. En svivirðlect syniz honom aptr at snua liðino. þyckir sva sem margir mono kalla flotta. oc nu langar hann mioc

til at bardagenn seyle takaz sem fyrst oc i dal þeim er fyrr var geteð. En þat rað tekr hann af þeim er Timodes hafðe gefit honom. at hann lét brott flytia mestan þora flarins til borgar þeirar er Damascus heitir. oc ferr þar með mikit lið. En hann lét drotningina oc móður sína oc son sinn .vii. vetra gamlan biða i herbuðom þess er at hende kemr. vill i því hallda venio enna fyrre konunga.

Enn nesta dag fire þann er Darius konungr visse at bardagenn monde takaz á. gengr hann vpp a hol einn litinn er var i millom herbuðanna. Hollenn var allr groenn vtan af ilmande grosom. I ovanverðom holinom stoð eitt sagrt tre þat er laurus heitir. Annan veg vt i fra fellr á ein mikil. at anne fram ganga tveimmegin vallgronir backar. til þessa staðar lét Darius konungr blasa ollom her sinom. kallar síðan hauðengia til sín oc scipar til hvar hverr þeira scal i fylkingo vera með sínar sveitir þa er bardagenn tecz. oc er hann hefir því scipat sem honom likar þa lít hann yfir liðet er sat a vollonom vt ifra holenom. Darius konungr var enn tigulegste maðr oc af því enó goða yfirbragðe er hann hafðe monde hverr dugande maðr i herinom þickiaz scylldr til at veita honom slict er mette þott hann þegðe sialfr. Síðan talar hann fyrir liðeno oc hefr sva mal sitt. Her er nu þat lið samankomet er ec veit iafnan sigrsællt veret hafa. oc er þat eigi undarlect fire því at þer Serkernir erod oc arvar guðanna. komner fra Belo konunge er fyrst hefir af varom frýndom verit hafðr i goða taulo. Verit oruggir oc uscellir i hiortonom. gefit ecki rum hreðlonni. eigi er sem þer monet við ofresle eiga. Refsing ma þat kalla en eigi bardaga

er konungr hegnir þræla sína þa er sec gera sva diarfa. at þeir taka vapn honom i mote. þessi enn scacborni sveinn Alexander er ver hyggjom at se son ens odyggva Neptanabi hefir latet gefa ser konungs nafn oc hyggr nu þat þar sem hann er i brodde lifs síns at ecki mone við honom standa. rasar hann án raðe. gefr ecki gaum hvat fyrir er. vill helldr þott hann vite visan bana sinn beriaz en lifa við usigr. En þegar hefir honom nv nockot öðrovis tekiz en hann hugðe. þvíat fire varom monnom hefir hann latið mikinn fiolða sinna riddara. oc af því grunar mek at hann treystez ser miðr en var. Mikil scomm at saer þrælar oc fatækir þeir er ecki bein hafa i hende scola þora i mot at risa hofðengiom þeim er fyrir eigu at raða mestum hluta gullz þess er i heiminum er. Vita villda ec hvaðan Alexander tekr þa dul at hann mone niota mega þess rikes. er sa enn agete konungr Cyrus hefir att er sigr fek hvar sem hann bardiz i heiminom. En þott hann se dauðr. þa rikir hann enn fyre mek er i hans stað emk komenn oc at mér livanda livir enn hans hamingia. Allir menn vito þat at ver Serkirnir erom fra risom komnir. þvíat ver sinnom ettartal vart til þeira ritað i annalum. en ver megom á stórvirkiom þeim er eptir þa lifa sia hvilicir þeir hafa veret. Bękr varar vatta at þeir borðoz við goðen sialf. þeir gerðo stopolenn Babel hofðo tigl fyri griot en bið fire lim. Varir forellrar hafa oc eptir leipt þa ena miclo Babilon er nafn tok af tungna scipte. Heilir sva nu með því at þer set komnir fra slicom afreksmonnom kallit aptr til yðar þeira styrk. verit karlmannliga fodorleifð yðra. getið vandliga sęmðar oc fregðar. latið eigi fatækian oc

utlendan sigrvegara troða iorð oc afreksverc feðra varra. En ef sva scamsamlega verðr at sa enn odyggve flokr uvina varra kome nockorom a flotta þott þer vilið eigi fyr mer beriaz eða fyr eignom oc oðolom eða nagronnom yðrom, snuit þo aptr til bardagans fyr sacir kvenna yðarra oc barna. þviat þat folk mono fannðmenn varir spennu i herbuðonom ef þer vilið eigi veria oc gera ser at herfangi. En eigi hræðomz ec at tvoro at sva verðe. þviat sva hefir mek dreynt sem ver monem sigr fá. Ec þottomz sia i svefninom at landtiolld Grickia logodo. Oc ec sa Alexandrum kleddan peltzkleðom eptir þeim sið sem er i Babilone. oc i borgena var hann kominn oc leiddr handtekenn fire mek. þvi nest þotte mer hann hverfa. En til hvers dvel ec mek i slikre röðo. sver ec þess fire solena er vpp renn i varo riki at hver sem a flotta snyr scal minn fiandmaðr vera. Oc er konungr hafðe sva talað þa kemr laupande niosnarmaðr einn með þeim tiðendom at Alexander hafe snuet á flotta. oc þorað eigi at biða þess er Darius kemr með her sinn. segir hann hafa laupet á fioll oc scoga oc stefnt sva ut til hafs et þginsta. konungr truir þvi er þesse screfa segir i vil honom oc verðr harðla glaðr við. eggjar nu at eptir seyle hallda sem harðast. Oc herrenn allr stefnir þegar yvir qna er fell scant fra herbuðonom sem fyrr var sagt. vanda þeir nu litt leiðna dreifiz liðit mioc þviat hverr stefnir þat er gegnst þotte at sem fyrst mette komaz fire þa Grickina oc snua þeim aptr. Hvert rasar þu enn feiglige fiolde segir meistare Galterus er versat hefir sogo þessa. oc snyr sva röðo sinni til þeira Serkianna. Hvart etlit þer at Alexander mone flyia sa maðr er

flottann hyggrr hveriom leste liotara. en hræðez þat eitt at þer monet flyia. oc ef hann scyllde kiosa hvart hann villde helldr flyia oc hafa sigr. eða veriaz ór stað oc vera sigraðr af flottamonnum. vere sa einn fyr hende at taka þann kost annan hvarnn. meire ván at hann evaðiz i hvart honom þotte miðr til sgmðar.

Nu er aptr at hverva til sogonnar sialfrar. oc fra þvi at segia at herr Darij konungs sökir hart fram til borgarennar Ixon. Oc nu verða varðhallzmenn Alexandri varir við hermenn. þviat þeir mega sia liomann af gulle oc gimsteinom er liðet hafðe boret a sek oc vapn sin. Heyra þeir oc vapnabraket. oc þeckia ioreykina er sva voro mielir at longom fal solena. Oc einn varðhallzmaðr sa er fek set herinn af holi nockorom hávum. hefir þegar áras til borgarennar. oc segir Grickiom at Darius konungr er nu okominn at eins með sva mikinn her sem engi maðr man fyrr þvilikan hafa set. Alexander konungr truir þesso trautt. þviat hann angrar ecki annat en frest bardagans. Oc þegar er hann veit til vís at hersagan man sonn vera. kallar hann hátt oc molic sva. Vapn vapn Grickir. Oc fyrst verðr hann sialfr buenn af staðnom oc hleypir imote Serkiom. oc hialmat oc bryníat riddara lið sva hvat sem buet verðr. Sva rasar solltenn vargr til braðarennar þa er hann fæðir á ser hvelpa sina. þeir yla þegar er þeir missa miolkr ór þurrom spenom. Yling þeira oc dreyrgiarnn sulltr keyrir vargenn vm siðir i bufiar haga at leita ser matfanga. Smalasveinninn leysir þegar hunda sina er hann ser varginn. en hann stefnir at feno eigi at siðr. smalenn veit eigi hvert hann scal undan hallda. þickir sem vargr mone fire vera hvert sem hann snyr. með þessom

hette geysiz Alexander imot ovinom sinom þeim er því truðo at hann monde flyit hava. Oc þegar er Serkir sia herin fara imoti ser. þa vita þeir hvat hreiddrinn er. syndiz þeim nu eigi sem þeir höfðu gætt at Alexander snæri baki við. Nu sundraz miok fylkingar Darij konungs afakalli oc þys þeim er varð þa er saman dro liðet. Margar tungor gengo oc i herinom. oc varð af því seint at gera rað fire sva miclom móg. var oc flest allt liðet betr buet til rasar en bardaga. Darij konungr fór nu þo scipat hér sinom i fylkingar i annat sinn. hann gerir nu þat rað at þegar er herr hans kœmi fram ór dalnom þannoc sem rúmlent var. scyle gerða utan um fylkingar Grickia með múginom sva at þeir mette engan veg undan komaz. þetta rað hefðe Dario nytsamlect verit ef framgengt yrðe. En hamingian su er hverio raðe er rikare gek imote. því at Alexander kom imot honom fram i dalnom þar er sua var þronglent at iafnmikil urðv vera briost á fylkingonom. Bardage þessi tociz i heraðe því er Cilicia heitir scant fra Ixon þeire borg er fyrr var nefnd. oc i dal einom þrongom sem nu hefir sagt verit.

Nu er fra því at segia at Alexander fylkir liðe sino. fotgaungolið scipar hann i fylkingar broddenn. En fyrir enn hœgra fylkingar arm. setr hann þann hertoga er Nichanor het. hann var son Parmenionis. oc með honom þa haufðengia er sva heita. Tholomeus oc Aminctas. Perdicas oc Cenos. Clitus oc Meleager. Hverr þessa var hertogi yvir sino liðe. Enn vinstra fylkingar arm scal veria Parmenio sa maðr er einn var frœknast af Grickiom oc með honom Craterus oc Antigonus oc Philotas son Parmenionis annarr er

ner var bezt vigr i herinom. Framme firir ollom merkiom var einn ungr maðr a heste þeim er Bucifal heitir ecki delligr bleyðimonn nom undir brún at lita. þat var sialfr Alexander macedo. Nestr honom var iafnan sa maðr er Ephestio het trunaðarmaðr hans einn. iafnan konunge at alldre oc kleredome. en friðare synom. Oc nu riðr konungr síðan er hann hevir sva scipað liðino. framme fyrir fylkingom. biðr hertogana beriaz hraustlega. mæli bliðlega til vina sinna. Hvessir sliova. en brynir hvgracka. Nu semr hann oc þrongr saman i annat sinn dreifðar fylkingar. þrælom heitr hann frelsi. en gnoglego gulle felausom oc fegiornom ef þeir vilia vascliga beriaz. sumom bendir hann með spjotscapte sino at sciotara gange. Með slikom sva fortolom riðr hann um herinn. oc þar með eggjar hann bogmenn at þeir bendi boga sina þegar er Serkir koma i scotfæri. biðr hann oc þa er með slongor fara at þeir late oc ecke sgin at ser. Bœnir hann oc at þegar er i hoggfæri ma koma scyle þeir ulatlega brytia með æxom oc sverðom. En meðan herrenn dvelz oc Gricker biða með fyldeðo liðe. þess er Darij kœmi. þa talar Alexander sva fire liðeno. Heyrð er enir frœcno drengir er komner eroð fra bardaga-guðeno. sialvo er Mars heitir. oc þér er sva haveð framiz i morgom storvirkiom. at allr heimr girniz at hafa yðr ser til lavarða. Nu er sa dagr komenn er ver hofom ýskt at koma skyllde. A þessom dege vill hamingian gefa þann sigr er hon hevir oss opt heiteð. þenna sigr bende hon þegar firir i Evropa. þa er þer brutuð Thebas alla til iarðar. oc drapot allan borgarlyðenn. en tœmðot Athenas með ogn einne saman. Her megoð er nu sia fyrir yðr úvig-

ligan her. oc kvenslegar fylkingar er allar þickia
 scina af gulle oc gimsteinom. En þat sama glys er
 þeir hafa þar a sek borit. synir oss at ver megom
 helldr venta þaðan herfangs en hasca. þviat með
 vapnom scal sigr vega. en blautir menn oc bilive
 vanir kunna ecke annat en ogná. Hreðaz þeir sverð
 oc sar. oc litt mono vapn yðor hafa raufat innysle
 þeira. oc litlo blode mono þeir ut hafa hellt aðr en
 þeir mono flyia. þa mon ec reyna hvesso mioc þer
 hirðet um mek er ec se slió sverð broten en hlivar
 klofnar af storum hoggom. Hond hauggvanda man
 vilia syna. oc sverð man sanna sem reitt er hvesv
 mioc yðr kemr Alexander í hug. Sigreð nu þa er
 þegar erv sem sigraðer se. vitið at sialfs sins fiand-
 maðr er sa er hann reiðir sliolega sverð at úvin sinom.
 oc scemma vill sa sitt lif. er hann lengir lif úvinar
 sins. oc engi er þat millde at þyrma motstodomon-
 nom sinom i bardaga. þung er su hond sialfre ser
 oc macleg afhogs. er hon vegr sparlega. slenscapar-
 fullir menn þora at hlaupa i dauðann þa er þeir taka
 at falma. en þora eigi at veria sek. oc forðaz sva
 dauðann. Latet yðr nu i hug koma hvesv morg
 rangynde eða marga bardaga oc stór manndráp
 Grickir hafa þolat haufðengiom ór Asia. gllit er þorf
 vinna at fróndr einir giallde þess er feðr gerðo. eigi
 er fullhefnt þott þessi múgr se allr niðr drepinn er
 þér set her fyrir yðr. Allt Asia scal giallda þeira
 hervirkia. er gor hava veret i Europa. Media scal
 giallda með Dario konunge þess hernaðar er Xerxes
 konungr hefir gort i Gricklande. Berið nu þa fram
 merkin þar eptir sem ec scal fyrir fara. oc ryðit með
 sverðonom gotor i gognom fylkingar þeira. Bardagans

vil ec luttakare vera með yðr. en herfangsens eigi.
 þvi scoloð ér með yðr scripta. At fullo vinnz mer
 agetid eitt saman. siarens ann ec yðr en mer fręgðaren-
 nar. Sva talar Alexander. oc þegar eptir þat laupaz at
 fylkingar. oc þa liosta Serkir vpp herope miclo. oc
 sva Grickir et sama. þeyta nu hvarirtveggio luðra
 sina oc herhorn sva at byll i ollom siollom þeim er
 i nand ero. Alldregi hafðe dvergmaleinn oc veitt
 hliodonom fleiri annsvor en nu.

Fra þvi er nu at segia at her verðr kostur at sia
 sem glla ma morg oc aggetleg vapn. en þo baro ein
 af ollom qðrum. en þat voro vapn Darij konungs.
 Eigi var sparat gull við þau. en þo var miclo meira
 vert vm hagleic þann er þar var á. Sciolldr hans var
 siaufalldr a þyctina. en lagðr allr utan með gulle.
 þar voro scrifaðer á frendr oc forellrar Darij kon-
 ungs oc storvirke þeira. Risarnir er fyrst gerðo
 stopolenn Babel eptir Noa floð a velli þeim er Sennáar
 heitir. oc þar eptir tungna scripte. I oðrom stað á
 scilldinom var scrifaðr Nabogodonosor konungr oc
 þat er hann for til Jorsalaborgar með her sinn oc
 vann borgena. braut til iarðar templum domini oc
 alla borgarvegge. gerðe hertekinn gyðinga lyð. oc
 hafðe Sedechiam konung er hann hafðe blinda latet.
 heim með ser til Babilonem. þat var allt scrifat a
 scilldinom er enom fyrrom konungom hafðe vel tekiz.
 en þat var allt latet niðre liggia er þeim hafðe til
 svivirðingar gorz. I þriðia stað var þat scrifat er
 Baltasar konungr drack or gullkerom þeim er Nabog-
 odonosor hafðe teket ór templo domini. oc hondin
 syndiz rita á hallarvegginom þat er engi sek scilt
 nema Daniel spamaðr. A listunne vtan vm þessar

sogor var saga ens aggta konungs Ciri er sigraðe Lidiam oc Kresum konung er blecðr var af spadome solarguðs. Þesse stortíðende voro þar oll á scrivat sem her er nu nockot brevat af. en þat ero stór-sægor ef þær ero greiddar ut ígegnom. En þat er at segia fra gvilocom Ciri konungs þess er hvervetna er getið á bokom. at drotning ein sv er Thamaris het reis í mot honom. oc í þeire soku er hön haðe við hann fell Cyrus konungr. Vm þann atburð reðir sva meistare Galterus. Ho ho. bleckileg er þessa heims hamingia oc opt syniz þat hvesv vóltt hon er. Cyrus konungr var a sinom dogom viðlenztr konungr. oc sigrselstr. hans frggð hafðe faret of allan heim oc hvar sem hann hafðe við lent. vrðo allir fire honom at lata. En sva ríkr oc mattugr sem hann var. þa fek þo ein kona sigrat hann. Eigi scylldo dauðlegir menn segir hann meistarenn stóraz af gefnom rícdome. oc fyrliða ser minne menn. Eigi scylldo þeir oc enir sigrsölo vera upacngmir við enn hesta sigrvegara. Sa er gefa ma styrk oc ríki sigr oc auðese. sa enn same ma þat allt íbrott taka er hann vill.

TREDIE BOG.

Nv er til sogonnar at snua. oc fra því at segia. at vapnabrák oc brestir af stórom hoggom sigrá luðragang sva at heyrir traútt eða eigi. oc sva þyekt dríva nu spíot oc orvar oc allzkonar scotvapn at varla ma sia fyrir heidan himin. konungr sialfr Alexander ríðr fyrst fram sva snart til at íafna sem steinn af valslöngo oc þar at er gullagðer scilldir oc hialmar

settir af dyrom steinom segia til at helldr mono fyrir vera konungar en kotkarlar. oc þar stefnir hann at er merki var borit fire Dario konunge. þat var flugdreke gylltr allr. hann gapðe munne er vindr bles framan í ginet oc var reðelegr at sia. Meðan Alexander konungr leitaz vm hvernn hann finne maklegan til at leggja fyrst við iorðo. þa ríðr ímot honom haufðenge sa er Arethas heitir. hann var greive ivir Siriam. leons merki hek af hans spíotscape. en hialmr hans þotte loga af karbunculo þeim er í var settr. Arethas leggr í sciold Alexandri með spíote sva fast at spíotscaptit brast ísundr. oc nu leggr Alexander ímot í sciold Arethe oc ígegnom scioldinn oc þrefalda brynio sva at spíozoddrinn nemr í hiartano stað. Grikkir liosta þegar vpp ope miclo oc kalla þetta verk mikinn sigr. oc sigrvenleet heill er konungr sialfr hefir sva róslega vaket víg fyrstr manna. Eptir þenna atbvrð taka saman að ríðlaz mioc sveitirnar. oc nu ríða fram þeir hertogarnir Clitus oc Tholomeus menn höllzte vasclegir vndir vapnom at sia. oc sva fara þeir geystir ímote sinom fiandmonnom. sem solltenn leo mote senom yxnaflocke. Tholomeus ríðr at þeim ríddara er Kleocas heitir oc leggr til hans í vangann. en út vm annan sva at þar flýtr heilenn í brot. findr honom sva leienom dauðom til iarðar. Clitus ríðr at þeim ríddara. er Ardophilus heitir oc leggr í sciold hans spíote. Ardophilus leggr oc í mott í sciold Cliti. sva leggja þeir fast at ísvndr brestr spíotet hvartveggia. Eptir þat scriptaz þeir hoggom við þar til vm síðer falla til iarðar hestar þeira oc sialvir þeir af möðe langrar oc snarprar soenar. Oc sva liggja þeir um ríð sem eigi se líf með þeim. En er

moðen tok nockot af þeim at renna. þa kemz Klitus fyrir á fotr. oc þa er Ardophilus leitar við vpp at standa setr Klitus sverðit á hals honom. oc gerir sciotan scilnat bucs oc hofvðs.

Nu riðr fram af Serkiom einn ágetr hofðenge er Matheus heitir. friðr maðr synom. sniallr í mali. oc goðr til vapns. Oc í vinstra fylkingararme Grickia. drepr Matheus þann riddara er Yollas hét. Philotas son Parmenionis er var einn af hofðengiom þessa fylkingararms vill hefna sins felaga. oc hoggr eptir Matheo með sverðe. En kviclatr hestr er Matheus sat á. berr hann vndan hoggvino. Philotas hoggr þa til riddara þess er Ochis heitir oc tvisciptir a honom siðuna. Eptir þetta hogg. oc morg onnor stór er Philotas gefr Serkiom. leggja fast at honom riddarar af Hircani. oc er Grickir sia at hann á við mikit ofrefle. þa stefna til fyltings við hann þeir hertogarnir. Antigonus oc Cenos. Craterus oc Parmenio fader Philote sa maðr er allz var þess lutlakare er Alexander gerðe sva at frasagnar vere vert. En betr etla oc sama. segir meistare Galterus. at þegia yvir meðan ma hver giolld Parmenio tok sinna tilverka. Antigonus riðr at þeim manne er Phelax heitir. oc hoggr til hans með sverðe sva at hann þarf eigi fleira. Cenos leggrr spiothe til þess mannz er Mida heitir. oc af því lage fór hann bana. Craterus stefnir at þeim manne er Amphiolus heitir. oc veitir honum averca. þrifr siðan i hialm hans. oc steypir honum grendum til iardar or kerro er hann hafði setit i. Craterus vinnr a þeim manne er styrt hafðe kerrunne sva at hann dregr eptir ser iðren. hrindr honum siðan á fotr sinom lavarðe. Parmenio gengr fram mote Serkiom

eptir vanda. oc nu riða at honom riddarar. annarr heitir Dimus. en annarr Ysamnes. hann var konungborenn maðr. þeir leggja baðer senn spiotum á hogri siðu Parmenionis. hann bivaz ecki við logen. en kallar á gerzkan riddara þann Horestus heitir. sa hefir latet hest sinn. oc hefir áras vpp í siallz liðena. snu aptr sem braðast til bardagans segir hann. ec scal giallda þer aptr hest þinn. siðan snyz hann við Ysamni oc leggrr framan í briost honom. oc rindr dauðom aptr af hestinom. en fór þann sama hest Horesto. Eptir þat riðr hann at Dimo oc hoggr af honum hondena. steypir honum af heste. leypir siðan a hann oc gerir hann uvigian með ollo. því nest drepr hann Agilon oc annan Elan. enn þriðia Chirippum. hann var etlaðr af Arabia. Nu riðr fram einn af Grickjom sa er Evmenides het oc vinnr mikit illt a Serkiom. vegr stundum með sverðe. en stundum með scotvapnom. Diaspen drepr hann með sverðe. en scytr með øro i auga þeim manne er Evdochius het. Evmenides brytiar morg bein Serkia. oc riðr yvir margan hofðengia-buc i bardaganom. Nichanór son Parmenionis vegr eigi sliolegarr i enom hogra fylkingararme. en þessir er nu hefir fra veret sagt. oc nu riðr at honom einn ungr maðr er Edimus heitir. friðr synom oc vel borenn. þvíat hann var kominn fra Ciro konunge. Hann hoggr i sciolld Nichanoris. en þar rytr af sem hagl af hvse. staðvet hys hirðir eigi vm reiðe loptzens. sciolldenn sakar oc eigi litet hogg. En þo reiðiz Nichanor við. oc leggrr spiothe framan i glygget er á var brynionne fyrir augano. oc spiotzoddrenn hevir augat oc renner sva til at hann tekr iafnel syn fra því augano er heillt var vtan.

Fra því er nú at segja at sa maðr gengr hart fram í liðe Serkia er Negusar heitir. hann var ríkr haufðenge af Niniue kominn frá Níno konunge er gera let þá miclo borg. Hann vegr með breiðöxe mikille. stundum seyr hann gaslukum. stundum berse hann með sverðe. Gerðzean mann þann er Helis heitir seyr hann ígegnom með gaslake. með sverðeno höggv hann hond af þeim manne er Dorilus heitir. oxena keyrir hann á hals þeim manne er Hermogenet het. oc eigi þarf hann fleira. Philotas Parmenionis son ser nú hvesv mikit illt Negusar vinnr á Grickiom. oc feykir at honom með brugðet sverð. höggv síðan til hans í gullroðenn hialm þann er scein af piripo þeim er í stóð. sverðet sveðr af stalhordom hialme. en missir þó eigi með ollo. þvíat þat tekr af hondena vinstre er Negusar hafðe brugðet vpp fyrir andlit ser. oc nú byz en hēgre at hefna systur sinnar. oc reiðir vpp öxe sva snart. at þat högg monde fōrt hafa Philotam til heliar ef eigi vere af honom boret. Amictans einn af hertogom Grickia riðr at í þesso svarve. oc bregðr scillde við hoggveno. Negusar hoggr rauf á scialldarbucleno oc fester þar oxena. oc er hann vill ábrott kippa öxe sinni þá verðr Philotas enn nēr staddr. oc scellir af honom hondena í aulbogabót. Sár oc sut gera margan mann sterkan. Negusar litr á stufana. oc ser nú at hann man ecki vega mega til fulltings Serkiom. en þó vill hann veita þat er hann ma. oc lētr nú fallaz fyr fōtr heste riddara þess er Yollas het. Hestr fellr vm hann. oc Yollas af hestenom. oc þau somo spiot er Grickir hóðo etlat at Negusar seyllde á gista. standa nú gegnom Yollam oc hest hans. Af þesse rapan allre saman. oc miklom

vapnagang letz oc Negusar við hollzte mikinn raustleic. Nu taka dauðir bukar at þekia iordena hvervetna. vellir flota af bloðe. en dalverpe fyllaz oll. Af hvarómtveggjom fellr nú mikit lið. en þó miklo meira af Serkiom. taka nú mioc at þynnaz fylkingar þeira. oc þeir at digna þott enn vgre vtal liðs eptir. En þott Grickir vgre faer hia Serkiom. þá letiaz þeir þó ecke á soknenne. þvíat dirfð oc areðe bēta þeim liðscortenn. Oc nú er Serkir taka á hól hopa. þá riðr fram konungrenn sialfr Alexander sva snart sem ellding flyge. hann ryðr ser goto í gegnom fotgongolið. oc sva riddaralið. vandar eigi þott þyckt se firir scipat spiotvm oc sverðom. vill at viso na Dario fyrr en flottenn breste. En einn gaufugr frēnde Darij er Oxatreus heitir þrongr saman fylking hans. sva at Alexander naer eigi sēkia sialvan Darium. Nu tekz af nyio mikit mannfall í hvarratveggio lið. Hofðengiarnir sialvir taka nú at falla hverr at auðrom. Bardagagyðian er Bellona heitir hristir dreyruga vebranda oc sár allzkonar dauða. Sumir ero scotuir ígegnom barkann eða í smaðarmana. sumum liggr heilenn vte. sumir fa bana af scotom eða slongom. halsbeinet er brotit í sumom. en iðren liggia sumom ute. morgum verða oc sverð at skaða. Annarr deyr nú. en annarr er dauðr með ollo. Annarr sprauclar nú. en annarr er fullsefðr.

Sa maðr var í liðe Serkia er Zoroas heitir egipzkr maðr af borg þeire er Memphis heitir. hann var auðkendr af agetligom vapnom þeim er hann bar. oc hann kunne mest í herinom af astronomia oc visse gorla af naturo himintungla. nēr vera monde ár eða váran. sniosamr vetr eða vaxtsamt ár heitt sumar eða

þat haust er vin þriviz a. Musicam kunne hann oc harðla vel. oc allan stíornogang scilde hann agettliga. Orlog manna visse hann oc fyrir af stíornoidrott sinne. oc þat er sciotalast at segia fra at alla heimsens naturv hafðe hann luct ser i bríoste. Oc nu hafðe Zoroas set fyrir af stíornogang at hann monde scamt hafa olifat. En þviat eigi fek hann helldr en aðrer orlogum vm turnat. þa kostgefir hann sem mest at na funde konungsens sialfs Alexandri. oc gírniz mioc a at falla fire vapnom sva virðulegs haufðengia. Oc þviat hann hatar livet. en elskar bardagann þa rasar hann fram i fylkingarbroddenn i mot Alexandro. oc þegar er Zoroas fêr set konungenn þa letr hann drífa þyct at honom scotvapn or kerrv er hann sat i. Eigi gremr hann at eins konungenn at ser með vapnagange. helldr letr hann fylgia brigzle oc eggian sva mældande. Heyrðu Neptanabi son eilíf scomm moðor þinnar. hvi glatarðv sarvm. oc vinnr á slenscaparmonnum. snu helldr a mek vpp øðe þinne. oc ef þu hefir enn nockorn krapt með þer. þa legg mek við iorðo. þviat minom riddarascap fylgia siau specðar iðrottir. em ec af þvi verðr at bera tvau ciapell af lauro Annat fire riddarascap. en annat fire klerkdome. Sva mæler Zoroas en Alexander konungr vill eigi reidaz við akostom hans. helldr vill hann miscunna þeim er gírniz at deyia firir hans vapnom oc svarar honom sva bliðlega. Ho ho. scysse mikit segir hann. hverr sem þu ert þa bið ec at þv livir. oc fyrirfarir eigi i dauða þinom herbergi sva storra iþrotta. oc alldregi scal min hond. eða mitt sverð saurgaz i sva margvitrom heila. Ertv harðla nytsalmegr heiminom. Eða hver villa eggjar þec at vilia sva rapa til helvitis

þar sem engi vizka ma þrivaz. sva mællti konungrenn. En Zoroas leypr or kerrvne oc at konunge oc hoggr til hans með sverðe á læret þar sem mētiz brynian oc brynhosan oc helgar sva vigvollenn með konungs bløðe. Nu reidiz konungr en keyrir þo brott hest sinn með sporom til þess at hann mege þyrma Zoroec oc tempra sva reiðe sina. En Meleager einn af hertogom Grickia fleygir at i þvi oc hoggr undan Zoroec baða fōtr i knesbotom i eino hoggui. Eptir þat laupaz margir at oc brytia Zoroam i smátt. oc giallda sva stíornom aptir þann er eptir þeira gang truðe sin forlaug fara mondo.

Nu snyr ollo mannfalle i lið Darij konungs. oc eigi veit hann sialfr hvat til raðs scal taka. hann ser alla vega fra ser vigvollenn floa af bløðe sinna manna. ser oc margan haufðengia liggia hia ser grendan. En þeir er hann treystez bezt taka nv flyia. oc sa er styrt hafðe kerrv konungsens liggr haufvðlaus millom hestanna er dregit hofðu kerruna. oc iðren hans er vte liggia veviaz vm fōtr þeim. Oc meðan Darius konungr evaz i hvart hann skal a fōte flyia. eða veita ser sialfr bana. þa seytr Perdicas einn af hertogonum spiote til konungsens. þat nemr stað i hofðino. beinen veria þo heilann sva at hann sakar eigi. þa leypr Darius konungr or kerrv sinne. oc vill eigi beriaz lengr við ofresle. leggr nu á flotta oc rennr með útignom monnom þat er beinst var vm fioll oc scoga. þar til er sa maðr er Auson heitir setr vndir hann hest. Oc nv riðr Darius konungr yvir Evfraten. oc nemr eigi stað fyrr en i Babilone. Matheus verðr nu varr við oc aðrer þeir er enn villdo helldr beriaz en flyia. at Darius konungr hefir lagt á flotta. oc þegar

minkar dirfð þeira við þetta. oc nema þeir at þiona
 seimtenom. sneriz þar nu sciott staðfestin i hrozlo.
 Haufðingiarnir flyia nv hverr at audrom. Eigi standa
 þar oc útignir eptir er tignir flyia. oc vara þat vnd-
 arlect at allir leitaðe nu vndan þviat nauðsyn er at
 limirnir scelviz þa er haufuðet bendiz. Grikkir reka
 flottann i akafa. oc geva morgom ecke goðan bac-
 slett. fellr nu sa margr með scomm i flottanom er
 hann atte kost at falla með dað oc drengscap fire
 konunge sinom oc fostrlande. Siðan er Grickiom
 leiddiz at reka flottann. þa sliðra þeir sverðen sodd
 af maundrape. oc nu biðr Alexander konungr at þeir
 seyle saman sopa herfangino. Grickiom ferr simt
 vpp at luka fehizlum Serkia. vanda þeir eigi hvart
 lyciar finnaz. siðan fara þeir a scoga at leita þess fiar
 er Serkir hafa þar hirt i fylsenum. At saman
 komno herfangino scriptir Alexander konungr feno
 með liðe sino. Nu klyfia þeir hesta sina oc hlaða
 vagna af gulle oc gersimum. troða secke sina þar til
 er þeir spyia or ser gulleno. oc hafna bondom þeim
 er geta scylldo fengens fiar. Yfret fe þyckir hondom
 þeira nu saman komit. en agiarn hvgr vill enn meira.
 oc enn fylla þeir hosor sinar af því er eigi fgr ann-
 arstaðar rum. oc kyrtla sina fyrir. Svmir fara til
 þannog er kvennaflockar ero fyrir. oc slita af þeim
 eyrnagull oc gullniste oc aðrar gersimar er þer hofðo
 a sec borel. sumir leggja þegar blóðgar hendr vm
 hals þeim. kyssa oc kreista. scamnaz oc eigi at leika
 fyrir alðyðo auglite slict annat er þa lystir. Morg
 letr þar sinn meydóm. Onnor sveiten sv er sekir
 saurgaz af leikenom. en sv fær licn. er verse með
 svit oc sorg. þviat nauðung oc ofrefle minkar iafnan

secd þess er þoler oc fire verðr. En eptir því sem
 byriar konungligre tign. þa letr Alexander konungr
 aka i gylltum kerrvm með allt tengða lið Darij kon-
 ungs til herbuða sinna með moðor hans oc systur er
 begðe var oc kona hans. oc son hans .vii. vetra gamlan.
 sva var mikil mildi konungs at hann var þannog til
 moðor Darij sem hann monde til sinnar moðor ef
 hon vere þar. Drotning kono Darij kallar hann systor
 sina. sveinenn gerir hann ser at osbarne. Sva mikil
 mandoms ást bygðe briost konungs i þann tima ef
 vpptekiann hattr heldez með honom at engi ufregð
 mette saurga hans ena biorto fregð. En siðan er
 fenginn auðr Serkia oc þeira bilive gaf óveno fram-
 gang. en fiarens gnoitt vanstilles moðer talde hvet-
 vetna soma. þa tok hamingian at spilla nattvrunne.
 oc lestrir at stemma kraptanna rás oc þeim aptr at
 snua. þviat sa enn same er fyrr var milldr óvinom
 sinom gerðiz siðan fiandmaðr sumra vina sinna. let
 drepa þionostomenn sina sialfs. oc gllaðe engan lut
 hermannelum bannaðan. Oc þviat segia verðr bğðe
 livft oc leitt. þa kom þar at Alexander konungr kall-
 aðiz son Iovis. er heiðnir menn truðo vera himna
 guð. oc hann bauð oðrom at kalla sek sva. þviat
 metnaðr hans gek allt yvir mannlect eðle. þa er honom
 leiddiz at vera maðr at eins. oc þotte litils vert at
 vera hestr iarðlegra luta. Eptir þat er Alexander
 konungr hefir script herfange með herinom sendir
 hann Parmenionem með miclo liðe til Damascum þess
 grendis at na því micla fe er Darius hafðe þangat
 sent til gezlo sem fyrr var sagt. þat varð eigi tor-
 vellt fire því at greive sa er settir var yvir þessa borg
 af Dario vnne nu betr fiarens þeim er sigraz hafðe.

en sveic þann er sigraðr var. oc dro borgarmenn á talar. bað at þeir gefiz vpp í valld Grickia. þviat iamsciott scipte hann trunade sinom í greyscap. sem hann sa hamingiona sciptaz millom konunganna. Parmenio vill engi gríð gefa þeim er sva trunadartomir ero. leypr á þa þegar oc drepr þar mikinn múg. þat for sem macleet var at greifenn fell með því liðe er hann dro til draps með sino velræðe. þetta spyrr Darius konungr bratt at Grickir hafa gefit hans monnom enn mikit slag. oc tekit fyrir honom ogrynne fiar. en sciotar scaðabetr þickiz hann fa. þa er sa maðr kemr til hans er honom kann þat segia at greifenn hefir fallet í fyrsto fire sialfs sins svic. oc eigi nennir Darius heðan af at segia hamingio blinda vera með ollo. þars hon gelldr stundum vandum monnum apr af rettri vag sem þeira slerð hefir til þionat. Slict sva bar í bętr Dario konunge þott nu take þungt veita. sannadiz her þat sem męltt er at fátt er sva illt at einvge dvge.

þa er .vii. dagar voro liðnir fra bardaga þeim er nu hefir nockot verit fra sagt. oc Alexander konungr hafðe iarda latet lic tiginna manna þeira er fallet havðo eptir þeim sið er þa var. Ferr hann til þeirar borgar er Sidon heitir. oc eptir þat er hann hafðe þat folc undir sek lagt er þa borg bygðe. stefnir hann til þeirar borgar er Tyrus heitir. oc þegar er Grickir nalgaz þessa borg sia þeir at borgarmenn mono helldr vilia veriaz en vpp gefaz. Alexander konungr verðr glaðr við er hann scal firir hafa funnet þa menn er eigi spare viðr at nema. þeir scipaz fyrir a borgarvegge til varnar. hafa við sett vpp flaca til lifðar mote griotflaug. en þar sem þeira

misser. er þyct scarat scioldum fyrir. Gricker sekia fast at. en borgarmenn veriaz oc virkða vel. lata þyct drifa scot oc griot. Morg valslongva hętir þar dauða þeim er vndir borgarveggionum ero. Lenge beriaz Grickir við þessa borg. þeir leggja scipom vtan at henne. þviat hon var sęborg. veita nu harða atsokn bæðe af sia oc af lande. þar kemr enn at þeir fa brotet þessa borg. oc þegar er þeir na inngongu drepa þeir allt þat er fyrir verðr unga menn sem gamla konor sem karla. Engo þyrma þeir. en þat helldr til þess at Alexander konungr hafðe fyrr en hann settiz um borgena gort riddara sina til borgarmanna at bida þeim frið ef þeir villde gefaz i hans vald. þeir launado sva konunge boðenn frið at þeir nidduz a sendimonnom oc drapo þa. Oc fire þa soc vrðo þeir fire sva grimre konungs reiðe oc misto licnar af honom sem vert var. at þeir hofðo drepit þa er þeim buðo frið oc gríð af konunge. oc gerðv þat niðings verc er ęngom duganda manne er geranda þott fvllr fiandscapr se meðal manna. oc því biðr Alexander konungr at drepa scyle sem sciostast ma allt folc i borgenne. fyr vtan þat er i heilog hof kęmez. Nu geriz mikit brac oc hormolegr gratr i staðenum. konor ępa sem þęr mega mest aftaka. Gricker hvęsa nu hvernog þeir scyle sciostast eytt fa þessv folke. oc þat rað taka þeir. at elldr er lagðr at borgenne þeim megum er vindr stendr mest at henne. solltenu elldr fleygir þegar er hann magnaz i hysa þoc. oc því meirr hvęngrar hann er honom gefz meira til matar. sva lataz nu tignir sem vtignir. Allir borgarmenn deyia. en mikil grein er á hvessv þeir deyia. Sumir roðaz elldenn mest. oc at þeir

forðez hann. laupa þeir á vapn Grickia. Sumir laupa i elldinn at þeir forðez vapnen. Sumir laupa ut af borgarveggjom á seinn oc dreckia ser sialvir til þess at þeir forðez elld oc vapn. Sumir leita ser fylsena oc leggja síðan snoror a hals ser oc kyrkia sec i hel. vilia helldr drepa sec sialvir. en vera drepnir af Grickiom. Sumir þeir er aðr hava bariz scammas enn at flyia. kiosa helldr at deyia fire logom oc rettyndom. fire frelsi sino oc fodorleifð. þetta var somasamlect dauðakyn oc scemðarlauss dauðe at forðaz eigi bana sinn með rezlo. veriaz helldr með drengscap sem her gerðo marger þeir er runno mote dauðanom til þess at þeir hefnde sin sialvir á Grickiom. oc eigi spórðo þeir at veita stor hogg oc þiggia. oc fengu þeir fire sec sitt iafnvirðe. Ecke gerir nu meira manntion en eldrinn. oc þar kemr at su en ageta borg Tirus. er Agénorr konungr hafðe reisa latet i fyrsto brennr vpp oll. oc verðr at øsco or miklo manvirke. I þesse borg hefir fyrst funniz ok kent veret stafrof á ebrescu ef því ma trua er fornscalldin hava sagt. eða frettir hafa fra faret. Agénorr konungr er reisa let Tirvin sem sagt var. var fader Cathmi er fyrst fann stafrof a griczco oc erv storar sogor fra þeim þer er sinnaz mono i þeire boc er heitir Ovidius magnus. Alldrege var þesse borg vunnen fyrri. en Alexander konungr vann hana. oc eigi varð hon vppreist fyrr en af kristnom monnom þeim at veitanda er þeir hafa nafn af tekitt. þar hefir síðan verit dyrkat af rettruaðo folki nafn ens krossfesta þess er bğðe eignaz með fauðorlego valde þessa borg oc allar aðrar oc man iafnan hava valld yver.

þesse borg Tirus er nu var niðr broten mette varat hafa við aðrar þjóðir i austrhalfu heimsins at engi dirfðiz at briota bág við Alexandro konunge. Borg heitir Gaza er þo þorðe við at risa. þat folk er hana bygðe villde veita Dario konunge. oc því byrgðo þeir oll port þa er guða iafnengenn Alexander konungr nalgaz þessa borg með lið sitt. vilia freista ef trunaðr sa er þeir veita Dario konunge. fae sigrat hamingio Alexandri konungs. þar tekz nu bardage með Grickiom oc borgarmonnom. þeir veriaz vel en Grickir sekia oc fast at. Her geriz mikitt manfall i hvarotveggia liðe. Oc meðan socnn var sem akofust. leypr einn borgarmaðr á fund Alexandri konungs sem hann villde ser fríðar biðia. hann hafðe þo brugðet sverð vndir scillde. oc þegar er hann kemr sva ner konunge at sverðet ma taka til hans. bregðr hann því vpp vndan scildinum er minzt varðe. oc hoggr til hofuðs konunge. En þvíat orlaganna scipan verðr sinn framgang fá. oc forlog manna fara sem fyrir er etlat. þa scelfr hondin. oc fgr hann ecki reitt sverðet sem hann villde. þvíat Lachesis ein af þeim þrimr systrom er orlogom styra. vill eigi at Alexander konungr verðe vapndaðr þar sem nu var þegar fyrir buet eittr þat er hann skal drecka. oc honom man at bana verða á .x. vetra freste. Alexander konungr verðr sciott varr við hvat þessi maðr villde gera. oc byðr at af honom scyllde hoggva þa somo hond er sverðet hafðe fram reitt. oc með því sama sverðe. Nockor hvilld hafðe orðet a bardaganom. en síðan er þesse atburðr varð. veita Grickir af nyio harða atsoen. konungr sialfr bersc oc i akava. Einn af borgarmonnom scytr til konungs spiote. þat

kemr á oxlena vinstre oc sgr hann þar sár af. Annarr sendir honom stein hann kemr a lerit oc verðr konungr þar oc sarr af. En þoat hann hefðe fengit .ii. sár þa leggrr hann eigi niðr at hellðr vpptekna syslo. þviat hann hirðer meirr um fregð en langlife. Eigi lettir konungr fyrr en hann hefir drepit haufðengia þann er halldet hafðe þessa borg af Dario. oc eptir þat gevaz borgarmenn vpp. Síðan riðr Alexander konungr i borgena með her sinn. þvi nest scipar hann ríke sino með enna bezto manna raðe. oc setr hofðengia ivir allar borgir þær er hann hefir undir sec lagt. oc síðan ferr hann til Egiptalan. oc eigi scilz hann þar við fyrri en þat er lagt vndir hans valld.

Eptir þat fysiz hann at fara vestr i Libiam. oc sokia þors hof þat er eitthvert var i mesto halde fire visdóms sakir þess er menn þottuz þar fa. þat var kallat templum Hamónis. þangat var at fara harða mikit torleiðe þott fair menn oc vaskir velðez til þeirar farar. þviat betr mego sokia langan veg oc torsóttan faer en margir. þar þyrster iorðena til doggvar. oc himin til regns. samr hite er þar iafnan. Avaxtlausar sandar erv þar þeir er ecke ma gras á þrivaz. þetta kalla menn sandhof. þa er solen hefir lengstm þert sanda þessa með sinom hita. oc blase síðan vindr á. oc rvgle þann tima sandinom þeir er ivir fara. verðr þvilicr stormr til at iafna af sandfoke sem barofall á sg. oc slikir hascar þickia þar vera á þurru lande sem svelgr i hafe eða Sirtes oc Scilla þeir hascar er sva heita. Yfir þetta torleiðe ferr Alexander konungr með lið sitt oc sgr þar mikit manntíón. Sumir spyia or ser sande. en sumir kafna

i sandfoke. Eigi þarf starf fyrir hava at grava þa niðr er þar lataz þviat sandbaran hylr þa sciott. þat vere likara þott Grickir hefðe faret iamlanga stund ivir storan sg. at eigi hefðe þeir þar harðara niðr komet en i sandhofum þessom er nu foro þeir ivir. hvergi sia þeir her manna spor. eða handa verc. oc hverge fa þeir set vpphøder ne scoga. slikan vforovæg fara þeir fíora daga. oc þa koma þeir at kvellde dags i scog þann er templum Hamonis stendr i. stormikit scarð varð i þesse for á liðe Grickia. Nu finna þeir i scogi þessom brunn þann er stoðvar þorsta þeira. oc frasagnar er verðr fire sina natturu. þa er sol gengr sem høst vm miðian dag er þesse brunnr iskalldr. en sva tecc hann at orna sem sol gengr til viðar. Vm miðnættis sceið vellr hann af hita oc þverr þa mioc. síðan kolnar hann sva sem dagr nalgaz þar til er hann verðr enn iskalldr vm miðian dag. oc ferr sva iafnan. Alexander konungr ferr síðan til hofsens. oc gengr til frettar vm forlog sin við licnesce þors þat er þar var dyrkat i brutz like. oc at fengnm andsvorom spurðra luta oc offraðv mico fe snyr konungr aptr til þeirar borgar á Egiptalande er Memphis heitir. þoat hann vere fuss at fara vt á Blaland. oc þannok sem vført vere firir hita sakir. En þviat Darius konungr hafðe kveðet á dag ner hann scyllde beriaz við Alexandrum konung oc villde scom vera lata bardaga frest. þa fengoz Alexandro konunge nu fire þvi scylldare syslor en brytia blamenn.

Meðan Grickir havaz slict at sem nu hevir sagt verit. þa samnar Darius konungr liðe um allt ríke sitt. oc endrbotir styrk sinn i annat sinn. Darium

konung eggjar miog til bardaga svivirðen sv er hann feck i enum fyrra. oc þat annat at hann ventir at nu myne betr takaz en fyrr. Iamvel samnaz nu til herbuða Darij kotkarlar sem riddarar. Grenar ekrur oc þyrnafvll iorð taka nu kveina vm þat er vercföre scola hvilld taka. oxn þeir er aðr voro vanir arðr at draga verða nu beittir fire vagna. hverr vlsalldi verðr krafðr til herfarar. filar ero oc bunir til bardaga hvar sem þeir faz. oc hava byrðar ecke smaleitar. þviat hverr þeira hefir á bake ser kastala. sva buaz oc nautrekar sem annat folk til þessar orrosto. Sva mikill herr samnaz nu Dario konunge at Xerxes konungr hafðe alldregi iammikit lið þa er hann heriaði til Gricklandz. oc var þat lið þo sva mikitt. at þat drak vpp sumar ár með ollo. oc eigi dro Agamennon konungr iammikit lið i Auliðe ey er þat þa er hann bioz at heria til Troiam. oc hann blotaðe til byriar dottor sinne eptir firesogn Calcantis spamannz. oc firðiz sva guða reiðe. sa herr var þo sva mikill at havið vanz varla scipastoli Grickia. Alexander konungr undraz miog er hann spyr þetta sva margar þusundir sem fire scommo voro niðr drepnar. at Darius konungr hefir nv saman dreget meira lið en fyrr. þannog sva undraðiz Hercules þa er hann fecz við Antheum er kallaðr var iarðar sonr. Antheus var e þvi sterkare er hann fell optarr. oc vollde þat þvi at hann tok afl af modor sinne hvert sinn er hann let fallaz til hennar. oc er Hercules fann þat. hof hann Antheum vpp a bringu ser. oc mællti sva. fyrir ecke scal þer koma þetta bragð hingat scalltu þa falla. siðan kreistir hann Antheum við bringo ser þar til er ond gengr or honom. Með þeima hette vndrað-

iz Hercules oc. þa er hann barðez við Yðram dreka þann er iafnan fek tvau hofuð i staðenn þegar er eitt var af honom hoggvet þar til er Hercules fek af honom styft með brogðom sinom oll i senn.

Þat er nv nest at segia fra Alexandro konunge at hann ferr ivir ona Evfraten með allt lið sitt. oc þa spyr hann þau tiðende oc hann ser nockot af at Darius konungr hevir sendan Matheum með miclo liðe til at brenna borger allar þer er i nand voro. oc iamvel alla akra til þess at Grickir sneriz apr. oc at eyddom herodóm þrøngðe sulltr þeim til af at lata vppteknum hærnaðe. oc þeir orventa ser ivirfarar vm brendar bygðer. En Alexander konungr treystir enn sinnigevo oc girniz nu sem optarr til ens mesta metnaðar. en vandar eigi þott Grickir faste nockora daga. helldr fram forinni iamt sem aðr. þott Darius konungr hafe litt bliðlega firir honom buet. Alexander konungr ferr nu sem hvallegast allt þar til er hann kemr ivir q þa er Tigris heitir. oc fire þa soc heitir hon sva at hon sellr stritt. oc ferr sva sciott til at iafna sem et flugsciota dyr þat er tigris heitir. þat er sciotast at segia fra for Alexandri at hann sekir fund Darij sem hann ma aftaka. oc leitar at komaz firir hann sem hundr firir hiorto eða veiðemaðr fire villigoltt at hann komiz eigi meirr inn i magn rikis sins. Oc er Darius konungr for niosn af at Alexander nalgaz. þa setr hann herbuðir sinar við Arbola þann stað er sva heitir. oc i þeim bæ letr Darius setia landtiolld sin er siðan fek úfregð oc saurgaðez af þeim micla glöp at þar svikv vandir þreglar ágetan hofðengia oc drapo sinn herra.

Þat gerðiz þessu nest til tíðenda með Gríckíom. at eitt kveld þa er halfröckvið var orðet. oc aptan-
stiarna var vpp komin. oc sol hafðe fyllt dagliga
þionosto. en seinanda tungl tok at gleðiaz af brottför
broðor sins at á dregr tunglet. oc verðr eclipsis. oc
þar kom at þat var rautt í at sia sem blöð. þesse
syn scelvir höfðengiana sialva eigi siðr en minne
menn. oc fire þa soc mest at ovinir þeira voro sva
ner. oc ákvedens bardagastefs var scamt at biða.
Þickiaz Gríckir sia at himintunglen benda firir með
ogn oc ryggleic þau stortíðende er eptir mono koma.
Allr Gríckiaherr reðez þessa syn. oc tekr nu sem
ei var vndarlect at sofna firir þeim bardagafysten.
Illr kvrr geriz nu í líðino kveina þeir mart en snua
sakargiptom ollom á konungenn sialvan. kalla ser nv
leitt vera. at konungr þesse drage þa lengra vm í
heim vm torforelega siallvego. þar sem allt ero bren-
dar fire þeim borger oc bygðer. oc stórar ár risa við
þeim víða. segia þeir oc at mikil guðs reiðe liggr á
konunge fire þat er hann vill einn ivir ollom vera.
oc fire þa soc hataz himentunglen við hann. oc
neita naturvlegt líos af ser at gefa. at hann girniz
vmfram mannlect eðle firir at raða sialvo himinrike.
en hafnar fodorleifð sinni. dregr í margan lífshasca
sec oc sina menn. oc þo ser einom til fregðar. trey-
stir mislyndre hamingiv allt ór hofi. Sliet sva kvein
bar herrenn saman oc gerir þesskonar kvrr. Alex-
ander konungr léttr ecki sliet á sek bita. hann léttr
kveðia þings þegar í stað. kallar siðan til sín astrono-
mos. oc spyrr þa hver save til þess vere. er á tunglet
hafðe dreget. eða hvat guðen monde eptir þetta lata
koma. biðr at þeir scyle mugenn heyra lata sonn

svor. Í flokke þeira meistaranna er af astronomia
kvnnu mest. stoð sa maðr er Aristandus het rvmmaðr
miog af elle. þesse maðr svarar spurðom lutom af
konunge oc segir sva. Latet af Gríckir at reita for-
lögen með hegomlego kveine. Gvðleg scipan styrir
himintunglom. en eptir því ganga þau sem allra luta
scapare hevir firir scipat. Allt verðr eptir því fara
sem hann hefir fyrir sèt í vpphæf. hvart sem serenn
gengr á land framarr venio. eða briota landscialptar
borgir niðr. eða fae menn sottir af vanstilli lopzens.
eða drage myrkr á sol eða tungl. eða gange venio
seinna Mercurius sv stiarna er sva heitir. þa verðr
þetta allt eptir vilia þess ens hæsta höfðengia er ollo
reðr. Án hans raðe mega himintunglen ecki. En
þaðan af verðr þat er tungl misser sinnar birte at
iardar scugga berr fire þat. ella þolir þat ofrike af
birte broðor sins. sva sem tendrat líos firir ofns
munna lyser ecke fyrir ofrike mikils loga. þo man
ec sonn dómé til þess sinna segir Aristandus at fornnra
manna sogn ok spekinga þeira er Memphim hava bygt
þa borg er menn kvnnu mest í af astronomia. at ecli-
psis solis hevir firir bent usigr Gríckia. en á tungl
hevir dregit fyrir vsigre Serkia. Eptir þat tok Ari-
standus dómé til eptir því sem stoð í fornóm Sercia
sogum at eclipsis lune hafðe vordet fyrir úforom oc
hamingioleyse Serkia. Allir höfðo þetta fire satt. er
þessi gamle meistare sannaðe. oc þvilicr órscurðr
borenn vpp firir herenn vier sciott hugarreikan
Gríckia. þviat ecke stoðvar sciótara tungor oc hendr
alðyðo. en átrunaðr tekenn af fornóm dómom þeim
er gamlir menn sanna með sitt mal. þott alðyðan se
matlug. grim oc ústaðug ef hon tekr einhverio fast

at trúa þott hegome se. þa veitir hon íamnan lyðne þeim er trýnaðenn kveykia. en hafnar hófðengia stiorn oc konunga bóðe. Síðan er von oc traust fegre forlaga en Grickir hefðe vent ser vm rið. tok at herða huge þeira fire fortolor Aristandi. oc bardagafysten tok enn at kvicna með þeim. þa byðr konungr at landtiollden seyle þegar vpp taka. oc var nu ner miðri nott. fire þa soc. at hann vill eigi kolna lata með Grickiom vpptekenn akava. Ferr hann nu sialvr i fararbrodde. oc hevir i fyrsto liteð riddara lið með sér.

FJERDE BOG.

Fíorom nottom fyrr en bardage þesse tókiz. er nu tekr til at efnaz þa er Grickir fara fram millum ár einnar oc storra marka þar sem allt ero bygðer eyddar fire þeim. geriz þat til tíðenda at drotningona systur oc kono Daríj konungs leiðer til bana daufleg missa honda sins. oc hamingiötíón lanzens með mikille móðe langrar leiðar. Alexander konungr verðr sva ryggir við líflát hennar. sem hann monde verða mega þott honom vere sagt drap móðor sinnar oc systra. Eigi mætte Darius konungr meirr harma dauða kono sinnar þott hann vere nér staddr. Sa er beðe var senn ungr oc gamall sat yvir líki hennar. oc sva gek millden ríct með honom sa lutr er fágetr er íafnan með hermonnom. at hon mycðe stírdan ovinar ofsa með felldum tarum. Eitt sinn hafðe konungrenn Alexander set drotningona síðan er hon var hertekin oc varð honom eigi sén fegrð hennar vrein

astar kveika. þviat hann kaus helldr at vera gezlo-maðr fregðar hennar oc reinlives. oc þat var honom meire dyrð segir meistare Galterus at spilla hvarigo. helldr en saurga hvartveggia. Gelldingr einn er Thiriothes heitir. oc þionat hafðe drotningo. oc varð hertekenn með henne. komz á laupi fra Grickiom til fundar við Darium konung at segia þau tíðende er gorz hava. Sva kemr þesse maðr fire konungenn at hann hafðe bóðe slitit af ser kløðe sin oc ryskt sec. þar með gret hann sem hann matte. þegar er Darius konungr ser Thiriothen. mēlir hann sva til hans. Dvel eigi segir hann at firekoma þvi i þínne tíðenda-sogn. ef enn er nockot eptir minnar heilsv. snu sem fyrst i sorg rezlo minne. Numet hēfi ec nu vesall at vera. oc bogna fire timaleyse. en þat gina er veslom til vilnaðar at vita sinn lut fyrr en síðarr. þviat sva scal bol bota at biða meira. En vita þyckiomz ec at þu kant segia hervilegar viðfarar minna manna. þgr er mer mono þungare þyckia en hvert annat afelle þat er ec hēfi fenget hertil. en eigi vil ec framarr á kveða. þa svarar Thiriothes. þat kann ec yðr fyrst at segia minn herra. at Alexander konungr hevir sva micla virðeng veitt boðom drotningom móðor yðarre oc systur. sem yðrer menn mego mesta veita þeir er sculldugir eru þeim at þiona. Hermeð kann ec at segia þer þat er ec þore varla vpp at kveða. at sv virðilega fru. systir yðor oc kona. let líf sitt aðr en ec líopomz fra Grickiom. þegar er Thiriothes hafðe sagt tíðenden. snuaz allar herbuðer Daríj konungs i sorg oc grat. segir meistare Galterus. konungrenn sialfr fell i úvit. en þegar er hann rettir við. eyss hann molldu i hófuð ser. sva þickir honom

sem drotningin mone fire því latiz hava at hon monde eige þola vilia við ráðvende sina. scomm a sialfre ser af Alexandro. oc nu biðr Darius konungr at allir scyle ganga brott ór landtialldeno nema Thiriothes gellingr. síðan spyr hann eptir vandlega hvernog at have boriz vm liflat drotningar. Thiriothes sverr þess at hon heilt ollum reinleic sinom. oc Alexander konungr gerðe því síðr vanvirðeng til hennar meðan hon lifðe at hann grett hana dauða sem hon hefði veret hans kona oc gerðe þar með utferð hennar sva virðulega sem verðugt var at gera eptir sva tigna kono. Darius konungr tortryggvir þo sogn hans. þvíat sv micla ast er hann hafðe við drotningo. telr þat firir honom. at Alexander mone buet hava með henne. hon var herteken segir hann áget af frögð oc burðom. en sa er valld hafðe fenget yvir henne er a þeim alldre sem asten kann heitast verða með manne. oc af slico sva man hann gort hava til hennar þat er hann matte. Af þesshattar ahyggiom móðiz hugr Darij konungs þar til er Tiriothes sverr þess við guðen oll. at drotningen hevir halldet reinleic sinom allt til dauðadags. oc nu truir konungr orðom hans. Síðan rettir hann hendr sinar vpp til himins. oc melir sva. Heyrðu enn heste fader allra guða herra Iupiter. Heyrð er oc heimaguð var. er standa latet Serkia riki með yðro fulltinge. þess bið ec yðr fyrst at þer gevet mer at hallda rike mino. oc þeim ollom er mer þiona. En ef þer hafet sva firir etlat at ec scyla lata rike mitt. oc biðe forlogen sva. at Asia stunde til annars höfðengia. þa vil ec þess biðia. at sva milldr uvinn oc miskunsamr sigrvegare take rike eptir mec sem Alexander er. Síðan biðr Darius

konungr guðen með tarom. at þén hans scyle framgang fa. oc þo at hann hefðe þat ráð gort aðr at heriaz við Alexandrum sem fyrst þar sem hann hafðe neitað lysvar boðnom friðe. þa sciptiz þannog um ráðagerð hans fyrir astar sakir þeirrar er hann teccr hava til úvinar sins Alexandri af milldevercom þeim er Thiriothes hevir talt af honom. at hann sendir nu .x. riddara höfðengia til fundar við Alexandrum konung at biða friðargörð af nyio millom þeira.

Sendimenn Darij konungs fara nu með slicom boðom. sem hann leggr fire þa til þess er þeir koma þar sem Grickir ero. þeir lata bera fire ser fagran vond af tre því er oliva heitir. þat var örugt friðartaen i þann tima. oc þegar er þeir koma fyrir Alexandrum konung þá berr sa þeira fram orenden er ellztr var oc bezt talaðr. sa het Achilles. hann hefr sva mal sitt. Eigi scyllder Darium konung ofresle til þess at hann beiðez sva opt friðar af yðr enn milldaste konungr. meirr helldr til þess su micla millde er þu hefir synt honom i því goða yvirleti er drotningen oc móðer hans oc aðrir ástmenn hans hava þegit af yðr. Navisto þeira þickiomz ver sacnat hava en eigi megom ver því syta at þat lið hafe herteket veret. þu helldr oc sva somilega þa er eptir liva sem þu ser faðir þeira. Herteknar dotr vars herra kallar þu drotningar. sem þor have halldet tima sinom ollom. oc lotr þor ná þeim tignarnofnom er þer hava fyrr haft. sem þu munir eigi þann siandscap er i millom er yðar oc foðor þeira. Bleikt andlit oc ryggleg augo syna þat at þu ert miklo milldare úvinr. en hermanna natura se til. Sliet yvirbragð segir til hvat i scape byr. þannog sva ryggleggr var Darius

konungr yvirliz þa er ver seildomz við hann. sem þu ert nu. oc harmaðe hann dauða kono sinnar. en þic ryggvir liflát úvinar þins oc nu monder þu buenn til bardaga imote Dario ef eige dvelde þic groptr fru varrar. oc fire því er mikil nauðsyn at settir takiz með yðr. Darius konungr byðr þer til satta dottor sina. oc þar með i heimanfylgio hennar oll lönd þau sem liggia meðal árennar Evfraten. oc Hellespontum. Hellespontum heitir haf þat er skilr Asiam oc Evrópam. son sinn byðr hann þer oc i gisling til fullz friðar oc fastrar trv. Moðor hans oc dótr vill konungr varr at þer gefit aprt i valld hans. en hann vill leysa þor út .xxxm. punda gullz. En ef guðen hefðe eige gefet þer segir Achilles meira vit. oc stercara briost en mannleg natura mette fa. þa mattv sva hvgsa at vist hava veret þor stundir. er þv mettir eigi at eins gefa friðenn. helldr hefðe þér oc biðia hans. oc settaz heilom sattom. Eða hvart veiztv hversv mikinn afla Darius konungr hevir saman dregit beðe á sg oc lande. sva margar þioðer hevir hann at ser heimtar af fiarrlegiom rikiom at varla vinz landet herbuðum hans eða sgrrenn scipastole. Eige þarf ec at gera langt vm þetta. konungr varr hevir einn sva mikinn afla. at heimrenn man eige þvílíkan annan fa til motzens. Síðan er Achilles hafðe fram boret orende Dario konungs letr Alexander konungr kalla til sin raðgiava sina. oc spyrr eptir hvessv þeim synez at taka þessom boðom er sendimenn Dario foro með. Senatus synir þat i yvirbragðe sino at hann evaz i hvessv svara scal. oc þat er sagt at hirðen oll þagðe lenge þar til er Parmenio svarar. sa maðr er eigi var sniallr i male. sem hann var

staðugr oc hugrackr. Firir longu syndiz oss þat rað segir hann. at Serkir hefðe nát út at leysa lið þat er ver hofom herteket. þviat ogrynne fiær mettem ver teket hava mote þeim er andaz hava. eða hinom er komez hava brott or myrkvastovom. ef ver villdim þeckiaz i fyrsto þat er boðet var. oc þat gevom ver enn til raðs at vñort lið boðe kerlingen moðer Dario oc dótr hans se gevit aprt Serkiom sva mikit gull sem þar er i mote boðet þviat þar stendr Grickiom af mikill fartalme. Mikit oc ágett riki megot ér nv fa konungr án vthellingo bloðs yðarra manna. oc þat hygg ec at engi konungr man eignaz hava fyrr iam-morg riki millum Histum oc Evfraten ár erv þat. oc i meire manuraunir mono ver koma verða ef enn scal lengra fram hallda með hernaðenn. Hygg at þu hvessv mikils þu girniz. Eða hvessv mikit þu hevir vadir þic lagt. þat er ver latum at bake oss. Haf i hug þér Grieland foðorleifð þina helldr en Indialand eða Bactra. þviat betra er heilum vagne heim at aka eptir morg storvirke helldr en liva iamnan i vñriðe.

Alexander konungr tekr þungliga tillogom Parmenionis. oc svarar sva. Ef ec vera Parmenio. þa monda ec meira virða boðet gull. en mikinn sigr. oc vilia helldr vera somalauss en fa sigr með sòmð án auðofum. En nv reðr Alexander londom með fatoki sitt vruggr oc frials fire siarens ahyggio. Vel likar mer at ec sia konungr en eigi kaupmaðr. Mer er ecki falt. oc vei verðe þeim er sell hamingio sina. Ef ec vil at hertekit lið se golldet aprt Dario konunge sem hann beiðez. þa scal helldr gefa þat vpp kauplaust en taka þar gull i mote. þviat eigi foz fire

giavar beði verð oc vinátta, en onga þok mego kaup
auðlaz. Síðan er Alexander konungr hafðe sva svarat
Parmenioni. þa biðr hann kalla til sín sendimenn
konungs. oc er þeir koma fyrir hann melir hann sva
til þeira. Seget sva Dario at sialvan mek hevi ec til
þess virt helldr en hann er ec gerða vel til hans
manna sem byriade minne tign. Eige scal kven-
na flokrenn þat finna at ec sia þeim fiandmaðr.
þeir einir scolo vitislaust Alexandrum fyrilita er
litlir ero. oc ecke scal ec þeim vapnum hōta er
eigi mego neyta þeira. oc blaut nattura bannaðe
þeim at bera. Vápnförr verðr sa hverr at vera. er
ec vil þess virða at verðe fire minne reiðe. En ef
Darius heiddez af oss friðar með truleikom oc flyðe
ibrott allt or þeim þriðjunge heimsins er hann hevir
valld yvir. þa monda ec evaz i hvart ec scyllða veita
honom þat eða eige. En nu þar sem hann lockar
vine mina stundum með fyrirheitom en stundum með
giövom til svikreða við mek at þeir geve mer eittr at
drekka. þa scal ec eptir honom hallda þar til er hann
er i helio. þviat eigi vill Darius beriaz við mek sem
reittr uvinr. helldr vill hann leynaz at mer sem svikare
eða stelaz enn helldr sem vandr raufari satt at segia.
Sva man honom þickia sem hann fae sigr nockorn ef
ec tek þa sett er hann byðr mer. þer buðut mer oc
af hans halvu at ec scyllða taka i heimanfylgio með
dottor hans aull þau laund er liggia oðro megen ar-
ennar Evfraten. oc fire þa soc hygg ec at þer havet
hvar ver taulomz viðr. Hvgset sva at fylkingar minar
ero komnar yvir Evfraten. oc herbuðer Grickia standa
nu fire framan þat endemark er þer settvð mer i
heimanfylgio meyiarennar. Rekit a brott heðan kon-

ung þeira Grickianna. at hann vite þat yðart vera er
þer gevithonom. Eða gefr Darius mer mikinn soma.
ef hann vill fyrr megiaz við mek en við Matheum.
Faret aptr nv segir Alexander konungr. oc seget
þau svor min yðrom höfðengia. at ec tel i mino valde
vera allt þat er hann hevir enn at varðveita sem
þat er hann hevir latet. oc þar með sialvan hann.
þessir lutir scolo vera verkakaup oc erveðeslaun
Grickia. Sva mēlir hann. oc nu fara Serkir aptr.
Síðan er Darius konungr spyrr þesse svor Alexandri
þa sendir hann Matheum með miclo liðe mote Grick-
iom at banna þeim yvir at fara beðe slettur oc fiall-
vego þar sem þeir höfðu til gēlat.

Nv letr Alexander konungr bua til graptar lic
drotningar kono Darij með miclom veg oc smyria
með enom dyrstum urtum. stein mikinn letr hann oc
upp hauggva ór hamargnipo einne. sa var settr yvir
leiðe drotningar. þesshattar smiðe heitir piramis á
latino. þat er sem har turnn á vara tungu. Ebreser
maðr gōrðe steinenn aðr en vpp vere reistr sa er
Apelles hét. hann var mioc ágetr af sinom hagleic.
Eigi voro þar á scrivoð eða scoren at eins nofn oc
verk Grickia konunga helldr var oc þar til teket
er heimrenn var scapaðr. oc faret yvir sex daga vere
þau er almattegr guð gerðe. þa er hann scop alla
lute andlega oc likamlega. þar var oc markat hver-
nog Adam oc Eva voro sviken fyrir ormenn. oc
fyr þat a brott reken or paradiso aptr til iardaren-
nar er Adam var scapaðr af. Eptir þat var scri-
vað þat er Kain drap Abel broðor sinn. oc sva
hvessv Lamech er enn siaunde var fra Kain varð
honom at scada. sia matte þat oc at fyr usiðo manna

marga oc stora. var því lið sem guð iðraðez þess. er hann hafði scapaðan mannenn. Því nest var markat arkarsmíðin. oc Noa floð. oc þar eptir þat er Noe fann vin at gera. Síðan voro markaðer hofuðfeðr Abraham Ysáac oc Iacob. oc vm hvern þeira nockorr merkilegr athurðr. þar nest eve Iosephs. oc þat er Iacob for með sonom sinom til Egiptalandz. sia matte þar oc þau stortakn er guð gerðe á Egiptalande fire Moysen þion sinn. aðr en hann leyste þaðan allan Gyðenga lyð yvir et rauða haf. en drecðe Pharaonem konunge oc ollum her hans. er þar hugðez eptir myndu ganga. sem Gyðengar hofðu fire faret. en síðan þat er guð fódde lyðenn á himna miolve. oc gaf Moysi log á fialli því er Sina heitir. stöðvaðe þorsta folksens með því vatne er spratt ór harðre hello. grof sialfr Moysen þar er engi maðr matte finna grof hans. Oc þar eptir með hveriom stórtacnom Iosve leidde Gyðenga yvir Iordan. oc borg sv er Iericho heitir fell við luðraþyt þeira. oc at Iosue andaðez síðan er hann hafði script fyrirheitno lande með því liðe ollo er komet var fra .xii. sonom Iacobs. Eptir þetta synir Apelles í sino smíðe domendr þa er voro fyrir Gyðenga folke. oc hvessv Dalida sveik Samsonem enn sterka er einn var af þeira tolu. Í auðrom stað á legsteine þessom var markuð konunga eve oc þar til teket er Heli fell dauðr af stoli sinom. Því nest er Samuel vigðe Saullem til konungs af atkalle Gyðenga. Oc þvíat Saul er í fyrsto var goðr konungr. hellt eigi tecnom hette. var Davið smurðr til konungs er drap Goliam risa með litlom steine. þa er hann var ungr sveinn at alldre. Eptir slik stormerki voro skrivot nofn oc

verk annarra konunga bõðe þat er Salomon let gera mustere guðe til dyrðar oc mart annat þat er þeir Davið feðgar hofðu agetlega gort. En þat let Apelles allt niðre liggia er þeir hofðu mote guðe gort. sva þat er þeir konungar blotodu scurðgoð er eptir þa komo. En þat var innelega markat með hveriom atburð Helias drap þa er kallaz hofðu spamenn Báál scurðgoðs þess er sva het. oc hvernog hann var nmínn vpp af iorðo í ellegre kerru at ásianda Ierisveine sinom Heliseo. Ovarr a legsteinenom varu markaðer þeir konungar er heilog boc segir at goðer oc ágetir have veret. þat varo þeir Ezechias oc Iosias. þat var markat um Ezechiam er hann reinsaðe folkit af scurðgoða saure. oc vadde logen vpp er aðr hofðu lengi sovet. oc hvessv solen veik aptr gang sinom til þess at hann tryðe sek hava þeget af guðe þat er hann hefðe beðet. en þat var at guð geve honom lengra lif. En vm Iosiam er morgum dyrlegom verkom var fręgr. var þat markat hvessv ágetliga hann hellt pascatidena. Fyr vtan Davið oc þessa tva konunga varu engir þeir er ei verðe nockot sekir blota eða annarra lagabrota. Vpp fra konungom varu markaðer a steinenom spamenn. oc sagt a hverre tíð eða undir hveriom konunge hvern þeira hafði sínar spár fram lagðar. þeir .iiii. gengo þar fyrst. Ysaías. Ieremias. Ezechiel. oc Daniel. Sva var scorit sem Ysaías rette fram fingr sinn oc mælte sva. se herna. mör mon son geta. oc þeir aðrir mælte nockorom orðom hvern or sinne spasogu vm hegathurð eða pisl guðs sonar. þar eptir var scipat tolf enom minnom spamonnom. oc scrivat nafn eða nockot ór spasogu hvers þeira þat er allt kom í einn stað niðr. Vtarst á steinenom var markat

rike Ciri konungs. oc þat er Gyðengar naðo heimfararleyve or enne miclo herleiðengo. oc hvesv þeir endrnyioðu Salomons mustere með Zorobabel hertoga. þar eptir var saga Hester. oc sva Tobie. oc þat er Iudith drap Holofernem i herbuðom sinom sialfs. En sogor þessar lukvz allar i gve Esdre ritara. Vmfram þau stormerki er her erv stvttlega brevat. oc þann hagleic er a var þesso smide. var allt verket með gulle buet þar er þat þotte betr hera.

Síðan er Alexander konungr hafðe sva tigulega gort vtfærd drotngengar sem her er nú nockot fra sagt. byðr hann at vpp scyle taka herbuðer oc hallda mote Dario sem harðast. Oc nu sendir hann riddara þann er Memdes heitir með nockora sveit at vita hvar Darius fore með her sinn. Þegar er Matheus er Darius kðungr hafðe sendan i mote Grickiom verðr varr við niosnarmenn Alexandri. heimtir hann saman lið sitt oc scundar apr til herbuða Darij. Nv þviat Grickir nalgaz miok tekr Darius konungr at fylkia liðe sino. á slettom vollom. at eigi gefe þrongr staðr honom vsigr sem fyrr. Hann riðr sialfr vm fylkingarnar oc eggjar fast liðet með fogrom fortalum. en vapnar þat er aðr var illa buet. Alexander konungr hevir nu valet ser herbuðastað. þaðan matte sia vel landtiolld Serkia. hann fylkir oc liðe sino eptir þat. Nu geriz scant i millom fylkinganna. ma nu sia þar á lopte morg merki. Oc eigi var langt at biða. aðr en Grickir liosta vpp herope miclo. Serkir þeyta þar oc i mot luðra sina. oc opa sva sem þeir mego mest aftaka. sva varð mikit vm herop oc luðragang þeira at nalega scalf oll iorden af. Oc Athlas stakraðe við er einn er af þeim er vpp hallda heimenom. sva at

hann fek varla staðet vndir byrðe sinne. oc þat hvgeð hann at þvi monde seta þat et micla hark oc óp er hann heyrd. at risarnir monde beriaz i annat sinn við Iovem. dvergmaleinn varð oc harðla malugr við heróp þetta. oc sva þaut i daulom ollom er i nand varu. Sva varu Grickir nv geystir. at varla fek Alexander konungr stoðvat þa at ei slite þeir fylkingarnar oc liope þegar á Serke. En þvi at solin scundaðe nv gang sinom i eginn at hon sei eigi sva mikil mandrap sem til horsðez at verða monde. þa biðr Alexander konungr at þeir scyle grava dike. oc setia þar i innan herbuðer sinar. oc sva var nu gort. Síðan gengr konungrenn vpp á haug einn. þaðan matte hann sia yvir allar fylkingar Serkia. Oc er hann sa hvesv mikill afle þeira var fire muga sakir oc vapnabunaðar. oc heyrd þar með hesta gneg oc hareyste margra tungna ser okunnegra. þa etla ec segir meistare Galterus. ef leyft er at trua þvi. at nockorr auðvellegr ótte have komet i þat et gaufuglega briost oc risalect hiarta konungsens. Með slikvu hette allar styrimannenom ahyggio þeim er lenge hevir siglt bliðan byr oc hagstæðan ef hann ser þvert veðr at fara scipeno með miclom storme. hann kallar þa oc biðr felaga sina sla undan hövuðbendum oc laða segle sem tíðast. en leypr sialfr apr til styresens. oc leggr þat or lage. Sva scal etla at konungrenn have ottaz þa er hann sa utallegan mug úvina sinna komenn i mote ser.

Eptir þat er Alexander konungr hafðe set yvir lið Serkia letr hann kalla til sin raðonauta sina annat hvart fire þa sok at hann gvaz nockot i hvat til raðs scyle taka. eða til þess en helldr at hann reynde

hvesv staðugir þeir vere. oc leitar nu raðs undir þa. Seint verðr til svara þviat allir meta við Parmenionem. oc þar kemr at hann svarar. þat þette mer rað segir hann at ver veitlem Serkiom álaup þegar er natta tekr. oc komem þeim á uvert. Oc ef þeir laupa upp or svefne i nattmyrkre. þa man annat hvart þar sem margar tungor oc sundrleitir síðer ganga i herinum at þeir mono þegar flyia. ella man auðvelt at drepa hvern þar sem staðenn verðr. at þriðia koste mono þeir vpp gevaz. En ef ver beriumz a dagenn. þa monu selva vart lið reðeligar áasianor Scitarum eða Indialanzmanna er hvergi sceðia hare sino. eða mikill vppvoxt risa þeira er til eru komnir af þeim stoðom er Bracta heita. þat fylgir oc ecki mego faer menn at gera sva morgom þusundum nema þeir fae komet a uvert. Nu hevir Darius oc valet ser til vigvallar ruma staðe oc sletta. oc fire þa sok man eigi þronglendet at sinne sem fyrr geva oss sigr. Flestir allir Grickir lova þetta rað. oc einn hosðenge sa er Poliparcen heitir. eggjar þess mioc at vm nottina scyle beriaz. oc segir at þvi at eins mego Grickir sigra ef sva er gort. Alexander konungr litr við honom reiðulega. þviat hann vill eigi nu ásaka Parmenionem þar sem hann hafðe þat gort litlo aðr. þa er hann hafðe þess fyst at taka scyllde þér sellir er Darius hafðe boðnar. oc svarar sva. þetta er þiova siðr oc laðruna er þer biðet oss gera. þeira ván er oll i svikom oc leynelegom prettum. Ecke scal var fregð prettum þiona. Oc at ecke se þat er a drage vara sómð þa man eigi nu þurfa sigrenn at kenna þrongom vigvelle. man oc nu kostr at beriaz við sialvan Darium. Eigi scal oc nottin vallda varom sigre

at ver synem oss rødda vera. scal af þvi vist a dagenn beriaz. þviat sa sigr er ver etlom at fa. scal annat hvart enge verða. eða vera somasamligr i alla staðe. betr berr þeim er konungr scal heita at hamngian breste fire sakir annstreymra orlaga. helldr en hann scammez þess sigrs er hann for a nattarþele með þioflegom álaupom. Eige vil ec þvi kaupa sigrenn. at þeir er eptir oss koma finne sva ritað. at Alexander konungr hafe með prettum sigrat. oc minke sva slegðen miela fregð. Ek hefe nu spurt oc at þeir hava sterka vorðo á ser Serkirnir. oc liðet liggir allt undir vapnum. oc megom ver af þvi ecke þott ver villdem koma þeim á uvert. Faref af þvi heim til landtiallda yðarra oc havet við yðr sem bezt. taket svefn oc havet þat i hvg yðr. at sv rið er a morgen scal verða man vndir oss leggja halvan heimenn. Oc siðan er konungr hafðe sva mellt. þa ganga þeir til landtiallda sinna.

Darius konungr gerir oc i annan stað rað fire sinom monnom. oc þat bragð etlar hann Grickiom sem þeir mondo teket hava ef Parmenio hefðe raðet. fire þa soc byðr hann at liðet scyle liggja vapnat vm nottina. oc aller hestar scyle standa sauðlaðer. stora ellda letr hann oc gera hvervetna millum herbuðanna. sva þyckir nv til at sia sem allar herbuðer Serkia loge. Gylltir hialmar oc gullagðer scilldir keppaz við himentunglen með birti sinni. Loftet vndrar miok er þat hevir fire fundet eigi minne lios. en þat hevir aðr i ser. oc óttaz þat at iorðen mone þręta til at verða himennenn. Notten fagnar þvi mioc er hon likiz degenom. þviat hialmr Darij konungs lyser henne sem solen degenom. Steinn var

settr i ovanverðan hialmenn. því biartare en tungl eða stíornor. sem solen var honom biartare. Margir steinar varo settir i ring um hann vtan þeir er hverr sannaðe sec vera harðla dyran. Þat er nu at segia fra Alexandro konungi at hann hevir lagz til svefnis. en fêr eigi sofnat þvíat hann hugsar fire ser á marga vega hvernog hann scyle þess beriaz eða við scipa liðe sino er hann fae sigrat Darium konung sva sem alle hans var nu mikill oc torbreytlegr. Um sliet liggr hann hugse oc vakir alla nöttena þvíat sva var briost hans fullt af ahyggiom at þer hava þar varla rým.

Nu verðr her fyrst fra at snua. en þar til at taka at ey ein liggr í á þeire er Tíbris heitir er sellr ígegnum Rumaborg. I eyio þeire er holl ein mikil oc miok vandud. hon stendr a fiorom stolpom. Fire þesse holl reðr drotning ein aget er Victoria þat er sigr heitir. Vtallegar dyrr ero á hvse þesso. Hvrðer ero þar hvellar þegar er þer erv vpp loknar sva at heyrir til þeira ner um allan heim. Við hallar dyrr sitr sv drós er Ambicio þat er metnaðr heitir. drotningen sialf sitr i haseti því er gort er af sils beine. hon hevir a hofðe þiapel af lauro. sva er hon storlát at hon gefr á tvær hendr hveriom er hava þarf. Vt ífra henne tva vega sitia systir hennar þer er með henne erv i sífellv. þar er fyrst Gloria þat er fregð. er livir meðan heimrenn stendr. Maiestas þat er valld er þar oc. er morgom mygir með sino ríke. þar sitr oc Reuerentia þat er tignarbragð. er folket gerir lyðet hofðengium sinom. Iusticia þat er rettlete hevir þar oc sem macleet er virðulegt sgete þvíat hon vapnar laugen oc verr rettynden. oc hallar engan veg sino rettsyne. Clementia þat er milde er oc i þeira

samsæte er mioc remmer ríki konunganna. þvíat hon er goð af gríðum oc miscunnar morgom. þar sitr oc sv fry er Pecunia þat er auðr heitir er gnegra hevir guil en goða siðv. þvíat hon er losta noreng oc vanstilles móðer. Concordia þat er samþycke sitr oc i þesse sveit blið við alla oc úminneg vmlíðens sundrþyckes. þvíat hon endir oc svevr allan vfríð. þar er oc Pax þat er friðr er buandanom er einna hollóst. þvíat hon gefr honom frelse at vinna sliet er hann þarf. Copia þat er gnott sitr þar en nesta með fullo horne þvíat þer fara optlega baðar saman. Framme fire drotninginne standa þionar hennar. þat erv leikar þeir er með margsconar scemtán blanda hegoma við alhugat oc gleðia hana sva. I þesse sveit erv oc úmerk eptirmele. oc einarðarlaus latr með vndirhyggiom en bliðv yvirbragðe. Allir stunda þeir a þat at fregð drotningar scyle sem lengst liva. En alla vega brott ífra henne þiota songfere. þau er með ymissum hattum yppa fagrliga hennar love. Síðan er þesse drotning sa hvessv margar áhyggjor stodo fire svefne. þeim er hon hafðe gevet héra lut i hverre soen allt fra blautv barnsbeine. þa ræðez hon þat at su rið er at komanda mórne scyllde verða monde bera konungenn alle ef hann tæke engan styrk af svefnenom. oc fire þa soc spretr hon vpp or sgete sino. oc ferr hvallega þar til er hon kemr i helle þann er sa buande reðr fyrir er Sompnus heitir. oc þar kómen tekr hon sva til orðs. Ris vpp þu fader oc far til fundar við Alexandrum fosterson minn oc leys hvg hans oc licam af ahyggiom. þvíat þar af liggr hann andvake. sva mellte hon. en þo at hann vere latr oc þungr a ser oc dovenn mioc af langre

legu. þá vill hann þó gera þat er hon biðr. tekr nu fiadrham er hann atte oc bindr á sek flygr síðan leiðar sinnar. Oc allt þar er hann for i nand himintunglom. þá fellr a þau sva mikill óminnes haufge. at þau ga eige at ganga leiðar sinnar. Eigi nemr hann fyrr staðar en hann kemr til herbúða Gríckia. oc til reckio konungsens. hann tekr þegar ibrott þaðan allar ahyggior oc legz i rekiona hia honom. oc þá sofnar konungr fast oc sefr allt til þess er miok var mornat.

Nu rennr sol upp. oc því at hon synir sek vita firir þau stortíðende er þann dag mono geraz gev'r hon af ser litit lios oc bendir firir með bleikum lit margs mannz feigð. Oc þá samnaz saman hofðengiar Gríckia til landtiallz þess er konungr svað i. þeir undraz þat miok er hann sefr sva lenge. þar sem hann var iafnan vanr sialvr at vekia aðra. oc slier haske sem þeim stoð nv fire durum. þat etla sumir at konungr mone vera røddr. oc myne sva vilia fela rezlo sina at lata sem hann sove. En engi þorir inn at ganga at vita hvat titt er oc eigi innverðer hans helldr en aðrir. Eigi þora þeir oc at vafna sek eða buaz til bardaga fyrr en konungrenn byðr þat sialfr. Parmenio gefr þá þat rað at menn scyle fara fyrst til matar sins oc biða sva þess er konungr vacne. Darius konungr er nv komenn a for með her sinn. oc er Parmenio verðr þess varr. þá gengr hann inn i landtialld konungsens oc at rekionne þar sem hann liggr. oc kallar a hann nockorum sinnum en hann vacnar eigi at helldr. oc þá tekr Parmenio a honom oc melir sva. Vpprunnen sol herra biðr yðr vaka. en eigi ec. hvi setir þat er þer havet sva lenge sovet.

Nv nalgaz Darius konungr en Gríckir biða enn vapnlausar yðars boðs. hvar er nv sa kraptr oc styrkr hvgar þins er her til hevir fyrir ongu bognað. þu vart iafnan vanr sialfr at vekia iamvel varðhallzmenena sem aðra. Trvðu því segir konungrenn. at mer hevir ecki svesfamt orðet vm ríðer fyrr en nv er ahyggior hava komez á brott or brioste mino. Parmenio vndraz þat miok en treystiz eigi eptir at spyria hvi þat sete er hann segir sek nu áhyggiolausan vera. oc þá svarar konungrenn sva. þá er uvinir varir brendo bygðer oc akra en brutu borger oc þorðo eigi at beriaz við oss. var sok til þess at ec vera hvgsiúkr. oc þar fire fek ec alldrege ro. En þvíat fere gevaz a at beriaz við sialvan Darium oc allan hans asla. oc liclegt se at hann mege eigi forðaz þenna bardaga með flotta þá er nu enge sa lutr er mek hvgsyke. En til hvers dvel ec nu. faret oc taket vapn yðor oc buez eptir veniu. Ec man i annat sinn segia her af fleira i betra tome. Síðan letr konungr blasa til at liðet herkleðiz. hann vapnaz oc nu sialfr. stigr síðan a hest sinn er Bucifal heitir. Alldregi hofðo Gríckir set konungenn katara fra því er þeir borðoz et fyrsta sinn vndir hans merkiom. Oc er hann ríðr fram i liðet. þá styrkez i hugenum hverr er konungen ser. oc margr sa er aðr var ottafullr. vente þegar at vel mundi takaz. þvíat sva þotte sem sigrenn sete i andlite honom. Nv scipar hann liðe sino i sveitir. oc scipar síðan fylkingar. hann biðr oc sina menn varaz við kerrur þær er Darius konungr hafði iarna latet. sva at þar var meizlavan af þeim er fyrir yrðe. oc af þeim herbunaðe matte hann venta ser mikils sigrs. Oc því gefr Alexander

konungr Grickiom þat rað. at þar sem Serkir leyypa fram með þeskonar kerrvm. scyle þeir vikia tva vega undan oc geva þeim rúm. oc snua síðan eptir þeim oc gæta þess at hvaregir have faret grendlaust hestarnir eða þeir er kerrunum styra. Oc þa er hann hafðe slikar aminnengar gort sinom mönnum. kemr til hans maðr einn sa er laupet hafðe fra Serkiom oc segir honom at Darius konungr hevir kasta latet niðr hersporom í einhveriom stað leynelega oc gtlar þat ef hann fer eigi sigrat Gricke með ofresle at þeir scyle þo verða sigraðer með slikvm brogðum. Alexander konungr lētr taka þenna mann oc varðveita til þess at hann take slikt vpp sem hann stundar til. þa er reynt verðr hvart hann segir fals eða eigi. hann lētr oc gera kvnnict ollum herinum eptir því sem honom var sagt hvar hersporum var niðr kastað. oc biðr at aller scyle varaz þann stað at eigi vyrðe þeira kraptr yvirkomenn af prettum Darij konungs.

Nv riðr hann framan fire fylkingarnar oc eggjar liðet alla vega. síðan talar hann fire herinum oc hefr sva mal sitt. Nv er þar komet goðer drengir at oss er fire hondum et síðarsta starf. en hvert agete monom vér fa af þeim orrostom er ver hovom haet nema guð oc hamingian leiðe til goðra lycta varn enn síðarsta sigr. Oc þess megum ver uruggir vęnta. þviat hamingian er iafnan styrkir Alexandrum vill þiona mer sem hon vill yvir vera oðrum hofðengiom. þegar eptir þat er allt Gricland hafðe numet mer at þiona. oc vér forom þaðan i brott. sende hon i mot oss úvine vara til þess at var fregð mette sem fyrst framgang taka. oc þoat þeir er þa borðoz oss i mote hefðe vilia til at gera slíct i annat sinn. þa mono

þeir alldrege þora þat síðan. Allr þesse mugr er imot oss er kominn ognar með ongo oðro en hofðatle. oc þviat hamingionne leiðez nu at telia hversv margan sigr ver hovum fenget þann er henne þickir eigi mikils verðr. þa starvar hon nu þar i at ver scylem á einum dege fa sigrat heimenn allan i senn. Oc því meira man þesse sigr þickia verðr sem þeir ero sere er hann mono fa. en hiner fleire er sigraðer mono verða. Ganget nu þa i gognom þessar enar vviglego fylkingar þar sem sverðen ryðia gotor fyrir yðr. hygget at hvessv scilldir þeira oc hialmar scina at gulle oc gimsteinom. oc hvessv liomar af þeim dyrum kleðum er þeir hava á sek boret. Hverr myne spara við sek at sigr þa er þannog buaz til bardaga. hverr mon hende drepa við boðno gulle nema sa er ecke veit. En þer megot nu vel oc letlega eignaz allan þann auð er þessar þioðir hava saman boret ef sverðen erv lyðen. oc andsvara með storum hoggvm fegiornum hug þeim er eigi þyrstir minnr til draps oc dreyra uvina sinna. en til gullz oc gersima. Allt þat herfang er þer megot her sia oc fá. scal yðart vera en eigi vart. Sigret at eins mer til handa. en sciptet feno með yðr. Hverr sa er sva vill beriaz at mer like scal vera selage minn vm fregðena. en taka til sín allt annat. oc berez hann eptir því sem hann ser mek beriaz. Oc ef Alexander verðr eigi sénn i framanverðre fylkingvne. oc snue hann bake við uvinum sinum. þa man hava sacvorn fire sek hverr er sliolega vill beriaz eða flyia. oc vist man honom sv soc vpp geven. En ef ek live mer eigi miok oc mæla ec alldrege þetta við kappann hia mer. far þu fyrre oc berse fyrir okr baða. þa em ec verðr at

hava þá felaga, er mer fylge mannlega. Hverr sa er konungr skal heita verðr scyldr til at geva þau dæme af ser sialvom er reystemenn mege raustleic af nema. Sva mellte hann oc nu laupa saman fylkingarnar, sva mikit hark oc ogorligr gnyr varð þar af sem verða monde ef heimrenn allr rapaðe.

FEMTE BOG.

I manaðe þeim er maius heitir tecz orrosta með Alexandro oc Dario snemma dags. sva er til visat i helgum bokum at þenna bardaga have Daniel fire sagt i sinne spasogo. oc sa buccr er hann sagðe at or norðrhalvu heims monde koma. oc Serkiom var sannlega guðleg hefnd sins ofsa synir sek nv. Oc þegar er sa maðr sa konungenn Alexandrum er Aristomenes heitir ettaðr af Indialande. keyrir hann fast fram fil er hann sat á. oc scytr til hans spiote sva snart at i gognum gek sciold hans oc spiotzoddrenn nam i brynionne staðar. Alexander konungr leggr i mote spiote á filenum sva at þegar gengr á hol. Af falle hans varð mikill dykr. oc i því er fillenn tók at riða. setr konungr sverð sitt a hals Aristomeni sva at af gek [höfudit. Ok er Girkir sea þetta. þa kalla þeir ok segia sva. Várr er sigrinn. várr er sigrinn. Serkir drifa nu þyckt at. ok bera allir skotvapn aa konunginn Alexandrum. ægi verdr hann skelfr med vapnaganginn helldr ðruggr. þviat hendr ok hamingia stydia hann sterkliga. sva lætr hann sem ecki se fyrir þo at vapn Girkia sé. ok nu drepr Alexandr konungr i þessi framreid adra .ij. menn. Annarr

var egiptzkr. ok het Pharos. en annarr syrlendzkr ok het Elephas. þurr iord er adr var þyrst. naair nu at drecka varmt blóð nogt. þviat nu er mikit mannfall j huarutueggia lidinu. Philotas son Parmenionis gengr nu vel framm hann drepr .ij. riddara. þa er nefndir eru. het annarr Enos. en annarr Kainan. Enos hafdi adr drepit þann mann girzkan er Esiphilus het. enn Kainan þann riddara er Laudremenon het. Sa maðr stefnir nu i moti konunginum Alexandro er Geon het. ok bygdi vid hafit rauda. sva er sagt at fadir hans veri blamadr. enn modir hans risadottir. Geon hafdi tekit vóxt at ersdum eptir modur sina. ok þar med yfrit ferliga asionu af fedr sinum. Morgum manni stod af honum mikill ótti. bædi fyrir vaxtar sakir ok yfirlita. þersi maðr vill giarna ná fundi konungsins Alexandri. ok rydr ser gótu sva at hann drepr .xv. menn med rotaklumbu einni. Ok nu kemz Geon þangat sem konungrinn er fyrir. Alexandr konungr undraz mikinn vóxt hans. Geon vedr framm med rotaklumbuna reidda. ok kallar med ogurligri röddu. Huer ærsl eggia þik konungr. at beriaz med þann mann sem kominn er af risunum sealfum. er arædi hofdu til at beriaz med sealfan Iouem. ok mundu hann keyrt hafa af sinu riki ef elddingar hans hefði eigi hlist honum. Ok i því er Geon mællti þetta. skaut Alexandr konungr spioti i gin honum. ok nistir sva tunguna nidr vid kuerkrnar. at hann megi eigi gudlasta þadan af. Enn því at hann fellr ægi med skotit. hleypir Alexandr konungr at honum ok verdr þa Geon at falla fyrir briosti hestzins. er snart liop at. Girkir bera nu vapn aa hann. sva

margr sem at ma komaz, ok senda hann sva saxadan til heluittis.

Nu ridr framm einn riddari, sa er Clitus het, ok drepr þann mann er heitir Sanga. Ok er brodir hans sá þat, sá het Damaskus, skytr hann at Clito .iij. gaflakum i senn, ok er hann ser at Klitus fær af ser borit skotin. hleypr hann or kerrunni ok höggv til hans i hialminn, ok rauf á hialminum, ok i heilanum mundi suerðit hafa stadar numit ef brynhattrinn er hann hafdi vndir hialminum, hefði ægi hlíf honum. Enn þo at Clitum suimradi med hoggit, þa lek hann þo med þenna sem hinn brodur hans, rak spiotit i gegnum hann. Metha het fadir þeira ok var hann nærr staddr drapi sona sinna, þrutin reidi bannar honum at grata dauda þeira. Enn sva gerir hann bleikan, sem daudinn setiz i andlit honum, ok þo kalladi hann a Clitum sva mælandi, þu hinn grimmi kueliari drapt sonu mina tua, ok skemdir i þeira drapi lif vesallar modur ok ðruasa födur. Ecki er þer nu hedan af vgeranda, drep þu nu gamlan karl aa fætr sonum sinum, ok lat konu mina helldr gráta .iij. enn .ij. Slikt sva mælir Metha vid Klitum, ok skytr sidan gaflaki at honum, þat stefnir framan i andlit Cliti. Clitus bregðr upp skilddi sinum vid skotinu, ok festir þar i skotit, þat sama gaflak þrifr hann ok sendir aptr Metha, þat flygr i gegnum barka sins lavardar ok nu fellr Metha ofan aa sonu sina, ok ferr sva til heliar, at hann fadmar sonu sina bada. Sa madr gengr nu fast framm er Nichanor het, annarr son Parmenionis, hinn mesti kappi, enn hamingian tioar honum mikit i fyrstu framgöngu, ok gefr honum at vinna stor verk á sinum vuinum, varla fengu fot-

göngumenn stadið med frækiligum höggum ok la vid sealfi at hann mundi koma Darianis aa flotta, ok nu falla Dariani þyekt.

Sua mikill fioldi drifr nu til hallar Plutonis, at þar verðr naliga rumfatt til vidröku þess er þo fenguz ollum nockur sémilig rúm, vid þat er hann er goðr viddakna, þviat hann visar öngum ut, þeim er til hans koma, ok honum hafa med nockuru þeonat. Ok nu goriz sua mikit mannfall at Atrops ein af þeim .iij. systur er örlögum styra fær eigi sua skiott slitit örlagsþraduna sem þeim þickir þurfa, leggja systur hennar nu nidr verk sitt, ok slita nu allar örlagsþraduna, sem þær megu tidaz. Einn veg deyaia nu rikir sem vrikir, þviat daudinn gerir öngvan manna mun. Margr berst nu frækiliga, enn þo berr Nichanor einn af öllum i sinni framgöngu, ok sua þickir honum som ekki se atgert, þoat fioldi manna se nidr drepinn, hann sækir nu framm at fylkingu Darij konungs, ok vill finna hertogann Remmonem, er mikit illt gordi a Girkium, ok nu þröngiz huarr i moti öðrum, ok sem þeir finnaz, gefa menn þeim rvm at ridaz at, huargi fær nu komit sari aa annan, enn brutu badir sin spiotsköpt, þui næst brugdu þeir suerdum sinum, ok gefr huarr ok þiggr af öðrum stor slög. Taka nu skilddir þeira at höggvaz, ok geraz þeir miok sarir, ok þar kemr at þeir falla badir til iardar. Nichanor kemz fyrri a fætr, ok nair suerdi sinu ok keyrir þat þegar i gegnum Remmonem, ok er Serkir sea hann fallinn, villia þeir allir sækia at Nichanore. Hann verst vel ok drengiliga, þar koma ok riddarar af Hircania med mikinn styrk ok sækia at honum allir, þeir sla gard vm Nichanorem, ok nu

mæðiz hann af langri sokn ok snarpri. ok stakar hann fyrir vapnaganinum. Enn þó bifaz alldri hiartat. Nu fellr þersi madr vm sidir er verit hafði sem hinn styrkazti borgarveggr Alexandro konungi med miklu lofi. sem verdugt var. þui at hann hafði margan mann fyrir sik adr en hann fell. af falli Nichanoris vard illr kurr i lidi Girkia. Alexandr konungr verdr nu varr vid þessi tidindi. ok helldr þagat til er sea hin styrka stod hefir fallit. ok nu vard bleydimonnum ægi gott at verða fyrir honum. sua sem hann var beiddr. Syndiz þat flestum rad at halda vndan honum. Fidias het einn riddari sá er fyrstr vard til at snua i mot konungi. hann var fridr madr synum. ok sua vel ættadr at hann var kominn fra Ciro konungi. honum hafði Darius konungr heitit systur sinni. ef hann gengi sua framm. sem þeim hæfði er mægi az skyldi vid sealfan hann. Sa madr ridr imot honum iafns vaskleiks. er Ephestio het ok getit var i fyrra bardaga. Hann leggr spíoti i skiollð Fídie ok i gegnum hann. ok fell hann daudr til iardar af hesti sinum.

Þat er nu næst at segia af þeim monnum er varu i fylking konungsins Alexandri. at hverr berst óðrum diarfligarr. ok nu tekr Alexandr konungr at briotaz aa þa fylking er sett var til gíetzlu med Darium konung sealfan. hann ucit nu varla huat til rads skal taka. þar sem þrotin uán goriz at hann megi sigratz. þuiat nu falla menn hans. ok eru brytiadir sem bufe. Metnadr ok skammfylli bannar Dario konungi at flyia enn ottinn eggjar hann vndan at hallda. Ok medan hann efaz i huart hann skal flyia undan edr eigi. sér hann sina menn flyia huern sem ma. þa leypr hann

aa hest einn er hann feck þrifadan. ok verdr nu sealf sem adrir at flyia. Alexandr konungr verdr nu varr at Darius konungr hefir flyit or orrostu. hann keyrir nu hest sinn sporum. ok hleypir framm yfir valinn ok þagat eptir sem Darius flydi or orrostu. Sva ridr hann mikit at óngir hans menn gatu fylgt honum. Darius konungr hleypir ægi slétta vegu. helldr grytta. þar til er hann kemr yfir á þa er Licus heitir med litla sueit manna. þa nemr hann stad ok hugsar huart hann skal nidr briota bruna er yfir var ána. þuiat hann ser at ægi fær Alexandr konungr nad honum. ef hann brytr af bruna. enda komaz þa hans menn ægi yfir aana. ok eru þa höggvir nidr. af vuinum sinum. ok fyrir þui sigradi manndomrinn nytsamligt rad. ok hirti Darius meirr vm annarra lif enn sialfs sins. Dariani renna framm til brvarinnar sem þrönguaz mega þeir. þat er allr fioldi er tuifalldr þorsti keyrir aa merkr brott. at leita ser vatz i leynum. ok at þi vatni leggz huerr sem hann finnr. ok til þers dreckr margr. at hann deyr af. sua tyniz þar ok mart lid. at þat leypr i senn a bruna mart. sua at hon hefir ægi rum til med at taka. ok lætr sua list.

Nu tekr at kuellda. enn Alexandr konungr fær ægi nad Dario konungi. ser hann nu sina menn flyia med sliofudum vapnum ok mikilli mædi. Sakaz nu vm þat er nattin nalgaz. Tekr nu þat rad. at hann snyr apr til lids sins. ok vill nu veita Parmenioni. er hann hafði skíotliga fra ridit. ok þa leypr imoti þeim einn riddari med þeim tidindum. at Parmenio hafui sigrat þann mikla mug. er hann bardiz med. ok sendi hann mik til yduar herra at bera ydr þessa sögu. Alexandr konungr verdr gladr vid þersi tidindi. ok

snyr til herbuda sinna. ok er minzt van var. kom i moti þeim ein fylking Serkia or dal nðekurum. su er æll þotti loga af gylltum hialmum ok smelltum skiðllum. þeir er fyrstir foru af Serkium namu stad er þeir sá lidit fara. ok er þeir sá hue litit lid þeir hofdu. runnu þeir þegar á Girki. konungr sealfr ridr þegar framm fyrir merkin. er hann vissi huat titt var. ok vill eigi fordaz haskann. ok setr sik briost fyrir fylking sinni i mot vuinum sinum. á hvert opt var hardliga leitat. ok alldri matti sigrat verda. Enn hamingian stod honum ægi fiarri. þuiat hann mætti þegar i fyrstu hofdingia þers lids. ok keyrir þegar spiotit i gegnum hann. hann het Gazak. ok nu er mikit mannfall. er náttu tekr. ok þickir nu Serkium uænna at flyia.] en beriaz lengr. leynaz þeir nu brott or bardaganum hverr sem komaz ma oc nema eigi fyrr stað en um miðnette þa er þeir koma i Arbola þann stað er sva heitir. þar var fyrir Darius konungr. oc þat lið er undan hafðe komiz með honom. Hann leitar þar raðs við sina menn hvat nu scal at havaz. Dagma þeir þar allir saman i hryggum hug vm hamingiotiön sitt oc þat mikla slag er þeir hava fenget. Siðan er Darius konungr fgr af ser rundet mðdelegom andvorpum haruþrungins hugar litr (hann) yvir lið þat er Grickir hofðo leift honom oc mglir sva. þat er manzens eðle at þola stundum stor áfoll. en fagna stundum af farselligom lutum. bogna fire harðrette risa því nest vpp við aptrfengenn tima. slict sama hende Kresum konung sem oss hevir nv. oc enn helldr þann ágætla konung Cirum er ein kona fek yvir komet. Oc sa Xerxes er þacðe havet allt naliga með sinom scipastole naðe varla með eitt scip aptr at venda til

sins rikis. oc fire því scal enge nyiung fa snuet sterku brioste at enge log scyllða hamingiona til at vera manne iamnan holla. En þat er sigroðumi einga ván at venta ser sigrs á uvinum sinum i annat sinn. Ec veit vist at Grickir mono nv hallda til borga þeira er eyddar ero af monnom. en fullar af fé. þar man su ágiarna þioð leita þess at stoðva þorsta sinn á gulleno. oc seðia fengenn hungr á nyio ránfenge. þat hygg ec oss mono hagleect vera. Nu man ec fara ut i Mediam i þann luta rikes er vfridrenn hevir ecke grandat. man ec þar endrbøtt fa styrk minn allan. Eigi man oss oc þat meina nv sem fyrr at ver dragem eptir oss of fiar. born eða konor oc þionostomenn þeira. þviat þat hava mattvgir menn reynt at langre veniu hvessv miket slikir lutir talma þeira framkvömð er beriaz scola. Oc þviat Alexandro hevir þat sigr gevet er hann dro eigi eptir ser þeskonar þunga. þa man hann oc þar fyrir tyna sigrenum er hann hevir slict allt teket i sitt valld. oc sa er sigraðez frials af sinv fatgeke. man yvir verða komenn laðenn af herfangi. þviat með vapnum ma sigr vega helldr en með gulle oc gersemvm. Manndomr oc reyste goðra drengia veria lond oc riki betr en auðr eða sterk vige. Forom nu þar sem ek kom aðr á i vthalvor rikes vars. oc hirðum eigi þoat oss se þat nockot snuet til vanvirðengar. þviat þat er manne nytsamlegt þa er þungt vill veita at freista fleira við en þess eina er fagr orðromr falle til. raún hevir þat optlega sannat. Vér vitum oc at enir fyrre feðr forellrar varir hava ratað i iamstor afelle oc þa hava þeir um riðar sakir undan hallat úfridenum. oc þyrmt beðe ser oc úvinum sinum þar til er hamingian hevir vitiat þeira. oc

gevet þeim héra lut. en hinum niðran er aðr hava sigre raðet. Sva lykr Darius konungr sino male. oc menn hans røma litt þessa raðagorð. þickir boren vān at hann mone aptr fa nað sōma sinum þar sem Alexander ma þegar at komanda mōrne setiaz vm sialva Babilōnem. oc aðrar borgir þer er hann hafðe varnarlausar gefit i valld úvina sinna. oc at siðr venta þeir at hann mone aptr fa þat er hann hevir latet. at þeir etla at hann mone vera brátt af settr ollo rikino. En þo vilia allir fylgia honom út i Mediam. hvart sem þar helldr meirr til at liðet þickiz vm sec vruggara meðan þat hellz saman. eða treystez þat eigi at briota boð konungs þo at hans fyriretlan syndiz nu flestum vlikleg til mikillar uppreistar.

Þat er nu at segia fra Alexandro konunge at hann scriptir herfange með liðe sinu i þeire borg er Darius konungr hafðe dvaliz i um nottina eptir bardagann. scortir hann nu hvarke til fong ne vilia at geva hver-iom yfren erveðeslaun. siðan ferr hann yvir Siriam hvatlega. þviat hann girniz at koma til Babilonar sem fyrst oc fa hana með valde. ef hann naer eigi með þeira villd er borgena byggia. Oc þa er hann atte scamt til staðarens. kemr i mot honom Matheus með sonom sinum sa maðr er einn var agetastr af þeim hofðengiom er þionat hofðu Dario. hann gefr i valld Alexandri sialvan sek oc borgena Babilōnem. konungr tekr honom bliðliga. oc verðr harða fegenn hans grende. þviat mikit oc langt starf monde til þurva at vinna sva sterka borg oc fiolmenna. þesse maðr Matheus er iamnan hafðe ser aflat mikillar fregðar af sinne reyste. oc i fyrra bardaga konunganna varð miok agetr af freknligre framgongu gaf oðrom dōmi

á sialvum ser at hyllaz at Alexandrum konung oc friðaz við hann. Eptir þetta scipar Alexander konungr liðe sino i fylkingar þannog sem mest syne mege til vera. oc biðr Gricke fire fara. en Serkia lið eptir. oc stefnir siðan til staðarens. borgarlyðrenn drifr út i mot konunge. oc synir af ser mikinn fagnað i hans tilkvamo. Auðr sa er fornkonungar hofðo saman dreget. er hvervetna til synes boren við þenna nyia konung. oc securðgoðen sialf erv boren ut or hofum sinum i mot honom. dyrir vevir eru viðá breiddir út á vegenn þar sem herrenn scal riða. Gamlir bōndr oc alldraðar hvsfreyior taka kleðnað sinn enn bezta. þrelar oc ambattir hava oc sva goð kleðe nu. oc þau kenna sek varla. oc gleyma nalega nauð oc nofnom sinum þeim er þar fylgia. oc lan-kleðe gera þann margan her rikmanligan er fatekr var. strēten ero þaked með enum segrstum blomum þar sem konungr scal riða. oc allar þer urtir er bezt ilma erv bornar fyrir hann á elda þa er Serkir hofðo mikinn atrvnað til fire vigso sakir þeira. þau grimmo dyr er heita tigres oc pardi fara firir fylking konungs. oc þar með morg leon. Fiolde mannz drifr i ena hesta turna eða a borgarveggina at þeir mette sem gorst sia for Grickia. oc allra helzt konungenn sialvan. Margr leikare ferr ut af staðenum með allz-konar songfōre mote konunge. oc þeir ganga margir með neigt hofuð i mot honom. er spamenn voro kall-ader. oc letoz vita firir orlog manna. þeir varo til komnir af Egiptalande. oc or þeire borg er Menphis heitir er i þann tima hugðu margir mestan spacleik i bua. Sva segir meistare Galterus true slico hverr af er synez. at sialvr Rumaborgar lyðr have alldrege

teket með íammikenn þris við sinum höfðengið eptir þau storo hervirke er þeir hava gort. oc þat var maklegt segir hann at sva vere gort. þviat ef rett er hugsat vm verc annarra konunga. oc se þau sannlega lovat. oc í annan stað se þat upptalt er Alexander konungr vann. oc athugt hvesu mikít hann tok í fang ser á unga alldre. oc með hvesv litlu liðe hann barðez í mot enum mestum höfðengið. oc hvesv scamma stund hann hafðe til at leggja undir sek heimenn allan. þa man sva synaz sem allir þeir konungar er fornscałlden hava mest lovat í sinom bocum. have veret lyðmannligir hia þessum konunge. oc vist mette Lucanus segir hann þickiaz oflovat hava keisarann Iulium í sinne boc. Vilde guð at nu vere Fracka konungr slíkr sem Alexander var. þa monde skiott allr heimr þiona retre tru.

SJETTE BOG.

Alexander konungr er nu kominn í borgena Babilonem. oc nu mēlir meistare Galterus þessum orðum til borgarennar í sinne boc. Se her Babilon drep heimsins. oc otta konunganna. se her nv þann Alexandrum er þv matt opptsinnum sia firir í helgum bocum oc spasogum at koma mynde. oc sagra allt Asiam. Hygg at honom vandlega nu er þu þarft eigi at spyria til hans. oc dramba eigi við honom. þoat þv havir hann lucðan fire innan sterka tiglvegge. þar er hann faðmar allan heimenn með sino valde. oc sialvir konungarnir reðaz þegar er þeir heyra nafn

hans. þessi scal vera þinn konungr. er aull veralldar bygðen mette girnaz til yvir ser at hava. ef hans tign helde vel í alla staðe þeim mannkostom er hann tok vpp í fysto með henne. Se. segir hann enn til borgarennar. hversu stillelega stíorn hann veitir sigroðom þeim er geva sec í hans valld. oc lit á micla millde þess mannz er hamingian veitir flesta farselld. oc sva lin log gefr sinum undirmonnom. oc hofuðstað rikis sins byggvir hann þeim somom. er fire scommo borðoz í mot honom. oc gerir ser af uvinum ena kersto vine. Nu snyr mēistare sino male meirr til konungs sialfs. oc segir sva. At af margfallego munuðlive þvi. er meira gang hafðe í þessarre borg Babilon. en hvervetna í oðrom stoðum. oc af ugrynne fiar þvi er hann fek þar. misti hann þess retletis oc þeira manndyrða er hann hafðe numet af meistara sinom Aristotili. Sva mioc er þat folc orscamma er þenna stað bygðe. at þa er vinet villir huge manna. oc kveycir liotlega lostagirnd. lata þeir er veita vinet beðe falar við feno konor sinar oc detr. oc ef dryckrenn gerir þeim úsþaran peninginn er ser vill kono kaup. þa pytir hann hana nauðga er fala letr. ef hon vill eigi losteg. þat er þar oc siðr við dryckenn. at iamvel höfðengiarnir sialvir sem aðrir lata leika fire ser allar netr nalega. Tva daga oc .xx. var Alexander konungr í Babilon. Oc þviat herrenn allr hafðe nv livat sem lyste. oc leget í dryckio alla þessa stund. var sva dignað daðen í morgom. at ef uvinir þeira hefðe nu þegar á þa laupet. mondo þeir ecki sva freknlega framganga. sem venia var til iamnan aðr.

Nv riðr konungr ut af staðenom með allan her sinn. oc á vollum nockorum fogrum eigi langt fra borgenne.

letr hann stauðva liðet fire þa sauð at hann letr þar upp segia þau log er hann vill setia. oc þat er hann scipar oðrovis í herinom en hans forellrar enir fyrr konungar hófðu sett. oc semr nú allar þionostur af nyio. setr hófðengia yvir hveria þusund riddara þa er ciliarche ero kallader á latino. til þess at hverr þeira mege sannliga proba þa sveit er hann er yvir scipaðr. oc scynia þat at sliet take hverr vpp sem hann þionar til. oc eige mege sa með false gera sec goðan dreng. er hann er þaðlaýss. eða því hefir gleymt er goðr drengr gerer. þat hafðe veret venia enna fyrr konunga. oc sva fofur hans Philippi at lata blasa í luðr þa er hófðengiar hersens scylldo setia merke sin vpp. en þvíat sva bar opt í mótt at eige matte heyra luðrenn um allan herinn fire harke oc vapnabrake því er varð. bauð Alexander konungr at heðan ifra scyllde reisa vpp a dagenn háva stong til vitnescio. en taka firir mark a nottena reyk eða elld. Her með biðr hann oc byðr tignum sem útignum. at hverr scyle halldinn vera vilia af sinom verkum oc verkkaupom. en enge dirfðe sec til þess at kenna ser þat. er hann gerir eigi. eða leita fręððar fire annars frama. oc alla þannug þess er hann stundar ecke til. Siðan er Alexander konungr hafðe sagt vpp herinum þęr laga-setningar er hann hafðe samet aðr með diupsetto raðe. oc allir toko því þacsamliga. þa stefnir hann til þeirar borgar er Susa heitir. borgarmenn geva staðenn vpp fire honom. oc sęr þar óf fiar. oc enn sem fyrr sciptir hann því ollu með liðe sino.

Eptir þetta ferra hann til þeirar borgar er stendr í því heraðe er heitir Uxia regio. fire þeire borg reð einn greive sa er Medates het mikill kappi oc goðr

drengr. þvíat hann varðveitte sec sialvan Dario konunge sannan vin. Alexander konungr varð þess varr af þeim monnom er bygðo scamt fra borgenne. at leynistigr einn liggr þangat sa er borgarmonnom er ukunnigr. oc ef hann sendir þangat nockornn part af liðe sino man eigi vart við verða fyrr en þeir koma í borgena. þetta var harðla mikil hascafor. þvíat liðeno matte litlo við koma. Tauron het einn riddari konungs er opt hafðe reyndr veret at røkve. hann kveðr konungr til þessar ferðar. oc nockora riddara með honom. þa er hann valðe til fire vascleics sakir. þesse maðr ferra á nattarþele með sina sveit sem fire hann var lagt. En konungr sialvr flytr herenn þegar er lysa tekr. til borgarennar yvir gliúfr nockor. Siðan letr hann gera flaka marga til lifðar við grioti því liðeno er hann scipar til at briota borgarveggenn et neðra. þat var harðla torsottlegt verc. at vinna þessa borg þannug sem hon var sett. þvíat ollomme-gen var bratt atsocnar. en hon var víða lucð með hovum homrom. oc fire því var her eigi at eins at beriaz við vaskan lyð þann er varðe borgena. helldr við sialva setning hennar. Grickir taka nú fast at sekia staðenn. oc þo eigi iafndiarsflega sem konungrenn. þvíat borgarmennenir fengo flett af liðe hans þat hvalf er hann var vndir sialvr oc sporðo siðan hvarke við hann scot ne griot. oc er þeir sa at hann stok ecki fire því. þa freistoðo borgarmennenir þess at biðia hann fra hverfa. oc telia vm firir honom at hann monde þar eigi svig á sa er naturan sialf hafðe sva ramlega fire buet. en hann sekir því fastara sem hann ser at torsótttra er. oc leitar nu mest at briota borgarliðen þvíat vm þau var buet af manna hodom.

Sialfr bryz hann við at briota veggenn með buckum eða þeim tolom oðrom er þar hæfðo bezt til. oc gengr iannan fremstr af þeim er fremstir erv i atsoenne. her með eggjar hann fast liðet oc segir sva. Ho. scom mikil er oss þat goðer felagar er sigrat hovom mestan lut Asie. oc unnet allar borgir þær er ver hovom við brotez. at sova við vegge eins litils kastala. hverr mone sva sterkr staðr vera at staðet fai fire vtan varnn vilia. Engi mon sva ramligr borgarveggr at eige mone falla þegar er hann veit Alexandrum nær koma. oc enir hesto turnar hava nu nvmet honom at niga. Sva mæli hann. oc þa sia Grickir hvar Tauron er kominn vpp a borgarveggenn innan með sina sveit oc gefr borgarmonnom ecke bliða baksletto. Við þessa syn vex þeira dirfð á atsoenne. en hinir er aðr þottoz vruggir vm sec. þickiaz nv með ollu yvirkomnir. Synez þat sumom at veria enn meðan ma. oc falla helldr en flyia. En svmir vilia helldr undan leita oc forða ser sva ef fgre gevaz á. þat er at segia at mestr lute borgarlyðsens leypr i einn kastala er stoð i borgenne. en þviat aller sia at þeim mon þetta verða scamt sciol. er þat rað teket at .xxx. manna erv sendir a fund Alexandri konungs at leita þeim lifsgríða oc leyves at flyia i friðe fra ollom eignom sinom. En þau komo svor i mote. at þeir þurfo ser engrar licnar at leita. oc dauðenn man eigi lenge dvelia at svefia þeira svt. oc þeir scylldu við þat hellzt hvggaz mega. Borgarmennenir verða ryggvir við þesse andsvor. oc þviat þeir erv sem fleire eigi fuser at deyia. vilia þeir enn fleira við freista fyrr en á dette dauðenn sialvr.

Greivenn Medates er hofðenge var yvir staðenum

sendir nv mann á laun til drotningareinnar móður Darij konungs er Sisigambis het. oc herteken var af Alexandro at biðia þess at hon myke reiðe konungs. oc þigge frið af honom borgenne oc borgarlyðnom. Medates var beðe frendi Darij konungs oc námágr. oc þvi bað hann móður hans miscunnar leita ser oc sinum monnom. hann visse þat oc gorla at Alexander virðe hana sva mikels sem hon vøre hans móðir. Sendemaðr Medatis kemr fram ferðenne oc flytr grændet sva sem honom var boðet. En drotningen taldez lenge vndan at gera þat er hon var beðen oc svarar sliku. hversu byriar hertekenne kono at biðia sva storra luta. oc gera mec micla. meðan ec em engis valldandi. en þat er sannlect at þess se syniat er sva er beðet. at enge van eða verðleicr stendr til at faz mege. Er oc högt at virða þa bøn til ofdirfðar þeim er biðr. hævir mer helldr at hugleiða hver ec em nv. en minnaz á þat hvilic ec var fire stundo. roðomz ec oc þat sva margs sem ec hevi aðr beðet konungenn. at millde hans mone meðaz vm síðer af fiolbeidne minne. A þessa leið afsakar drotning sec. en þo ritar hon til konungs oc biðr at hann scyle geva gríð Medati er nu vill giarna geraz hans maðr ef hann a kost. oc þoat hann vili eigi licna borgarlyðnum. kallar hon ser mikit veitt ef Medates naer gríðum fire ben hennar. her ma sia hversv micla millde oc staðfeste konungrenn hafðe með ser. Eige at eins gaf hann gríð Medati fire ben drotningar er hann hafðe hertekna. helldr ollom borgarlyðnum. oc þar með hveriom sem einom allar eigur sinar. oc slican rett sem hann hafðe fyrr haft. oc þvi framarr at þeir scylldo honom önga scatta

giallda. þóat Darius konungr hefðe fengit slikt valld a þessum lyð. oc bygðe þar fire siandmenn hans einir. monde möðer hans eigi þiggia þeim meire lien af honom. en hon þa nu af uvin sinum Alexandro.

Eptir þetta scriptir konungr liðe sino í tva staðe. oc setr Parmenionem höfðengia firer sumt liðet oc biðr hann fara þar sem landet er betra yvirfarar eptir at leita hvar Darius konungr se nú með þat lið er vndan komz með honom nestom er þeir börðoz. En hann ferr sialfr at leita hans með einvalalið sitt þar sem landet er verst yvirfarar. oc vegrenn ligr yvir stor fioll. oc margar aðrar torföror. oc gtlar sva at fara þar er mest verðr gagnleiðet i Persida. þat land er sva heitir. Sva er sagt at Alexander have hverge meire þrautir þolat en i þessarre ferð. oc hamingian hevir her i helldra lage synt honom þat at hon vill engom trygg vina vera. þat var víða at herrenn varð at flytiaz eptir gliufrum eða diupum daulum. þar sem landzfolkit var á fiollum yvir uppi. oc leypite ovan storo griote. I sumum stöðum var at flytiaz i festum vm þau biorg er hverge matte fgrtr i festa. Her tynir konungrenn mico liðe. oc oppt verðr hann þar aptr at venda. er hann villde fram hallda. en þó lycr her sem annarstaðar. at hann bar sigr af ollum þeim er honom höfðo i mote riset. Nu kemr hann fram vm síðer i Perside oc stefnir fyrst at þeire borg er Persepolis heitir er höfðstaðr var allz Persidis. hann brenner oc brytr hana alla til iarðar. oc lgrtr drępa hvert manzbarn þat er bygt hafðe borgena. þesse borg hafðe veret harðla fręg. þviat margir fornkonungar höfðo þar longom setet. oc dreget saman sva mikinn auð. at i

ollo Asia var hvergi iammikill saman kominn i einn stað. Eigi at eins höfðo þeir þetta gort til styrks eða nytsemðar rike sino. helldr oc iamvel til þess. at hverr er sei scyllde þat undraz er þeir matto sva mikit gull eða silfr hava saman dreget. þvi meira fe fek Alexander konungr oc i þesse borg sem hon var mico auðgare en hver sem ein sv er hann hafðe fyrr vndir seg lagt. Sva feck agirnen her mikinn framgang i liðe Grickia at hon eggjar margan i hofuð sinom felaga þa er hverr keppiz vm at fa mest einn af þvi er ollom var gred. oc margr sa er hann hafðe laðet sec af gulle oc gersimum þottiz engis allat hava. þegar er hann sa nockornn hava þat fengit er fagetara var. Purplenn oc onnor en dýrstu kleðe varo riven i sundr þar er hverr rifsaðe slikt er hann fek. en gullkeren þav er af hagleicnom varo mico meteligri en af malmenom. brytivðu boloxar i sman mola. Iamvel ruploðo Grickir oc rento sevrðgoðen sialv sva at þau varo rödeleg eptir. þviat með segrð oc fe leto morg limona. Slikt var endalyçð þessar borgar. er sva fręg hafðe veret fyrrmeirr af sinom höfðengiom oc einna mest af Xerxe konunge er þaðan heriaðe i norðrhalvo heimsins. hann hafðe .x. þusvndir scipa firir at raða. sia en same siglde sumum stödom a þurru lande. oc hann veitte siaenn i gognum hava halsa. Allar borgir i Asia höfðo konungar fyrir at raða þeir er eptir Alexandrum komo þgr er hann hafðe undir sec lagt aðrar en þessa borg Persepolim. hennar merke ma hverge sia. sva var hon vandliga niðr broten. nema nockor qrmol mege finnaz i á þeire er fellr hia þar sem borgen hafðe

staðet. oc Araxes heitir. þviat konungrenn let þangat bera hvern stein er staðet hafðe i borgarveggionom.

Þat hellt til þess er Alexander konungr var sva miclo grimmare þessom stað en hveriom annarra. at borgarlyðrenn hafðe hertekit af liðe hans noccorar .iii. þusundir. Oc þa er hann atte scamt til borgarennar. var þat lið sent i mot honom sva buet. at sumir hofðo latet hond eða fot. af sumum voro scoren eyron. eða varrarnar. augo voro stungin vt a sumum. sumir voro markaðer i enne sem þiovar á ymsa leið. Aller i þesso liðe voro meiddir at noccoro. oc þannog at hverr matte liva lenge við sina scom. þa er þetta lið com mot konungenom. etladiz hann i fyrsto sia scrimsl helldr en menn. Oc er konungrenn varð varr at þesse enn vesle lyðr var af hans liðe. fellde hann sialfr tár. oc allr herrenn með honom. oc snerez þa sciott sa sigr er aðr var fengenn i sara sut. Siðan styrkir hann þetta lið með fogrom fyrirheitom. segir at hann scal geva þeim allt þat er þeir vilia kraft hava. hvart sem þat er heima i fostrlande þeira. eða annarstaðar i hans rike. Nu ferr þetta folk fyrst abrott or herbuðom at gera rað sitt hvat af scal þiggia þvi er konungrenn hevir boðet. Svmir vilia staðfestaz i Asia þar sem þeir voro nu staddir. Sumom syniz venna at vitia heim Griclanz fostriarðar sinnar. Euticon het einn maðr i þesso liðe er oc var ágétr af sinne snilld. Sva er sagt at hann have talat a þa leið vm þetta mal. Hversu monom ver þora at syna oss heima i varo lande ef ver scommumz at ganga vt ór dyflizom þeim er ver byggðom fire scommo. þess erendes at biðia oss hialpar. oc nentom ver varla þat til at vinna at syna varom felogom

hvilic ferlike ver erom orðnir. Oc þvi synez mer sva sem þess monde hvern lysta at leyna sinom lytom sem mest oc koma ser þar er hann vere ollom vkvnnastr. þviat þar er høgast af at hyggia sinne ofarsollid. en vesell maðr ma þánnog hellz gera sec selan. þeir er treysta hollosto felaga sinna siðan er hamingian hevir fra þeim sciliz. vito eigi gorla hverso scamma stund hormoð er eymð þeira. faer einir fella tár fire þat. en þegar er taren þorna þornar asten oc millden með. Er þat oc ecke samfert kvein oc kviða vesals manz. oc dramb ens sela með varkunnarleyse. en sa er sannr oc ágétr vinr. er eigi leggri leiðende á vin sinn. þoat hann vellte i micla vesollid. þat er vande manzens þess er hamingian vill vel. at velia ser vini eptir hennar þocka. Oc sva mette vera at hverr várr firelite annan. ef eigi hefðe iofn vgipta til handa fallet ollom af þessom þrim þusundum. eða hvat etlit þer segir Euticon. ef ver viliom vitia heimkynna varra. hversu hysfreyior varar myne við oss taka. þer er ver fireletum nauðgar þa er ver hovom hernaðenn. ho ho. segnar mono þer oss faðma oc kalla liufa þa er leiðelegir erv. Allvkunneg er þeim konan er hann trver henne sva vel. þviat hennar skaplynde er varlect veðr visara. oc briosteno blautare enn harðaste steinn er adamas heitir. eða man sv vera blið oc hgg sinom bonda giptotomom er honom var haurð þa er giptan fylgðe. þvi villda ec helldr þat rað eiga með yðr at ver staðfestimz her sem ver erom vkunner. en fyrir veniv sakir styggvaz menn nv eigi við at sia oss er orðnir erom fyrr en dauðenn kome sem halfeten lic. Nu lycr Euticion sino male. en maðr verðr til at svara honom. sa er

Techilus heitir, oc segir sva. Eigi liz mér vart mal slíkan vtveg beztan eiga sem nú var tíaðr. Engi dugande maðr virðer vin sinn eptir yvirlitvm. eða firelitr hann af áfelle harðra forlaga. eigi hevir naturan gort oss alleitlega. helldr grimleikr fíandmanna varra. illz eins kalla ec þann maklegan er hann scammar sialfs síns oc harðrar hamingio ef hann helldr manndomenom. þeira manna er þat at orventa ser hialpar af oðrom. er enga man oc veita en þeir ette nockors goðs koste. oc proba slicir af sialvum ser at litil millde myne hva i annars brioste. havet mitt rað goðer felagar. oc hvgrset at guðen forna oss meira gott. en ver mettem vetta fire stundo. þat ero frændr oc fodorleifð conor varar oc eignir. heilir sva verðum á brott or þesso lande. er oss ma þyckia sem myrkvastova. oc tokom aptr til var bliðara lopt. betre mal oc betre siðu. fire hvi scolum ver her vera vilia vesalir oc anauðgir. ef kostur er at fara til fostriardarennar. þviat e monom ver þar frialsar vera. Vtlogðom monnom þickir ser mikit veitt. at þeir nae bera hein sin at eins a fauðorleifð sinne. Vere þeir her nu þa með okunnom þiðum er firer þvi forðaz fostriardær sínar. at þeir trva illa frendom sinom eða hvsfreyiom. en ec scal at viso venda heim i mitt land. geve guðen mer song áfram at koma. Sva lycr Techilus sino male. en sam syniz þetta þannog sem hann hevir tíað. þviat mattug venia varð rikare með flestom en natura. Oc þat syniz konungenom sialvom seta meira raðe sem Evticion hafðe mellit. oc þvi gengr þat fram. hann gefr storar eignir ollo þesso líðe. oc þar með sva mikit lausafe. at hverr hafðe allt yfret við at bua.

Siðan er Alexander konungr hafðe sva sét fire þesso líðe sem hans tign byriaðe. þa ferr hann i Mediam. oc seundar ferð sinne sem mest at hann mege þar na Dario konunge. hann var nú kominn til Ebactana hovuðborgar i Media. oc etlaðe þaðan i þann luta rikis síns er Bracta heitir. en þa er hann fek niosn af. at Alexander for eptir honom hvatlega oc nalgadez mioc fund hans. þa sciptir hann um raðagiorð sinne. oc byz til bardaga i mot honom. vill nu helldr lataz en lengia með flotta líf sitt. þa er herr Daríj var saman kominn i einn stað. léttr hann kveda ser hlíðs. oc talar siðan a þa leið. Ef hamingian hefðe valet mer þat líð er daðlaust vere. oc dauðann etlaðe drengiligan með hverio mote sem hann verðr. monda ec helldr þegia goðir halsar yvir þvi er mglanda vere. en dvelia dagenn af með tomom orðom. en þviat ec hevi reynt yðarn manndom. oc vist meirr en ec villða. oc ec veit nú gorla at enge maðr getr ser betri eign en goða vini. þa scommomz ec enn eigi at heita konungr. oc mest fire sakir þeirar staðfeste er þer havet mer synt. er einir havet loteð alla þa dað oc drengscáp. er allt Asia scyllde haft hava oc helldr villðuð fylgia mer er tysvar heveg á flotta komet. en þiona þeim enom sigrsøla Alexandro. Oc ef ec ma eigi. þa munv þo gvðen giallda yðr macleg laún fire slicra raún. oc þeir er eptir oss koma i heimenn. mono eigi sva dauvir at eigi heyre þeir yðart lof. oc eigi sva ranglatir at eigi reide þeir slicra manna fregð oc frama. Sva meguð er hvgsa at fregðen man eigi fara i molld með yðr. oc framinn kann eigi deya. Oc þvi vil ec eigi heðan af leggiáz á flotta. helldr vil ec með

yðrom styrk oc raðe risa við úvinum minom. eða hverso lengi scoluð ér þat þola at vtlendr konungr raðe ríki varo. en ec se gor vtløgr. Annat hvart scal ec lata livet með semð eða vinna þat allt aptr er ec heve latet. Eða syniz yðr sgmilict at Darius yvir-konungr allz Asie gere sva vilia vikingsens Alexandri. at eptir dgmom Mathei gevez hann í valld hans oc take með þockom ef hann þiggr af honom valld yvir einhverio heraðe. eða scal hann liva til þeirar neiso at þiggia nockorn part af ríki sialfs síns honom til vegs er veitir. Engi scal fire þesso hofðe raða eiga. enn ef nockorr lytr þat scal hann eigi því mega hglaz at hann se minn fiorgiavi. þviat á einvm dege scal pryðelegg dauðe taka fra mer hvartveggia livet oc ríkið. Oc ef þer villdet sem ec goðer drengir þa man oss eigi verða meín eptir dauðann at drambe Grickia. late hverr sem einn sialfs síns hond hefna sín. eða verða ser at alldrlage. Nv þa ef gvðen vilia eigi fvlittingia þeim er retto male fylgia. oc etli þau ser eigi soma sannynnden at veria. gerom þat þa er oss man lovat vera. deyiom sem drengiom somir. heyreð nv oc havet þat er ec bið yðr fire framaverc forellra varra oc frænda er sva opt scattgilldo ser þetta folc er nv berse oss í moti. gerit sem yðrir attungar. faet sigr með sgmð eða fallet með fregð. þar vm er gott at velia. Sva talaðe Darius sem nv er sagt. en enge romr varð at male hans. þviat liðet var allt nalega felmsfvllt oc fusara at flyia Alexandrum en snua imot honom. Einn maðr varð til at svara konungsens eyrende. sa het Archabatus vinr hans harðla kgr. Giarna vilíom ver yðr fylgia herra segir hann hvert rað sem þer vilet vpp taka. oc

dauðenn einn scal oss scilia mega. Eptir þat er þessi maðr hafðe þetta mellit varð romat af liðeno rað konungs. en auðsett var þat á yvirbragðe vel flestra at þat syndiz vradlect.

Fra því er nv at segia at þeir menn í hirð Daríj konungs er annarr het Bessus en annarr Narbazones. oc konungr hafðe gort micla af litlóm. sva at þeir reðu nv baðer fyrir miklo liðe. bera saman þat rað at þeir scyle taka hann sialvan hondom. oc ef þeir fa eigi forðaz Alexandrum. etla þeir sva at kaupa sec í frið við hann at færa honom Darium lifanda. en ef þeir fa sett vndan honom. etla þessir vandu þrelar at drepa drotten sinn oc taka ríkit eptir hann oc ellaz síðan imot Alexandro. Oc þviat þeir sa nv at flest allt lið Daríj var vstust at fylgia honom við þat er íamnan toc þungt at falla. þa neyta þeir sva þeirar gulo at Narbazones gengr á fund konungsens. oc er hann kemr fyrir hann. melir hann a þa leið. Minn herra segir hann veit ec at mislica man þer þat er ec etla vpp at bera. en optlega verðr saren sart at leña. oc morgo sinne batnar enom siuka við beiskan drycc. oc ef menn verða nauðugliga staddir í síovar storme. þa kasta þeir vtan borz miclóm luta eigu sinnar til þess at þeir hallde sialvum ser heilom oc scipi sino. oc bera sva bol til batnaðar. Scilia mattu herra at því sigraz uvínir þínir íamnan a þer. at gvðen ero gagnstaðleg þíno male. oc því koma þínir menn hart niðr at hamingian vill yðr eigi veita til sva stora luta sem þer havet í starvat her til. Nv vere þat mitt rað at þv leitaðer hennar á fleire vega oc dryckir ur smerom kerom vm stundar sakir. en þat er at þv gevir vpp konungsnafnet oc ríket með

inhveriom vina þinna oc villdarmanna. þeim er með nyiom heillvm fengi frelst oc friðat lond yðor vndan ágirne þessa fiandasloks er þer faet alldregi ro fyrir. en síðan takir þu tign þína með friðenom oc konungliet valld yvir ollo Asia þat er enge ma annarr at retto eignaz meðan þu ert a live. þetta mǫtte sciott sǫkiaz. þviat ef höðenginn fǫz sa er sigrsǫlle vere oc meirr natturaðr til at heya folkorrostor. þa scortir enn eigi liðsaflann i Bracta eða Indíalande. þar megom ver enn meira fa en ver havem aðr lateð. Eða firir hvi scolom ver rasa fram i dauðann. þat er karlmannlegt at forðaz hann. en hataz eigi við livet. vþrífuir menn oc elíunlausir leggja leiðende á at liva. oc eigi er þat vndarlect. þviat enom nenno-lausa þeim er narir i heiminom er sem dauðe. þat er livet scal heita. En þar ímot freistar enn frǫkne hversvetna fyrr en yvir hann luke oc er hann hevir reynt til fullz vm sin forlog. þa er honom sem hinom lovat at dǫyia. Geret nu sva vel goðe konungr taket vpp heillt rað er ec vil raða yðr. her er nv Bessus vinr yðarr vitr maðr oc harðfengr. faet honom rikis-vond yðarnn oc korono til þess at hann friðe firir yðr. oc er hann fer þat gort taket ér sialvir apt sem verðuct er tign yðra með betra tima. Við þesse orð Narbazonis varð Darius harðla reiðr. oc mellti sva. Gorla scil ec af þínom orðom enn vande drottens svikare. at þat er þu kallar rað. erv velrøðe. oc þviat þu þickiz tima til þess hava fvndet. villtu at visv rena mic eigi at eins rikeno. helldr iamvel liveno. oc síðan bregðr konungr sverðe. oc monde hava hoggvet hann nema Bessus beðe firir honom. oc þvi for þat eigi fram at hann hafði mikinn afla. oc þoat

hann lete sem hann beðe Narbazoni friðar. þa sa Darius þegar er hann hvgsaðe hvat á mynde liggia ef hann gerðe eigi sem Bessus bað er slicis atte koste við hann at þvi sinne er hann villde gort hava.

Eptir þetta bióða þeir Bessus sinom monnom at setia herbuðer nockot i brott fra oðro liðeno. En Archabasus. sannr vinr Darij. telr þa firir honom at gevandi se ró reiðe. oc melir sva. þat villda ec herra at þer þeret með þolenmeðe þat er uvizka flutte með folsev oc rangsyne þessa manz. oc rēdde með raðleyse. Oc þviat Alexander nalgaz nu mioc. oc þer eiguð enn þaðan sem fyrr mikils hasca von. þette mer rað at þer leitaðet at hallda saman liðeno með bēn oc bliðv. enn at þat scilðez eige fra yðr af svndrþycke. oc gēttet einkom með vingan til þess riddara liðs er þer havet her fengit i Bracta. þetta rað likar Dario konunge vel oc síðan lētr hann setia herbuðir sínar. oc er nv þo hvgsiukr harðla. þviat hann scilr at styrkr hans gerez mioc vstaðulegr. Oc þviat hann gaðe eigi firir margfallðlegom áhyggjom konungligrar stiornar eptir fyrre veniv. þa gerðe liðet raðlaust oc litt samhvga hvat vpp seyllde taka. At sialvom honom var oc sva litill gaumr gevenn. at nalega var hann longum einn saman staddr i landtiallde sino. Nv bera þeir Bessus enn saman rað sin. oc tia með ser at torvellt man verða at taka konungenn hondom oc þat var liclect. þviat sva er sagt at þangat i lond veita menn sva micla vegsemð oc hollosto höfðengion sinom. at iamvel þeir er ottaz þa meðan rike þeira stendr með beztom bloma þiona þo oc tigna þa með sama hette sem fyrr at halla take hamingio þeira. varla kvnnv þeir niðr leggja þa lotneng er vm sinn hava

þeir vpp teket at veita. Oc þviat þesso folke var þannog faret er undir Dario var. mattv þeir Bessus oc Narbazonas eige fá valld hans sva openberlega nema þeir hette mioc sialvum ser oc liðe sino. Þvi synez nv rað at gera þat yvirbragð á. at biðia ser licnar. oc kalla mioc mismellt hava veret. at Darius geve vpp konungdom sinn. Nv liðr af en nesta notti. oc þegar vm morgonenn eptir. byðr Darius at vpp scyle taka herbuðernar. Oc iamskiott koma þeir Bessus oc Narbazonas með miclo liðe til fyndar við hann oc falla til fota honom. biðia af ser reiðe miuclega. en kallaz heðan ifra sem her til vilia þiona honom trylega. oc gera þat allt er hann vill firir þa leggja. þat sonnvðu þeir sem oppt verðr mellt. at margr melir þa sagrt er hann hyggr slátt. en sva fengu þeir vm talet oc aumkat sec at hann tryðe þat allt falslaust er þeir mellt. oc gaf vpp bliðlega þat er þeir baðo. En eigi iðroðuz þeir þa helldr en aðr sinnar vhevo. er þeir sa hversu milldr oc miscunnsamr var sa en goðe konungr. er þeir etloðo at svikia. oc þviat Darius tryðe monnom sinom sialfs oc vente þaðan eigi svika sem fram komo. en ottaðez Alexandrum er nu var mioc sva komenn eptir honom. tekr hann enn þat rað hvat sem hann hevir fyrr rett. at hallda vndan oc forðaz hann sem fere gevr fram-
arst á.

Sal maðr var i liðe með Dario konunge er Patron het. gerzcr at kyne mikill vinr konungs. hann var settr yvir Grickia lið þat er var með Dario. Síðan er þessi maðr varð varr við at þeir Bessus oc Narbazonas satv með svicrðom vm lif konungsens for hann sem nest honom sialvum með lið sitt til gezlo

við hann þegar er herrinn fluttez or stað. Oc iamsciott sem Patron naðe male konungsens melle hann til hans a grizko. þv goðe konungr segir hann. ec vil gera þer kunniat at þau svic er ec veit vist at þeir Bessus oc Narbazonas hava saman boret mono syna sec bratt ef sva ferr sem þeir hava gtlat þviat nv man vera komenn endadagr þinn eða þeira. Nv þa til þess at ec mega hrinda þessarre vhevu er þeir gtlá fram at hava. lat mic með mino liðe vera gezlo-
mann þinn i dag. oc bioð at kvellde at landtialld þitt se sett i millom herbuða þess liðs er ec em yvir settr. oc síðan haldiz þesse hattr meðan nauðsyn krefr slikrar breytne sem ec beiðe. Ec oc minir sveitvngar hovum firirlatet foðurleisðer varar. en ventvm oss þaðan allrar vppreistar sem þer ervt herra. oc vist er þat satt at segia at ec vtlendr maðr oc litels verðr mondag eigi bioðaz til at geraz þinn hæfðvordr oc gezlomaðr sliks hofðengia ef ec se nockorn annan vilia nv veita þer þa þionostó. þesse maðr Patron varð ágetr af þeim tryleic er hann veitte lanardrottne sinom. En þat syndiz her sem optarr kann verða at sinom forlogom verðr hvern at fylgia. Darius konungr hefðe ser heilvm halldet ef hann villde þiggja þat er Patron bauð honom. en þviat þess var af auðet. svarar hann sva þesso male. þoat ec hava iamnan reynt yðarn tryleic Grickianna segir hann. oc ec vita vist at þer vilet mer heillt raða. þa mon ec þo eigi scil-
iaz fra mugenom minna manna. þviat helldr villða ec vera velltr. en trva eigi þeim er mer eigo at launa sin þrif oc þrosca. hvat sem yvir kann liða. man ec alldrege flyia sialfs mins fylgiara. Oc ef þeir vilia mec nv feigan. þa forðumz ec eigi dauðann. helldr

fyser mec til hans. Eptir þat ferr Patron til liðs síns með micla úgleðe fíre þat er konungrenn villde eige þiggja þau heilræðe er hann gaf honom oc vist hefðe þiggiande veret. Þviat þessi maðr villde giarna geva sec fyrir sinn lanardrotten. oc hallda manndomenom i alla staðe. Sva var Bessus ner staddr þa er Patron hafðe talat við konungenn at hann matte hvert orð heyra. en þviat hann scilðe eigi þa tungu er þeir mellto varð hann varr af tulle einom hvat þeir tauloðu. Oc þat eina stoð þa firir er hann stefnde eige þegar at Dario. at honom þotte raðuligra at fa hann livanda i hendr Alexandro oc afla sva sialvum ser hans vinattv. helldr en drepa hann þoat sgre gevez á. Bessus dvelr nv til netr vðvo. sina. þviat notten gerer margan diarvan at drygia. þat er ræzla með scamfyllu bannar á dagenn at gera. Oc þannog hattar hann þa. at þegar er hann naer male konungsens. þackar hann honom þat er hann hlydde eigi a slerðsamlegar fortolor Patronis. oc segir auðsynt vera i hans tilsetningo at hann etlaðe kaupa sec i frið við Alexandrum með hofðe Darij. kallar oc eigi undarlect at utlagr maðr oc oreigi vinne fíest allt til siarens at hann fae. Darius konungr tok líklega þvi er Bessus mellte. oc visse þo vist at þat var allt hollt oc heillt er Patron hafðe raðet honom en þar var nv komet at hvar-tveggja var harðr kostrenn at trva eigi monnom sinom sialls. eða vera svikenn oc hetta live sino þeim i hendr er tynt hofðo trvleikonvm ollom.

SYVENDE BOG.

Sva segir meistare Galterus at þann dag er þeir Bessus oc Nabazones reðu þat með ser at dvelia til eptirfarande netr vðfu sina. tok solenn seinna ganga en hon er von til þess at lengr en scemr frestaðiz þat niðingsverc. er þo varð fram koma. Tunglet var oc tregt til at syna sec oc sia þann glæp er þa monde geraz. En þo varð solen at setiaz. en tunglet at taka sina ras eptir fíreseltre scipan oc boðe þess er þau þiona. oc þvi kom nv nott eptir þenna dag sem alla aðra. Darius konungr liggr þa vacannde i lantiallde sino. oc hvgsar hvert rað hann scal taka. en þat hendir hann sem margan at raðen þrotar firir honom. þviat ecke ma feigum forða. þar til sinnaz alldrege raðen. þo mellte hann þessom orðom firir munni ser. þv goðe faðer allra guðanna. hvat etlar þu siðarst at sia firir mer eptir þau morgo valk oc vanndræðe er ec heve þolat i ríke mino. eða scolu þar en efsto forlogen eptir fara. hvat heve ec sva illt gort at ec sia maclegr þess áfelles at vinir minir vili mec feigan. oc ec scyla þeim eigi trva mega er firir mitt líf ette sialva sec at veðsetia. oc minir þionostumenn se mer grimmare en openberir siandmenn. Ef ec heve veret úverðugr þess micla ríkes er ec heve haft. eða stiornat illa minom undirmonnom. have logen eigi sinom rett halldet firir mer. oc kalle lyðrenn mic hava veret ser viking en eigi rettan konung. eða have Darius þa er hann scyllde dæma mal manna boret firir borð lut ens fatgka. oc sellt rettleitet i sinom domvm firir mutur oc manna mvn. eða nockorr have latet sina fodorleifð. oc vorðet arfreningr af

hans agirne. have fundiz með honom svik oc sannleiks hatr. vist em ec þa verðr at deyia. oc eigi bið ec þa gvðen dvelia dauða minn. hollzte langt lif hava þau mér veitt ef sva er. maclegt er at þeir Bessus oc Narbazones verðe þa minir scaðamenn. oc himnaburnir late sva verða sadda sina reiðe relliga i svivirðlego drape Darij. En ef oðrovis veit við oc hava ec rettlæte elscað sva sem natura manzens ma bera fire sinom breyscleic. gere gvðen þa sva vel. late mec eigi biða sva neisvlegan dauða. at vþrifnir þrælur oc daðlauser drottensvikar stande yvir minom hovudsvordum. helldr komi mér fire nockot mitt meinleyse oc grandlaus gve. en þeir se dauðamenn er þess erv verðer. eigi kann ec annars beiða. en rettlatr maðr take firir sitt rettlæte macleg laun. oc vandr maðr fae firir sinn vandscap þat er hann hevur til verkat. Nv have gvðen fastrædet með ser at minn endadagr seyle nalgaz fire hvi scola aðrir en ec sialvr verða mer at allðrlage. eða fire hvat kom mer at hava forðat fiorve mino við Gricki. ef menn minir sialls scvlo leggja hendr á mec. eða scal ec evaz i at veita mer helldr sialvr scaða. þesse hond oc þetta sverð ma þat vinna. þoat ellen með mec nv mioc. Oc þa monde Darius konungr hava lagt a sér sverðeno nema þat þere við. at einn gelldingr sa er var innværdur hans oc þa var einn við staddr. hefðe sleget vpp ope miclo. en hirðen oll su er ner var staudd i herbuðunom. oc opet heyrðe hvgðe at konungrenn monde vera drepenn. segir þa hverr oðrum fall hans. oc geriz nv illr kvrr i liðeno. Margir eggja þess at liðet seyli vapnaz. oc leita til hefnda. en þviat flestir erv felmsfvllir firir otta sakir verðr ecki af því. oc þar sem afli þeira

var mikell er margir þottuz vita at á svikom mondo veret hava við konungenn stoð af þeim sa otte en sva sigraðe drengenn fire ollom. at engir þorðu taka til sinna vapna. Oc þegar er Bessus oc Narbazones spyria þesse tíðende at konungr vere fallenn. biðia þeir sina menn alla vapnaz. stefna siðan með ollo liðe sino til þess landtialldz. er þeir visso at konungr hafðe sovet i. oc ryðia ser goto með odde oc eggio igognum þat lið er þar var saman komet. en þeir fundu konung lifs er þeir hvgðu dauðan vera. þa taka þeir hann hondum oc lata fíotra. synez þat nv her sem iamnan kann henda. at hamingian er ústaðug þviat sa enn same Darius. er fire scommo sat i gylltri kerrv. oc herrenn allr ottaðez sem konung sinn. er nv settr i einn hervelegan cart. oc hevur eige valld a sialvum ser. oc þat eina gera þrælur hans nv til tignar honom fire nafns sacir þess er hann hafðe boreit. at þeir setia á fíotr honom fíotra þa er or gulle voro gorvir. Allar fehirzlor hans gera þeir ser at herfange sem hann sialvan. snva nv siðan á flotta með allt saman at þeir fae forðaz þann er eptir ferr. Hvert etlitz þer at fara segir meistare Galterus grimmir glöpmenn oc neisulegir niðengar. mon nockor landz eða lagar mega leynaz yður vhefa. Nei. kunneet man yðart nafn hvar sem þer faret. Man oc enge sva ríer siðan. at vm sec mege vruggr vera firir þyrstanda þræle til dreyra sins lanardrottens.

Nu er at segia fra Alexandro. at hann scvndar ferð sinne sem hann ma mest þangat eptir er hann spyrr at Darius ferr vndan oc stefnir til borgar Ebactana. þviat hann hvgðe Darium myndo þar vera. etllar nv at setiaz vm staðenn. oc sciliaz eigi fyrr ifra.

en hann hevir brotet allan til iardar. oc nat konungenum sialvum. oc leiða sva til lycða langan vfrid. En þa spyr hann at Darius hevir flyet i brott þaðan oc iamsciott styrir hann þar ifra. oc gtlar at hallda eptir honom i Bracta. þann luta rikesens er sva heitir. oc þa kemr einn niosnarmaðr sa er þat kvnne sannlega segia Alexandro. at hann monde eigi þurfa langt at rekaz eptir Dario þaðan ifra. þviat menn hans sialfs segir hann hava svikit sinn herra. oc settan i bond sem einn illvirkia. Alexander konungr varð vkveðe við þessa tíðendaspurnn. oc letr kalla síðan til sin hofðengia hersens oc segir þeim sva. Nu er scamt eptir erveðes vars. oc horvir til þess at erveðeslaunen mone verða mioc mikil. Ver hovum spurt þau tíðende er þo ero mioc harmande. at vandir menn hava svikit goðan hofðengia. Darius konungr hevir þau giolld teket imote goðo yvirleste þvi er hann hevir veitt villdarmonnom sinom. at þeir hava settan hann i bond scamt i brott heðan. mon hann nv vera dauðr eða liva nauðigr við sva micla scomm. Nv þa goðer felagar. riðe hvern sem hann ma mest af taka. til þess at ver megem hialpa Dario. en drepa þa niðengia er sva neisvlega lecv við hann. Era minne manndomr at þyrma honom yvirkomnom. helldr en sigra hann þa er valld hans var með beztum bloma. Allir rōma vel þat er konungr mellti. oc heita þvi. at i hvern hasca sem hann leiðer þa. scyle þeir honom fegnir fylgia. oc nu ferr hann sva hvallega. at herrenn scal eigi taka hvilld at komande nott helldr en vm dagenn.

Alexander konungr kemr með her sinn þa er natta tekr til þess staðar er Darius hafðe veret þa er hann var svikenn oc handtekenn af Besso oc hans

sveitvngum. þar koma imot konunge .ii. menn þeir er helldr villdo samtengiaz sveitom Grickia. en fylgia lengr þeim flerðarfulla flokke. er þeir Bessus oc Nabazones voro firir. þesser menn gerðuz leiðtogar fire Grickia her um nottena. þviat þeir vissv gorla hvar gagnstigrenn var at hallda eptir þeim Besso. konungrenn ferr nv með liðe sinv fylcðv þannog at fylkingar voro ferhyrðar oc iamþiokvar ollomegen. oc sva let hann liðet fara geteliga at þessa scipan scyllde hverge slita. oc þa er var vm miðnettis sceið. kemr imot Alexandro konunge einn flottamaðr af Darianis sa er Brocubellus het. oc segir honom at Darius var enn a live. oc eigi lengra þaðan i brott en halvan þriðia tōg milna. þesse maðr biðr konung fara varlega með her sinom firir þvi segir hann at þeir Bessus oc Nabazones erv nér yðr með mikit lið oc vel buet. oc eptir þa miclu vhefu er þeir hava gort man þeim nv fätt i augu vaxa. en þat er iarnnan reynt at heliarmaðrenn er harðr við at eiga. sa er hann ventir ser engrar vilnanar ef hann kemr i valld uvina sinna. Við þessar fortolor tekr at vaxa miok ákave konungs vm eptirforna. oc hann eggjar nv fast at enge spare sporana við sin hest. Eigi liðr langt adr. en Grickir heyra harc oc mikinn gny er kerrvrnar ganga þess liðsens er vndan helldr. oc forðaz vill þeira fynd. oc nu mette þeir vel sia Serkia lið. ef eige meinade molldryc eða ioreykir. oc fire þvi bavð Alexander konungr at liðet scyllde stoðva sec. oc þegar er þat matte verða. oc niðr sette molldryket. þa ser Bessus þaðan er hann var á fialle nockoro með liðe sino hvar Grickia herr for at honom. Við þessa syn varð honom eigi gott. þviat hann gat eigi fiarre hvat hann

monde vpp taka. firir þann glepp er hann hafðe gorvan. ef Alexander fenge nat honom. I annan stað er þat at segia at þegar er Grickir sia lið Bessi. fara þeir sliet er af ma taka vpp i gegnn fiallzhliðenne. oc ecke ma þat enn a sinna. at þeir mone forifflaz at etia við allamvnnenn. Hefðe Bessus sva mioc veret bvenn at hvg oc árðe. sem at svikvm oc velreðe. mette hann nu sva mikit illt hava gort Alexandro at røscliga þette hefnt vera þeira hervirkia er hann hafðe gort i Asia. þviat hans lið var þvi ollo freknlegra. sem þat var miclo fleira. oc hafði styrk sinn allan þann er svefn oc fetzla ma mannenom fa. oc ef Bessus hefðe stefnt i þetta sinn á Gricce. monde synz hava hverso möðen meinat. eða hvat hvillden veitir þeim er beriaz scola. En tveir lvtir með hvgleyse bonnoðo Besso mest til at raða. hvatleicr Grickia oc nafn Alexandri. þat nafn er allr heimrenn ottaðez. oc fire þat sama orvilnaðez Bessus at hann monde sigraz mega við allamvnnenn. Tæcr nu þat rað at hann snyr á flotta með liðe sino. oc telr þat firir Dario konunge i einne herveligre kerrv sem fyrr er sagt. at hann scyle stiga a hest. oc forða með flotta live sino. firir ovinom er eptir fara. konungrenn svarar oc quez eigi hirða hvat svikarinn segir. biðr at guðen scyle hefna honom. oc Alexander konungr ef hann er slicr drengr sem hann er sagðr. þoat lif mitt liggi við. scal ec eigi lengr segir hann fylgia þeim flokke er yvir öngu byr nema flgrð oc velom. en ec þarf nv öngo kviða. þviat ecke ma falla við vm hamingialeyse mitt heðan ifra. sa dauðe er vander þrelar heta sinom herra mon setia mina svit. oc fa mer hvilld eptir margar navðer er ec heve þolat. þesse orð konungs standaz þeir

Bessus eigi. oc hans sveitvngar er i svikvm hofðo bundez með honom. þeir bera nv vapn a Darium sva þyekt sem hagl drife. oc scilia eigi við hann fyrr en hann er serðr til olivis. þar drepa þeir i hia honom þionostosveina hans tva. þa er iafnan hæfðo fylgt honom. oc sva sgra þeir eyke þa er dreget hofðo kerrv hans. til þess at nv scilðe sem fyrst þeira felag oc foroneyte.

Eptir þetta verk flyr Bessus i Bracta þat rike er sva heitir. en Narbazones helldr vndan i Hircaniam. fire þa sok sciliaz þeir oc dreifa liðe sino. at þeir verðe þa seinna vppspurðer en adr. Svma scyllder til flottans ein saman regla. en sumum visar van til slics utvegat. sa lutr er maðr ma þvi siðr missa til fylgðar við sec. sem honom sellr þyngra. þviat vānen tiar þat iafnan þeim er henne trver. at hann mone biða betre daga. Sva er sagt at þo heimtaz saman einar .v. þusvndir þeira riddara er eige villdo flyia. oc helldr kvru at falla á fōðurleifðum sinom oc veria meðan þeir mette log oc rettynde. þotte þeim goðr hvarr er vpp kvemi. at lengia lif sitt með vaselegre vorn. eða lataz við goðan orztir. oc liva eigi við scom eptir slican lanardrotten sem var Darius konungr. Mikill fiolde var þat af Darianis. er þegar hestio sec af flottanom er þeir fundu at nockorir villdo viðrnam veita. oc meðan þeir gato varla raðet með ser hvart þeim scyllde kerra vera vornn eða flotte. þa driva Grickir a hendr þeim. Oc nv sem iafnan hava þeir ser .iii. lute þa er bezt koma þeim er beriaz eiga. þat erv vapnabunaðr goðr afl oc vruct árðe. firir þvi tioar nv ecke regddum at flyia. at þo verða margir falla at freknir se. her varð oc sa lutr er eigi

mette trvlegr þickia at miclo voro fleire. herteknir. en þeir er toko. herfanget var oc halvu meira. en þeir mette nytiom a koma.

I þessare hrið letoz af Darianis .iii. þusundir riddara þeira er vasclect viðrnam höfðo veitt. oc sva seint vrðu Grickir nv saddir á mandraponom at þeir lettvi eigi fyrr en konungrenn bauð þeim af at lata. Eptir þetta leita þeir ser at malfongum oc drepa niðr busmala þann er Darius hafðe reka latet eptir liðe sino. þvi nest rannzaka þeir eptir hvar Darius konungr myne vera. oc rauva alla vagna þa er Serkir hava att. oc þo finna þeir hann hverge. þviat eykir þeir er drogv kerrv konungsens höfðo reikat i dalverpi nockot. eptir dalnum rann einn litill lekr. þannog hafðe runnet fire þorsta sakir. einn af Grickiom sa er Polistratus het. þesse maðr ser eykena. oc gengr þangat til er þeir voro. vill scynia hvat þeir have með at fara. oc i þeire kerrv er þeir voro firer beittir. finnr hann Darium konung at komem bana nalega. hann var hvlðr nockorom sciinum herfelegom. Polistratus spyrr a þa tungu er Indiamenn mela hverr hann vere. en konungrenn verðr harðla fegenn er hann matte scilia mál þessa manz oc svarar sva. Vist hevir Darius konungr eigi með ollo tynt hamingio sinne. er ec scal eige þurva tule til at tala við þec. er oc nv þat eina sva at oss snuez til hugganar er þu matt heyra oc fra bera hvat ec megle sidarst aðr en ec enda lif mitt. Villða ec giarna at Alexander konungr vere nv sva ner mer sem þv ert. oc mette sva milldr uvinr heyra mec. oc myndim við þa fa sciott sett þa longu deilv er vit hovum att. En þviat orlogen banna at við megem viðr talaz. þa scalltv

hverr sem þu ert segia þau mín orð Alexandro. at við þat fer ec af heimenum at ec á honom mikit gott at launa sva sōmasamlega sem hann er til móður minnar oc sonar mins. þviat hann gerer þannog til þeira i alla staðe sem dyrlegum höfðengia somir. en herðir eige á þeim sem hermenn ero vanir. þann fiandscap er var i millum hevir veret. hann hevir minn uvinr veret allar stvnder. oc þo mer hollare en þeir er ec hvğða at vinir minir vere. þviat Alexander hevir lif gefet minom astmonnom. oc með liveno veitir hann þeim virðelect yvirleðe. en þeir er ec trvða sem sialvom mer hava sviket mec. oc launat sva þat er ec heve með livenu gevet þeim mikit rike. Hormoliet er þat at segia. at þeir hava drepet Darium er sialva sec monde veðsett hava firer hans lif. ef þeir vere dugande drengir. Fyrir úvinum sinum fek hann varðveittan sec. en við svikum vina sinna fek hann eigi seð. Nv bið ec at Alexander laune þeim er mec hava sviket sem þeir hava til þionat. oc late þa taka þvilika hefnd sem þeim dugir er drepr foður sinn. I slikum malavexte scyllða ec sva hans hefna. ef hamingian hefðe mer gevet hera luf. en eige man mic einn slict henda kunna. helldr er þat sameiget ollum þeim er morgom scola stiorna. en þviat ec á þenna malalut at sinne. þa dēme Alexander konungr nv rettlega. oc refse sva þenna glep er þrellenn hevir gort i drape sins lauardar. at eige þicke minne nyivng i refsinginne. en i verkeno sialvo. gerer hann eige a þa leið. man á draga firir honom þa biartv fręğð er hann hevir aðr fenget. oc freste hann hefndunum eða late minne verða en maklect er. Ber oc þat ifra minum orðum. at ec bið hann vera varan um sec. oc sia vandlega við slikum svikvm.

sem ec heve firir orðet. oc giallda varhuga við þeim hasca. er sciott kann at snva. en geta sva meðan hann riker rettletis oc nytsemðar at hann vere hvar-tveggia með iafnaðe. Oc nu þa bið ec þess guðen himinrikes oc helvites aðr en ec deya. at allr heimr þione Alexandro. oc sa enn micle se mestr i micle rike. þar með bið ec. at hann firirmune mer eige þeifar semðar er eptir mec se gort sem byriar kon-ungligre tign. Síðan er hann hafðe sva mellit. rettir hann enom gerzka hond sina hegre. at hann bere Alexandro sliet til iartegna. at Dario konunge var hygat. þat er hann hafðe røtt. oc eptir þat letr hann livet.

Vm þesse tíðende talar meistare Galterus i bók sinne. Sclar vere salurnar segir hann en þer visse firir hvat enn goðe maðr tekr vpp firir sina tilstundan er hann ferr af heiminum. eða hvat vandir menn eigo firir hondom. Eigi myndem ver þa geva sva mikinn gang agirni. eða lostasemi. oc seinna mynde þa margr svelga sinn fōðurarf. eða girnaz einkum a þat vin er sva vøre sterct at varla fenge tunnan halldet. Eigi myndi Simonar erfingiar þa sva fast briotaz til at fa með boðno fe fala byscupsstola oc minna gang hefðe þa lastanna kveyka. þat er herra Nummus með enum hestum hofðengiom heilagrar kristni. oc eige myndo þeir er fyr alldrs sakir mego bornn heita breka sva snemma til byscupdomanna. þoat þeir vere til goðs lielegir firer burða sakir. helldr myndo þeir hins biða. er setligr alldr. oc semilegt siðferðe með goðri kunnustu veldi þa til þeifar tignar utan verðleic eða fvlting gafugra frēnda. Eða mynde þat henda kynna at kardinalar velde tva i senn til pavadomsens fyrir sakir ofundar. oc sins sundrþyckis. Vist fyr

ongan mun. Eigi reðe mutan þa sva miklo með rang-latum domanda. oc eigi vøre þa drepnir scamt ifra oss sem ver hovum nylega spvrt hellgir byscupar Robertr i Flandr. Thomas i Englande. oc ggr enge grein hvart er vere lerdör menn eða leikmenn. Af þessom orðum ma vel scilia hvern tima meistare Galterus hevir vppi veret. En firir þa soc hendir margan þat er vscaplect er. at likami manzens verðr svikinn af tilfysi stundlegra luta meðan hann kostar at fa svip-lega sēlo þessar veralldar. oc lockar hann sva salena til samþyckis við sec at hon gleymir guðe oc minniz eige þess. eptir hvers licnesci hon er gor. eða hvert hon scal hverfa síðan er scilnaðr er gorr hennar oc likamans. oc þar af verðr sva mikil vanvizca með mannenum. at hann kann eigi sia hvat er sonn sēla er. oc girniz morgo sinne þat er sialf natturan neitar honom. sparir sec til engrar vhefu. oc hirðir ecki vm log eða rettynde. oc fyrir þessa soc hirði Bessus eigi. er hvarke ottaðez guð ne menn hvat hann ynni til þess at hann neðe rikeno. vann hann oc sva mikit til. at hann drap sinn lauarð oc sva dyrlegan hofð-engia sem var Darius konungr. Til þeira lycða leiðir meistare Galterus þetta er hann talar eptir dauða Dar-rij. at ef því verðr nockot trvað er ver hovum ritað mon þeim vera saman iafnat i Franz Dario oc Pompeio magno. oc þoat Darius se nv dauðr man þo með mino nafni lifa lof hans segir hann meðan heimrenn stendr.

Nv spyrr Alexander konungr fall Darij oc hann scundar þegar þangat sem liket lá. oc seze niðr hia likeno oc ser i gaupnir ser. oc harmar sva dauða Darij at hann fgr eigi vatni halldet þoat hann hefðe

morgv sinni fyrr mikinn kost til gevet at þat scyllde verða sem nú var fram komit. Síðan er hann hevir þert tarin fra augum ser. tær hann sva til orða. Mioc er þat eina dauðlegum monnom til licnar laget. at dyrðin kann eigi deyia. oc fregðen ma eigi fyrfaraz. verðr eptir því sem maklect er. at þu hever til verkat Darius konungr i lifi þino. man þin fregð fara vm allan heim. oc eigi man þitt ageate fyrrnaz mega. þar er þu hafðer áreðe til at risa i mot Alexandro. hefða ec nat þer heilum scyllder þv þat reynt hava. at engi nauðakostr veri oss at þiona. þviat einum at eins scylldir þv minni vera. en ollom oðrom meiri. En þviat þeir vando þrælar. er yvir hava staðet þinom haufuðsvorðom fyrmundu mer at ec metta mikla minn soma. með þeire millde er ec monda þer hava synt ef þu hefðer komet i vart valld. scal ec i stað forns fiandscapar. gera þer til sémðar enn slict er ec ma. en þat er at hefna þin a þeim er þic hava sviket. late guðen mec sva fa lagt undir mec allan heimenn sem ec efni þetta. Síðan letr hann bua lic Darij til graptar. oc smyria með dyrvum vrtum. sva gerer hann vtferð hans virðelega. sem venia var til i þann tíma at gera eptir ena mesto hofðengia. oc iarða hia enom fyrrvm Serkia konungum forellrum hans. hann letr oc reisa havan stein af hvitvm marmara yvir legi hans þann er Apelles hafðe gort undarlega vel af sinvm hagleic. sa enn same er nefndr fyrr i sogunni. oc þa varð enn ágiætr af slicu verki. Vndir þessum hava steini er Piramis heitir á latino. stodo .iiii. stolpar. þeir er sva voro gorvir. at anklun á þeim voro af gíri. leggernir af silfri. en hofuðen af gulle. Vppi yvir stolpunum var hvalf sva gagnsett sem gler.

þvilict vaxet sem himinn til at sia. á því hvalve var scrifaðr heimrenn allr greindr i sina þriðjunga. oc sva hver lond liggia i hveriom þriðjunge. eða hverir ágetir staðer erv i hverio lande. oc þar með nattura. beðe landanna oc þeira þjóða er londin byggia. oc sva eyiar þer er i hafino liggia. þar var oc markat hversu vthafet gerðer vm oll londin. eða hversv miðiarðarsiar er allar ár falla i. greinir þriðjunga heimsens. oc þviat Alexander vissi gorla hvat Daniel hafðe fyrir spáð. scrifaðe hann yvir leiðe Darij. þesse orð. Her hvilir taknsamligr rutr þess horn beðe tvav. braut Alexander hamarr allz heimsens. þat ma sva scilia. her hvilir Darius er markaðr var i spasogu Danielis fyrir hrvtinn. hans horn. þat erv rike. braut vndir sec Alexander. sa er sva tamðe heimsbygðena sem hamarr iarnn. Apelles sette þar oc á leiðet eptir gyðinga sogn aratolo fra vpphafi heims til þess er hofze ríki Alexandri. þat ero .iiii. þusundir. oc .viii. hvndrvt tigrð .lx. oc .viii. vetr.

Fra því er nú nest at segia. at Alexander gefr mala riddarum sinum. oc græðir sara með goðom giovum oc þegar er tími matti til verða veitir hann i herbuðunum ágetliga vezlo ollo liðe sino. at þeire vezlo kemr vpp sa kvitr i herinvm at eptir margan sigr. þann er Alexander konungr hevir fenget etle hann nú at vitia fodorleifða sinna. oc hann þyckiz hollzti viðlendr orðinn vera. sva verðr herrenn kvikr við þenna kvitt. at margr leypr sem hann se oðr orðinn. oc sa sveimr geriz vm allar herbuðer af þesso. at vel hverr svifr at sinne eigu. oc berr saman i einn stað. þat er hann á. oc vill buenn vera sem hann scyle þegar annan dag heimleidis snva. sumir taka

lantiolldin vpp. oc laða í vagna sina. þat er sciotast at segia. at sva verða ner allir segnir vpploste þesso er af ongum sannyndum hafðe riset. sem himen hefðe hondom tekit. þessi kurr kemr til eyrna Alexandro. hann verðr við þat harðla beiser í fyrsto. en biðr þegar er hann hafðe temprat rasande reiðe kalla til sin hertoga sina. síðan tiar hann þeim af miklum móðe at menn hans sialfs vili svipta hann einvalldi heimsens. þviat nalega liggr laust fyrir. oc hann verðe fara til fostriarða sinna með eina saman scom. firir þann micla sigr er hann mette fa. en þeir villdi fylgia honom. kallar guðen sialf ovunda at hann fae þvi framkomet. er hann hevir vpptekit í at starva. oc þau late fyr þvi liðet langa til fodburleifða sinna. oc fysaz heim með framaleyse. helldr en fa micla fregð firir scom bið. oc fara sva fremi. Hertogarnir heita þegar með bliðv at fylgia honom nv sem fyrr hvat sem hann vill at havaz. oc segia at sva myni þar með allt liðet. ef hann lockar þat til sin af nyio með fogrom firirtolom.

Oc nv lętr konungr stefna þing. oc þa er liðet kemr saman. sezc hann á stol er honom var buenn. oc þvi nest tekr hann at tala. oc hefr malsitt á þessa leið. Eigi er þat undarlect goðir vinir eptir sva morg oc stór framaverc sem þer hafet unnit. at yðr fyse heim til fostriarða yðarra. oc heyra þat lof er þar mon af yðr vera sungit þviat firir yðrar hendr er Gricland frelsat undan þvi ánaudaroke. er þat hafðe lenge undir leget af ofrike Serkia. oc þar með hafet ér vnnit oss til handa. Siriam. oc Armeniam. Parthiam oc Persidam. oc morg onnor riki. Fleiri lond hovum ver eignaz fyr yðarn fręknleik. en aðrir

konungar borgir með hamingio sina. Vissa ec vist at vér fengem sva fast haldit þesso micla rike þott ver scilðimz ifra sem vér hofum sciott aflat. mynda ec enęis iamgiarn vtan yðra hvot sem vitia fodburleifðar minnar oc frenda. oc niota þar með fenginnar fregðar. En þviat rikit er ungt. oc stendr eigi á sva sterkom stofne sem scyllde. oc þer þiðir er vér hovum sigrat erv eigi tamðar sem hevir at ganga undir varo oke. er mioc úvist hversv vér niotum várrar sigrsele ef vér getom eigi vandliga til. Oc fyr þvi byriar oss þar sem biðendr eigo byr. en braðir androða. at maka þessar þiðir í varri dvol með nockvorri veniv. at í tome take þer tamningo fyrir vanda varrar navisto. at niðrlogðum þraleic þorparaligs siðferðes. Mikit mego biðen morgo sinne. sva scal betra akrinn at biða þess er hann er fullkominn oc scera eigi fyrr. oc sva vinet at taka þat eigi fyrir tilsettan tima. Scynlaus kycvendi oc iamvel leon oc onnor en grimmvstu dyr fęr sva tamet með langri veniv. at þau hafna sinni natturv. oc verða lyðen oc mić sinum meistara. sigrat havet ér Serke goðer halsar. en tamet enn eigi. vnnet með vapnum. en samet eigi til samlags við yðr. þviat þeir enir samv er nv ottaz yðr hiaverande. mvno þegar geraz yðrir fiandmenn er þér ervt ifra. oc þoat yvirkonungr Serkia se frafallenn. erv þo margir enn eptir í rikino varir motstöðomenn. þeir Bessus oc Narbazones draga nv lið saman í þeim luta rikisens. er ver hofum eigi enn lagt vndir oss. scom mikil at þeir er til þess vere bornir at vera þęrlar fastir á fotom scyli þat fyrir beraz eptir þann micla glęp er þeir hava gort. at eignaz rikit eptir Darium. þvi scolum ver gera sva sem lecnar erv vanir er þeir

græða sar. þá scera þeir af grandit allt at vm heillt mege groa. Ver scolum oc af sniða með sverðum varum allt þat er sceðia mette riki varv. en ver sferem ifra við sva buet. Opt kann sva verða at einn gñeisti gerir mikit mein ef hans er eigi gëtt. sa er hann vill vruggr vm sec vera scal vandliga niðr lemia allan styrc uvina sinna. getir hann þess eigi. er sem hann esse þa mote sialvum sér. Eða hovum ver firir því mikinn kost til gevenn at sigra Darium at Bessus scyle taka rikit eptir hann. þér hosðengiar heimsens geret sva vel. lateð oss eigi þa scomm henda. litið starf at sigra svikarann. oc þarf eigi langt til fara. þviat einar .iiii^{ar}. dagleiðer forom ver heðan aðr en hann fêr hvergi forðaz varn fund. En þat er reynt at ecke torleiðe teor við yðr iamvel man fêrt fyrir slicum vthasit sialft þo at þat scyle reyna. þviat allt er slett envm sigrsæla. honom er enge lutr ufêrr. Eigi er nv langt at leita sigrsins. er hann stendr beint firir dyrunom. þeir erv faer er eigi se sigraðer oc ver scylem sigra. en þar firir mvnv þér odlaz þat ageþe er ei oc ei mvn vppi vera. þa er þeir er eptir oss koma. heyra þat at ver havem fyrir yðrar hendr hefnt Darij konungs. Slic verc vere vel vattandi. þoat sialfr Hercules hefðe gort at enge sette sa undan yðr. er sannreyndr er at svikvm við sinn lanardrotten. oc því at eins verðum ver vinsêlir i Asia ef ver vinnum þetta til. Sva melir Alexander konungr. en allr herrenn helldr þegar vpp hondum sinum. oc heitr með lóvatake at gera fvss oc fegenn allt þat er hann beidir. hvart er aðr þotte liuft eða leitt. oc nv byðr hann at þegar scyle taka vpp herbuðernar oc buaz at hallda eptir þeim Besso sem hvatlegast.

AATTENDE BOG.

Þrim nottom eptir þetta þing er fyrr var fra sagt kemr Alexander með her sinn i þat land er Hircania heitir. oc siðan er hann fek vnnet þat land. oc sa vandi svikare Nabazones varð handtekinn er svikit hafðe Darium. en eigi drepinn sva kom hann orðom firir sec. þa kemir til herbuða konungs drottning su af Amazonia er Kalestris heitir. oc .cc. meya þeira með henne er a dansca tungu mego vel heita scialldmeyiar. þesse drottning reð londum allt i millum þess micla siallz er Caucasus heitir. oc ár þeirar er Phasis heitir. Sa var hennar bunigr er hon kom firir konung at hon hafðe tvæ sceyte i hegri hende. en orvamêl á vinstri. klêði með slicri gerð sem aðrar amazones ero vanar at hava sva stvtt. at eigi taka betr en á kne. þat briost er þer ala meyborn á. þau ein vilia þer vpp fêða. hava þer iamnan bert. en annat sviða þer framan til þess at þat scyle stytttra vera. oc þer mege hogligarr við komaz en ella mynde at sciota oc benda boga sina. Calestris drottning starir á konunginn lenge. oc undraðez mioc er hann var sialfr eigi sva mikill voxtum sem fregð hans var mikil. oc hvgsaðe með ser hvar sa micle craptr er hann hafðe lotet mette leynaz eða rum hava með ei meira manne. þess hattar þiodir er oc var þessi drottning af komen. oc fiarrlegar ero þeim halvom heimsins er meire scyn byggir i. virða þa eina mikils. er raustlega ero vaxnir eða vel kleddir. ec gta at þeir einir myni oc miclo til leiðar koma. er naturan hevir gnogliga gevet voxt oc friðleic. en þat kann þo iamnan henda at litill buer byr yvir miclo vite. oc framkvemðen ferr stundum at

eins eptir vexte manzens. Alexander konungr spyrir drottningena síðan er hon hafði staðet fyrir honum um rið og horft á hann vpp. hvað grende hon villde þangat sekja. eða hverja micla semð hon villdi þegit hava. ec vil segir hon alla mer erfingia. og því kom ec her at til þessa starfa vil ec ongan mann nyta með mer nema sialvan þec. ann ec gungarþe betr en mer at geta son þann. er londum raðe eptir slikan hofðengia. veit ec gunga maklegre en mec at oðlaz þann soma. verðr okr dottor audit at eiga. þa vil ec hana vpp fæða. tekr hon rike eptir moðor sína ef timaz vill. enn ef við eigum son. þa man ec hann senda þer til handa. Villtu sagðe konungr vera með mer í hernaðe og sciliaz eigi ífra mér. Ec verð sagðe hon aptr fara sciott til rikis mins. er getzlolaust stendr meðan ec em ífra. Nv þoat hon villdi scamma rið at eins dveliaz með konunge. þa þiggr hon þo þat er hon beiddez. og er hon með honum vart halvan manað. ferr síðan aptr til rikis sins. og þyckiz hava vel syslat. og sva finnz ritat. at þau Alexander have att dottor eina.

Nv er at segia fra Besso þeim vanda vikingi er svikit hafði Darium. at hann er kominn í þat ríki er Bactra heitir. og hevir latet geva ser konungs nafn. og þer þioðer er Scithe heita. hevir hann lockat til sambandz við sec. byz nv til bardaga. og ellaz at risa við Alexandro. og þegar er hann spyrir þessi tíðende. verðr hann harðla beiser. en lið hans var sva þungfört fyrir sacir ogrynne fiar þess er saman hafði dregez. og hverr villde hava. at hann matte ecki sva sciott buenn verða til atlaugo við Bessum sem honum líkaðe. Oc nu teer hann þat rað er undarlect

ma þickia til frasagnar. at alla þa lute er hann ser at herinum voro til fartalma. biðr hann at bera seyle vt a einn víðan voll. fyrst letr hann fram bera. þat er hann hafði fengit sialfr ór lutsците. dyra veve. gyll og geimsteina. og allzkonar gersimar. síðan verðr hverr annarra eptir konungs boðe sínar eigur fram at bera. Oc þa er þetta morð fiar com allt saman í ein stað er varla ma etla hversv mikit vera mynde. gengr at konungrenn sialvr og leggr elld í. Margr stendr sa yvir þesso bale er fect var á boreit. er sva logar innan sem peningrinn utan. og á scamre stvndu brennr þar vpp allt þat fe er þeir hofðu lenge saman dreget. og þolat beðe til heitt og kallt at þeir mette fa og varðveita síðan er fengit var. Enge þorðe þo sacir á at geva hvart er hann var ricr eða vricr. þar sem konungr sialfr var vpphafsmadr at þesso verke. og iamn við aðra í fiarlateno. síðan er þetta var at syslat er sva sagt at riddararnir kallez frelstir hava veret fra miclom áhyggjom. og þeir er aðr hofðu veret fiarens þrelar. seildu nv at þeir hofðu þeget frelse sitt. með konungsens raðe og ellzenz þionostv.

Eptir þetta toc herrinn at flytiaz. og ellaz fara í Bracta at leita þar at Besso. og þa geriz þat til tíðenda at Alexander konungr er nv var vrvggr og ottalaus fyrir ovinvum sinvm. verðr þess varr at menn hans sialfs etloðo at sitia vm lif hans. Einn af vinum konungs þeim er hann trvðe bezt var Philotas son Parmenionis þess manz er allz var þess. luttakare er konungr gerðe til fregðar. Philotas atte þann scialldsvein er Dimus het. þesse Dimus hafði gort rað með felogom sinum at hava konunginn í helio. og þess varð viss sa madr er Cebalinus het. og segir Philote með scyrum

íartegnum. en hann letz eigi trva oc gefr at engan
gaum. oc þa er Cebalinus fann at Philotas hirte ecki vm
hans saugn gerir hann þann mann varan við er Metron
het. en sa segir þegar konungi. oc því nest ero þeir
hannteknir er bundiz hófðo i þessv úraðe. En íam-
sciott sem Dimus er vppspretta hafðe veret at þessv
velreðe vísse at komit var fyrir konungenn hvat hann
hafðe firir etlaz. oc hann sa sina felaga hantecna.
letr hann fallaz a sverð sitt. þviat hann villde eige
hætta á þann dauðdaga er aðrir velðe honom. Su soc
er nv geven Philote at hann hefðe viliat konungenn
feigan. oc þat til funnet. at hann hafðe þagt .ii. daga
yvir því er Cebalinus hafðe sagt honom. oc hann er
hantekinn sva sem þeir er sankendir voro at svikræð-
onom. Nv letr konungr kvedia þings. oc herrenn
kemr saman alvapræðr sem hann hafðe boðet. Enge
þottez vita hvat þessi þingstefna scyllde. oc var ollom
mikil forvitne á hvat vpp myndi koma. Oc því nest
segir konungr vpp þat micla úrað er Dimus oc hans
felagar hófðo saman boret. oc eptir þat letr hann fram
bera likit Dimi. oc þa mglir hann. Nér hafðe nu
goðir felagar at sciotr myndi verða varr scilnaðr. oc
hamingionne er þat at kenna er ec live nv. Við
þessi orð konungs varð illr kvrr i liðeno oc beidduz
allir at hann scyllde birta firir þeim hverer vlives-
menn vm hans lif hefðe setet. oc þa segir hann. Sa
einka vin fofur mins oc minn Parmenio er mestan
gang hevir haft allra manna. hann er rot oc uppspretta
fiorraða við mec. oc Philotas son hans hevir samðyct
við fofur sinn i þesso úraðe. oc valet ser til felaga
Lechalaurem. Demetrium. oc Dimum. er her liggr
dauðr fyrir yðr. oc þa verðr mikill ymr i herinum.

eptir þetta ganga fram .iii. menn Cebalinus. Metron
oc Nichomachus er fyrst hafðe fengit niosn af svik-
onom oc vitna malit oc segia mugenom hvernog havez
hevir þesse vheva. Hygget at nv þa segir konungr.
hversu trur sa var sinom lavarðe. er hann vísse þesse
svic oc leynde þo. En þat birtiz nv i drapi Dimi
hversu samat hevir at leynd þvi er hann villde helldr
lata livet en segia. Cebalinus sagðe þegar er hann
varð varr við. enn Philotas einn trvðe eigi. oc sva
hevir hann þrutnað af því micla valde er vér hovum
honom fengit i hendr. at hann villde nv konungr
vera. þat man hann etlat hava at fair mynde min
hefna vilia þott ec véra drepinn. þar er faðer minn
er dauðr. en synir engir eptir. Eigi þarf hann þat
etla. þviat her ma hann sia á baðar hendr mer hófð-
engia marga. oc meðan ec helld þessom heilom. man
honom eigi sva reynaz. at ec missa fofur. eða ann-
arra frenda. Ecki syniz mer oc þat minka hans seed.
at Dimus segðe eigi eptir honom. þviat þat ma licliet
þyckia at morgum mynde i augo vaxa at segia slican
glep vpp á sinn lavarð. Veit ec oc þat at Philotas
hevir mart vsatt meglit til mín. oc verit giarnn at lyða
oðrum þeim er sva hava gort. sva hevir hann sagt
at honom vere fagnaðr á því at sialfr Iupiter kallaðez
vera faðer minn. oc þo kvað hann þat harmanda því
auma folki er undir mér er. oc bera verðr minn ofsa
er ivir gengr hovet allt. Ecki let ec sliet á mek bita
þott ec vísse. þviat ec villde eigi þar firir styggvaz
við vini mína þa er ec hafða sva dyrt keypta. Nv
vann honom eigi þorf at vega með tungunni at eins.
oc því villde hann vapnanna neyta. hveriom scal ec
nu þa trva mega. er sa villde mec svikia er ec gtlada

þvi oruggara til at geta mins lífs. sem ec hafða honom meira valld gevet. betr mætte Alexander falla i bardaga firir óvinom sinom. helldr en vera vélltr af vinunum þeim er honom samðe eige at ottaz. eða forðaz sem uvine. hvat man ec nv þa segir hann oc lítr á baðar hendr til hófðengia sinna. nema flyia til yðar fostbreðra minna. ec ma eige. oc eige vil ec heill vera fyr vtan yðarn vilia. oc ef þér vilet mec heilan. þa hefnit mín a svikaranom. oc hegnet eptir þvi sem sannlect er.

Siðan er hann hafðe sva mellit með mikilli reiðe. gengr hann af þingino. oc nv letr hann leiða fram Philotam bundinna þinget. oc melir sva firir. at hann sceyle na at svara firir sec. at eigi mege þat mela. at logen have veret rent sinom rett. i hirð sliccs hófðengia. Philotas stoð nv i mannrinnginom bleikr oc með hrygglegv yvirbragðe. hendr hans varo bundnar á bac apr. hann var oc herviliga klæddr. vliçr þeim er scommo aðr gek nést konunginom i ollom met-ordom. var hófðengi riddara. oc mestr i herinum allra hertoga. Flestom gekz hvgr við er hann sa sva buenn. þat gerðe at ast sv er þeir hófðo á foður hans Parmenione. þotte þat hormoligt er slicom manne toc sva þungt at timaz hafðe mist aðr tveggia sona sinna i bardaga. annarr het Hector. en annarr Nichanor. sa micle kappe er fyrr var fra sagt i bócinni. Nv var þessi einn eptir til hygganar feðr sinom er slikum storsokom atte at svara. oc matte hann þessom at ongo líðe koma. þviat hann var fjarre staddr. Af slico sliovaðez mioc grimleicr margra. þar til er einn hófðengi sa er Aminthas het oc til var settr at tala konungs erende tok at ásaka Philotam marga vega.

oc vacðe sva vpp svefða reiðe stormennis oc mugsins. Nv ser Philotas at scomm saga man fra honom verða vist ef hann svarar ongv fyrir sec. oc nv hefr hann mal sitt á þessa lund. Goðir felagar segir hann. auðvelliga ma saclauss maðr orð til finna at svara firir sec. en ervett verðr enom auma at hallda þvi efne vel. er hann vill hava i sino male. þoat sacleysi þat er ec hevi fram at bera til þessa mals er ec lyt at svara gere mec grvggan oc ottalausn. þa scelvir þo iafnfram oc scekr hyggenn hamingio hatr þat er at rasar oc hgtir mer dauða. Oc i annan stað skal ec eigi na at afsaka mec firir þeim er ranzaka scyllde malet með réttlete oc dēma þar eptir siðan. eða hvi vill hann eigi nv nér vera þar er hann einn man dēma vilia mitt mal. oc ma oc engi annarr leysa þat. þviat varla ma sva til bera. at ec verða lauss nema sa leyse er binda lét. En þo at bundinn maðr mege litille vorn fyrir sec koma. oc sa er hann naer eigi at afsaka sec firir domandanom. helldr þicker sva sem hann ásake þann vm ranglete er dēmir. þa scal ec eigi at siðr svara fire mec sem verða ma. oc sciliaz alldregi við mitt mál meðan ec ma þvi fylgia oc fulltingia. þat se ec eige af hverri soc hirðen mege mec fyrdēma. Enge sannar þat á mec at ec hava gengit i samband með þeim er svika villdo konungen. en hann helldr þo þat fire satt. oc gefr sacir a at ec hava verit forkolfr i fiorraðum við hann. en hvat mege sannlect i þvi synaz at Dimus mynde leyna meistara sinom ef hann mætte með þvi afsaka sec at hann hefðe fylgt at hans raðe. úlicliet er þat at sa þyrmi oðrom. er eigi þyrmir sialvom ser. en þvi ma trva at Dimus myndi Philotam hava fyrstan vpp

sagt af þeim er i bragðe varo með honom. ef hann metti því veriaz oc minka sva sina secð. at honom vere sem auðrom dyrt latanda drottins orð. kann þat oc oppt at beraz ef .ii. ero hafðir firir einni soc. at enn meiri lytr at svara oc giallda þess er baðer gera til. Segeð þer nu þa goðer drengir. er monað vilia vera laganna vinir sem þer kunnet þau vel. hversv mege þann mann rettlega dæma til dauða. er enge ma honom at saunno sakir finna. iatar hann oc ongá á hendr ser. oc eige mynde vera dæmt vm mec her i dag. nema Cebalinus hefðe sagt mer þann grvñ er hann hafðe fengit af svicreðum við konungenn. En því er mer brugðet at ec hava þagat yvir þesso er hann sagðe mér. hvat þa. er nockot því trvanda er einn sveinn segir. vmet er sv saugn. er sa kveikir er litils er verðr. þviat eptir manne ero mál metande. hefða ec veret i raðe með Dimo. oc hans sveitungom. þa mynde enge berr hava orðet i þesso bragðe fyrr en framkomet vére. þviat eigi scorte tom til at gera hvart er helldr villde a laun eða openberlega. Ec matta raða Cebalinum af i fyrstu at eige segðe hann slica saugu konunge sem hann sagðe mer. oc siðan er hann hafðe mer sagt. geck ec til konungs herbergia með mina sveit alvapræða. oc er ec kom inn matta ec gera þat er mer er nu kent at ec hava viljat. eða mynda ec eigi þora nema Dimus vere ngr. þviat hann hevir gorz forkollr i því úraðe er hann hafðe saman bundet með sinom felogom. er því truað at ec hava latið hann vera á viðrborða. oc leynt mer. þat er oc halldet firir satt at ec hava mér gflat konungdom ef Alexander mette drepin verða. Seget nu goðer drengir er her standet ihia ef ec hefe fé boðit noc-

korum yðrom til slics. eða stundat meirr til eins en til annars. þa sauc gefr oc minn herra mer. at ec hava þat kallat harmanda hans undirmonnom. er sialvr Iupiter sannar hann vera sinn son. Nu ma ec sia hvat mic hevir bleet. þat er ast oc einorð. trvnaðr oc heilræðe er ec hafða við hann sialvan með hollre hirtingo. Eigi dyl ec at ec hava því nér ritað til hans. oc eigi fyrir aleitne sacir. helldr goðvilia. at oðrom vere meirr en sialvum honom þat vattanda. at Iupiter vere hans faðer. oc þat vere hegt til aufundar ef hann gerðe þat sialfr orð á. hvat tíar mer nu at hava til hans stundat fra blautv barnsbeini oc sva til stundat at ec hevi margan dag minv blóðe ut hellt firir hans sacir. oc þar með mist breðra minna tveggia. en fauðor minn ma ec því siðr fulltings biðia. þoat hann vére nu ngr staddr. at ec skal varla þora hann at nefna. þviat honom er slic sauc gefen sem mer. oc eigi þickir þat þorf vinna at hann hafe latet aðr .ii. sono sina. nema hann misse nu oc ens þriðia. Nu þa spte faðer. mantu hliota at deyia með mer. oc fire minar sacir. oc ganga þa þo rict vscaupin er sonr verðr fœður sinom at dauðasauc. Hvart se nu þa aumlegra elle hans eða gisca mín ef mer skal saklausum varna lifsens. fyrr en ec hava fullkomlega tekit minn þrosca. oc haga sva honom til sciotlegs dauða iafnscamt sem þess er at biða er natturan mette með retto kalla hann ifra þesso live. ef hamingian villde lét hava þeira biða.

Sva mellti Philotas. oc þa kemr konungrenn apra a þinget með sina sveit alvapræða. oc þa þegar gera boðdengiar rað sitt. hvart beria scyllde Philotam griote i hel eptir fornóm sið. eða scyllde pina hann til

sagna. oc þat samðycðe konungr at hann se með marg-
 folldom kvolum til kreistr at segja sina secð. oc nu
 byðr hann kveliorom at þeir scyle bua aull pislar-
 fære þau er þeir hava til fyrir augom Philote. siðan
 er þeir hava sva gort. melir hann þetta. Eigi þursfu
 þér þyngri kvalar bua mer. þviat ec iate at ec villða
 konung seigan. En þa er þeir höfðo lenge pint hann.
 oc þar var komet at saren höfðo eigi fleiri rúm a
 hans likama sagðe hann um siðer hversu hann hafðe
 setet vm lif konungs. en a þat urðu menn eigi sattir
 hvart hann vere þess valldr. eða segðe hann þvi ser
 á hendr slica úhefu. at hann dgi þa sciotara en aðr.
 oc firðiz sva langar kvalar. Vm þenna atbvrð reðir
 meistare Galterus a þessa lund. Micla stund leggr
 hamingian á at hestia margan mann. en eigi er hitt
 minnr fra hversv sciott er hon kann at legja þann er
 hon hefir aðr vpp havet. oc hversv litet henne verðr
 fyrir. Se nu hvilican hon hafðe gort þenna mann með
 miclo starve er eigi var af storom ettom. hann var
 riddara höfðengi. oc hertogi yvir miclo liðe. oc einn-
 hverr mestr kappe i herinom. með fauðor sinom Par-
 menione. oc þvi nest var honom sva steypit þa er
 hann leitaðe enn héra upp at stiga. er sa var gryttir
 með allra höndom. er aðr hafðe með sinne hende
 gevet marc til hvert sinn er herrenn scyllde nockor
 flytiaz. hegomlig er heimsins dyrð segir hann oc
 harðla vollt. oc tomt nafn er at heita höfðenge. oc
 girnaz fyrir oðrom vera. en eigi at gagne at verða.

Siðan er .vi. dagar voro liðnir fra drape Philote. þa
 ferr Alexander konungr með her sinn sem hann hafðe
 aðr etlat. oc letr eigi fyrr af en hann fgr nát Besso.
 oc þa er Bessus var leiddr fyr konung. bundinn oc

flettr af ollum kleðnom. leit hann grimliga til hans
 oc mellti. Fyrir hvi vartu sva diarfr enn vandi nið-
 ingr. at þu þorðir i bond at sgra þinn herra Darium
 konung dyran höfðengia. oc girntiz sva rikis hans.
 at þu toct hann af lifdogom. oc siðan er hann hafðe
 gevet þessom manne morg ill orð oc heðilig sem
 maklect var. þa letr hann fa hann i hendr broðor
 Darij at hann scyllde sia fyrir honom. þann hafðe
 Alexander konungr með ser haft eptir fall Darij. oc
 i sva goðo yvirlete. at hann var einn af þeim er hann
 trude til þess at gæta sin i sifello. Þessi maðr letr
 pina Bessum lenge oc marga vega. oc vm siðer letr
 hann festa hann á galga. oc lycr sva hans efi at
 hann fell þvi héra. sem hann hafðe lengra vpp klivet.

Eptir þetta ferr Alexander konungr með her sinn
 til ár þeirar. er Tanais heitir. þar gengr at áne þeim
 megen er hann kom at rike þat er Bactra heitir. en
 audromegen Sithia. þat kalla svmir Svipioð ena miclo.
 þesse en sama Tanais scilir oc heims þriðunga Asiam
 oc Evropam. þat hafðe Alexander konungr lenge i
 hug ser haft at leggja Sithiam undir sec. oc nu setr
 hann herbúðer sinar fram við ána. oc letr bua scip
 er hann etlar at liðet scyle flytiaz á. oc þa er þar
 var komet bunaðenum. at hann etlaðez annan dag
 eptir at flytiaz yvir ána með herenn. þa koma til
 hans riðandi .xx. menn af Sithia. þeir voro sendir á
 fund hans af lanzfolkino. oc siðan er þeir hafa nát
 mali konungs. þa berr sa fram erende þeira er ellztr
 var. oc hefr sva mal sitt þa er hann hafðe hörst aðr
 nockora stund a konungenn. Verir þu konungr þvi
 hove mikill at licams vexte. sem agirni þin er mikil
 a marga vega. þa mynde þer verða rvmfátt i heimenom.

oc þat hygg ec þot þu fengir undir þec lagt alla heimsbygd at þer þgtte eigi þorf vinna. nema þu stiornaðir oc himinriki. með því at þec girnir ianvel þat at-fa er þu matt ongum nytiom á koma. Eða hvat montu þa er þu hevir sigrat allt mannkynet. nema faz við en olmosto dýr. eða beriaz við aðrar vettir. oc vera kann at þu pindir oc scynlausa scepno sioll eða merer til þess. at hon seyle þiona þinom ofsa. En þat vere þo hugsanda at en hesto tre þott þau stande á sterkum stofne verða iafnan felld á litille stundo. þat león er i dag þickiz oc er. vera konungr annarra dyra. ma at mörne vera smafugla bráð. etall ryðr fyrekemr borðo iarne. Eða hvat er sva rikt eða ramt i heinni. at ecke þurfi at ser at ottaz. optlega veltir litil þufa miclo lasse. enge ma fyrir dauðanom úruggr vera. ollom kemr hann á kné. Seg mer Alexander hvat hovum ver Scithe til saka gort við þec. Ecke hovum vér barz i mote þér. oc af því lattv oss i friðe vera. er ecke forvitnar at vita meire deile á þer. Ver hofom hella fyrir hallir. oc latom oss þorf vinna þat er natturan sialf en fyrsta moðer vár vill hafa gefet. girnez þessi þioð oc ecke meira. en hallda því frelsi er hon gefr. kynnum ver af því ongum at þiona. viliom ver oc ecke yvir oðrom vera. kaulom ver þann selan er sialvan sec hevir firer konung. oc helldr sino með frelsi en girniz ecke annarra. Enn ef þu konungr gengr nockor framarr. þa gengr þu yvir þat marc. er natturan hefir sett þér oc oðrom er alla gerer at sonno scla. þa er hennar raðe vilia fylgia. þu scallt oc vita hvat vér hovum vm at leika á varo lande. Bufe scortir eigi. tokom ver þar af at gnogo mat oc

kleðe. hovom vér oc vapnabunað nockorn. Enn vm gull eða gersimar aðrar hirðum ver allitt. Enn undrumz ver mioc sva morg rike oc stor laund sem þu hefir undir þic lagt oc gtlar nu at vinna Indialand. er þér þickir eigi scomm i at seilaz til busmala vars. þat megom ver hellzt af scilia mikilleic. ágirne þinnar. at þér myne scorta þickia g því meira sem fleira berr undir þec. Enn bera ma sva til at meðan er þu starfar i at briota þetta folc undir þec. rise þeir vpp imote þer er aðr hafa gengit undir þec. oc eigir þu þui nest þeim at svara er aðr þottiz þv sigrat hafa. Nv ferr þu yvir ána Tanaim. kann vera at þu finner nockot þa firir aðr þu fair vnnet Scithiam er allt her til hevir halldet sino frelsi at helldr vili veria sitt með semð. en lata raunarlaust með scomm oc svi virðing. En sva mattv til gta at Scithe ero sciotir á fete með fateki sitt. oc mon her þinom er dregr eptir ser naliga allt veralldar gull verða ecki auðvellt at henda þa þviat þeir mego vera fjarri yðr þa er þeir vilia sva. en þa er þer gletet at þeir se langt i brott kann vera at því nest kome þeir fram i herbuðom yðar sialfra. Ecke manntv þurfa her oc við borgir at briotaz eða kastala. þviat þessi þioð hefir hvarke ser til varna. byggir hon i eyðemore. her oc hvar þar er oðrom monnom man helldr obyggelect þyckia. Mette þer þyckia i annan stað litilræðe við oss at fáz er því siðr hofum þat er þic mette til fýsa at ver girnomz ecke at eiga nema þat eins er vér megem liva við. oc af því tak helldr heilt rað er ver viliom gefa þer konungr. hallt nv fast hamingionne meðan kostr geriz á. því at hon er harðla vollt þegar er hon vill sva fer ecke halldet henne nauðigri. fer nv þa

sva í nyt þér hamingionnar hollostv. at þu gerir enda nockorn á ufriðenom. takir hvíld eptir langt erveðe. færir þic sialfr í hóf fyrr en hon late vellta hvelet vndir þer. oc þviat varir forellrar hava sva scrivat hana at hon se follauss. en hafe hendr oc venge. þa gæt þess meðan hon rettir at þér hendrnar. at þu takir oc vengena at eigi flivge hon fra þer fyrr en þec vare. Nu ef sva er sem sumir kvitta. at þu ser guð en eigi maðr. þa byriar þér helldr at miðla monnom þat gott er þu matt gnogt til hava. en taka fra þeim þat litla er þeir hava aðr um at leica. Enn ef þu ert maðr sem ver. þa gleym alldregi því hvat þu ert. þviat úvitrlæct er at hafa sva fast hugenn a auðro at maðr mune eigi hvern hann er. Oc ef þu letr oss í friðe sitia. þa monom ver vera vinir þinir. oc kollom ver at sv vinatta kvnne tryggast at verða er þeir binda sin a millom er aðr hafe hvarigir yvir aðra komet. En þu þarft eigi þat at gæta at þeir verðe þér tryggvir. er þu þrengvir undir þec með ofressle þviat fyrri mon iorð vera stirnd sem himinn en sv vingan verðe með fullom trunaðe er fest verðr með nauðungu. þviat sa er hann þionar nauðigr hyggr iafnan flátt þott hann late stundom fagrt. Sva lycr þessi maðr sino grende er sendr hafðe veret af Scithis.

En Alexander konungr bregðr ecke gellan sinne at helldr fyrir orð hans. þviat þann næsta dag eptir letr hann flytia lið sitt yvir ána Tanaim. oc þott þat yrðe með miclom starfa oc mannhasca þa færr hann þo yvir komit vm síðer liðe því er hann þottez með ser þurfa at hafa. Oc síðan ferr hann herscillde yvir landet. oc lettir eige fyrr en hann leggr undir sec

allt Scithiam. oc þo feck hann aðr mikit manntion. þviat víða var hart við honom numeð. Nu spyriaz þessi tíðende um heimenn at Alexander konungr hevir unnet Scithiam. oc þviat engi dæmi funduz til at nockor maðr hefðe fyrr undir sec lagt þetta land er þat folc byggir er varla sinnz harðara undir heim-solenne þa þyckir þat licliet flestum er spyria at ongom myne tía við honom at risa. oc fyrir þessa soc gevaz margir í valld hans sialfkrafa þeir er aðr hófðo ecke þat firir sér gælat. þat hellt þo mest til er flestir voro fusir at gevaz í valld Alexandri. at hann var miclo milldare en aðrir hófðingar aullom þeim er til hans krupu. þviat þa ena saumo. er hann hafðe oc vndir sec lagt með styrkinom. batt hann síðan í fullri ast við sec. eigi með hordom oc ágiarn-legom kraufom. helldr með konunglegre millde. hefðe hann hertekit frændr eða vini þeira er nv gerðuz hans menn. þa gaf hann þeim aptr kauplaust eftir því sem þeir sialfir kvnnv at beiðaz. oc því gerðe hann sva at allir mette þat sia at eige geck honom grimleier til er hann villde allar þjóðer undir sec leggja. helldr því at í ollom heiminom. villde hann øngan vera lata. sva at millde sem at ríke sinn iafningia.

NIENDE BOG.

Síðan er Alexander konungr hefir undir sec lagt Scithiam sem nv hevir sagt veret. þa stefnir hann með allan her sinn ut til Indialandz. Í þeire ferð gerez þat til tíðenda at vinir konungsens lataz nockorir oc af hans volldom eptir því sem meistare

Galterus visar til. en eigi kveðr hann scyrt á með hveriom atburðvm þat varð. en sva tæcr hann til orðz. at þeira dauðe sannaðe þat oc synde þeim er eptir þa lifðo. at vinátta konunga eða annarra hofðengia kann briggð at verða. einn af þeim er letoz var sa Klitus er geteð var i síðarra bardaga konunga Darij oc Alexandri. oc með enom voscustum var at telia. hans systir hafðe fgtt Alexandrum ser a brioste. þegar er Indi verða varir við at Alexander konungr nalgaz með her sinn taka margir þat rað. þviat þeir hafa spurt at hann hevir e sigr. hvar sem hann snetr við með þat frækna lið er honom fylgir. at þeir fara imot honom oc friða fyrir ser. gefa borgir sínar oc sialfa sec i valld hans. Ivirkonungr Indialandz sa er Porus het tekr annat rað. þviat iamsciott sem hann spyrr þesse tíðende. heimtir hann at ser allan þann styrk sem hann ma fa. oc etlar sem hann gerir at risa við Alexandro. oc reyna hvart þat se sva torvellt sem sagt er ifra. Alexander fer oc bratt niosn af hvat Porus tekr til raðs. oc hann verðr við harðla katr er nockorr scal til verða við at risa oc lia honom enn efni til at sigraz vm sinn. þviat hann gvar ecke vm at hann myni liota sigri at raða oc nu scundar hann með her sinn imot Poro. oc nemr eige stað fyrr en hann kemr til ár þeirar er Ydaspes heitir. þat er mikit vatnfall breitt yvir oc þo sva diupt at hvergi fer riðet. þar var oc Porus þa komenn oðromegin at anni með allan her sinn. þat er fra Poro at segia at hann var manna mestr. raustleier hans for eptir vexte. hann var oc iðrottamaðr. Fil einn var hann vanr at hava ser at reiðsciota. er miklu var stærri en aðrir filar. Vapn hans voro oc miclo meirr vondoð en flestra

annarra. Við á þessa er getet var varð Alexander at dveliaz mioc langa rið. þviat þar matte ecke yfir flytiaz nema á scipom. oc varð at þeim fyrst at leita. en þoat þau fengez oc Grickir leitaðe til at sekia þat land er Porus varðe með her sinn þa fengu þeir eigi sott sva drifv scoten þyct á.

Fra þvi er at segia at eyiar margar lago i anne. þat hofðo ungir menn ór hvaromtveggia herinom ser at scemtan optlega. at þeir laugðuz vt til eyianna oc scylmðuz siðan. villdu sva reyna vapnfime sina. þessi leier bende þo firir annan harðara þann er bratt kom eptir oc her af gerðez. Ungir menn .ii. voro i her Alexandri. annarr het Nichanorr en annarr Simacus. þeir voro iafnir at alldri. vascleic. oc at vexte. langt fostbreðralag hafðe sva ramliga bundet þeira felag-scap. at hvargi þottiz af oðrom mega sia. hvatki sem firir þa var lagt. Vascleier gaf oc þeim sva mikinn styrkleic. at þeir gtlvðu ser ecke vfert vera oc nv mega þeir eigi lengr yvir þegia hvat mikit þeim býr i scape. Sva er sagt at Simacus kemr at male við Nichanorem felaga sinn. Er þat eigi segir hann undr mikit. er slier hofðenge sem konungr varr er Alexander. er alldrege for her til vsigr. scal eitt litit vatn lata nu við ser taca. Heilir sva hofumz at nockot þat er vm stundar sakir mætti vppi vera. oc þo at konungr þessi vili nv sova til allz þa freistum at tvoro ef vit faem nockot gort á uvinom varum til frama. latom ocr meira þickia vndir vm fregð. en langlive. Sva mglir Simacus. en Nicanor svarar á þessa lund. Sver ec við guðen at slict hefir mer lenge leikit i lund sem nv kvattv vpp. dveliom nv ecki leggiomz vt til eyianna með en lettustu vapn

occor. Vera kann enn at nockorir Indi se þar fyrir. sva gera þeir. margir ungir menn þeir er heyrt höfðu þessa reðu eða spurðu til taka sliet rað oc fylgðu þeim. oc nv koma þeir til eyiar einnar þar sem margir Indi voro fyrir. oc þeir stefndo þegar imote Grickiom. oc gera þeim harða scothrið. þar með scortir eige eggian af hvaromtveggjom. Simacus hafðe fyrre komet vpp í eyna en Nicanorr. oc nu reynir hann fullvel sverð sitt. oc drepr margan af Indiamonnom. eigi gerir Nicanorr oc minna af ser þegar er hann kemr á land. Margir aðrir af Grickiom beriaz oc vel. þoat þessir .ii. vere einkom vascastir. oc þviat þeir höfðu nv drepit alla Indos þa sem fyrir þeim höfðu verit í eyionne. þa mette þeir vel hava snuiz aptr með mikinn sigr oc halldet heilo. En þat varð þeim sem giarnt verðr gscunne. at opt verðr ofsat til vansa. þar gambra þeir til þess i eyionne yfir sigre sinom at Indiamenn koma at þeim á uvert miclo fleire en þeir er fallit höfðu. oc leggja þegar fast at þeim. oc þviat Grickir voro moder adr. oc marger mioc sarir. þa nigr brátt mannfallit i þeira lið. þar fellr sa maðr er Andromacus het. hann atti kyn sitt at telja til konunga. oc .xv. riddarar lataz þar sva vascir. at af þeira dauða syrgðe lenge síðan Grickia herr. Oc nu kom þar at þeir .ii. stóðu vpp af Grickiom Simacus oc Nicanorr. spjotscopt þeira voro nu brotin. oc ecke til varnar nema sverðen ein. oc eigi spara þeir enn at neyta þeira. en sva hanga þyct á þeim scoten at þeir mego varla hrgraz fyrir. oc þa er þar komet at þeir venta ser ecke undankvomo. þa biðr hvarr annan at fyrri scyle na at deyja. En sva var astenheit orden með þeim at þetta villde hvarge auðrom

veita þoat þeir mette sialvir raða. at sia annars dauða. keppiz g hvarr fram fyrir annan. oc vill öðrom hlifa en sialvom ser ecke. einn risi var i liðe þeira Indiamanna. hann þrifr vpp tre eitt mikit er leget hafðe á vellenom. þar sem þeir höfðu barz. með því lystr hann þa felaga baða i senn. sva at þeir þursu eige fleira. oc veitir á þa leið þat er þeim þotte mesto scripta at þeir fara baðer i senn til heliar. oc hallda sva sinom felagscap .at hvarr saðmar annan iamvel þa er þeir deyja.

Porus konungr verðr við harða katr er hann ser sina menn hava sigraz. en Alexander konungr qrventir ser eigi at helldr sigrs þo at nockot drecke á fyrir honom helldr hvgsar hann því fastara hvernog hann myne sa komiz at Poro yvir ana er millum þeira var. Sa var einn maðr i Grickia her. er mioc var licr Alexandro at vexte. oc yvir litom. hann het Attalus. þat rað tetr konungr nv. at hann letr þenna mann bera konungs scrud allt. oc biðr hann syna sec Indiamonnom fram við ána. til þess at Porus þyckiz sia þar Alexandrum konung. oc honom mege þat licliet þyckia sva sem hann er byenn at hann myne nv litt i briotaz hvernug hann scyle komaz yvir ána. Sva gerir Attalus sem fyrir hann var lagt. en konungr ferr á braut fra herbuðunom með nockot sva lið. oc þa er hann var kominn or augsyn. snyr hann aptr til arennar. oc þo sva fjarre því sem herbuðernar voro. at Indi mette eigi sia ferð hans. en eigi varð honum þat torvellt þviat hamingian let enn eigi sein at ser at tögja honom. þviat nv leggrr á sva mikinn miorkva. at varla matte sia fram af tam ser. oc því næst kemr hann at anne þar sem hann vissi ván til at scip noccor

mynde fyrir vera. Sa miorkvi mondi morgom þyckia vera gilldr fartalme. vist ef ukvnnect vere fyrir þar er fara scyllde. Ecke þotte Alexandro þo sva. þviat hann talde þetta gevo sina. Biðr hann þegar at fram seyle setia scipin þviat hann var ecke scipreðdr. þoat litt mette sia leiðina fyrir. hann letr oc alla hesta þa er þeir haufðo leiða ut á scipin. oc þar komz hann yvir vm síðer með þetta lið. taka þeir síðan at herkleðaz oc stiga þvi nest á hesta sina oc riða sem þeir mega mest af taka. oc nu lettir vpp miorkvanom. Porus setr þegar augon yvir ána. þviat honom var forvitni á hvat Alexander hafiz at. oc þar ser hann enn þann er hann etllar Alexandrum vera. oc nu er scamt at biða. at einn af Indis kemr laupande oc segir Poro þau tíðende. at þar ferr Alexander at honom með sitt lið. oc þoat hann true þesso trautt. þa fgr hann þo eigi lenge dulz við. þviat gylltir scilldr er solen scein á segja bratt til hvar Grickir fara. þoat þeir ette enn miog langt til herbuða Pori. oc nu teer Porus þat rað at hann sendir imot Alexandro .iiii. þusundir riddara. oc þar með .cccc. bogmanna þeira er sluttuz í vognum. oc sva leto drifa þyct orvar a Gricke. þegar er þeir komuz viðr. at varla matte sia fyrir heiðan himin. Regn mikít hafðe komit or miorkva þeim er verit hafðe. oc var iorðen blaut orðen mioc. on fyrir þvi bito vagnahvelen divpt í iorðena. oc varð seín ferð þeira er oko. hestarnir vrðo oc helldr seínferir sem etla ma.

Nv lystir saman liðeno. oc scortir eigi op oc eggian með ludragang í liðe Grickia. En Indiamenn beria bumbur þar í mot. konungrenn sialfr riðr enn fram eptir venio á uvini sina. Grickir fylgia honom

oc harðla vel. geriz bratt mikít mannfall af hvarom-tveggjom. oc sva for þat sciott í vøxt. at tver af þeim þrim systrum er orlogom styra fa nv varla sva títt spunnet orlagsþrað. sem ein slitr. Sa maðr geriz fyrstr til at riða imot Alexandro er Yulcon het. hann hevir fil at reiðsciota. sva lycr þeira scriptum. at Alexander leggr hann í gegnum með spíote. oc þat vinnr honom at fvllv. Eptir þetta bryz Alexander konungr sva fast í gognum fylkingar Pori til þess at hann metti finna sialvan hann. at allt verðr fra at stockva. þat er fyrir verðr. oc síðan er hann ser Porum þar er hann sitr á filenom þeim enom micla er fyrr var getit oc gnevvar yfir liðeno til at iafna sem einn harr turnn yvir þeim borgarveggjom er vm hann standa. þa melir hann. Her hesti ec fyrir fundet vm síðer þa mannaun er undraz ma hvilic er. oc minom áhvga er hofeleg. þviat nu eigum ver at beriaz við halstroll. oc þo við ágeta menn í oðrvlagi. Sva melir hann oc snyz síðan í vinstra fylkingararm. þviat þar sekir Porus at í akafa. þessir af Grickiom fylgia konungenom nv fremst oc fastast er sva heita. Ariston oc Polidamas. Ariston drepr þann mann er Rvbicus het. Polidamas á vapnascipti við þann af Indiamonnom er Candecus het. oc í þvi er Candecus vill keyra spíot sitt á enom gerzca. þa riðr at honom einn af Grickiom sa er Glaucus het oc veitir honom þat er hann hafðe oðrum etlat. leggr ígegnum hann oc rindr honom dauðom til iardar. þesso nest erv Grickir komnir fram í miðiar fylkingar Pori. oc þa er hann ser þat. eggjar hann at fram-seyle keyra mote riddara liðe Alexandri alla þa fila er þeir hava. oc nv teer lið hans helldr at losna. þat kyckvende er myclo

scinna á fotum en hestar. Grickir hoga þá lítt á hel. sciottaz þeir stundum at þeim er á filonom sitia. oc gefa þeim ecki goð slog. stundum vikia þeir undan at þeir mege forða ser við filonom er þeir fara at þeim. þat var oc Indiamonnom harða þungt þar er þeir haufðo handboga at iorden var sva blaut at boga-halsinn beit sva langt i iordena niðr hvert sinn er hann þurste at benda at þat matte varla gera. oc nv geriz flottakvrr i liðe Pori. þviat rezlan drottnar morgom meirr en boð. sumir eggia enn af kappe at eigi scyle riufa fylkingina. þat var þo meire lute liðsens. er ser let lika at vndan vere haldet. þa fer Porus enn talt hugenn i þa. at fylkingar hans þott þer hefðe nockot losnat komaz vel i lag. oc nu letr hann af nyio keyra fram filana á lið Grickia. reðeleg voro þau kycvende at sia. en var reðelegra at heyra til þeira. eigi at eins telduz hestar Grickia við ascranleg lete þeira. iamvel vrðo margir menn i liðe þeira felmsfvllir við. loptet sialft scalf oc af otta fyrir þessa sauc. en þat ma þo tortryggva er syniz. Oc við þenna gny er varð af er Porus let keyra fram filana oc ogorleg lete þeira þa verðr þat at segia er þo er saheyrt i þesse saugu at lið Alexandri tecz at losna. oc fysiz at flyia. oc þa er konungrinn sialfr sinnr þat. þa tecz hann at eggia sina menn. oc fryr þeim hugar i auðro lage. oc nv með eggian oc fryio fer hann bratt skeket or þeim alla eðro. lata þeir nv drifa þyct á filonom. oc þeim er a bake sitia scot oc spiot. morgom gefr oc areðet sva úvarliga fram at ganga. at filarnir troða þa undir fotum ser. lataz þeir sva oc gefa sinom felogom á ser dæmi at þeir scyle meirr fyrir siaz.

Bardage þesse stoð lengi með miclom iva hvarir

sigras mynde. þat ma raða at likendum þott meistare Galterus gete þess eigi i boc sinne. at lið Alexandri þat er hann hafðe eptir latet auðromegin árinna. mon vel hava matt koma til þa er eigi voro fiandmennendir fyrir at taca við festum þeira. þvi nest taca Grickir þat rað at sumir scolo hlifa ser oc auðrom. en sumir ganga at með bolauxar. oc skora fetr á filonom þar til er þeir falla. oc sva þeir er þeim haufðo a baki setet. verðr nu mikit mannsPELL i liðe Pori. þynnaz fylkingar hans mioc. oc scamt er at biða at flotti kemr i liðet. oc sva sciliaz Indiamenn við sinn lanardrotten. at hann sitr eptir á fil sinom einn milli sinna fiandmanna nema sa með honom er styrðe filenom var oc eptir. Grickir lata driva scotvapn ollomegen at Poro. en hann vill alldregi flyia. letr hann sva sem hann haf .vii. manna fior. scytr oc imoti á Gricki baðom hondom. geriz nu þo sarr mioc. oc þa ser hinn er styrir filnum at konungr mon lataz bratt fyrir atsoen Grickia. tecz hann þa þat rað vtan vilia konungsens at hann snyr filenom oc keyrir hann sem fastast. oc þa er hann geysiz fram verða Grickir fra at stökva. þviat þeir þyckiaz betr hafa er eigi verða fyrir honom.

Nv riðr fram Alexander oc hleypir eptir Poro sem hann ma mest af taka. oc þegar er saman heimtir með þeim þa scytr Porus at honom titl oc hart. oc fyrir scotom hans. þa fellr hestrinn Bucifal undir Alexandro oc letr lif sitt sa hestr er einn saman var maclegr at bera slican höfðengia. Var oc þat til marks hversv goðr konungi hafðe þott hestrinn at hann gaf nafn hans einni borg þeire er hann let gera síðan. Nv fer hann ser hest annan. oc meðan hann sciptir hestum þa setr Porus vndan nockot. Broðer

hans hafðe gengit til handa Alexandro er Taxilus het. hann var oc konungr. þessi enn same Taxilus helldr oc eptir Poro sem hann matte. oc eggjar fast at hann scyle gevaz vpp i valld Alexandri. segir at honom man reynaz sem auðrom gott at heita á mis-
kynn hans. En þoat Porus vere meðdr mioc af bloðras þa vacnar hann þo við er hann kendi mal broður sins. litr nu við honom helldr hermiliga oc melir. Ertu þar broðer. segir hann. skemðar fullr en tomr trvnaðar hevir svikit mic oc riki mitt. se nu hvart ec scal hava rað þín. oc þa letr hann fara spiót er hann hellt á. at einum ungum manne. er sott hafðe eptir honom. þat flygr ígegnum hann. oc þarf hann eigi fleira. en Porus helldr enn undan. oc því nest fellr niðr fillenn undir honom. þviat hann var sárr til ólives. Porus var þa oc sva máttfarenn. at hann matte eigi standa á fotr sína. oc þa kemr at Alexander gtlar hann dauðan. biðr sína menn fletta hann. en fillenn tecr þa at veria hann oc bitr þa er at honom villdo starva. oc í þeire svipan glefsir hann i kleðen hans. oc slønguir honom á bac sér. oc leitar vpp at standa. en þa lago þo iðren hans ute. oc i því er hann costar vpp at risa. gengr vindr ór filnum. en þegar er Alexander matte þeckia. at lif var með Poro. þa sigrar milldin með honom þa heipt er hann hafðe til hans haft. oc þa melir hann. Hvi vartu sva oðr oc ørr þar er þu hafðer spurt til at ver hafum alldrege úsigr faret. at þu þorðir at hallda við oss orrostu. þviat þu spýrr mic segir Porus. þa scal ec með einorð svara þer. þar til er ec freistada við þic at keppa. var enge sa undir heimsolenne at ec gtlada at til iafns myndi komaz við mec. oc vissa ec at ec

atta mikit vndir mer þar til er ec reynda þinn kraptr oc hamingio. en nu ma sia slic malalyco sem orden er ockar i milli at þu ert mer miclo mattugre. Við þat uni ec þo at enge hefir her til diarflægarr við þer risit en ec. Vil ec þat rað eiga með þer Alexander. at þu stögriz eigi mioc af þessum atburð. mattv taca dēmi á mer at verða ma sva at nockorr kome þer a kne. Enge mette sa mikill þyckiaz er hann þverr eigi seinna en hann vex. þegar er hamingian vill sva. Agiarnn maðr syrgir meirr sinn scaða. en hann fagne aðr af því en hann hefir fengit. oc því er kenligra at klifa scemra en veggirnen visar oc falla leggra. Ger sva vel Alexander. still heðan af framgangi þinom. hugsa sva at hann er valltr vinr. þviat hon kann eigi staðug at vera. Svá melir Porus. en Alexandro finnz mikit vm. er sa maðr er með aullo var yfirkominn hefir ecki scekiz i hugenom. oc svarar sva diarflęga. sem hann hafe sigraz i þeira sciptvm. oc nv gerir Alexander i mote því er flestir etloðo. oc gefr Poro grið. letr alla stund a leggja at læcna hann. oc siðan er hann varð heill gefr hann honom aptr riki sitt. oc eycr þat mioc ór því sem aðr hafðe veret sva at varla myndi Porus venta ser af honom meire sēmdar þott hann hefðe veret aðr iannan fullkominn vinr hans.

Siðan er Alexander hafðe laget Porum undir sec sem nu hefir sagt veret. þa þyckir honom sem allar uthalvör austrrikis myne lausar liggia fyrir heðan ífra. oc nv flytr hann her sinn til uthafsins sialfs. oc leggr undir sec þer þioðer er þar byggia. oc scatgilldir þa konunga er þar reðo london. fra því er at segia at þer þioðir er Saudrache heita. þora þo at

risa við. oc lycia sec í borg einne sterkre. þeire er Alexander sækir til. hann hefir latet gera stiga sterka. oc sva breiða at margir mattu ganga vpp eptir í senn. oc siðan er þeir voro bornir at vegginom. þa leita Grickir vpp at ganga. konungrenn sialfr komz fyrst á veggenn. oc þa lata borgarmenn drifa scotvapn at honom. or kastolom þeim er á veggionom voro. sva þyct at hann fgr varla við halldiz þar er hann er staddr. en ongir komaz aðrir vpp. oc þa er Grickir sia at konungrenn mon lataz þar er hann er kominn. eða verða gevaz vpp í valld úvina sinna. ef þeir komaz eigi sciott til fulltings við hann. þa gefa þeir ecke gaum hasca þeim er fyrir var. oc nu tecz eigi betr til en sva at því meirr er þeir vilia scunda til fulltings við hann. því seinne verða þeir. sva margir geysaz þeir í senn vpp í stigana at þeir bresta í sundr hrapar nu hverr ofan þar er hann var aðr kominn. sciliaz þeir sva við Alexandrum at hann er einn eptir á vegginum. oc þvíat þeir venta honom ecke lifs. ef hann hefz þar lengr við. þa kalla þeir á hann oc biðia at hann scyle stedia ofan í fang þeim. hann tecr þo annat rað. oc þat er festa mynde vara. þa er hann ma eigi við halldaz á borgarvegginum. hleypr hann inn í borgena er full var af hans fiandmonnom. þvíat hann villde sec eigi þat henda lata er. alldregi hafðe fyrr orðet. at hans úvinir gætte á bac honom at sia. þar hava menn att um at reða. hvart Alexander konungr hafe meirr synt í þesso verke. rauscleic. eða rasan fire rað fram. iamt beðe segir meistare Galterus er versat hefir soguna. þoat þat mege kalla hvart oðro gagnstaðlegt. en sva gætte hamingian enn sins fostrsonar Alexandri. at hann kom standandi niðr í borgena.

harðiz hann oc þegar. sva at ecke var hegt at festa hendr á honom. sva hafðe hon oc fyrir honom buet. at eitt tre mikit þat er laurus heitir stoð ihia honom. snyr hann þar at herðunum. oc ma þa framan at eins at honom ganga. oc hlifir þar sciolldrinn. borgarmenn sækia nu at honom sva margir sem við mego komaz. oc sciota at honom þvíat ongir þora at ganga í hoggvascripte við hann. sva stoð mikil ognn af hans fregð er for um allan heim. mattu þeir oc þar scilia at hann stundaðe þat eina at hava sem flesta fire sec. þar er hann matte ecki venta ser undankvamo. þotte þeim oc veiðr í hende. villdv þeir því fara at sem gætiligast. Sciolldr hans var nu scufaðr allr af scotum. oc raufaðr víða. hialmr hans geriz oc lamiðr mioc af griote. oc fire møde sacir fgr hann eigi staðet vpp. þeir er nestir standa starfa þegar at honom er hann er fallenn. oc vilia fletta hann. en þeir fa þau erfislaun. at hann drepr af þeim tua með sverðe er hann helldr á. oc eptir þetta leiðez borgarmonnom at ganga sva ngr honom. Rennr nu sva møði af konungenom at hann fgr komiz á knéén. oc scamt er at biða. at or flygr at honom. oc hofir ena høgri siðuna. oc verðr hann safr mioc. oc ór sarino flytr sva mikit bløð at hann úmegnir bratt. Við leitar hann at kippa orenne á brott oc fgr eige. nigr hann nu aptr at því micla tre er stoð at bake honom. oc gefr vpp vapnin. sa enn indversci er sent hafðe scotet leypr þegar at. oc vill fletta konungenn enn sem enir fyrre. oc þa er konungr kende at hann hafðe hendr at honom þa mglir hann. Hofuðscomm. veiztu eigi at ec em konungr Grickia. oc í því er hann mglir sva. þrifr hann til sverðzins hia ser. oc leggr á þeim er yfir honom

stoð. oc lét hann fa sliot grende sem ena fyrre. oc þa mæli hann enn. sva samir Alexandro at bua fyrir aðr hann fare af heimenom. scalltv vera segir hann til ens dauða grendreki minn til heliar. oc boða mina þangatkvamo. oc þa leitar hann enn við vpp at standa. oc fæ eige. þo gerir hann þat er hann ma. biðr nockorn af borgarmonnom eiga við sec hoggvascripte oc afla ser þess ágetes at hann hafe komit yfir Alexandrum.

Fra því er nu at segia. at fíorir af Grickiom fa komiz vpp á borgarveggenn. þeir er sva ero nefndir. Pentestes. oc Timeus. Leuernacus. oc Aribolus. þessir ryðia ser gotu ecki veggiliga. oc koma þar fram vm síðer er konungr var fallenn undir treno. hverr þeira keppiz við annan at veria sinn lanardrotten sem bezl. oc þar lataz þeir .iii. fire fotum honom. en Aribolus stendr einn vpp. oc er þo sarr mioc. Borgarmenn boða nu Grickiom ut af vegginum þau tíðende at konungr þeira se fallenn. en þeim bregðr eigi sva við þessa tíðindasognn sem opt kann verða. þa er menn missa höðengia sinna at þeir felmtu fyrir otta sacir. helldr keppaz þeir við at meirr at briota vegginn sem sciostast. oc scora hann i sundr með bōl-auxum. en geva engi gaum hascanum er hek yvir höfde þeim. fa þeir nu brotet vegginn. oc komaz i borgena. er nu ecke gott at verða fyrir þeim. þviat hverr er Grickiom mætir. etla þeir at Alexandro myne nockot grand hava gort. oc sva ero þeir oðer at þeir drepa hvert manzbarn er i var staðenum. konung sinn finna þeir lifanda. oc þo saran til olives eptir því sem flestir etla. Flytia þeir hann síðan heim i her-buðer sinar. Enn bezti lænir sa er Tritolobus heitir

er til fenginn at græða sár hans. oc þa er hann finnr at krokor stoð i síðusare því er Alexander hafðe fengit. þa þorir hann ongar atgerðir at hava. hann ser at hann fæ eigi á braut komet. nema mioc se scorit til. oc þyckir honom vsynt at konungenom duge þat. þyckiz hann vita visan bana sinn ef konungr lez af hans atgerðum. oc er konungr finnr at Tritolobus treystiz eigi vpp at bera þat sem honom byr i scape. þa mæli hann. ef þu ser at eigi ma græða þetta sár. þa scalltv minka meinlæti mitt. oc gera mer sciotan dauða með harðri læcningo. Ver eigi ræddr um þitt lif. ecke scal þec til saka þviat eigi fæ þu við orlogum minom gort. Við þessor orð konungs styrkiz mioc Tritolobus lænir i hugenum. oc kallar a monu hætta at scera til orvarennar ef konungr vill geva orlof til at honom se halldet meðan. segir eigi mono duga ef hann bregðr ser nockot við atgerðena. Eigi er þat sagrt segir Alexander til læcnis at konungr late binda sec. eða hallda ser. þviat hans valld á iafnan frialst at vera. oc þo reðr Tritolobus til at scera oc kippir síðan i brott orenne. En konungr bregðr ser ongan veg við. sva fellr mikit bloð ór sarino. at scamt liðr aðr úvit rennr á hann. oc allir þyckiaz þat sia vinir hans er yvir honom standa. at scomm saga mon fra honom verða. ef eigi staðnar bloðrasen. bratt fara nu þau tíðende um herenn allan. at konungr se kominn at bana. Oc við þetta geriz otte mikill i liðeno oc kveinsamligr kvrr. at hans myne við missa. eigi lettir því fyrr en lænir fæ stoðvat konungi bloðrasena. oc er þau tíðendi spyriaz at saunno at hann geriz lifvonn. þa fagnar allr herrenn eigi nu minnr en fyri scommo syrgði hann. scipaz

siðan í sveitir oc drecka fagnaðaröl i þa minning er þeir spyrja oc siá sinn herra heilan. er aðr þotte þeim latenn vera.

Siðan er Alexander var aprbate. oc þo eige sva at yvir vere groet sar hans. þa vill hann eigi lengr vm kyrt sitia. lysir hann yvir því at þa scal heria á þer þiöðer er byggva við vthasit sialft. i öðro lage vill hann eptir leita hvar qen Nil sprettr vpp. er heiðnir menn gatv margs til. en öngir vissv. þeir bræðr Porus oc Taxilus Indialandz konungar scolo fa honom scip til þessar ferðar. enn er höfðingiar hersens vrðu varir við þessa raðagörð konungs. þa ganga þeir fyrir hann. hertogi sa er Craterus heitir flytr með einorð þat er þeim byr ollom i scape oc melir sva. Goðe herra. vita villdem ver hvar yðor agirne scyle stað nema. er yðr vinnz eigi at fullu heimr þessi yvir at vera. oc þoat þer vilit nu eigi sia fyrir yðarri heilso er oss þyccir enn of litil vera. þa samir yðr þo vel. at sia rað fyrir yðrom monnom. þeim er oll heimsbygðen hatar fyrir yðrar sacir. en giarna viliom ver at þu leiðir oss enn i sva margan oc mikinn hasca sem þer licar. ef þu villt nu þyrma sialfum þer. eða hverr mon fyrir oss sia ef ver missum þin. Enge af guðunum hevir þer langlive heitet. eða hvi villtv sialfan þec hafa i mikilli þetto. þott þu takir litet vpp þa er þu heriar a herfiligar þiöðer þer er fatt gott hafa um at leika. ómaclect er þat at su micla frægð er þu hevir fenget. firefariz sva at þu latez fire þeim. er litils ero verðir. eða vaxir eigi við þott þu verðer efri. Slict sama reðir Tholomeus. oc aðrir höfðengiar. oc biðia þratt at konungr scyle þeckiaz þeira rað. Alexander konungr kann sinum monnom

micla þoce fyrir er hann finnr með þeim slíkan goðvilja til sin. oc ansvarar sva þeira reðo. Mioc em ec segir hann sculdbunnðenn við yðr. eigi fire þessa soc at eins er þer birtid mer i dag sva mioc yðra ast. at þer vilet meira virða mitt lif en yðart. helldr oc fire því. at þer hafet allan lova við lagt at esla mec fra vpphase mins rikis oc her til. en eigi syniz mer á þessa leið þat er þer havet rott. þviat eigi vil ec fire lið leggja þat er ec hefi vpp hafet at auka mitt riki. Hirðe ec eigi um langlife. undir því þycke mer at frægðen fare eigi i molld með mer. Vþrifuir menn oc þrongbriostaðer lata ser undir ongo iasnmikit þiccia. sem at lifa lenge. en mer þyckir meira vert at vera yfirkonungr heimsens. oc hava sigr sem optast. en biða elli oc orvasa alldr oc ef ec tel allar gíafar þer er hamingian hevir mer gefet. oc þau frægðarverc er vér hofum unnit. þa ma ec vist sva virða at ec hafa lenge lifat. Ver hofum sigrat Asiam oc ervm nu nalega komnir til heims enda. Giarna villða ec at guðen reiddiz mer eigi. þott ec mæla þat er mer byr i scapi. heimr þesse er allz of þrongr. oc oflitill einom lavarðe. oc þat er upp at kveða er ec hese raðet fire mer. at i annan heiminn scal heria þa er ec hefi þenna undir mec lagt allan. oc langar mec til at ver megem sia naturv þess heimsens. En þoat þer vilet eigi fylgia mer. þa man ec yrna fa aðra er fusir monu beriaz undir minom merkiom. liðscotr man mer alldregi verða hvar sem ec vil heriað hava. oc ef hamingian vill. þa þycke mer vel. at ec enda minn alldr með ágæti i slicu starfi. Sva melir hann oc siðan biðr hann sina menn þa er honom fylgia scunda til her-scipanna er þa lagu buen. en allir svara sem eins

munni. at honom vili fylgia hvert er hann vill. oc því nest er blaset til brottlogu.

TIENDE BOG.

Alexander konungr helldr nu scipastoli sinom í uthafet sialft. en í annan stað er fra því at segia. at natturan minniz á þat er henne þiccir Alexander hava svivirt sec oc heimenn þa er hann let at hann vøre of þrongr oc of litill einom herra ivir at vera. oc því er hann etlaðe at rannsaka þa lute er hon vill leynda vera lata. oc þviat henne liggir í miclv ryme þesse vanvirðing er Alexander hefir gort til hennar. þa gefr hon vpp alla þa scepno er hon hafðe adr til teket at semia. oc leggr leið sina til helvitis. oc hylr sec með scye nockoro. Hvar sem hon ferr. þa riss oll scepnan vpp í mote henne. oc lytr sem sinne moðor. Iorðen. loptet. oc logrenn vegsama hana sem verðuct er. oc biðia at hon scyle fiolgaz lata oc vel fregvaz alla þa lute er hon hevir hverio þeira á hende folgit. þar imot mēlir hon til þeira bliðlega. oc biðr at oll scepnan scyle vandlega varðveita þat logmal sem hon hevir hverre þeira sett. segir hon oc þeim er eptir spyria hvert hon gllar at fara. oc fire hveria soc. en þat er at steypa ofsa konungs þessa er scelvir scepnona iamvel sgenn sem iorðena. oc nu byðr hon at iorðen scyle opnaz í einhveriom stað. oc þar gengr hon niðr eptir þeim stig er liggir til myrkra heraðs.

Vte firir helvitis durum oc utan undir borgarveggionum byggia þær droser er yfret valld hava her á iardriki þoat þær se þar oðalbarnar. Ein af þeim

er Auaricia þat er agirne moðer annarra lasta. sv er hennar iðn. at hon selr fengit se þar er sizt mege finnaz. hana þyrstir oc því meirr til gullz oc annarra auðefa sem hon fēr þau meiri. þar er oc Superbia. þat er drambsemi. hennar athofn er sv at scelkia iafnan at oðrom. þickiaz yfir ollom. vilia eigi vita sinn iafningia. þar byggvir oc Libido. þat er lostasemi. hon velltiz þar í vellanda leire oc brennr sarliga. Ebrietas á þar oc bygd. þat er ofdryckia hon kligir mioc oc fēr varla staðet á retta fētr. þar er oc Gula. þat er ofsyllle með stora ropa oc stynfullan kvið. þar er oc Ira. er var tunga kallarr reiðe. hon gleymir sialfri ser. rasar ę þangat er ákefðen eggjar hana. þymir eigi ser helldr en oðrom. þar hefz oc vel við sa er leikr ser at lymsev oc prettum. Detractio sitr oc í þesse sveit. þat er áleitne. hon hevir illt lunderne lotet af illum tilbrigðum. þviat ofunden er hennar moðer. þat er hennar sysla at draga afleiðes þat er hon ma eigi dylia at oðrom bere vel. oc minnka í sinne reðu þess lof er eigi ma leynaz. þar á bygd Adulatio. þat er úeinorð er opt sekir heim hófðingia. oc hefir í þesse olld sva mikinn gang. at morgvm er engi lutr kerri. hon dreypir í eyron þeim smeyelego eptirmele. oc drepr sva ondina með dauðligv eitri.

Sva er sagt at þa er naturan for þar hia sem þessar snotir satu utan undir borgarveggionum sem sagt var. at hon litr um oxl til þeira. oc helldr úbliðliga. oc siðan gengr hon í borgena stefnir til þeirar dyflizv er full er af eilifum elldi þeim er brennir syndugra manna salur. oc þo eigi með einom hette. þviat í þeim bruna kveliaz allir því meirr sem þeir hafa meira gort til aflaga í þessum heime. en þeir er

litt hafa misgort eða ecke. oc fire þa eina sok eru þar at þeir hafa eigi veret reinsaðer af enne gaumlo synd. þa grandar þeim þesse elldr litt eða ecke sva sem solar hite þa er hann kann mestr verða á sumarit. gerir heilum manni ecke til angrs. en siukum er hann harðla þungr. Oc þa er myrkra höfðengenn þeckir at naturan sialf er komin til hans herbergia þa gefr hann vpp syslv sina þar er hann sopaz aðr um i miðium heluitis loga oc keppiz við at auka kvalarnar. hann scriptir yvirlitum. þviat hann vill eigi scelfa naturuna. leggr nu niðr drekahofuð þat et ogorliga er hann bar aðr. en tecr nu vpp þa ena biortv engils ásiano er naturan hafðe gefit honom. oc hann bar þar til er ofmetnaðrenn orði hann sva at hann villde iafnhatt sitia scaparanum. oc nu gengr hann imot henne. en þegar er naturan ser hann þa melir hon til hans. Heyrðu glæpa faðer er refsar þat sama sem þu eggjár manninn til at gera. þic em ec komin at finna sv sama natura er þer seck þenna myrkrastað til herbergis þviat þu vart nockor at vera þott þv vgrir utlage gorr or himnarike fire þinn ofmetnað. en þat er mitt ørende at bera fire þic þa kveinstafe er sameignir erv beðe guðum oc monnom. Oc veitzv hversv sa enn micle Alexander tecr vm at briotaz með sinn ofsa er þrim sinnum hevir sigrat Darium konung. oc undir sec hevir lagt allt Asiam. oc enn ágeta konung Porum með ollo hans rike. oc þo þickir honom eigi þorf vinna þviat nu stefnir hann i uthavet sialft. oc etllar ef honom byriar at koma þar sem Nil sprettr vpp. oc heria siðan i paradisum. oc ef þu gelldr eigi varhvga við. þa man hann oc heria á yðr helvitis buana. Oc fire þvi gerðu sva vel fire minar sacir

oc þinar. hept hans ofsa oc heginn fyrr en siðarr. eða hver fregð. er þer i at hava komet enom fyrsta manne á brott ór paradiso enn slegasti ormr ef þu scallt þenna mann lata fa með valde þann ynniliga stað oc innvirðiliga.

Oc er naturan hafðe sva mellit. oc siandenn heitr giarnusamliga at fylla hennar vilia þa ferr hon i brott. oc þegar i stað kallar siandenn með ogorligri roddv sva at heyrir vm allt heluiti oc borgen scelfr af. oc biðr at oll hirð hans scyle saman koma i þeim stað er sva er hattaðr at þar er plaxa nockor hördnoð af eilifv frosti. hvlit af snio þeim er eigi kann þiðna. her scolo kveliaz andir vandra manna. þa er þer koma ór elldinom. at þer missi alldregi frostz eða brvna. þat fylgir oc þessv at sa er hann vill g misgera meðan onden fylgir likamanum scal eigi mega deyja fra slikv kvalvm. Nv þa er myrkra höfðingiar kvómo saman i þessom stað er fra var sagt. þa kveðr enn forni siandi ser hlióðs. oc biðr at allar salur scyle oc lata af þeim aumluga ym er þær ero vanar at hafa. oc siðan segir hann hvert grende naturan hesir þangat haft oc eptir þat melir hann sva. Hvat ellit ér selagar minir hvar stað man nema ofse konungs þessa er naturan hevir fra sagt ef hann fgr tom til at vinna slict á iardriki sem hann hevir vilia til. Ecke kviðe ec þvi en heyrte heve ec at hann ættele iamvel at koma á hendr oss. oc heria heðan salur þær er ver hofvm vndir oss dregit veit ec þo þat er meirr bitr á mic at seðaz mon á iardriki nockorr maðr vndarligar getinn oc vndarligar borenn en ec mega scilia. Þesse man briota þessa ena sterkv borg. oc eyða vart riki með einv tre þvi er of mikill timi

man fylgia. oc þviat þessi maðr man vera sterkvm sterkare þa varir mee at hann mone mikit herfang draga or hondum oss. En þat er nu til at sinne at þér dauðans drottnar gefit gaum at eigi gangi þessi maðr yvir yðr. raðet honom banarað at eigi sigri hann oss þott einnhverr scyli sa verða. Varla hafðe annscotenn til lycða leitt sitt grende þa er Proditio stendr vpp oc annsvarar. þat er vélen. Harða litið starf segir hon at gera þat er þu byðr. Ec á þat eitr er sva sterct er. at enge lutr fgr halldet þvi nema hrosshofr. þat scal gefa Alexandro i vini at drecka. Oc til þess gefr nu vel oc hogliga þviat minn fustrson er Antipater heitir einn hofðengi i her Alexandri sa er þat scaplyndi hefir er mer licar. kann lata fagrt þoat hann hygge flátt ætlar á fund hans. þviat Alexander hefir stefnt honom til sin i Babilon. oc vill enn hava hann i herferðum með ser. en honom leiðez sa starfe. þviat hann teer at elldaz. Sia enn same man fvss oc segenn taca við grende mino. oc ef sva er sem mer þickir. at af þeim gyðiom er notten hevir getet sinnz engi mer matkare. þa scal oc fara vpp til iardrikis oc hafa þann hoflausa mann i heliv með eitri mino. oc umstille fustrsonar mins. sva mellt hon en allr þingheimrenn þackar henne oc lovar hennar fyrirhyggiv er hon hevir við buez at sigr þann með dryck. er aðr varð alldregi sigraðr i bardaga. oc nv teer velen ser fiadrham oc slýgr. Sva er sagt at hon kómr vpp i Sikileyio. oc hvar sem hon flygr þa drypr eitr af vengiom hennar. eigi nemr hon staðar fyrr en hon finnr lerisvein sinn Antipatrvm. oc siðan er hann hefir teket við hennar orende. oc hon hevir gevet rað til hversv með scal

fara sva at framgengt mege verða. þa ferr hon heim ofan til helvitis.

Nv er at segia fra Alexandro at hann fær andviðri stor er hann kemr i vthafet. sva at hann verðr aptr at snua scipastole sinom. Oc nu etlar hann til Babilonar. oc scipa þar rike sinu. en siðan ætlar hann at heria vestr i Affricam. oc leggja sva undir sec vestrhalfv heimsens. oc eptir þat ætlar hann norðr hingat i Evrópam. oc sva fremi norðr yvir Mundio fiall. er hann hevir aðr kent Rumveriom at þiona Grickiom. oc þat hevir hann i hvg ser at venda eigi fyrr heim til Griclandz. en hann se einvallzkonungr yvir ollom heiminom. Nv sender hann orð greifum er yvir Syrlande erv. at þeir scyle lata fella merkr til scipagerðar. oc þeir gera sem konungr byðr.

Nv er þar komet er meistare Galterus er versat hevir sogo þessa vill enn nockot rēða vm tiltekior Alexandri oc segir sva. Hvar ætlar agirne þin enn mikle Alexander staðar at nema. hon man alldregi sodd verða þoat þu faer allan heimenn vndir þec laget. bleðr ertu nu. þu vill enn buaz til hernaðar. en veizt eigi at þer er buenn sa dryckr er stoðva mon þorsta þinnar miclo ágirne. er þu hevir haft. þviat sa enn vande svikare Antipater er nu kominn til Babilonar. oc berr þar saman með sinum iafningiom þau rað er hann ætlar at þec scyle bita. Nv tekr hann at ásaka hamingiona. avitar hann oc iamvel guðen sialf. oc mglir sva. Hvi ervt er guðen sva oð orden. eða hvi villtv hamingia bregðaz þinom fustrsyne. oc þola þat at hann se svikinn. ef þu matt eigi gera við þvi er orlogen bioða at Alexander scyle bratt lataz. ger hann þo varan við sviken. oc

kom því við at helldr verði honom vapn en eittr at scaða. þvíat með þeim hefir hann misgort mest. en dauða man sa þyckia veglegre. En vera kann at guðen fae eigi sigrat hann openberliga með vapnum. oc verði þau með eittrinu at stelaz a hann. oc því er honom virðilegra at lataz helldr fyrir eittri. at þa ma sva virða at guðen þyckiz vanfær til at sigra hann prettalaust.

Nu er aptr at snua til sogunnar. oc fra því at segia aðr en Alexander latiz. at hamingian oc fregðen gerir hann einvallzhofðengia yfir heiminum. þvíat siðan er spurðiz um vestrhelfu heimsens. oc norðr-halfv. at hann hafði undir sec laget allt Asiam. þa stoð aullom hofðengiom sva mikil oggn af honom. at allir villdu helldr þiona honom. en hætta til at risa við. Oc sva er sagt. at konungar vestan or Africa. af Spani oc Sikiley. af Italia oc norðan um fiall. or Franz oc Saxlande taka allir eitt ráð. oc leita sva at stoðva hernað Alexandri at þeir senda menn sina með ágetom sendingom til hans oc bresum þeim er þat vatta at þeir vilia allir honum þiona. oc þeir hofðengiar gera margir sina menn til hans með slikum gendum. er undarlect ma þiccia at heyrtr hefði nafn Alexandri. sva ungt var hans ríki. Sendimenn konunganna stefna til Babilonar. oc vilia þar biða tilkvamo Alexandri. oc þa er Alexander spyrr þesse tíðende at allir heimr vill til hans luta. oc sendimenn hofðengia biða hans í Babilone. þa scundar hann þangat með her sinn. Oc nu riðr hann í borgena með miclum pris. borgarlyðrenn gengr imot honom. með allre bliðu oc sinom bezta bunaði. Siðan stefnir hann þing. oc lætr þa sendimenn na male sino. ganga þeir

fyrir hann. oc byria honum sín grende. oc þa er þeir hafa sannat með fogrom gíofom er þeir hafa flutt. oc seint er at telia hvílicar veret hava. at allir heimr vill honum þiona. er sagt at hann hafa sva svarað. Guðunum se þock er oss hafa gevet iamvel at sigra þer borgir oc þau ríki er ver hovom eigi set oc þat er oc yðor hamingia segir hann til sendemanna. eigi siðr en var er þer hafet gefez vpp í vart valld bardagalaust. Ef Darius konungr hefði teket slikt ráð. þa scyllða ec hava miðlað honum sva mikit ríki sem hann kynne sialfr at beiðaz. Ma þar taka sonn dæmi til er Porus konungr er at ec kann milldr vera þeim er mer vilia þiona þo at þeir se tregir til. en þeir er þrautarlaust vilia minir menn geraz. scolo þat finna at ec vil vnna þeim frelsis fire sinn godvilia. en eigi þess at þeim þicke þrældome liet at þiona Alexandro. Siðan er hann hafði sva mellt til sendimanna. þa røðir hann til riddara sinna. Margfalliga þock a ec yðr at kvnna. oc miclo goðo a ec yðr at aumbuna þvíat þer hafit sva mikit starfat með yðrom hvatleik at oll iorð hefir þagnat í varv augliti. Verduct er at ér hafit goðan hofðengia yvir yðr. met ec oc sva at ec se maclegr at hava slíka riddara vndir mer. Morgv sinne hafit er þolat heitt eða kallt firir minar sakir. hafet ér oc mikit í aflat. þvíat yðor stórvirki er seint at telia. er sigrat havet Darium oc Porum oc iamvel risana sialfa. oc þvíat nu er ner ecke við at briotaz í þessum heiminum. þat er varr frami mege vaxa við. en oss hevir eigi at varr hvatleier dofne af atferðarleyse. þa gerum sva vel oc leitum þeira er byggva annan heimenn. at var fregð oc kraptr láte engis úfreistat þess er til fremðar se.

oc ver megem allan alldr lifa í loflegri frasogn þeira. er var stórvirki vilia ritat hava. þat hófum ver lesat í fornum bocum. at fleiri se heimar en einn. oc vist uni ec því illa er ec skal enn eigi hafa sigrat einn til fullz. Vituð er þat at Rumveriar ritaðu fyrir stundu til min með þeim manne er Emilius het oc kaulloðu mic þa konung sinn. en nu heve ec spurt at þeir vili við oss risa. oc þvíat ec vil at fullgort se þat er auke yðra fregð. þa skal nu þessu nest hallda til Rumaborgar. oc briota hana niðr. en heria síðan í annan heim.

Sva mēlir Alexander konungr. slitr síðan þingit. oc er þa komit at kvelli dags. þat geriz þa fyrst til tíðenda. at stíornurnar koma seinna vpp. oc gefa minna líos af ser en þeira natura er til. Oc þær stíornor er leiðsogumenn eru vanir at marka í hafi til stefnu sinnar. syna sec eigi á þessi nött. oc því þorðu þeir eigi at sigla er þa voro í hófnum staddir. Sva synde heimrenn af ser micla rygð fyrir dauða Alexandri. sem hann oc onnor scepna bēnde burð hans með stórum undrum. þvíat þann tíma er hann var föðdr fellv stíornur or loptenu. lamb eitt mēlli á Egiptalande. oc hōna klacde dreka. arar .iii. borðuz oc allan dag þann er hann var feddr ivir holl fauður hans. Hvat hevir Alexander macedo þess gort segir meistare Galterus er guðen gremiaz honom. þann tíma er ágeðt líf hans er sem lettast. þar er þau birtu firir gve hans með miclum stormerkivm. ec se segir hann. ef hann hefde eigi sēt ofsionum yvir mannligu eðli. oc þeget farselliga lute með litillge. oc hefde hann eigi verr boret bliðu hamingionnar. en beisleic. þa er meire van at guðen hefde hann eigi lateð firir

vapnum niga. oc enn síðr firir eitriu er hverio vāpe er grimmara. Fra því er nu at segia at notten liðr af. oc teer at morna. eigi fellr dogg a gras þann morgon. oc engir fuglar syngia. helldr syrgia þeir af þeim tíðendum er þeir vita at þenna dag muno framkoma. oc sva er sagt at dagstjarna have fyrst horvet af himninum þenna morgon. oc þar kom at sol rann vpp oc. þoat hon gerde þat nauðeg. oc scant hafde hon faret aðr hon vill aptr snua oc setiaz. at hon sei eigi þau tíðende. er orlogen vilia at fram kome. aðr en hon gange til víðar. þo gengr solen um síðer eptir sinne venio. Nemðu staðar segir meistare Galterus til solarennar. ef þu gengr þenna dag eptir venio. þa mon líos Grickia sločna aðr en þu setiz.

Nu erv kōmnar enar efsto stundir Alexandri. oc orlogen vilia nu fyr ōngan mun at lengr frestiz sa glepr er fram verðr at koma. Ríkuleg vezla var buen í holl konungsens. oc ilmaðe hollen af enom dýrstom urtum. þar kemr saman mikill mugr. hertogar oc hirden. þar með sendimenn hófðengia af ollvm heiminum. þa hevir konungr tal við ena agetustu menn lēge dags. síðan reisir hann gíofum meire menn oc minni alla þa er hann hafde til sín boðet. Eptir þat letr hann bera vín í hollina. oc taca menn at drecka. oc íafnnsíott sem konungi var vpp scenct. oc hann drack af kerinu. þa kennir hann at eitir fellr ym allan líkam hans. oc þegar verðr at bua rekiu hans. þvíat miclu ferr sotten með meire akeð en hann mege vpp sítia. Nu geriz illr kurr í liðenu. þo venta margir at hamingian myne enn sem fyrr hialpa sinum fostrsyne. oc heptir þat harminn nockot. En síðan er eðr su er pulsus heitir. gaf af ser scyr merki. at

konungr atte scamt ulifat þa letr hann bua ser reckiu á miðiu hallargolfino. drifr þangat at síðan herrenn sva hverr sem komaz ma. konungr litaz þa um. oc ser hversv hirðen stendr harmþruten ivir honom. oc þa melir hann. Hvar mon finnaz þa er ec fer af heimum maclegr höfðenge slikum drengiom. Yfret lenge hefe ec nu raðet firir iarðriki. hefir hamingian ecke sparat við mec til þessa heims metnaðar. leiðez mer nu at ond min se lengr lucð i dauðlegvm licam. þoat ec hafa veret her til mikils raðande. þviat heðan ífra man ec raða fyrir himinriki. oc samir mer eigi at drepa hende við þeire sømð er ec em til kallaðr. er herra Iupiter vill at ec scipa með honom leyndum lutum oc orlogom manna. Vera kann at Tipheus oc aðrir iotnar vili enn freista at heria á himinbuana. oc þicke nu auðsottligra en fyrr er Iupiter geriz orvasi firir elli sacir at vinna ríki hans. ma oc vera at bardagagudet herra Mars ottiz at heyia orrostu við iotna an minu fultingi. oc vili þvi sialfr Iupiter oc onnor himnaguden heimta mec til sin. at ec veria ríke þeira. oc hirðe þau meirr um sina nauðsyn. en vilia minn. þoat ec villða eigi sciliaz við yðr goðer drengir.

Sva melir hann. oc þa spyria hertogar oc aðrir höfðengiar með miclum móðe harmþrungens hugar. hveriom hann villde gefa eptir sec konungdom ivir iarðrike. en hann svarar. Vere sa konungr yðarr er balt er til fallenn oc maclegastr at raða sva miclo ríke. Eptir þat er hann hafðe sva mælt missir hann malsens. oc þa dregr hann fingrgull af hende ser. oc sfer hertoga þeim er Perdicas heitir. oc virðu margir af þvi sva. at hann villde þenna kiosa til konungs eptir sec. oc þegar eptir þat verða þau miclu tíð-

ende. at Alexander konungr letr lif sitt. oc sa harmr er margir höfðu nockot hvlit meðan er þeir ventv konunge lifs birtir sec nv með fullu. þviat þat ma vel gilla hversv slic höfðenge monde harmdaude vera sinvm monnum.

Eptir dauða konungs melir sva meistare Galterus i sinne boc. Sællt vere mannkynet ef þat hefðe iafnan firir augum ser himnesca lute. oc ottaðez sina dauðastund. er optliga kemr þa er minnzt varir. iafnvel tignum sem útignum. en var hugsan oc astundan er sú iðulegarr er salinne hagar til mikils hasca. þat er at alla með ollu kostgefe fiar oc fregðar. oc suipulla sømða er nu finnaz auðuelliga við fenu salar. oc at ver saem þessa lute hirðum ver litt vm hvat ver vinnum til. margr leggr lifet á oc letr fyrr en hann sinne þat er hann vill. Vera kann sva at agiarnn vile sinne þetta allt er hann ferr at leita. oc maðrenn unir ser nu við fremð oc fe. við sømð oc selo. er hann hefir ser aflat. Se herna. þa kemr sciotr dauðe. oc kippir fra mannum ollu þvi er hann hefir til stundat alla sina gfi. Slic demi gefr af ser þesse enn micle Alexander. er allr heimr þotte ser oflitill vera til at hafa valld ivir. oc nu vinnz honom sv iorð at ligia á. er hon er .i.v. fota long. Sa konungr er Tholomeus het. oc lesit er at hlotet hafi Egiptaland i lutsците eptir Alexandrum let flytia síðan likama hans til þeiarar borgar er Alexandria heitir. oc nafn hefir teket af hans nafne oc þar virðuliga um bua. Nu gengr sol i ggi segir meistare Galterus við orðen þesse tíðende. lycr hann þar at segia fra Alexandro magno. oc sva sa er snuct hefir i sina tungu.

ANHANG.

Alexanders Brev til Aristoteles om Indiens Undere.

Radandi kringlu allz heims ok mattugr herra. hinn mikli konungr Alexander. sendir Aristotile meistara sinum quedio ok fullkomliga heilsu. Jafnan minniz ek þín næst modur minni ok systrum. hinn kjarazti lærifadir. þvi at ek veit þik spektskyllðan. þvi rita ek til þín vm ríki konungs aa Indialandi. ok um otölulig kyn manna. ok orma. ok dyra. til þess at nockut mætti þat nalgaz idn þín. Enn þo at þu vissir verk vár. þau er ek veit at þer þíckia god. þa ætla ek þo at rita til þín þa luti sem ek saa ok heyrda aa Indialandi ok minningar eru verdir. þviat þeir eru med margföldum háttum teliandi. er ek sa. ok öngum manni munda ek trúa. þott mer segdi at þar væri sva mikil undr. ok hve margra malma. dyra. ok alldina iordin er þar modir. ok enginn mann er sva vitr at þvi mundi trúa utan hann hefði sealfr sed. þat þackar ek röskleik ok stadfesti æskumanna Macedonium landa varra ok usigradum her varum er þeir varu i þeiri þolinmæði er konungr konunga kalladi þa. Enn af þvi biðr ek þik glediaz i minu lofi hinn kjarazti lærifadir. at öngum manni man ek kunnigt

göra valld ríkis mins. utan þer einum. ok Olimpiade modur minni. I fyrstu bok ritada ek þer um lios tungls. ok gang solar. um festing stíarnanna. ok birting loptzins. ok þa luti alla. senda ek þer skrifada. Enn nu sendir ek þer aull sannindi ferðar minnar ok frægdar.

At sigradum Dario Serklandz konungi i maio manadi vid aa þa er Ganges heitir þa skipada ek hofdingia yfir þat ríki. Enn þa luti er þar gorduz til tidinda. teda ek þer i fyrra brefi. Enn at augusto manadi komum ver aa Indialand. ok at sigradum Poro konungi. hlutum mer stor æðafi. ok söddumz þar af konungligri sælu. Enn at rita um hans otöluligan her. hafði hann lxxx þusunda ok eina þusund. utan allt fotgöngulid. ok var þat halfu meira. ok decc. vagna. ok cccc fila. ok baru allir kastala. Ok er mer komum i höll Pori konungs. varu þar .cccc. stolpa gorrir af gulli einu. Enn veggirnir varu þaktir fingrar þyckum gullspöngum. vintre sa ek þar miok undarliga gört af gulli einu. ok allt lausit var med gulli. Enn vinberin varu af þeim steini er solar taar heitir. enn sum or þeim steini er smaragdus heitir. hvilur allar varu af þeim steini er margarita heitir. ok med carbunculo. hurðirnar varu af filsbæini. enn gluggarnir af cipresso. ok þeim vidi er erpe heitir. Enn fyrir utan um husit varu skrifut útölulig fugla kyn. med ymissum hattum ok litum. sumir med gylltum klom ok nesi. Bordker varu þar af hinum dyruztum gimsteinum sett. Þadan for ek til þeirar hafnar. er Kaspías heitir. þa var oss sagt at ormar ok villidyr mundu at oss ganga. or dölum ok heidum. þar tok ek halft annat hundrad leidsögumanna. at fara eptir Poro konungi.

er þa hafði adr or bardaga komiz. ok fórum ver um brennandi sanda Indíalandz er Bastacen heita med ollum herinum. Leidsogumenn höfðu engin onnur klædi enn vidar lauf ok skogar ull. þeir leiddu oss i margan haska orma ok dyra. vard ek þa varr at ek hafði hafnad radi vina minna Kaspiorum. er oss badu varliga fara. sva at ver yrdim eigi sviknir. þa höfðum ver sva mikla gnott gullz ok gimsteina at ver gátum varla med komiz. ok syndiz allr várr herr af gulli gloa. þa for sem mælt er. at sialldan er engis vant. þa kom at mer þorsti sva mikill. at ek matta varla þola. Zepirus riddari minn fann litit vatn i iardholu nockurri. ok færði mer i hialmi sinum. þviat hann villdi helldr forða minu lifi enn sinu. Ek tok hialm-inn. ok kallada ek til min riddara mina. ok hellti ek nidr vatninu. ok forum ver enn aframm. rennanda vatn sáam ver skamt fra oss. ok xl. fadma fra landi saa ek reyr vaxinn miok hafan sem pinus. þetta var ok þar haft til timbrs. Enn af þessi syn. stöðvadiz herrinn. ok gerði herbudir sinar. Enn þetta vatn var heiskara enn þat vatn er oleborum heitir. þat matti hyarki nyta menn ne fenadr aan vada. Angr-samt var mer þa. þviat ek sa dumb kvikendi verr bera sinn þorsta en menn. Ek hafði .m. storra fila. þeira er gull baru. ok cccc. vagna. ok m. karta. xx. þusundir riddara lids. ok cccc. þusunda fotgöngu lids. þa geck sva þorsti at lidinu at menn maattu varla lifa fyrir. Enn riddararnir sleiktu iarn sin. ok brugdu a oleo. ok villdu sva slöckva þorsta sinn. þeir varu sumir er drucku gang sinn. ok varu naliga adr at bana kómnir. ok meirr angradi mik þeira pinslir enn minar. þa bad ek at allir skylldu þar

med vapnum ganga. þat undraduz þeir miok. þviat þeir vissu þar engis hers ván. þa fylgdum ver fram vatninu. ok komum at kastala einum er stod i midiu vatninu. ok görr var af reyr þeim er fyrr sogdum ver fra. þar sáam ver indverska menn nockura. ok badum þa visa oss til vatz þess er dreckanda væri. Enn þeir saluz i husum sinum. þa lietum ver skiota örurum nöckurum i kastalann. ok þa senda ek ccc. riddara med lietum vapnum. at svima yfir vatnit til kastalans. enn er þeir höfðu svimat fiordung af vatninu. komu upp at þeim nykrar sva storir sem filar ok gleyptu þa oss aaseandum. þa liet ek kasta þeim i vatnit leidsogumonnunum hundrad. komu þau dyr med odrum smærum. ok veittu þeim verdugan dæda. þa vall allt vatnit med maurum. Ek sa at mer var engin frægd at beriaz med sma vatndyr. ok liet ek blasa til brottferdar ollu lidinu. ok at midium degi så ek menn fara á vatninu a kringlottu skipi or reyr gert. ok spurðum ver þa eptir dreckanda vatni. Enn þeir sogdu eina tíðr med godu vatni vera langt fra oss. þar tokum mer oss lx. leidsögumanna. ok forum ver þa natt alla med þorsta ok erfidi þreyttir. þa lögduz at oss vargar ok steingeitr. lepartar ok gaupur. alla vega. ok þotti þa öngum manni mein at sinum vapnum. alla nattina bördumz ver med þessa flocka. ok mikinn luta annars dags. adr mer gatum þeim fyrirkomit. ok er nón kom. þa komum ver til þers vatz er oss var til visat. miok þreyttir. um þat vatn var gort med störum ok fornum vidi. Ok er allr herrinn ok fenadr hafði druckit sem villdi. þa varum ver hressir. ok settum herbudir varar xxv. milna hvern veg. Sidan baud ek at höggva skyllði skoginn. sva

at fleiri mætti drecka senn ef villdi. filar varir ok hestar varu i midium herinum. þa letum ver gera ellda stora. enn um nattina er tungl kom upp. þa komu laupande dyr morg. þau scorpiones heita. hofud hefir þat sem geit. enn buk sem leo. hala sem ormr. ok gadd i aptan. þetta kom sva mart. at varla matti tolu á koma. ok buit til illgerda. her eptir komu aa ormar þeir er cerastes heita. ok sva vatnormar med ymissligum litum. sumir raudir. en sumir hvitir. sumir svartir edr røndottir. ok alla vega matti heyra orma hvæsingar. þat gerdi morgum manni mikinn otta. þar drapum ver marga orma. þetta geck lengi um nattina. adr enn hinir smøri ormar höfdu druckit. foru hinir stærri ormar i brott. ok falu sik i hellum undir iordu. ok því fagnadum ver. Ok sem leid at þridiu tíð nætr. þa hugdumz vær mundu nadir hafa. þa komu framm indverskir ormar miklir ok rædiligr. faxadir sem hestar. enn digrir sem steinstolpar. holandi iordina med munni sinum. þeir réttu halsana med þrikvisladri tungu. ok eitrtøndrudum augum. med þa bōrdumz mer eina tíð nætr ok letum þar xx. riddara ok xxxii. þræla. Enn eptir brottfōr þeira. komu krabbar sva storir sem yxn med mikilli mudlan. ok flokit men um halsinn. þeir liopu at oss. en ver drapum þa. þa tók herrinn at kveda. ok var þa hin myrkazta nátt. þa komu villigelltir einkar storir med freydanda munni. ok med þeim fleckottar steingeitr ok hrædiligar gaupur nybunar til orrostu. ok ledrblōkur likar dufum at vexti. sva mart. at þær fellu a andlit ok augu ok aa hals monnum. þær höfdu tenn sva storar. at þær skemdu skotvapn manna. þa syndiz oss dyr eitt. meira enn fill. sva vaxit sem hestr. svart at lit. ok hafdi ij.

horn i enni. þat kalla Indi tenderanum. ok er þetta dyr hafdi druckit. þa saa þat aa herbudir varar. ok skapadi skeid at oss. þat varadiz eigi elld. þa setta ek manngard i moti þi. ok drap þat ok lamdi xxx. riddara minna fyrr enn þat yrdi drepit. Enn fyrir lysing kom stormr or himni. hvitr synum. ok þar med hagl sva vaxit sem frauca rigndi. þar komu med indverskar myss. er foru i herbudir varar. ok sva storar sem refar. ok bitu bufe vart til heliar. enn eigi med ollu til bana. Ok er komit var at degi. þa komu uglur þvilikar at vexti. gular at klom ok nefi. en svartar at lit. þær þōktu alla strōndina. ok gerdu oss ecki mein. helldr drogu þær fiska or vatninu med klóm ser. ok atu sealfar. þa fugla lietum vær þar sealfrada vera. ok sva i brott fara. En leidsōgumenn er oss leiddu i þenna lifshaska. þa lietum vær briota lærleggi þeira i sundr ok sva hendr. ok þar liggia. at þa er ormar kiemi þar. skylldu þeir þat hafa sem þeir höfdu oss ællat. þa var margrætt um. hve harda menn ek hafda er þeir þreyttuz eigi i margfalldri raun. þadan let ek blasa til brottlōgu ollu lidinu. ok stefnda ek rett imoti nordanvindi. þar samnaduz saman indverskir menn oss til motstōdu. Enn riddarar minir varu enn sem fyrr rōskir til arædis. ok höfdum ver enn sigr ok sæmd. þadan forum mer i Bactria. i þa stadi er audir varu af monnum. þar var gnott gullz ok orma. ok allra gimsteina. þar varu fyrir nockurir varir menn. þat var skamt fra Serklandi. þar komu sendimenn Pori konungs. ok sogdu at hann villdi giarna finna mik. sem sannr vin. þa tók ek riddara bunad. ok lagda nidr konungs skruda. ok for ek med fa menn i þa borg er hann sat. Enn med

atburd. kalladi hann mik til sín. ok spurdi. Hvat gerir Alexandr konungr. edr hve gamall er hann. Enn ek svarada honum sva sem hældandi hann. gamall er hann. höfðingi varr. ok sitr inn við elld ok bakar sik. Enn hann varð feginn er hann skyldi beriaz með mik. þviat hann var ungr sealfr. ok mællti. Hvi vill hann eigi lita aa allðr sinn. ok hvat hann má. ok feck hann mer eitt bref. ok bad mik færa Alexandro konungi. Enn ek sagði at nöckurn tíma villdi hann mikit gefa til. at þetta bref hefði eigi skrifat verit. Sidan fór ek til lids míns. Enn af því sendir ek yðr þessi dæmi. at þer minniz hversu lægt var hans dramb. þviat litlu síðarr. bördumz mitt. ok feck ek þann sigr sem ek æskta. Enn þa er ek hafða yfir komit Porum konung. ok eignaz hann. ok hans ríki. þa gaf ek honum aprt allt saman. líf ok goz. ok varð hann því sva feginn at hann gaf mer meira gull ok gimsteina enn ver gatum með komiz. ok sealfr hann for með mer i austanvert ríki sitt. þagat sem fremzt hafði komiz Hercules. ok Liber. þar liet ek gora líkneski eptir þeim or brendu gulli sem adr höfðu verit skurdgöð.

Þaðan foru ver yfir audar heidar. þar varu nogir filar ok ormar. ok foru ver þaðan til síofar. ok hafða ek ætlat at fara umhuerfiss heiminn. með skipaher. Enn þeir er þar varu. sögðu hafit þar vera bæði grunt ok myrkt. ok at öngir menn þörfu at sigla. framm yfir fotspor þeira Hercules ok Liber. þviat þeir varu næstir gudunum. þaðan fór ek i eystra lut. ok syðra Indialandz. at rannsaka þar landz-kost ok i einum stad. fann ek eyri eina þurra. ok reyrvaxna. ok þar or liop eitt dýr at oss. með baki

sva höfðu sem iarnad veri. tveggja feta var háarr kambrinn. a halsi hafði þat höfud sem vargr. Enn annat höfud hafði þat aa bríosti sem nykr. enn klær sem a því dýri er ermedrelles heitir. þat er með storum tönnum. ok löngum halsi. þat red þegar a oss ok drap fyrir oss c. riddara. enn ver bördum þat með hömrum ok sleggium. þviat hvarki bitu þat spíot ne gaslök. Þaðan foru ver i yztu Indialandz skoga. ok skipadum herbudir lx. mílna langt ok breitt. þa var sagt at ver þyrstim at vakta oss fyrir filum. þa bauð ek varum mönnum. at fara eptir þeim með vapnum. ok reiddu með sér reinanda svin. ok foru mer með spíotum ok skotum. at drepa þau dýr. þa sam mit Porus konungr mikinn fiolda fila. með ymissum litum. ok sagði Porus konungr. at þau dýr væri temiandi. ok i orrostu hafandi. en sum veri ægi ridandi. Sidan liet ek reina at þeim svinin. en filarnir urðu sva ódir ok villausir at riddarar varir drápu af decc. Tokum ver þa i nog. tennr ok bein. ok sva horn. Enn er dagr kom. þa foru ver i önnur Indialandz herud. Ok aa einni heidi. sáam ver karla ok konur. lóðin sem dýr með ymissum litum. níu feta hafa. án allra klæða. þat folk heita Indiani. ok lifir með rán fisk ok vatn. ok eru i tiornum. af þeira nafni heitir Indialand. Enn þa er mer villdum tala með þau. steyptuz þau i vatnit. sem selar. þar varu þeir menn er cenocephali heita. þeir hafa hundz höfud ok geyia. þeir foru at oss. ok villdu rada aa oss. Enn a litilli stundu urðu þeir sva ræddir með boga vára. at þeir vissu ægi hvar þeir skyldu hafa sik. Þaðan foru mer i þa hina miklu audn er liggir við síöinn. ok þaðan vendum mer aprt. þa liop aa hyass

vinðr. sva at ver urðum allir ræddir. ok þad ek herinn i brott fara. því at ek ætlada at guds reidi mundi yfir koma. ef ver værim þar lengr. þa komum mer i dal einn. þar kom frost mikit ok sniorr. sva storr sem ullarreyfi væri. ok lietum mer þa gora ellda stora. ok troða snioinn sem vidr komz. þa kom regn sva mikit at sa sniorr vard at öngu. þar eptir komu elldingar storar sva at allar heidar þottu brenna. ok hafða ek þa yfir komit fotsþor Hercules ok Liber. þa liet ek setia imoti elldingunum heilög klæði. ok badum þa fyrir oss. því næst fengum ver hæga nátt. þa skein sol eptir i heidi iij. daga. ok heck þo yfir oss svart sky. þa liet ek iarda d. riddara minna er dait höfðu i snionum. þadan foru mer vestr aa Blaland. i kastala þann er Hercules ok Liber höfðu i verit. er öngum lifanda manni dugði sidan i at koma. reynda ek þat sva. at allir minir menn þeir er fornarlaust gengu inn. do þegar. þadan for ek til Piciaten. Enn þa er ek hafða ridit langa vegu. mætta ek tveimr gomlum monnum ok spurða ek ef þeir vissi nockur undr i þeiri bygd. Enn þeir sogðu mer at x. daga leid var til þess er þu munt sia þa luti er þer munu undarligir þickia. ok er sa vegr miok vatnlauss. ok þar mætta ek sea .ij. tre. tungls ok solar. þau er taladi aa indversku ok girzku. Solartre med karlligri raust. enn mánatre med kvensligri. ok er ek heyrða sva undarliga luti sagða. hugða ek at þeir mundu gabba mik. ok ætlada ek at lata pina þa til bana. Enn þeir varu stöðugir i ser. ok redu því minir menn mer. at fara ok sia þessa luti. ok reid ek þa med xxx. þusunda riddara. Enn Þorum konung senda ek med allan meginherinn til Piciacen. Mer fengum i

þessarri varri ferd mikinn mannbaska af vatnleysi. ok þar med af morgum ornum. dyrum. ok möðkum. Ok þa komum mer i þa bygd er oss var til visat. þar varu bæði konur ok karlar. klætt gaupuskinnum. ok steingeitahudum. þeir toludu á indversku. þar var reykelsti sva nogt. at heck af hverium kvisti ok med þat lifðu þar bygdarmenn. Ok er ver komum i þann skog. er fyrrnefnd tre stöðu i. þa sáum ver svartan mann gamlan tentan sem hund. ok meirr enn x. fota háfan. hann hafði gullhringa i eyrum. ok hengu niðr or gimsteinar. hann var byskup þess stadar. hann heilsar mer ok spurði hvi ek var þar kominn. enn ek sagði at ek villði sea tre solar ok mána. hann bað oss niðr at leggja bellti. ok vapn vár. yfirklæði ok skokklæði. ok bað. þa inn ganga sem reinir væri. ok fyrir utan kvenna ást ok losta. Næst honum geck ek inn med ccc. riddara. hann sagði ægi lofat vera at koma til solartres fyrri enn sol kiemi upp. ok ægi til manatrés fyrri enn tungl kiemi upp. for ek þa víða um gardinn. ok var þar hinn sætazti ilmr. hvert tre bar þar noght balsamum. Enn er ek liet spretta berkinum til tressins. þa rann þar ut sva sætr dryckr. sem ek hefir sætaztan druckit. ok þar drack ek i nog. ok allir þeir er med mer varu. Enn i midium skoginum. stöðu þau hin helguztu tre. lik cipresso .c feta haa. þessi tre kalla Indiar beblonas. þau eru lycklaus sem sef. Þetta undrada ek. ok sagða ek þar ægi mundu skorta regn sem þessi tre uxu. Enn kennimadriinn sagði þar alldri koma regn innan gardz. ok engin dyr. ægi ormr ne fill. ægi örn ne fugl. ok sva sagði hann at þau tre gretu bæði. þa er sol ok tungl vengu aptr sinum rásum. Bað hann oss á kne

at falla. ok stocka at kyssa. ok bidia til solar ok mána. at þau gíefi andsvör spurðum lutum. Þa spurda ek hvart þau mundu svör veita á indversku. edr girzku. Byskup svaradi hvartveggja svarar solartreit. enn mánatre hefr upp aa girzku. enn lykr aa indversku. Enn þa er mer töludum þetta saam ver at solargeisli kom á tretoppinn. Þa mælti byskup. Bidit nú. ok spyrit hvers þer vilit. þa spurda ek ok bad ek. at ek skyllða sigrat faa allan heiminn. ok koma heill heim til modur minnar ok systra minna. En treit svaradi þegar raustliga á indversku. þu Alexander usigradr. Einn skalltu drottinn vera allz heimsins. enn ecki skalltu til fostrlandz þins koma. Ok er tulkar sogdu hvat treit hafði sagt. þa gretu allir. Ok at kvældi þess dags fórum ver til manatressins ok med mer Perdicas. ok Diomedes. þa spurda ek treit hvar ek skyllði lifit láta. Enn þegar manaskin kom á treit. þa svaradi þat a girzku. þu hefir nú fullan þinn alldr. þviat aa odru aari i marcio manadi. muntu andaz i Babilon. ok man sa svikia þik sem þik varir sizt. þa gretu allir er vid varu staddir. Sidan forum mer i brott. ok til vatnz þess er fellr i vestr. betr enn milu breitt. ok þadan forum ver til siofar. þar varu fyrir indverskar þiodir. klæddar dyrahudum. þær gafu oss blauta kyrtla af siodyrakalfa skinnum gerva. þar drogum ver madka digrari manz læri. hverium mat betri. þar varu fiskar undarlíga storir. þar varu ok þeir fiskar er taka skyllði med kerulldum þeim er ger varu af fílsbeini. til þess at æigi skyllðu konur þær sem foru i vatninu. ok lifa med rá fiska. bita þau edr briota. þær varu vanar at taka ukunna karlmenn. þa er svima i því vatni. ok draga til grunnz. ok halda þeim þar til

þers er þeir hafa bana. edr draga þa upp i reyr. ok naudga þeim at eiga skipti med sik. ok at eitir þat sem af þeim kemr komi á limu karlmönnunum. til þers at þar af deyi þeir. Tvær tokum mer af þeim ungar meyjar ok einkar fagarar at aaliti. Ok i því vatni varu morg þau undr er ek vil ecki af segia. I vatnit fellr áá su sem heitir Boreum flumen. þar kemr upp or sealfum árbackanum. sva liggr hon til. vestanvindr. utnyrdingr. ok nordanvindr. Þadan forum mer aptr i Serkland til Babilonar. Enn hver svik ek feck þar. edr hvern dauda. þa hirtir ek ecki minum eptirkomendum at syna. Heilsa mædr mina. ok systr minar. kjerliga. væntir ek meistari. at þetta skrifa ek sidarst til ydvar a minum dogum. Valete.

ANMÆRKNINGER.

Pag. 2 Linje 13 var sagt *saal. B*; *A* har her uden *Tviel* *feil-*
agtigen: var oc sagt. — 28 ættleri *B*; *A* har attlere,
hvilket maaske kunde være *ligesaa* rigtigt, da ått og
ætt ofte *væxle*.

- 3 16 *rvinn A*; *vinn B*. — 19 fyrir brugðnu oc blodrauðo
litar apte, *saal. A*; fyrir brugðinni ok blodlaussi litar
háttu *B*; *Mester Galterus's latinske Digt* har her:
Ergo ubi flammato vidit Philippida vultu
(*Accusabat enim occultam rubor igneus iram*)
Flagitat, unde animus incanduit, unde doloris
Materiam traxit?

Den første Læsemaade stemmer temmelig nøie med den
latinske Original, og Vanskeligheden ligger kun i Ordet
litarapt, hvis Betydning dog efter Sammenhængen og
Latinen ikke kan være tvivlsom: hans Vrede kunde ikke
dølges formedelst hans forandrede Ansigtssfarve (rubor
igneus). Kunde litarapt staa for litarhapt (litr, hapt)
den ligesom fastholdte, stadige, regelmæssige Teint,
eller være forskrevet for litvarp, analogt med litverpr,
som skifter Farve, og litverpast at skifte Farve? Den
anden Læsemaade viser sig strax som uægte baade paa
Grund af det urigtige Tillægsord blodlaussi, og Hun-
kjønsordet háttu, der saavidt vides ellers ikke forekom-
mer for háttu.

- 4 13 haverscliga *saal. A*; hæversklige *B*. — 19 manna - domi,
saal. B; raða manna mun *A*, hvor det andet til hverke
svarende Led er udeglemt. — Fegirnðinne - rangdomino;

Ordfølgen er: mest af rangdomino verður þér þó kent
fegirnðinne, de fleste af dine uretsfærdige Domme blive
dog skrevne paa din Pengebegjerligheds Regning. Til
Sammenligning anføres her det tilsvarende af det la-
tinske Digt:

Si lis incidit te iudice, dirige libram
Judicii, nec flectat amor, nec munera palpent,
Nec moveant stabilem personæ acceptio mentem;
Muneris arguitur accepti censor iniquus:
Munus enim a norma recti distortquet acumen
Judicis et tetra involvit caligine mentem.

Pag. 5 L. 21 *akaflega, skrevet akaplega i A*; *akafliga B*. — 30
gnægtra til en vilinn at gefa, *A*; eigi iafnnoget at gefa
sem vilinn *B*. — 31 fættiz *A*; þverri *B*.

- 6 29 scallattu *A*; eigi scaltu *B*.
- 8 12 afl, *saal. B*; alf, *feilskr. A*. — 22 aðr var oc *A*; oc
mangler, og som det synes med rette, i *B*.
- 9 3 at samþycktum *A*; at samþyckianda *B* — 20 mart
arøðissnart *A*; snart aarødis *B* — 21 at tvoro undar-
lect *A*; af ollu undarligaz *B*.
- 10 18 eigi varð Alexander (*bör læses Alexandro*) meira
fyrir o. s. v., det faldt ham ikke vanskeligere o. s. v.
- 12 3 þá lattu, *saal. rettet*; latta eigi *A*, dog er eigi senere
udstrøget; lat þu eigi (*borgina heila standa*) *B*. *Latini-*
nen har:

At si tanta tibi cives torquere voluntas,
Soli parce solo, divis ignosce locorum!
— 22 or festum *A*; or lægi *B* — 23 þjóðsynliet akall
A; geysiligt kall *B*.

- 14 4 Troia rettet, Troia *A*; þat er sagt at þar hafi stadit
Troia fyrrum *B*.
- 16 32 hneigia, rettet for hnegia *A*; — storgettinga *A*; stor-
höfðingia *B*.
- 17 10 vaniz *B*; vañiz *A*, dog synes Stregen over n at være
tilføjet af en nyere Haand. — 19 bilife, *saal. baade A*
og *B*.

- Pag. 19 L. 2 þeyge A; þo trautt B — 18 var honom mikít um A; fystiz hann B.
- 20 10 teppa A; stemma B.
  - 21 7 aukendr *feilskr.* A; aukendr B.
  - 22 19 Cignus A; Tignus B; *skal være Cydnus, s. Curtius III. 5.*
  - 23 26 sífleytt, *saal.* B; sífleytt A *ved Skriffeil* — 29 alldrege *rettet*, alldrega A.
  - 24 5 þa ferr (*feilskr. for fer d. e. fær*) nú — miná, (*da Darius's Hær er os saa nær*) saa faar man ikke anbragt nogen sen Lægedom, Helbredelse for min Sygdom d. e. da maa der anvendes en hurtig Kur — 7 berkia A; hlacka B. — 24 a kyrðom A; i kyrðum B.
  - 25 32 konungr hafði brotit, *tilf. efter B, mgl. i A.*
  - 26 18 Alexander, *saal. rettet*, Darius A. — 30 gerzcr A; girzkr B.
  - 28 13 holinóm, *saal.* B; holminóm, *feilskr.* A. — 20 holénóm *rettet*, hogenóm A; B har aa hauginum ok aa vellinum *istf. a. v. vt ifra h.* — 24 þegðe A; mætti eigi B.
  - 30 7 þat folk, *saal.* B; þat *mgl. A.* — varir spenná A; ydrir taka B.
  - 31 3 veriaz — flottamónnom A; beriaz i stad ok hafa usigr B — 15 hefir A; hefr B — 16 er nu okominn at eins A; er ukominn at eins til þeirra B. — 21 Vapn vapn Grickir A; vapniz Girkir. vapniz Girkir B.
  - 32 9 til rasar A; til skrautz B.
  - 33 8 biðr, *saal. rettet ifølge B, som har biðr; bitr A.* — 10 þrongr A; þrøngir B — 14 slikom sva A; sva *mgl. B.* — 18 þeir late oe ecke sgin at ser A; eigi lati þeir sein at ser B — 27 ýskt A; æskt B — 31 tømðot A; tømdu B.
  - 35 3 ann ec, *ec mgl. A; tilf. efter B.* — 14 hagleic *rettet*, hagleit A; hagleik B — 9 fleiri A; skyrri B — 28 skrifat *saal.* B; skripat A.
  - 37 18 riðlaz A; ridaz B — 20 vaselegir *rettet*, vaslegir A;

- hellzi vaskligir B. — 32 um rið, um *tilf. efter B; mgl. A.*
- Pag. 38 L. 16 Hircani *rett. for Hirtani.*
- 39 5 hefir A; hefr B — 24-25 velborenn *rettet*, verborenn A; valborinn B.
  - 40 11 Grickiom *rett. for Serkiom, hvilket staar baade i A og B* — 13-14 piripo þeim er í stóð A; pirabio þeim steini er þar var i settr B; *maaske pyritis eller porphyrites* — 25 aulboga *rettet*, aulbggá A — 31 á gista A; á *mgl. B.*
  - 41 19 vebranda *saal.* B; ebranda A; *hellige Brande, Fakler. Den latinske Original lyder her saaledes:*
Seminat in Persas leti genus omne cruentas
Excutiens Bellona faces: gemit ille recluso
Guttare, trajecto jacet ille per ilia ferro. —
25 spraclur A; spradkar B.
  - 42 17 cilif *rettet*, elif A; eylif B. — 22 ciapel A; zappel B; *middelhöitydsk schapel Krands, lørschapel Laurbærkrands, oldfransk chapel for chapeau.* — 25 akostom hans A; ordum hans akðfum B.
  - 44 13 ferr fimt A; verdr fimt B. — 17 komno herfangino, *saal.* B; komnom herfanginóm A.
  - 45 1 secd *rettet*, seð A; sekt B. — 5 gamlan *saal.* B; gamal A. — 13 óveno A; uvenio B.
  - 46 32 flaca A; fleka B.
  - 47 24 aftaka *mgl. B.* — 27 megun A; megin B.
  - 48 5 leggja *saal.* B; legia A. — 14 þeir at *tilf. B; mgl. A.* — 15 Ecke gerir A; ok gðra B. — 22 faðer tilsat *efter Gisning, aabent Rum i A; son B.*
  - 50 10 rike sino A; riki sitt B.
  - 52 4 grénar ekrur A; grénir akrar B. — 24 undraðiz *rett. overensstemmende med B; undroðoz A.* — 26 vollde A; olli B.
  - 53 28 *efter i þeim bð tilf. A er siðan, som uden Tvivl er en feilagtig Anticipereren af de Lin. 29 ligelydende Ord.*
  - 54 2 halfrökkvið, *halemörkt, tussmörkt; Ordet forekommer*

ogsaa i den ældre Edda 81 b, Lin. 13: er rekvið var, da det var bleven mørkt; da man nu ogsaa har et Præs. rökkr det mørkner (f. Ex. eigi verðr þat alt at regni, er rökkr i lopti, ikke bliver alt til Regn, som ser sort ud i Luften) saa kunde maaske disse Former være Levninger af et reduplicerende Verbum rökkva, Præs. rökkr (Præt. rjók), Partic. rökkvinn, analogt med höggva. — 9 bardagastefs A; bardagatima B. — 13 sofna A; dofna B. — 14 mart A; fast B. — 18 stórar ár saal. B; stór ár A.

Pag. 55 L. 2 rvmmaðr A; hrumadr B. — 18 ofrike mikils loga A; mikilleika logans B.

- 56 15 og 27 drotningona A; drottningina B.
- 57 1 kveika A; kveikia B. — 9 klæðe sín oc ryskt see A; hár ok klæði B. — 12-13 at firekoma því i þinne tíðendasogn, ef enn o. s. v. Nól ikke med at tilintetgjör ved dine Efterretninger det, som (eg. hvis noget endnu) er tilbage af, saal. A; i B har Afskriveren forstaaet Stedet anderledes, han har nemlig taget fyrirkoma i Betydningen anbringe, fremkomme med, og derfor bortkastet i því og ef, og læst at segia mer tidindin, enn o. s. v. — 23 boðom saal. A; badum B. — 28 liopomz A; liop B.
- 58 12 kono saal. rettet, kona A.
- 60 13 xxxm A; med þrimr tígum B. — 32 er eigi var A; er sva var B, vel rigtigere.
- 65 28 þeir aðrir mælte, saal. A, hvor kanske mæltó vilde være rigtigere, dog kan det følgende hverr være Subjekt for mælte, og þeir aðrir betragtes som Apposition.
- 66 9 betr hera A; bæta B. — 30 aftaka saal. rettet, at taka A. — 31 Athlas rettet, Athals A; Atlans stakadi B; foran Athals staar i A et Mærke, der henviser til Margen, hvor Afskriveren af Sagaen har tilføiet med mindre Bogstaver: [f]abulosum est.
- 67 8 liope A; hlypi B. — 23 at fara scipino A; fara at skipinu B; storme saal. B; storma A. — 24 hovudbendum A; höfudtogum B.

Pag. 68 L. 2 meta við A; matu syðr med B. — 13-14 for þeira - Braeta har B Baktrianorum — 26 laðruna A; ráns-
manna B.

- 70 4 sannaðe rettet, sanaðe A; syndi B. — 9 torbreytlegr A; torsottligr B. — 13 Tibris A; Tiberis B. — 18 þer erv vpp loknar A; þeim er upplókit B. — 22 þiapel A; zappel B, sml. Pag. 42 Lin. 22 — 32 sino rettsyne A; sinni rettsyni B. Hæd der her og þaa næste Side er trykt med Petit, er i Codex tilskrevet i Margen med Henvisningstegn til Texten, og med samme Haand som det øvrige skjönt mindre Bogstaver.
- 71 15 latr A; hlátr B.
- 72 7 tekr A; rekr B.
- 74 2-3-4-5 seyle þeir - kerrunum styra A; skylldu þeir undan vikia ok lata hina laupa a glæ. en vikia sidan aptr. ok vinna þeim slikt illt sem þeir megu B.
- 75 12 at gulle ok g. saal. A for af g. o. g.
- 76 19 dykr saal. baade A og B; og dette er sikkert den rette gamle Form af Ordet (ikke dynkr); saal. ogsaa Cd. Mmb. Arn. Magn. 489 qv. fol. 5 b (Bárðar Saga Snæfellsáss) heyrdu þeir dyki mykla. — 21 her falder i A en Lakune af 2 Blade der er udfyldt efter B.
- 79 5 her burde man maaske for er þo læse en þo.
- 81 24 ser hann sina menn flyia, saal. B; for flyia bör maaske læses fylgia; Alexander ser sine Mænd fremdeles følge efter Perserne, uagtet deres Vaaben vare blevene sløve og de selv udmattede; han holder dem derfor tilbage og angiver som Grund, at Natten stunder til (sakaz um þat er natin nalgaz). Curtius IV 16: Alexander, instantibus suis, impune abeuntem hostem sequi permittet; hebetia tela esse et manus fatigatas, tantoque cursu corpora exhausta, et præceps in noctem diei tempus caussatus est.
- 82 15 med de Ord en beriaz begynder atter A. — 16 bardaganum rettet, bardanum A.
- 83 3 einga, saal. rigtig A; de ældste og bedste Haand-

skrifter adskille nøiagtigen de to Ord einga og einka; einga, eneste, Angelsax. ænga, Oldht. einago, Oldsvensk ænga; einka, fortrinlig, særdeles, intim (jvf. S. 124), er Gen. Plur. af det ubrugelige Subst. eink, hvoraf ogsaa einkar, einkum; einka vin, intim, fortrolig Ven (ilt er at eiga þræl fyrir einka vin), einga vin, eneste Ven. — 24 Forom nu þar sem ek kom að á i, saal. A; Snuum nu i B.

Pag. 84 L. 3 rōma A; roma B. — hōren vān A; þeim orvænt B. — 27 harða saal. A; hardla B.

- 85 1 a sialvum - við hann A; at engin bryti bæg med Alexandro B. — 25 af staðenum, af tilsat efter B; mgl. A. — 30 spakleik rett. for spaklek.

- 86 1 iammikenn pris A; iafnmikilli virding B. — 5 lovat A; lofandi B; i annan stað se þat, saal. B; i annat stað se ur. A. — 13 segir hann A; segir hann meistarin B.

- 87 3 staðe rettet, staða A. — 16 orscamma A; ðrskamma B. — 18 kveycir A; kveikir B.

- 88 6-7 sannliga proba A; þeckia ok profa sannliga B. — 27 Susa tilf. efter Gisning; aaben Plads for Navnet i A; Tyrus B. — 28 fgr þar A; fær hann þar B.

- 89 15 flaka A; fleka B; saal. ogsaa i det følgende.

- 90 14-15 bliða baksletto A; hagligan bakslett B.

- 92 13 verðr gagnleiddet A; var gagnleidi B.

- 93 20 limona A; liomana B; den sidste Læsemaade synes at burde foretrækkes.

- 94 31 oss saal. B; ser A.

- 95 5 ofarsölld saal. B; farsölld A. — 24 veðr, saal. rettet ifølge den latinske Original: Pectore femineo vernalis certior aura est, Mollior est adamas; verðr feilskr. A. — 25 adamas rettet for amadas.

- 97 6 Bracta A; Baktria B; og saal. ogsaa i det følgende. — 14 drengiligan A; eigi drengiligan B, maaske rigtigere. — 15 verðr A; væri B. — 29 reide A (Lat. Orig. dignis laudibus efferre); riti B.

- 98 25 attungar rettet for attungr.

Pag. 99 L. 16 - 17 þa neyta þeir sva þeirar gulo (gulu B) o. s. v. Latinen har: Narbazones igitur secleri jam tempora nactus Opportuna suo: „Scio, rex, quæ dixero,“ dixit, „Displicitura tibi. — 23 eigu saal. B; eign A.

- 100 20 heillt rettet for heillt.

- 101 32 leggja rettet for legja.

- 102 3 sva openb. saal. B; óopenberlega A.

- 103 3 grizko forkortet i A, kunde derfor ogsaa læses girzko.

- 105 9-10 sem alla aðra tilf. B; mgl. A. — 16 morgo, saal. A; löngu B.

- 106 20 Gricki rettet for Grickia.

- 107 2 sa otte en saal. A, hvor en staar for er.

- 108 25 rōma A; roma B. — 26 hvern hasca, med disse Ord begynder 1ste Blad af C.

- 109 8 iamþiokvar, saal. synes ogsaa C at have, skjönt noget utydeligt; jafnþyckvar B. — 13-14 halvan þriðia tog (tog C) milna A og C; halfa fimtandu milu B. — 23 sporana saal. rettet; sporara A; Ordet er ogsaa feilskrevet i C, der synes nemlig at staa sporare, dog ere de sidste to Bogstaver utydelige, og kunde maaske læses na.

- 110 3 at segja saal. C; segja A. — 5 forillaz saal. A og C. — 6 aflamvnnenn saal. C; aflamvnnenn A; for þeir mone for. at etia við afl. har B; þeim ægi aflamunrinn. — 6-7 Bessus sva m. v. b. at h. oc á. sem at svikum.

saal. A og C; þeir Bessus verit iafnskeleggir til orrostu sem til annarra svika B. — 28 kviða saal. A; at kviða C. — 29 þviat, med dette Ord ender 1ste Blad af C.

- 112 11 rauva A; riufa B. — 15 hafðe rett. for höfðo.

- 114 8 stvnder rett. for stvndar.

- 113 3 hvartveggia rett. for hvatveggia. — 6 mestr i miclo saal. A; mestr i virdingu i minu B. — 14 en þer A; ef þer B. — 15 tilstundan A; velgöruninga B. — 18 svelga A; svelgia B. — 22 Nummus rett. for mummus.

- 116 24 forellrum rett. for ferellrum. — 26 lege A; leidi B. — 30 auklun A; öklun B.

- Pag. 117 L. 8 þrðiunga rett. for þrðiunga. — 21 sara A; sar þeirra B.
- 120 17 langt rett. for lang.
  - 121 10 Caucasus saal. B; Causanus A. — 12 orvamegl saal. A; oruameli B; A's Læsemaade er maaske blot Skrifseil for orvamegli eller orvamal, da Ordet ellers forekommer som Masc. i disse to Former: örvamælir, örvamalr. — 29 bucr saal. rettet, bycr A; bukr B.
  - 123 7 þetta morð fiar; morð staaformodentlig her i Betydningen Masse, stor Mængde (saaledes bruges Ordet endnu paa Söndmör i enkelte Forbindelser); man kan vel ikke saa let tænke paa nogen Skrifseil for þessi merð (d. e. mergð). — 21 ellenz saal. rettet, ellenz A; elldzins B.
  - 124 31 Lechalaureum A; Latharium B.
  - 126 6 flyia til, til tilsat efter Gisning; mgl. i A.
  - 127 6-7 hallda þvi - i sino male, saal. A; haga þvi mali val, er hann vill suara fyrir sik B. — 27 her begynder 2det Blad af C med de Ord: i fiorraðum við. — 30 fylgt at (sc. þvi, heri, i denne Sag) hans raðe, saal. A; fylgt hans raði C.
  - 128 15 vmet A; æm C.
  - 129 5 einorð A; einurð C. — 7-8 til hans saal. C; hans mgl. A.
  - 130 1 margfolldom rettet, marfolldom A; margfaulldum C. — 15-16 hitt minnr A; þat miðr C. — 16 þann A; þat C. — 20 einn, med dette Ord ender 2det Blad af C, og Fortsættelsen følger paa 3die Blad, der begynder med hverr mestr kappi o. s. v. — 25 nockor A; naeqvar C.
  - 131 11 þessi maðr A; sia maðr C. — 18 Sviþioð A; Sviðioð C. — 19 þesse en sama A; sia en sama C. — 25 flytiaz saal. C; flyiaz A. — 28 grende A; eyrende C.
  - 132 7 pindir A; pyndir C. — 11 þickiz oc er. vera saal. baade A og C; Meningen maa være: þickiz vera oc er. — 13 etall ryðr saal. A og C. — 15 lasse A; hlasse C. — 16 úruggr A; oruggr C. — 18 barz A; barðz C.

- 19 lattv A; lat C. — 22 þessi þioð A; sia þioð C. — 31 á varo lande A; i varu landi C.
- Pag. 133 L. 1 nockorn A; nauccurn C. — 2-3 undrumz ver mioc A; undrume uer miauc C. — 5 seilaz saal. C og B; seliaz A. — 13 Scithiam er, med disse Ord ender 3die Blad af C. — 24 eyðemorc A; hreysum B.
- 134 5 scrivat A; markat B. — 19 ofresle rettet, ofrasle A.
  - 136 30 iðrottamaðr, saal. synes A at have, men meget utydeligt og usikkert; foruitri B, hvilken sidste Læsemaade maaske burde været optaget i Texten. — 31 aðrir filar, saal. synes A at have; ne einn annarra B.
  - 138 27 eigi spara saal. rettet; eiga spara A.
  - 141 25 einn af, saal. rettet; einarst, temmelig tydeligt A.
  - 142 4 filonom er þeir fara at þeim, meget utydeligt og usikkert i A. — 9-10 þviat r. d. m. m. en boð, af det sidste Ord sees kun Bogstavet ð, man skulde i Folge den latinske Original her vente konungs boð ell. lignende: Cum ducis imperio metus acrior imperat illis. — 11 liðsens rettet for liðens.
  - 144 3 oc eggjar, med disse Ord begynder 4de Blad af C. — 11 ec scal A; iak scal C. — 19 glefsir A; glepsir C. — 30 einorð A; æinurð C.
  - 145 10 foran sinn scaða indsætter C; er hann ser. — 26 laget A; lagt C. — Saudrache, skal være Oxydrache, jef. Curt. IX 4.
  - 146 22 þa er, med disse Ord ender 4de Blad af C. — 28 rauscleic A; raustleik B.
  - 149 20 þo A; þa B.
  - 153 5 skelkia iafnan at oðrom, spotte over, drive Spot med; saaledes bør ogsaa Ordet forklares i Verset Gautreks Saga Fornald. Sögur III 37 (Munchs og Ungers Oldn. Læseb. S. 12), hvor skelkia og skop draga blive Synonymer. I Codex Arn. Magn. 619 qv. S. 144, 17 anføres Stedet af Brevet til Galatnerne 6,7: Farer ikke vild, Gud lader sig ikke spotte, saaledes: Nolite errare, Deus non irridetur; hirið eigi at villa Crist, þviat guð

lætr ægi skiæl_k iasc. — 9 kligir, *saal*. A og B; *Ordet heder altsaa kligja* (kligða) *föle Kvalme, have Tilbøielighed til at kaste op; saaledes endnu i Bergensstift hann klir* (klidde), *og i Thelemarken det afledede kligta, med samme Betydning, hvor det oprindelige g kommer til Syne; paa Island bruges nu klia* (kliði) *som impersonalt m. Acc., hvilket sikkert rettest burde skrives kligja.* — 16 lunderne *rettet*, *lundarne* A.

Pag. 155 L. 11 *plaxa* *nockor* *horðnoð* A; *flati* *nðekurr* *hardnadr* B.

- 156 10 *sterct* *rettet*, *sterc* A.
- 158 18 *efter Saxlande tilföier* B: *Danmork Suifiod* ok *Engandi*.
- 159 20 *aumbuna* A; *launa* B. — 21 *hvatleik* *rettet*, *hvatleik* A.
- 160 3 *at fleiri* *rettet*, *oc fleiri* A. — 19 *heimrenn* A; *himinninn* B; *dauda tilf.* *efter* B, *mgl.* A. — 27 *er sem* *lettast* A; *skein* *sem* *fagrligast* B.
- 161 3 *dogg a gras* *saal*. B; *dogg a dag* A.
- 162 3 *efter de Ord* *sva hverr sem komaz* *ma indskyder* B: *Alexandr konungr kallar til sin ritara sina. ok segiz villia senda eitt bref meistara sinum Aristotile adr hann ferr af heiminum. þat var svá latanda sem her segir, herpaa følger det her som Anhang trykte Brev, og dernæst: Eptir þat er Alexandr konungr hafdi skrifat til meistara sins slikt er hann vildi. ok hefir nockut verit af sagt litr hann um sik o. s. v.*
- 163 13 *sa er snuet* *hefir i sina tungu, saal.* A; B *derimod har istedenfor dette: Brandr byskup Jonsson. er snðri þessi sögu or latinu ok i norrænu. þa var lidit fra upphafi heimsins er Alexandr konungr andadiz iiii þusundir ok niu hundrat (Arne Magnussons Rettelse for tigr)* ok *einn vetr.* *hann hafdi þa er hann andadiz xxxiii aar. ok einn manad. þa varu til higatburdar vars herra Jesu Christi cc. ix tigr ok ix vetr.*

ORDREGISTER.

- a, -at, *nægtende*: *vara d. e.* *var eigi* 32⁸; 44⁴; *era d. e.* *er eigi* 5⁹; 108²³; *skallattu* 6.
- æfilok, *n. pl.* *Död*, *Endeligt.* 36.
- ættartal, *n.* *Slægtregister.* 29²³.
- ættleri, *m.* *Vanslægtning*, *Udskud i Slægten.* 2.
- áfall, *n.* *Uheld*, *Ulykke.* 82.
- áfelli, *n.* *Uheld.* 57.
- afhög, *n.* *Afhuggen*; *hönd* *maklig afhöggs*, *som fortjener at hugges af.* 34.
- aflaga, *ulovligen*, *imod Lovene.* 153.
- aflamunr, *m.* *Overmagt*, (*For-skjel i Styrke*). 110.
- afleiðis, *af Veien*, *hort*; *draga a.* *skaffe tilside*, *fjerne.* 153.
- afleitligr, *afstikkende*, *fæl af Udseende.* 96.
- afreksverk, *n.* *Heltegjerning.* 30.
- afækja (kt) *oftere* *afækja*, *forsømme*, *negligere, m. Dat.* 42¹; *alm. m. Acc.*
- ágirni, *f.* *Havesyge*, *Begjerlighed.* 93.
- áhlaup, *n.* *Anfald.* 3.
- áhugi, *m.* *Lyst*, *Higen.* 141.
- ákafi, *m.* *Iver*, *Heflighed*; *i* *ákafa*, *heftigen.* 44.
- ákall, *n.* *Raab*, *Skrig.* 32.
- ákæfð, *f.* = *ákafi*, *Iver*, *Heflighed.* 24.
- áköst, *n. pl.* *Bebreidelser.* 42²³.
- aldrlag, *n.* *Död.* 98.
- alðýða = *alþýða*, *f.* *Almue*, *Menigmand.* 21.
- áleitni, *f.* *det at vælte sig ind paa*, *vilde til Livs.* 153.
- algyltr, *forgylt* *over det hele.* 21⁴.
- alsveitttr, *ganske vaad af Sved.* 22.
- altari, *n.* *Alter.* 20.
- ánaðugr, *som er i Trældom.* 96.
- andróði, *m.* *Roen imod Vinden.* 119.
- andstreymr, *som strømmer imod*; *a. örlög*, *ugunstig Skjebne.* 69.

andvaki, aaryg., sövnlös. 71.
 angra (að) bedröve. *m.*
Acc. 31.
 annáll, *m.* Annal, Aarbog. 29.
 aptan, bagtil, bagved. 168.
 aprtíati(a), som kommer sig,
 bliver frisk. 150.
 ár, *n.* Aar; god Aaring. 41.
 áratala, *f.* Tidsregning, Aar-
 tal. 117.
 arðr, *m.* Plov. 52.
 arfræningr, *m.* som bliver
 berövet sin Arv. 105.
 arkarsmið, *f.* Opbyggelsen af
 Arken. (örk, *f.*) 64.
 armr, *m.* Arm; Flói, fylkingar
 a. 32.
 ásaka (að), anklage, be-
 skyldte, einn. 68.
 ásjána, *f.* Aasyn, Ansigt. 68.
 askranligr, gyselig, forfer-
 delig. 142.
 ástmaðr, *m.* afholdt, elsket
 Person. 59.
 ástundan, *f.* Stræben, Trag-
 ten. 163.
 at = er, *rel. pron.*: flest alt
 at hann fái. 104²².
 atburðr, *m.* Vink, Tegn med
 Haanden? 170¹.
 ateggjan, *f.* Tilskyndelse,
 Eggen.
 atferðarleysi, *n.* Uvirksom-
 hed. 159.
 atgerð, *f.* det at gjøre ved,
 istandsætte, helbrede, Kur, 24.

149; atgerðalauss, som man
 ikke gjør noget ved. 25¹¹.
 atkvæði, *n.* Bestemmelse. 26.
 atkall, *n.* Opfordring. 64.
 atlaga, *f.* Angreb (eg. til Søs).
 122.
 áttungr, *m.* Slægtning; *pl.*
 Forfædre. 98.
 auðit, *adj. n.* forundt af Skjeb-
 nen; *compar.* auðnara; hyggið
 ér manni nökkurs at auðnara,
 at hann 19, mene I at Nogen
 mon blive mere begunstiget
 af Skjebnen derved, at han;
 láta auðins biða, vente paa
 Skjebnens Bestemmelse. 21.
 auðkýfingr, *m.* Rigmand.
 5²⁰, *mods.* öreigi (af auðr,
 Rigdom, og maaske küfr, *m.*
 Topmaal).
 auðsýnn, öiensynlig, indly-
 sende. 104.
 auðvelligr, *d. e.* auðveldligr,
 let. 67.
 auga, *n.* Öie; hánum vex eitt
 í augu, han lader sig forknytte,
 forskrække af noget. 109; 125.
 auki, *m.* Forøgelse, Tilskuð;
 sæmdarauki. 14.
 aumr, ulykkelig, elendig. 125.
 aumligr, *d. s.* 129.
 ausa (eys, jós) öse; ausa
 moldu (*Dat.*) í höfuð sér. 57.
 austrhálf, *f.* Asien. 49.
 austriki, *n.* Orienten, Öster-
 landene. 145.

áverki, *m.* Saar. 38.
 bæði; með móður hans ok
 systur, er bæði var ok kona
 hans, 45⁵, som baade var
 (det, *n.* hans Søster) og hans
 Kone.
 bágr, *m.* kun i Udr. brjóta
 bágr við einum, sætte sig op
 imod. 49. (bágr, *adj.* van-
 skelig, slem; *jevnfö* seinn,
 hræddr).
 á bak, bagefter; jafnan kemr
 lofn á bak vindi. 15.
 bakka (að) bage, varme. 170.
 bakki, *m.* Bakke. 28.
 baksletta, *f.* { Anfald i Ryg-
 gen, Overfald
 baksletttr, *m.* { bagfra. 27.
 44. 90.
 bál, *n.* Baal. 123.
 bardagastef, *n., s.* stef.
 barki, *m.* Barke, Strube. 41.
 barnsbein, *n.*, frá blautu
 barnsbeini, fra dens spæde Barn-
 dom af. 71.
 bárufall, *n.* Bølgegang. 50.
 beiddr, opfordret, udæsket,
df. ophidset. 80¹¹.
 bein, *n.* Ben; hafa ekki bein
 í hendi, ingen Kraft have (ikke
 have Ben i Næsen). 29.
 beinn, lige; et beinstá, 30,
 den korteste Vei; beint fyrir
 dyrunum, 120, lige for Døren.
 beiskr, bitter, besk; forbi-
 tret. 122.
 beita (beitta) hest fyrir vagn,
 spænde for. 20.
 benda fyrir, antyde forud,
 bebude. 33.
 bera á sik, hänge paa sig
 (om Klæder, Stads). 34³.
 bera á, vise, lægge for Dagen;
 raun bar á, 14; bera einn í
 rög, bagtale. 25; bera af einum
 (högg o. dest.), asparere. 40;
 bera einn afli, overvælde. 71;
 ván þikkir borin, 84, det sy-
 nes at være ude med Haabet
 om at; bera fyrir borð, 105,
 kaste over Bord, hlut ens fá-
 tækja, negligere den Fattiges
 Part.
 berkja, hovere, hovmode sig.
 24⁶. (*Angl.* Sarisk beorcan,
Engl. bark, at gjö). *hf.* maa-
 ske digrbarkliga, hovmodigen.
 bið, *n. pl.* Töven, Dvælen,
 Venten. 118; 119; 129.
 biðandi, *pl.* biðendr, *m.* som
 bier, venter. 119; biðendr byr
 eiga, en bráðir andróða.
 bik, *n.* Beg. 29.
 bílfi, *n.* yppigt Levnet. 17;
 34; 45. (Dette Ord er maaske
 det *Angl. Sax.* bileofa, *m.*
 Levnetsmidler, og har antaget
 en noget fra den oprindelige
 modificeret Betydning, hvilket
 oftere er Tilfælde ved Ord
 optagne af andre Sprog).
 birti, *f.* Klarhed, Skin. 55.

blámenn, Maurer. Bláland, Mauritien. 51.
 blautr, blöd; blödagtig. 34.
 blekkiligr, bedragelig. 36.
 blekkja (blekta) bedrage, forlede. 36; 129.
 bleyðimaðr, *m.* = bleyða, *f.* Kujon. 33.
 blinda (að) blinde, beröve Synet. 35.
 blöðrás, *f.* Blodflod, Blodudtømmelse. 144.
 blómgaðr, med Blomster, i Blomster. 13.
 blótskapr, *m.* Afgudsdyrkelse. 20.
 bænr, *f.* göðrbæna, som lader sig bevæge ved Bønner. 11.
 bæna (d) bede. 33.
 bogahäls, *m.* Buchals. 142.
 boginn, böiet, krummet. 8. (*af det poet. Verbum* bjúga, baug, böie).
 bogmaðr, *m.* Bueskytte. 21.
 bogna (að) böie sig, blive krum. 57.
 bolöxi, *f.* Tømmeröxe. 93.
 borgarveggr, *m.* Stadsmur. 10.
 bréfa (að) nedskrive, optegne. 36.
 bregða (brá) einum einu, bebreide En noget. 25¹⁷; þessu næst kom grátr upp, så er nakkvat svá brá til bernskunnar, som for en Del hidrörte

fra hans Ungdom (*eg.* slægtede Ungdommen paa). 3.
 breka (að) bede idelig, gnole (paa Börneviis). 114.
 bresta (brast) gaa itu; flóttim bestr (i lið), 41, man begynder at flygte.
 breyskr, skröbelig, svagelig; breyskleikr, *m.* 106.
 breytni, *f.* Adfærd. 103.
 brigðr, foranderlig, ustadig. 136.
 brigzla (að) einum einu, bebreide En noget. 1.
 brjóst, *n.* Bryst; b. á fylkingu, den forreste Del af Fylkingen. 26; Værn, Brystværn: setja sik br. fyrir fylking. 82.
 brjóta (braut) bryde, nedbryde, br. borg; brjótaz við, anstreuge sig, bestræbe sig for. 90.
 broddr, *m.* Brodd; Spids; broddr lifs, Livs Flor. 39; fylkingar broddr. 32; i farar broddi, 56, i Spidsen for de Reisende, Fremrykkende.
 brottfór, *f.* Bortreise. 54.
 brottlaga, *f.* Opbrud. 169 (*eg.* til Skibs om at lægge Skibene fra hinanden).
 bruni, *m.* Brand, Brænden. 153.
 brýna, (d) bryne, skjærpe. 33.
 brynhatr, *m.* Stormhue. 78.
 brynhosa, *f.* Staalhose. 43.

brýnn, brýn, brýnt, iöinefaldende, öiensynlig. 7.
 búa með konu, have Omgang med. 58.
 búir, *m.* Beboer; helvitis búar. 154.
 búinn, rustet, færdig; vel búit með vápnum. 9; at svá búnu, 2, under nærværende Omstændigheder, for Öieblikket.
 bukkir, *m.* Buk. 76; 90.
 bukl, *n.* s. skjaldarbukl.
 bumba, *f.* Tromme. 140.
 búsmali, *m.* Faar. 112.
 bylja (buldi) gjenlyde, drøne; byll = bylr. 35⁷.
 byrjar (að) anstaar, sømmer sig. 45².
 böl, *n.* Ulykke; svá skal böl bæta, at biða meira. 57; bera böl til batnaðar, lade Ondt Ondt fordrive. 99.
 börkr, *m.* Bark; spretta berkinum, skjære Barken op. 173.
 dælligr, venlig, god at komme til rette med. 33.
 dagleið, *f.* Dagsreise. 120.
 dagstjarna, *f.* Morgenstjerne. 161.
 dalverpi, *n.* liden Dal, Fordybning. 41.
 dauðakyn, *n.* Dødsmaade. 48.
 dauðamaðr, *m.* Mand som fortjener Døden. 106.
 dauðasök, *f.* Aarsag i Døden. 129; Forseelse som fortjener Døden.
 dauðdagi, *m.* Dødsmaade. 7.
 daufligr, kjedelig. 56.
 detta (datt) falde; fyrr en á detti dauðinn sjálf, før end Døden rammer dem. 90.
 digna (að) tabe Modet, blive forknyt. 41; 87.
 díki, *n.* Dige. 67.
 djúpsættir, skarpsindig, klog. 8.
 dofinn, doven. 71.
 dofna (að) blive doven, sløv. 159.
 draga á, formörke, fordunkle; dregr á tunglit, Maanen formörkes. 54; at ekki sé þat, er á dragi várasæmd, at der ikke skal være noget, som kan fordunkle vor Hæder. 68; dr. til dráps, 46, bringe til Døden, være Aarsag i at En bliver dræbt.
 drekka (drekta) v. a. drukne, *m.* Dat. 48.
 drengur, *m.* Mod, Sjælsstyrke. 107.
 drengskapr, *m.* Færd, der anstaar en brav, tapper Mand. 44.
 drep, *n.* Pest, Ödelæggelse. 86.
 drep a (drap) hendi við einu (*eg.* slaa med Haanden imod) stóde fra sig, forsmåa. 75; 162.

dreyma (d) impers. mik dreymir, jeg drømmer. 30.
 dreyþa (t) lade dryppe. 153.
 dreyrgjarn, blodbegjerlig. 31.
 drós, f. Pige (*oftest i Poesi*). 70; 152.
 dróttinsviki, m. som forraader sin Herre, Forræder. 106.
 dúfa, f. Due. 168.
 duga; fátt er svá ilt, at einugi dugi 46, faa Ting ere saa slette, at de jo due til noget.
 dróttna (að) beherske, einnum. 142.
 dul, f. Indbildskhed. 29.
 dumbr, stum, umælende. 166.
 dvergmáli, m. Gjenlyd, Ekko, 35. 67.
 dýflissa, f. underjordisk Fængsel. 94.
 dykr, m. Dunk, Lyd som af noget der falder. 76.
 dyljaz við eitt, benægte noget. 140.
 dynja (dundi) dröne, larme; styrte frem, d. á hæla einum, i Hælene paa. 11.
 dýrt er látanda dróttins orð, 128, sin Herres Ord maa man hædre, Tjeneren maa udføre sin Herres Bud.
 efaðsamligr, tvívlsum, 5, (eílaðr for efi, Tvívl) skrives ogsaa efaðarsamligr.
 efaz i, være i Uvished om. 31°.

efstr, överst; sidst, enar efstu stundir. 161.
 eggjan, f. Eggen, Tilkyndelse. 42.
 ei, altid, stedse; ei ok eistedse og altid. 120.
 ei d. e. eigi, 54¹³; 67⁷; 121²².
 eiga (átta) undir sér, have Tillid til sig selv, stole paa sig selv. 145¹.
 einarðarlaus, uoprigtig, trolös; e. hlátr. 71. (einörð, f. Troskab; Oprigtighed.)
 einga, eneste, (*maa ikke forveksles med einka, jef. Anm. til Pag. 83^a.*)
 einka, særdeles, fortrinlig; einka vin, intim, fortrolig Ven. 124.
 einkar, overmaade, einkar störr, 168.
 einkum, specielt, netop, fornemmelig. 21; 101.
 eins = at eins, alene, ikkun. 133.
 einörð, f. Oprigtighed, Lige-fremhed. 150.
 einvalalið, n. udvalgte Tropper. 92. (einval, n. Udvalg.)
 einvald, n. Enevælde, Herredømme. 118.
 eittr, n. Gift. eitrtandraðr, giftglödende (tandr, n. Hld.) 168.
 ekra, f. opplöiet Land. 52.

eldaz (d) blive gammel. 156.
 elding, f. Lynild. 41.
 eljunlauss, kraftlös, manglende Arbeidsdygtighed. 100.
 elligr d. e. eldligr, af Hld. 65.
 emk d. e. em ek, 29²⁰.
 en = ef, 96°; = er, pron. rel. 107². 145¹¹.
 endadagr, m. sidste Dag. 103.
 endalykt, f. Ende. 93.
 endimark, n. Grændse. 62.
 endrbæta (tt) forbedre, sætte i Stand igjen. 51.
 eptirför, f. Forfølgelse. 109.
 eptirlæti, n. Eftergivenhed (*af eptirlátr.*)
 eptirmæli, n. Smiger. 71. 153.
 erendreki, m. Ærendsvend. 148.
 etja, (atta) við einn, kjæmpe med. 110.
 eyðimörk, f. öde Strækning. 23. 133.
 eynd, f. Elendighed, Jammer. 95.
 fá (fékk) faa. fáz við, kjæmpe med. 22. 52.
 faðma (að) favne, omslutte. 86.
 fáttaz, tage af, blive faa. 53¹.
 fágætr, sjelden (*eg. som sjelden faaes.*) 56.
 fagnaðaröl, n. Glædesgilde. 150.
 falla (féll), ekki má falla við um hamingjuleysi mitt, 110, Intet kan blive til Forandring for min Ulykke.
 falr, föl, falt, hvad der er tilfals, kan kjøbes. 61.
 fals, n. Falskhed, Bedrag. 74.
 fang, n. hvad man bærer paa éngang, Dragt, Byrde; taka i f. sér, paatage sig, tage sig over. 86.
 fara at, bære sig ad. 4.
 farsæld, f. Lykke. 15.
 fartálmi, m. hvad der forsinker Reisen, Marschen. 61.
 fasta (að) faste. 53.
 fastr á fótum, þræll, Træl bunden til sit Fødested. 119.
 fátæki, n. Fattigdom. 61.
 faxaðr, med Manke (fax, n.) 168.
 fégirn d, fégirni, f. Pengegriskhed, 4. (*af fégjarn.*)
 féhirtla, f. Pengekiste; Skat.
 feigð, f. nærførestaende Død. 72.
 feigligr, som har Udseende af at være viet Døden (feigr). 30³⁰.
 felmta (t) forvirres af Frygt. 148.
 felmsfullr, forfærdet. 11¹⁶.
 felmtr, m. Frygt. 44².
 ferhyrndr, firkantet. 109.
 ferliki, n. fæl, styg Skabning 95.

- festing, *f.* Befæstning, Firma-ment. 165.
 festur, *gen. og pl.* festar, *f.* Toug; láta skip or festum, 21²², löse Skibene.
 feykja (kt) bringe til at flyge (fjúka), veire hen; *intr.* fare afsted som en Vind. 40¹².
 fill, *m.* Elefant. 52.
 fimr, flink, behändig; Grikkjum ferr fimt upp at lúka fêhirzlum, det gaar raskt fra Haanden for Grækerne. 44.
 fingr, *m.* Finger. fingrar þykk gullspöng. 165.
 fjallaklofi, *m.* Fjeldklöft, Pas mellem Fjeldene. 26¹¹.
 fjárhlutr, *m.* Gods, Eiendele. 21.
 fjárlát, *n.* Tab af Gods, Penge. 123.
 fjarlæg, fjernliggende. 60.
 fjórðungur, *m.* Fjerdedel, Fjerdings. 167.
 fjölbeidni, *f.* megen, idelig Beden, Overhæng. 91.
 fjölga (að) foröge. 152.
 fjörgjafi, *m.* som skjenker En Livet. 98.
 fjörráð, *n. pl.* Anslag mod Ens Liv, Forræderi. 127.
 fjötra, (að) lænkebinde, lægge i Lænker. 107.
 flaki, *m.* skraatløbende Plankebeklædning mod Skud eller Stenkast. 46.
 flár, flá, flátt, underfundig, lumsk. 102.
 flati, *m.* en Flade. 186.
 fleki, *m.* = flaki.
 fletta (u) beröve, plyndre, einn einu, 24⁸; fengu flett af liði hans þat hválf, fik revet af. 89.
 fleygja (gð) lade flyve, ka-ste; *intr.* flyve afsted, ile afsted i flyvende Fart. 43. 47.
 flóa (flöða) flyde, flyde over. 43.
 flókin, urede, forviklet. 168.
 fluga, *f.* Flue; gina við þessi flugu 9³⁰, lade sig besnære, forlokke.
 flugdreki, *m.* flyvende Drage. 37.
 flugskjótr, hurtig som Fuglens Flugt, overmaade hurtig. 53.
 fœla (ld) beskyld for Taa-belighed. 22¹.
 forellrar, *m. pl.* Forfædre. 83.
 forellri, *n.* Forfædre, Aner. 17¹³.
 foriflaz (ld) undlade, afholde sig fra. 110⁵.
 forkólf, *m.* Formand, Anfører. 127.
 fôrna (að) of fre, skjenke. 26. 96.
 fôrnarlaust, uden Offer, Gave. 172.

- fornskáld, *n.* Digter fra Oldtiden. 86.
 forvitni, *f.* Nysgjerrighed. 14¹⁰.
 fótgöngulið, *n.* Fodfolk. 9.
 fótgöngumenn = fótgöngulið.
 fótr, *m.* Fod; á fœti, tilføds. 43.
 frægð, *f.* Berømmelse, Hæder. 7¹⁸.
 fræva (að) gjörefrugtbar. 152.
 Frakkar, *m. pl.* Frankerne, de Franske. 86.
 framaleysi, *n.* Mangel paa Hæder. 118.
 framaverk, *n.* Heltedaad. 98.
 frameggjan, *f.* Fremskyn-delse, Eggen. 5.
 framgengt, *adj. n.* som faar Fremgang, lykkeligt Udfald. 32¹⁶.
 framkvæmd, *f.* Forfremmelse, 7¹⁸; Opfyldelse. 16¹³.
 framreið, *f.* Fremriden. 76.
 frauhi, *m.* frauhi rigndi? 169.
 frekr, *adv.* frekliga, fordringsfuld, ublu. 2.
 fremd, *f.* Nytte, Gavn; til fremdar i vápnaskipti. 21¹¹.
 fremi; fara svá fr., da först drage hjem (*nl.* efter at have tövet den korte Stund for at fuldständiggjøre Seieren.) 118. 157.
 frest, *n. især pl.* Frist, Opsæt-telse, 7¹⁴, á þriggja náttu fresti. 24.
 fresta (að) opsætte, forhale. 105; 113.
 fræði, *f.* Klogskab, Visdom. 8. (fróðr.)
 frækiligr = fræknigr, tap-per, kjæk. 79.
 frost, *n.* Frost. 155.
 frýja, *f.* Eggen, Ophidsen. 142.
 fullsæfö, fuldkommen dys-set i Slummer; fuldkommen död. 41²⁶.
 fylskni, *n.* Skjulested. 11¹⁷.
 Skrives ofte fylsni.
 fyrir, *m. acc.* ved, gennem, ved Hjælp af: fyr lækningina ved Helbredelsen, 24¹¹; fyrir mik, ved mig, 29²⁰; fyrir orm-inn. 63²⁷.
 fyrirheit, *n.* Løfte. 62.
 fyrirhyggja, *f.* Betænksomhed, Klogskab. 156.
 fyrirkoma, *v. a.* tilintetgjøre, *m. Dat.* 6. 57. 167.
 fyrirláta (lét) forlade. 95.
 fyrirmuna (man, munda) misunde, formene, einum eins. 25. 114. 116.
 fyrirsögn, *f.* Tilsagn, Forudsigelse. 52.
 fyrirtölur, *f. pl.* = fortö-lur, Overtalelser, Opmuntring. 118.
 fyrkoma, *s.* fyrirkoma.
 fyrmuna *s.* fyrirmuna.

fyrnaz, blive gammel, ældes. 116.
 fyrst i stað, for det første. 32°.
 föðurleifð, *f.* Fædreearv. 13. (leifa).
 föðurligr, faderlig. 48.
 föng, *n. pl.* Kræfter, Leilighed, Evner; þegar föng eru á, 6¹, naar Leiligheden, Evnerne ere forhaanden.
 föruneyti, *n.* Følgeskab. 111.
 gá (gáða) lægge Mærke til; bryde sig om. 6¹⁵.
 gabbá (að) narre, drille. 172.
 gaddr, *m.* Pigg. 168.
 gætiliga, varsomt, forsigtigen. 109.
 gæzlumaðr, *m.* Vogter, Varetager. 25.
 gaflak, *n.* Kastespyd. 40.
 gagnleiði, *n.* korteste Vei, Gjenvei. 92.
 gagnstaðligr, som er imod, modstridende. 99. 146.
 gagnstigr, *m.* Gjensti. 109.
 gagnsær, gjennemsigtig. 116.
 gamba (að) hovere. 138.
 ganga, þeim gekkz hugr við, de bleve grebne af Medynk. 126.
 gangr, *m.* 65; Yndest, 124²⁸. 2) Urin. 166.
 gapa (pt) gabe. 37.
 gaumr, *m.* gefa gaum einu,

lægge Mærke til, give Agt paa. 146.
 gaupa, *f.* Gaupe, Los, felis lynx, 167. 168. gaupuskiinn, *n.* 173.
 gaupn, *f.* den hule, indvendige Haand; sjá i gaupnir sér, sidde og se ned for sig (som en der er i dybe Tanker). 115.
 gegn, passende, bekvem; 30²⁸, hverr stefnir þat er gegnst þótti, at sem fyrst *o. s. v.* hver tager den Retning der forekommer ham den korteste, for at han saa snart som muligt *o. s. v.*
 gegna, þat er viti gegnir, det som er fornuftigt. 6¹⁵.
 geisa (að) fare, tage, afsted med Heflighed. 7°.
 gera *s. göra*.
 gerð, *f.* Maade, Manér, Façon. 121.
 gerða (ð) forsyne med Gjerde (garðr), omgjerde, indeslutte. 32¹². 117.
 gerningar, *f. pl.* Troldomskunster, Hexeri. 1.
 geta (gat) gjætte; hann gat eigi fjarri, 109, han gjættede temmelig nær, han tog ikke meget feil af.
 gildingr, *m.* Gilding, Eunuch. 57.

gerzkr = girzkr = grikskr. 26³⁰.
 geysa (st) drive frem med Heflighed; geysaz fare hettigen frem, 32¹. geysir heftig, 37²¹. 67°.
 gin, *n.* Gab, Svælg. 37.
 giptusamligr, lykkelig, *g.* heill. 13⁸.
 Girkir = Grikkir, Græker; girzkr (gerzkr) græsk.
 glær, *m. poet.* Havet, Søen. hlaupa á glæ, *Ann. til Pag.* 74, løbe afsted til ingen Nytte, spille sin Umage.
 glata (að) ødelægge, *m. Dat.* 42¹⁸.
 glefsa (st) snappe efter, gribe med Munden. 144.
 gler, *n.* Glas. 116.
 gleypa (t) sluge, opsluge. 167.
 gljúfr, *n. pl.* Bjergkløft. 92.
 gløpamaðr, *m.* Forbryder. 107.
 gluggi, *m.* Vindue. 165.
 glutranarsamr, ødsel, rygesløs, 6¹⁰, glutra, øde, glutran, *f.*
 glygg, *n.* Hul, Aabning. 39²⁹.
 glys, *n.* Glimmer. 34. *Cd. Arn. Magn. 619 qv. Pag. 108²:* Liót þotte honum veraldar glys, oc liúls virði hann mote guðs astum þessa heims dyrd.
 gnæfa (fö) kneise. 141.
 gnegg, *n.* Gneggen, Vrinsken. 67.
 gneisti, *m.* Gnist. 120.
 gnœgr, *Comp.* gnœgri, tilstrækkelig = gnógr. 5³⁰.
 gnótt, *f.* Overflødighed, Mangel. 45.
 grandlauss, retskaffen, uskyldig. 106.
 greifi, *m.* Greve. 45.
 gremja (gramda) opirre, fortørne, 42; gremjaz, vredes paa. 160.
 greyskapr, *m.* Lumpenhed, Nederdrægtighed. 46.
 grjótlflug, *f.* Stenflugt, Stenkasten. 46.
 grunnr, *m.* Bund, Grund. 174.
 grýta (tt) kaste ihjel med Stene. 130.
 grýttir, stenet, fuld af Sten. 81.
 guð, *n.* = goð, hedensk Gud. vinguð.
 guðlasta (að) bespotte Gud. 77.
 gula, *f.* Vind; gunstig Leilighed. 99. *jvf. Ann.*
 gullnisti, *n.* Guldsmykke. 44.
 gullofinn, guldvævet, guldvirket. 8. (vefa).
 gullroðinn, forgylt. 40¹³.
 gyðja, *f.* Gudinde. ástargyðja. 6.
 göfugligr, herlig, gæv udseende. 15²².

göra (rö) sende; Alex. hafði górt riddara sína til borgarmanna 47; gera orð á, gjöra bekjendt, omtale. 129.
 hæða (dd) spotte. 170.
 hærur, *f. pl.* graa Haar. 81^a.
 hætta (hætta) resikere, ud-sætte for Fare, *m. Dat.*
 hafa vel við sik, pleie sig godt, 69¹³. hafaz við, opholde sig, dvæle, 146 (h'efz for hefiz.)
 haferskligr (*alm. hæferskr*) belevn, dannet, hövisk, 41^a. (*form. dannet af midht. hö-vesch af hof analogt med det franske courtois af cour, hvor-af oldn. kurteis; hæferskr med æ for ö turde saaledes maaske være en senere Verb- bet hæfa tillempet Form.*)
 haga (að) indrette, ordne, *m. Dat.*; h. einum til skjöllegs dauða, bestemme til en hastig Død, 129; sálinni hagar til háska, geraader Sjælen til Skade. 163.
 hagi, *m.* Græsgang. 31^{2a}.
 haglig, bekvem, tjenlig. 83.
 hagstæðr, som staar gunstig, föielig, byrr h. 67.
 hald, *n.* Anseelse. 19¹², í miklu haldi, i stor Anseelse.
 haldinn, anseet, holdt for; hverr skyli h. vera vilja af sínum verkum, 88, enhver

skulde ville ansees, agtes for sine egne Gjærninger.
 hálfetinn, halvspist, halvfortæret. 95.
 hálf, halv; hálfu meiri, dobbelt saa meget. 112. 165.
 hálfrokkvit, *s. Anm. til Pag.* 54².
 háltroll, *n.* Halvtroll. 141.
 halla (að) sætte i en skraa Stilling, hælde, *m. Dat. Obj.* h. sér frá réttum dómi, 4.
 háls, *m.* kjæk Mand; góðir hálsar. 97¹⁵.
 háls, *m.* langagtig, smalt Fjeld. 93.
 hamagnípa, *f.* Klippeblok. 63.
 handgenginn, som er traadt i Tjeneste i Kongens Hird. 27.
 harðrétti, *n.* slem Behandling, haard Medfart. 82.
 harmþrunginn, sorgomspændt. 82. 162.
 harmþrúttinn, sorgopfyldt. 162.
 hata (að) hade. 42.
 hætta (að) mage, indrette det. 104.
 hegat = higat = hingat, hid.
 hegatburðr = hingatburðr, *m.* Fødsel til Verden. 65. til hingatburðar várs herra, 186.
 hegna (d) straffe, præla sína, 29. 126.

hégómi, *m.* Forfængelighed, Daarskab. 19²⁶.
 hégómligr, forfængelig, in- tetsigende. 19.
 heiðr, klar, ren; varla má sjá fyrir (*nl.* Pileregnen) heið- an himin. 36.
 heill, *adj.* hel, sund; halda heilu, komme helskindet der- fra. 138.
 heill, *f.* Lykke, Held; með nýjum heillum. 100.
 heill, *n.* Varsel, Omen. 13^a.
 heilsá, *f.* Sundhed, Helbred. 164.
 heilsubið, *n. pl.* Forventnin- gen af bedre Sundhestilst., 24.
 heilsudrykk, *m.* Sundheds- drik, Lægedomsdrik. 24.
 heimanfylgja, *f.* Medgift. 60.
 heimkynni, *n.* Hjemstavn. 95.
 heimleiðis, paa Hjemveien. 117.
 heimsliqr = heimskligr, taabelig. 6. 18.
 heimsól, *f.* Verdenssol; undir heimsólinni, under Solen, 135. 144.
 heimta (t) hente, 60; kræve, fordre, 2; heimtir saman með þeim, de komme nær hinan- den, 143.
 heipt, *f.* Had. 144.
 hel, *f.* Død; hafa einni helju, ombringe. 123; berja i hel, slaa ihjel, 129.
 heldri, hellere, bedre; i hel- dra lagi, bedst, helst. 92¹⁶.
 helga (að) hellige. 43.
 heljarmaðr, *m.* = dauða- maðr. 109.
 hella (ld) hælde, udgyde, *m. Dat.* 3^a. 34^a.
 herbúðir, *f. pl.* Leir. 4.
 herðar, *f. pl.* Skuldre. 147, snýr þar at herðunum, læner Ryggen derimod.
 herhorn, *n.* blæsende Instru- ment til Krigsbrug. 35.
 herleiðing, *f.* Fangenskab. 66.
 hermiliga, med Vrede, Har- me. 144.
 hérna, *forsterket* hér. 65. 16³.
 herskapr, *m.* Krigstog. 6.
 hersporar, *m. pl.* Fodangler. 74.
 heyja (háða, háit) orrostu, bardaga, sókn, bestaa Kamp, kæmpe. 36. 74.
 himinbúi, *m.* Himmelboer. 106.
 himinn, *m.* Himmel; taka him- in höndum, opnaa den størst mulige Lykke. 118.
 hirða (ð) gjemme, forvare, 44; hirða um, bryde sig om, være omhyggelig, 50³.
 hirta (t) = hirða. 81. 124. 147.
 hirting, *f.* Revselde; með hollri hirtingu, 129, med ven- lig Tilrettevisning.

hjá, hos; i Sammenligning med, 41⁷.
 hjáverandi, værende tilstede, nærværende. 119.
 hlakka (að) hovere, *Anm. Pag.* 24⁷.
 hleypa (t) lade løbe, falde ned, hl. ofan störu grjóti, 92.
 hlið, *f.* Side, leggja fyrir hlið, 151, tilside sætte, lade fare.
 hlífð, *f.* Beskyttelse. 46.
 hljóð, *m.* Lyd; kveðja sér hljóðs, fordre Lyd, opfordre til Taushed for at Ens Tale kan høres. 97.
 hlykklauss, uden Krumning, Böining. 173. (hlykkir, *m.*)
 hníga (hneig), böie sig, bukke; synke, fyrir vápnun. 161.
 hægri, bekvem, let, 91. 172; *Compar.* hægri, höire. 32.
 hæla (d) rose, berömme, *m.* *Dat.*; hælaz, rose sig, braute. 98.
 hœna, *f.* Høne. 160.
 hætta (tt) true, einum einu, En med noget. 47^a. 62.
 hóf, *n.* Maadehold; or hófi, mere end tilbørligt. 54.
 hóflauss, umaadelig, uden Maadehold. 156.
 hógliga, bekvemt. 121, *Comp.* hógligar; til þess gefr hógliga, dog frembyder sig en god Leilighed. 156.
 hol, *n.* Hulhed; ganga á h.

om et Skudvaaben, trænge ind i de indvortes Dele. 76.
 hola (að) hule, udhule. 168.
 höll, *m.* Bakke, Høi. 28.
 hollasta, *f.* Hylding, Hyldest. 101.
 hopa (að) vige, trække sig tilbage; h. á hæl d. s. 5¹³.
 horfa (ð) á einn, se paa. 131.
 hosa, *f.* Strømpe. 44.
 hræddr, *m.* Skræk, Forfærdelse. 32^a. (*jvf.* bágr, seinn, nógr.)
 hræðiligr, forførdelig, frygtelig. 37.
 hrapa (að) styrtte ned. 76. 146.
 hrapan, *f.* Skynding, Ilsomhed. 40³².
 hrár, raa. meðr (*d. e.* við) hrán fisk. 171.
 hreina (d) skrige, (*om Sein*) 171. *ellers* hrina (*hrein*).
 hreinlífi, *n.* kyskt Levnet. 57.
 hress, rask, kvik. 167.
 hrísa (að) gribe, rive til sig. 93.
 hrosshöfr, *m.* Hestehov. 156.
 hrummaðr, svag, skröbelig. 55.
 hrútr, *m.* en Buk; i hrútslíki, i en Buks Skikkelse. 51.
 hryggð, *f.* Bedrøvelse. 160.
 hryggva (gð) bedrøve. 60.
 hugarreikan, *f.* Sindsuro, fluctuatio animi. 55.
 hugat (*af* hyggja), hánun er

hugat um þat, det ligger ham paa Hjerte. 21. 114.
 hugrakkr, modig, kjæk. 33.
 hugsan, *f.* Tænken, Pönsen. 163.
 hugsí, eftertænsom, 15²¹, 70¹⁰.
 hugsýkja (kt) gjøre bedrøvet (hugsjúkr). 6.
 hungr, *m.* Hunger. 83. (*I det gamle Sprog og endnu i Norge er dette Ord Masculin; paa Island Neutrum*).
 hungra (að) *impers. m. Acc.* hunger, er sulten. 47.
 hvæsing, *f.* Hvæsen. 168.
 hvæsa (st), hvæse.
 hválf, *n.* et Hvelv, hvelvet Tag, 116; Skandseklædnin-gen hvorunder Kongen befandt sig. 89.
 hvárigr, ingen af to; hvárigir ingen paa nogen af Siderne. 74.
 hvatki, hvad som helst, hvad end, hvatki sem. 137.
 hvatliga, hurtigen. 120.
 hvatvetna, hvadsomhelst, Alt; hvivetna grimmari, grusommere end Alt. 23^a.
 hvellr, klingende, som giver Klang fra sig. 70.
 hvelpr, *m.* Hvalp, Unge af et Dyr, 31²⁹; léons hvelpr. 3.
 hverfa (hvarf) forsvinde, gaa bort. 30. 161.
 hvergi, enhver. 14¹⁵.
 hvernog, = hverneg, hvorledes. 58.
 hyessu = hversu.
 hvetvetna = hvatvetna; fyr hvetvetna fram, fremfor Alt. 6²¹.
 hviðsögur, *f. pl.* lögnagtige Fortællinger. 47.
 hvíla, *f.* Seng. 165.
 hvöt, *f.* Tilskyndelse. 119.
 hyggja (hugða) af einu, glemme, *eg.* holde op at tænke paa. 95.
 hylla (hylda) gjøre gunstig stemt, søge at vinde Ens Yndest, hylde; hyllaz einn at (*eg.* hylla einn at sér) eftertragte Ens Venskab, Yndest. 85.
 hyski, *n.* Familie. 21²³.
 höfðatal, *n.* (Hovedernes Tal) overlegent Antal. 75.
 höfuðbendur, *f. pl.* Hovedtoug, Vanter. 67.
 höfuðborg, *f.* Hovedstad. 97.
 höfuðfeðr, *m. pl.* Patriarcher. 64.
 höfuðskömm, *f.* stor Skam. 147.
 höfuðsvörðr, *gen.* -svarðar, *m.* Hovedhud med Haarene; standa yfir höfuðsvörðum eins, 106. 116. overvære Ens Halshuggelse, forarsage Ens Død (svörðr, *m.* loddent Skind.)

höfuðvörðr, *m.* Livdrabant. 103.
 höggfæri, *n.* det at være saanær, at man kan bruge Hugvaaben mod hinanden. 33¹⁹.
 höggvaskipti, *n.* Udvevling af Hug. 147.
 hölzti, helzti, for meget, altfor; overmaade, særdeles. 37²⁰. 41¹.
 hönd, *f.* þat kemr at hendi, indtræffer, hender, 28; eiga fyrir höndum, have i Vente, 114; fela einum eitt á hendi, anbetto, anbefale. 152.
 iðr, *n. pl.* Indvoldene. iðraverkr, *m.* Smerte i Indvoldene. 23²².
 ifi, *m.* Tvivl, Uvished. 142.
 illgerð, *f.* ond Gjerning, Fortræd. 168.
 illvirki, -ja, *m.* Ugjerningsmand. 108.
 indverskr, indisk. 147.
 inniliga, nöiagtigen. 65.
 innvirðiligr, ypperlig, herlig. 155.
 innvörðr, *pl.* -verðir, *m.* Livgarde. 72; 106.
 innýfli, *n. pl.* Indvolde. 34⁷.
 iskald, iskold. 51.
 jafnvirði, *n.* lige Værd; som kan hamle op med. 98.
 jarðhola, *f.* Jordhule. 166.
 járna (að) beslaa med Jern.

játa (tt) bekjende. 130.
 jóreykr, *m.* Stövskyer, der hæve sig op under Hestehovene. 31¹³ (jör, *m.* Hest).
 kafna (að) kvæles. 50.
 kamb, *m.* Kam. 171.
 kardináli, *m.* Kardinal. 114.
 karlligr, mandig. 172.
 karlmannliga, mandhaftigen. 29³¹. verit k., forsvarer *m.*
 kartr, *m.* Lastvogn, Arbeidsvogn. 107. 166.
 kaup s. verða.
 kerald, *n.* Kar. 174.
 kerra, *f.* Vogn, Karre. 20.
 kippa (pt) *m.* Dat. snappe, nappe, rive bort. 23; 147.
 klatr, *n.* Tab, Skade. 6¹¹.
 klekja (klakta) klække, udklække. 160.
 kligja (gð) have Kvalme, *s.* Ann. Pag. 153⁹.
 klyfja (að) kløve, lægge Kløv paa. 44.
 knésbót, *f.* Knæhase. 73.
 knútr, *m.* Knude. 49.
 kœnlig, klog, flink. 145.
 kólna (að) blive kold. 41.
 koma fyrir ekki, komme til ingen Nytte, ikke nytte, 52; komaz fyrir einn, forekomme, komme i Veien for, hindre, 53; koma yfir, overvinde, 82. 148; koma hart niðr, komme i en slem Stilling. 51.

kostgæfa (fð) anvende Flid, bestrebe sig for. 42⁹.
 kostgæfi, *n.* Flid, Umage. 163.
 kotkarl, *m.* simpel Mand, 37; 52. (kot, *n.* ussel Hytte.)
 krabbi, *m.* Krabbe, Krebs. 168.
 kreista (st) kryste, klemme, 2; 44; 130.
 kringlött, rund. 167. (kringla, *f.* Kreds.)
 krjúpa (kraup) böie Knæ, knæle. 135.
 krökör, *f.* Pil med Hage eller Krog. 149. jef. ældr. Gulaþl. § 240, ef maðr er lostinn krököru eða krókspjóti, ok þarf at skera til.
 kröf, *f.* Krav, Fordring. 3.
 kveika, *f.* Tilskyndelse, Incitament; úhreinn ástar kv. 57.
 kveikja (kt) s. kveykja. 128.
 kvein, *n.* Klynken, Jamren. 23.
 kveina (að) klynke, jamre sig. 52.
 kveinsamligr, jammerlig, ynkelig. 149.
 kveinstafir, *m. pl.* Klager, Klagemaal. 154.
 kvelda (að) blive Aften. 81.
 kvelja (kvalda) plage, pine. 153.
 kveljari, *m.* Piner, Böddel. 78.
 kvensligr kvindeagtig, kvin-

delig. 34; 172. (eg. for kven-disligr.)
 kverk, *pl.* kverkr, *f.* Strube, Hals. 77.
 kveyka, *f.* = kveika. 114.
 kveykja (kt) tænde; opflamme, vække. 56; 87.
 kviða (kvidda eller kveið) frygte. 15. 110.
 kviða, *f.* Kvide, Frygt. kvein ok kviða. 95.
 kviðr, *gen.* kviðar, *m.* Mave. 153.
 kviklátr, rask, fyrig. 39¹¹.
 kvikna (að) oplives. 56.
 kvitta (að) fortælle som et Rygte. 134.
 kvöl, *pl.* kvalar, *f.* Pinsel, Kval. 130.
 kyrð, *f.* Rolighed; hafaz á (alm. i) kyrðum, forholde sig rolig. 24²⁴.
 kyrkja (kt) kvæle, strube. 48.
 kyssa (st) kysse. 44.
 laðrúnar, *m. pl.* Røvere (fremmedt Ord) = ransmenn. 68.
 lækna (að) læge, helbrede. 145.
 lær, *n.* Laar. 43.
 lærisveinn, *m.* Læresvend, Discipel. 64.
 lærleggr, *m.* Laarben. 169.
 lag, *n.* Lag, rette Stilling, hvori noget befinder sig; leggja or lagi. 67.

mætiligr, ypperlig, værdifuld. 93.
 magn, *n.* = megin, Styrke; magn ríkis, Kjernen af Riget. 53.
 maka (að) smøre, salve; *fig.* 119.
 málalutr, *m.* Sagernes Stilling. 113.
 málalykt, *f.* Udfald af en Sag. 145.
 málugr, snaksom. 67.
 mann, *Nom. for* maðr. 164.
 manndýrð, *f.* fortrinlig, herlig Egenskab. 87.
 manukostr, *m.* herlig Egen- skab, Dyd. 87.
 mannligr, menneskelig; mannlígt eðli. 45.
 mannraun, *f.* Strabadser, Møisommeligheder. 61.
 manntjón, *n.* Ödelæggelse, Tab af Folk. 48.
 mannvirkir, *n.* Menneskeverk, 48. at ösku or miklu *m.* til en Askehob fra et prægtig Værk.
 margræddr, som der tales meget om. 169.
 marka (að) mærke, notere, antegne. 64; 65.
 marmari, *m.* Marmor. 116.
 matföng, *n. pl.* Føde, Mad- varer. 31.
 máttfarinn, udmattet. 144.
 máttugr, mægtig. 55.

með = við. 76²⁴, skelfr með vápnaðganginn; 77, berjaz með; falla með skotit; taka með.
 meginherra, *m.* Hovedhær, Hovedstyrken. 172.
 mein, *n.* Men, Skade; skal oss eigi verða mein at drambi Grikkja, vi skulle ikke have noget Men af Grækernes Over- mod. 98.
 meinlæti, *n.* Pine, Smerte. 149.
 meinlauss, som ingen Skade gjør, menlös. meinleysi, *n.* 106.
 meizl, *n.* Lemlæstelse, Læ- sion; var meizla ván af þeim er o. s. v. 73, de kunde vente at blive lemlæstede, som ud- sattes for dem.
 meta (mat) við einn, henhol- de sig til, være af samme Me- ning. 68.
 miðjarðarsjár, *m.* Middel- havet. 117.
 miðnætti, *n.* Midnat. 51.
 miðr, mindre; hann treystiz miðr en var, 29¹², han er mindre tillidsfuld en (han) var, *d. e.* end tilforn.
 míla, *f.* Mil. 109.
 minnaz (nt) *m. Gen.* erindre, huske. 164.
 mislyndr, ustadig, vægelsin- det. 54.

mismæla (t) snakke galt, forsnakke sig. 102.
 missa, *f.* Savn, Tab. 56.
 mjólk, *gen.* mjólk, *f.* Melk. 31.
 mjórkvi, *m.* mørk Taage. 139.
 móðr, *m.* Mod; Fortrydelse, Harme. 3; 118.
 mæða (dd) trætte, bekymre. 58.
 mæðiligr, kummerlig, møisommelígr. 82.
 mold, *f.* Muld, Jord. 57.
 moldryk, *n.* Støv paa Lan- deveien. 109.
 morð, *n.* Skjulen, Dølgem; Mord; þetta morð fjár, 123, *s. Ann.*
 morna (að) det bliver Morgen; mjök var mornat, det led langt paa Morgen. 72.
 mótgangr, *m.* Modstand, Gjen- stridighed. 10.
 muðlan, *f.* Tyggeredskaber, Mund. (muðla, vælte om i Munden, tygge). 168.
 múll, *m.* Mølæs. 21²³.
 munni, *m.* Aabning, Munding. 55.
 munnr, *n.* Mund. mæla fyrir munni sér, tale ved sig selv. 2. 105.
 munr, *m.* fyrir öngan mun, paa ingen Maade. 115.
 munuðlifi, *m.* yppig, vel- lystigt Levnet. 87.

mús, *pl.* myss, *f.* Mus. 169.
 musteri, *n.* Tempel. 17.
 mûta, *pl.* mútur, *f.* Bestikkelse, Stikpenge. 105; 115.
 mútugjarn, som gjerne tager imod Stikpenge. 4.
 mýgja (gð) betvinge, kue, einam. 70.
 mýkja (kt) gjøre myg (mjúkr), lindre. 5.
 myrkvastofa, *f.* Fængsel. 61.
 nær, nær, næsten; nær hafði nú, 124, det var nær ved.
 nálægr, nærliggende. 13.
 náamagr, *m.* Nærbesvogret. 91.
 nara (rð) henleve et døsig, uvirksomt Liv. 100.
 náttá (að) blive Nat. 68.
 náttúraðr, med det eller det Naturel, de eller de Natur- gaver. 100.
 nauðakostr, *m.* haarde Vil- kaar. 116.
 nauðga (að) nøde, tvinge, *m. Dat.* 175.
 nauðugliga, i Nød. 99.
 nauðung, *f.* Tvang. 44.
 nautreki, *m.* Kvægdriver, (naut, *n.*) 52.
 návista, *f.* Nærværelse, 59; 119.
 neisa, *f.* Vanære, Skam.
 neisuligr, vanærende, for- smædelig. 18.
 nema viðr, gjøre Modstand. 46.

nenna (nt) nenne, bryde sig om. 46¹⁴.
 nennulauss, doven, som intet nener, gider. 100.
 níga s. hníga.
 niðra (að) fornede, *m. Dat.* 10³¹. niðran, *f.*
 niðri, nede; láta liggja niðri, ikke tage Notice af, ikke berøre. 35²⁷.
 njósnarmaðr, *m. Speider.* 30.
 nógr, tilstrækkelig; í nóg, nok, tilstrækkeligen. 171. 173.
 nón, *n.* Klokken 3 om Eftermiddagen. 167.
 norðrhalfa, *f.* Europa; *n.* heims, *d. s.* 76.
 nýbúinn, nylig, just færdig. 168.
 nýdubbaðr til riddara. 7²⁰.
 nylig slagen til Ridder. (dubba betýder *ellers i Alm.* forsyne, udruste med det fornødne: dubba einn til kornskurðar, *Nicolaus Erkebisp's Saga*; hann dubbar David með sjálfs síns klæðum, *Stjórn.*)
 nýjung, *f.* Nyhed, ny overordentlig Begivenhed. 83. 113.
 nykr, *pl.* nykrar, *m.* Flodhest, Nök. 167. 171.
 nýlega, nyligen. 115.
 nýt, *pl.* nytjar, *f.* Nytte, usus fructus; koma nýtjum á, anvende til Nytte, bruge, benytte. 112.

nytsamligr, nyttig, fordelagtig. 27.
 nökkur, *adv.* nogensteds. 130. 154; *n.* lands eða lagar, 107. nogensteds paa Land eller Vand.
 óðalborinn, odelsbaaren. 152.
 ódauðligr, udødelig. 20²⁶.
 ægir, *m.* Havet. 67; sól gengr í ægi, gaar ned. 163.
 æða (dd) bringe i Raseri, opbringe. 2.
 æra (ð) gjøre gal, rasende. 154.
 ærsl, *n. pl.* Galskab, Raseri. 77.
 æska, *f.* Ungdom. 129.
 æskja (skt) ønske, *m. Gen.* 14. 170.
 ofdrykkja, *f.* Fylder, Drukenskab. 6.
 ofylli, *f.* Fraadseri. 153.
 ofn, *m.* Ovn. 55.
 ofriki, *n.* Overmagt, Vold, Tyranni. 55.
 ófærr, udygtig. 27⁷.
 ofsa (að) hovmode sig; opt verðr ofsát til vansa, Hovmod staar for Fald. 138.
 ofsjón, *f.* Overmod; sjá ofsjónum yfir mannligu eðli, hovmode sig over den menneskelige Natur, *d. e.* mere end det sømmer sig den. 160.
 ógrynni s. úgrynni.

ógurligr, rædsom, frygtelig. 76.
 óhægr, vanskelig, 4. (hægr, let).
 ok, *n.* Aag. 6.
 ólifat, som man endnu ikke har levet, som man endnu har tilbage at leve i. 42⁷.
 ómínnishöfgi, *m.* Døsighed, Søvnhed som virker Glemsel. 72.
 óp, *n.* Skrig, fagnadaróp. 13.
 óptsinnur == opt, mangel Gang. 86.
 órar, *f. pl.* Galskab, Vildelse; þat er órunum næst er veslu batnar, 4¹¹, naar en ringe Person kommer til Hæder og Værdighed, lader han sig lettest forvilde.
 orka (að) formaa; udrette, udvirke, *m. Dat.* 12¹⁰.
 orna (að) blive varm. 51.
 orskamma, skamlös, ublu. 87.
 orskurðr, -ar, *m.* Kjendelse, Dom. 55.
 óskbarn, *n.* udkaaret Barn, Adoptivbarn. 45⁹.
 ótaligr, utallig. 147.
 ótöluligr == ótaligr. 164.
 óvænna, styg, hæsleg; gefa óvænu framgang. 45¹³.
 partr, *m.* Part, Afdeling. 89.
 pati, *m.* Rygte, Efterretning. 17²².

pína (d) pine; pína til sagna, ved Tortur tvinge til Bekjendelse. 129-30.
 píslarfæri, *n.* Torturedskab. 130.
 plaxa, *f.* fladt Sted, Plaine. 155. (*Middellat.* plagia, *ital.* piaggia.)
 port, *n.* Port. 49.
 prettalaust, uden Rænker, Kneb. 158.
 prettr, *pl.* prettir, *m.* Kneb, List. 68.
 príss, *m.* Pris, Berømmelse. 86.
 príund, *f.* Fængsel.
 próba (að) próve, undersøge, 6²⁷. 96¹⁰. (*alm.* prófa).
 prýðiligr, prydelig, skjön. 98.
 purpuri, *m.* Purpur. 93.
 pynda (nd) udpine, udsue. *Ann. Pag.* 132⁷.
 pýta (tt) gjøre til Skjöge (púta.) 87.
 ráða af, bringe af Dage. 128.
 ráðlauss, raadlös, raadvild. 101.
 ráðleysi, *n.* Uforstand. 101.
 ráðning, *f.* Tugtelse; er hann kemr á þann aldr, er mann tekr (*impers.*) undan r. 7⁸.
 den Alder, hvori Manden forlader Riset *d. e.* bliver voksen.
 ráða einum, tugte, piske.)
 ráðningarsvipa, *f.* Tugtelssessvöbe, Ris. 18.

ráðuligr, raadelig, klog. 104.
 ráðvandr, kræsen i at antage Raad. 4.
 ráðvendi, *f.* Retskaffenhed, Ærbarhed. 58.
 ræðiligr *s.* hræðiligr.
 ránfengi, *n.* Bytte, ranet Gods. 83.
 rangdæmi, *n.* Uretfærdighed i at dømme. 4.
 rangsýni, *n.* Uretfærdighed. 101.
 rangyndi, *n. pl.* Forurettelser. 34²³.
 rannsaka (að) ransage¹, undersøge. 6.
 rapa, rapan *s.* hrapa, hrapan.
 rár *s.* hrár.
 rás, *f.* Løb; hafa á rás, tage til Bens, løbe afsted. 31. 39.
 rasa (að) styrte, fare afsted, *r.* fram. 23¹³; rasandi bardag-afýst. 24.
 rasan, *f.* Styrten frem; rasan fyrir ráð, fram, Faren frem uden Overlæg, Fremfusenhed. 146.
 rata (að) i, geraade i, falde i. 83.
 raufa (að) rive Hul paa, rive op. 34. 112.
 raufari, *n.* Röver. 62.
 rauntregr, meget sen, træg. 17²⁰.
 reifr, *m.* Ræv. 169.

reiða (reidda) fremføre, *r.* slikra manna fræð ok frama. 97.
 reifabarn, *n.* Svöbebern. (reifr, *m.* oftere *Plur.* reifar, Svöb.) 2.
 reiðskjóti, *m.* Ridehest. 136.
 reifa (ð) gjöfum, begave, 161. (*form. af reifr, glad; sjeldnere skrives dette Ord reyfa.*)
 reina *s.* hreina.
 reinlífi *s.* breinlífi.
 reita (tt) opirre, irritere. 55.
 rétta við, komme sig, komme til sig selv igjen. 22. 57.
 réttliga, med Rette, retteligen. 6.
 réttsýni, *n.* (eller *alm. f.*) Retfærdighed. 42¹. 70³².
 rétttrúaðr, rettroende. 48.
 rétttyndi, *n. pl.* Ret og Skjæl, Retfærdighed. 70.
 reykelsti, *n.* Røgelse. 14.
 reykr, *gen.* reykjar, *m.* Røg. 88.
 riða (að) rokke, vakle. 76.
 riða (reið) knytte, binde sammen. 19²⁶.
 riðlaz (að) saman, rykke sammen i Smaahobe (riðull, *m.* en liden Hob). 37¹².
 rífsa *s.* hrífsa.
 rikisvöndr, *m.* Scepter. 100.
 rikmannligr, prægtig, som en mægtig Mand. 85.
 rikr, mægtig, vældig; mildin

gækk ríkt með hánun, Mildheden beherskede ham. 56.
 ró = ero, eru. 6²⁸.
 risaligr, kæmpeagtig. 67.
 risi, *m.* Rise, Jætte, Kæmpe. 72¹.
 ritari, *m.* Skribent. 66.
 ríkuligr, prægtig, rigelig. 161.
 ró, *f.* Ro. 73.
 ræma (d) ytre Bifald ved, *r.* eitt, 84. = róma.
 róma (að) ytre Bifald ved. 99.
 rómr, *m.* lydelig Ytren af Bifald. 98.
 ropi, *m.* Ræben. 153.
 rótaklumba, *f.* Kølle, Klubbe gjort af én Trærod. 77.
 rúfinn, bustet, stridhaaret. 3.
 rugla (að) forstyrre, bringe i Uorden, ryste op i, *m.* Dat. 50.
 rúm, *n.* Rum; hánun liggir i miklu rúmi, han lægger megen Vægt paa. 152.
 rúmfátt, *adj. n.* Mangel paa Rum. 13³.
 rúmlendr, med stort, vidt Terrain. 32¹³.
 rummaðr *s.* hrummaðr.
 rúmr, rummelig. 68.
 rupla (að) plyndre, berøve. 93.
 ryðr, *m.* Rust. 132. (*alm. n.*)
 ryggð, ryggva *s.* hryggð, hryggva.
 ryskja (skt) rive, ruske i Haaret. 57.
 rönd, *f.* Skjold; reisa r. við ein-um, udæske, sætte sig op imod. 7³. 19³.
 röndóttir, randet. 168.
 röskvi, *f.* Raskhed, Kjækhed. 89.
 saddr, mæt. 157.
 sæborg, *f.* Söstad. 47⁶.
 sæll, salig, lykkelig. 22.
 sæta (tt) meira ráði, være klogere, fornuftigere. 96.
 sætlig, vedbørlig, tilbørlig. 114.
 saka (að) skade; beskyld; anføre som Aarsag. (*Overs. af lat. caussari*). 81²⁹.
 sakargipt, *f.* Beskyldning, Anklage. 54.
 sakbitinn, skyldig i Brøde. 25²¹.
 sakvörn, *f.* Undskyldning. 75.
 sama (samdi, samat) samme, være passende. 125.
 samþykkja *s.* samþykkja.
 sameiginn, -in, -it, fælles. 113. 154.
 samfærr, samstemmende, harmonerende. 95.
 samhuga, *adj.* samdrægtig, enig. 101.
 samlag, *n.* Selskab, Samfund. 119.
 samþykkja (kt) give sit Samtykke til, samtykke i, *s.* eitt. 130.

sandbára, *f.* Sandbölge. 51.
 sandfok, *n.* Sandfog. 50.
 sandhaf, *n.* Sandhav. 50.
 sandr, *m.* Sand. 50.
 sannkendr, med Sandhed
 sigtet, beskylt for. 124.
 sannligr, rimelig. 91.
 sannreyndr, som i Sandhed
 har lagt for Dagen, er over-
 bevist om: at einu. 120.
 sannyndi, *n. pl.* Sandheden.
 98.
 saurga (að) smudse, tilsøle.
 27.
 saxa (að) hugge i Smaastyk-
 ker. 76.
 sef, *n.* Siv. 173.
 segja eptir einum, angive
 som Ophavsmand. 125.
 seilaz (ld) til, række Haan-
 den ud efter. 133.
 seinförr, som kommer sent
 frem. 140.
 seinn, *m.* Senhed, Langsom-
 hed; láta sein at sér, vise
 Sendrægtighed, Langsomhed,
 33¹⁸; (*i enkelte Talemaader*
bruger man Masculinsformen
af Adj. som Substant. sml.
brjóta bág við; jef. hræddr,
nógr). Rigtigere læser man
dog maaske seinat i ét Ord
(af seina m. D. forsinke) de
lade sig ikke forsinke.
sem, pron. relat. 30¹²⁻²².
 setja (setta) sætte; *impers. m.*

Acc. moldrykit setr, Stövet
lægger sig. 109.
setning, f. Indretning; Belig-
genhed. 89.
 sið klæddr, med
 side Klæder. 15²⁹.
 siðr, mindre; at siðr vænta
 þeir, at hann —, at þeir ætla
 at hann o. s. v. 84, saa langt
 fra vente de, at han —, at de
 meget mere tro, at han o. s. v.
 siðvenja, *f.* Sædvane. 1.
 sifella, *f.* uafbrudt Række; i
 sifellu, vedvarende, bestandi-
 gen. 70.
 sifleyttir, som altid flyder
 med, følger. 23²⁶.
 sigraz (að) vinde Seier. 45.
 sigrsæll, seiersæl, seierrig.
 97. sigrsæli, *f.* 119.
 sigrmark, *n.* Seierstegn. 13.
 sigrvegari, *m.* Seiervinder.
 30¹.
 sigrvænlig, seierspaaende.
 37.
 sili, *m.* Sæle. 19¹³.
 sinn, *n.* Gang: um sinn, en-
 gang. 101³².
 sjá við einu, vogte sig for.
 sjálfkrafa, frivilligen, god-
 villigen. 5²⁴.
 sjaufaldr, syvdobbel. 35¹⁵.
 skakkborinn, uægtefødt. 29³.
 skallattu = þú skalteigi. 6²⁹.
 skammfylli, *f.* Skamfuldhed.
 80; 104.

skammsamliga, skammeli-
 gen, haanligen. 30².
 skara (að) lægge paa hinanden
 i Lag (som Tagsten); skara
 skjöldum. 47.
 skarð, *n.* Skaar; Tab; skarð
 varð á liði Grikkja. 51.
 skattgilda (ld) gjøre skat-
 skyldig. 98.
 skeðja (skadda) skjære, sk.
 hári sínu, 68; skade, skam-
 fere, saare.
 skeið, *n.* Tid; um miðsumars
 skeið, 22; Löb, skapa sk.
 tage Tilsprang, lave sig til at
 løbe. 169.
 skeleggir modig, dristig, 4;
 jafnskeleggir, *Anm. til Pag.*
 110⁶.
 skelfa (d) gjøre bange, frygt-
 som. 127.
 skelfr, bange. 76.
 skelkja (t) spotte. *s. Anm.*
Pag. 153.
 skella (ld) lade smække,
 smække; hugge af, sk. af.
 40²⁴.
 skemdarlauss, hæderlig. 48.
 skemma (md) forkorte, 34;
 bortskjemme, spolere. 78.
 skemr, *adv. compar.* kortere.
 15; lengr en skemr, 105⁴,
 længere end kortere, saalænge
 som muligt.
 skepna, *f.* Element, Natur-
 element. 152.
 skeyti, *n.* Pil, Kastespyd. 121.
 skipastóll, *m.* Flaade. 52.
 skiphraëddr, bange paa Van-
 det. 140.
 skirr, ren, klar; skirt vatn.
 22²⁰.
 skjaldarbukl, *n.* halvrandt,
 ophøiet Beslag paa Midten af
 Skjoldet, 40²². (*middellatin.*
buccula.)
 skjaldmey, *f.* Skjoldmø. 124.
 skjaldsveinn, *m.* Vaaben-
 drager, Skjoldsvend. 123.
 skjálfa (skelf, skalf) skjælve.
 49.
 skjól, *n.* Skjul, Skjulested. 90.
 skora (að) hugge, skjære i.
 143. 148.
 skotfæri, *n.* Skudvidde. 33¹⁷.
 skotpeningr, *m.* Reispeng.
 18².
 skrant, *n.* Stads, Prag. *Anm.*
til Pag. 32.
 skrimsl, *n.* Skremsel, Van-
 skabning. 94.
 skræfa, *f.* elendig Person,
 Usling. 30²³.
 skruði, *m.* = skrud, *n.*
 prægtige Klæder. 169.
 skúfaðr, bebræmmet, frynset.
 147. (skúfr, *m.* Bræm.)
 skuldalið, *n.* Familie, Tyen-
 de. 21.
 skuldbundinn, forpligtet,
 forbunden. 151.

skuldugr, *alm.* skyldugr, skyldig. 57.
 skylda (skylda *ell.* skyldaða) nöðe, forpligte. 59.
 skyldr, pligtig, forpligtet. 28.
 skylmaz (d) legte (for Övelse). 137.
 skyn, *n.* Skjön, Fornuft. 121. (meire skyn, *f.* eller *Skriveil* for meira skyn.)
 skyssi, *n.* Troid, Utske. 42²⁷; ulykkelig Omen.
 skömmum, kort, en kort Tid, (af skammr, *analogt med* löngum).
 slag, *n.* Slag, Stöd. 46.
 sleggja, *f.* Slaghammer, Slegge. 171.
 slenskapr, *m.* Kraftløshed, Afmagt, 34; slenskaparmaðr, *m.* kraftlös, daarlig Mand. 42.
 slétta, *f.* Slette. 63.
 slíðra (að) stikke i Balgen. 44.
 sljófa (að) slöve. 81. 126.
 sljór, sljó, sjótt, slöv, sljó sverð, 34¹⁰; sendrægtig: hvesir sljóva, 33; sljólíga, *adv.*
 slægð, *f.* List, Sluhed. 69.
 slöngva, *pl.* slöngur, *f.* Slynge. 21.
 smáborinn, af lav Byrd. 4.
 smálátr, ydmyg, *mods.* stórlátr. 6.
 smáleitr, som ser liden, ubetydelig ud. 52.
 smali, *m.* Faar. smalasveinn, *m.* Faarehyrde. 31.
 smám ok smám, lidt efter lidt. 23²¹.
 smáþarmar, *m. pl.* Smaatar-me. 41.
 smeltr, emaillet. 83³.
 smeykligr, glat, slibrig. 153.
 smíði, *n.* Arbeide. 64.
 smyrja (smurða) smøre; sm sár með gjöfum. 5.
 snæða (dd) spise. 13¹².
 snerta (snart) snerte, røre, komme nær ved. 136.
 snjóhvitr, snehvid. 20.
 snjósamr, snefuld, *sn.* vetr. 41³².
 snjór, *m.* Sne. 155.
 snót, *f. poet.* Pige. 153.
 snúa (snera, snöra) vende, sno; oversætte. 163. 185.
 sollinn, svullen, hoven; sollinreiði, 3. (*Partic. af* svella, svall.)
 soltinn, sulten. 31.
 sómasamligr, hæderlig, værdig. 48.
 spá, *f.* Spaadom. 65.
 spásaga, *f.* Propheti. 65.
 spara (sparða, sparat) spare. 21.
 sparr, sparsom; sparliga, *adv.* 34¹².
 spekingr, *m.* Vismand, Philosoph. 2; 55.
 spektskyldr, *eg.* Vidsoms-

pligtig, *d. e.* som ex professo er Vismand, Philosoph. 164.
 speni, *m.* Patte. 31²⁷.
 spennna (nt) ompænde, indslutte. 24².
 spjótaðr udrustet med Spyd. 21.
 spjótskapt, *n.* Spydskaft. 79.
 spori, *m.* Spore. 43.
 sprækka (að) = sprökla, *s. Anm. Pag.* 41.
 sprökla (að) sprælle. 41²⁵.
 spýja (spjó) udspy, kaste op. *m. Dat.* 44.
 staðfestaz (st) tage fast Bopæl, nedsætte sig. 94.
 staðinn, truffen, overrumplet, 68. (standa einn, træffe En, komme over En).
 staðna (að) standse, blive staaende. 22.
 staðr, *m.* alt kom i einn stað niðr, alt gik ud paa det samme (*nl.* Forudforkyndelsen af Christi Födsel). 65; i annan stað, paa den anden Side, 69¹⁹; i alla staði, i enhver Henseende, 104.
 staðugr, *d. e.* stöðugr, fast, stadig. 39²⁷.
 staka (að) = stakra. 80.
 stakra (að) vakle. 66.
 stara (að) stirre, se opmærksomt. 121.
 starfa (að) arbeide. st. at einum, give sig i Færd med, kaste sig over, stimle om. 147.
 starfi, *m.* = starf, *n.* Arbeide. 156.
 steðja (að) hoppe, springe. 146.
 stef, *n.* Termin; bardagastef. 54.
 stemma (md) standse, stoppe. 22; 45.
 stigi, *m.* Stige. 146.
 stigr, *m.* Vej, Sti. 20¹⁰.
 stírðna (að) stivne, blive stiv. 22²⁸.
 stjarna, *f.* Stjerne. stjörnungangr, *m.* 42²; stjörnuídrött, *f.* Stjernekunst. 42³.
 stofn, *m.* Grundlag. 119.
 stóra (ð) gjøre stor, stolt; störaz, hovmode sig. 36.
 stórgettingar, *m. pl.* Hövdinge. 16³².
 stórlátr, overflödig, gavmild (*eg.* som viser sig fra en storartet Side, lætr stórlíga). 70.
 stórmenni, *n.* Stormænd; *ogs. collect.* samtlige Stormænd, Magnater. 127.
 stórmerkí, *n.* stort Tegn, Under. 160.
 stórtákn, *n.* stort Tegn, Mirakel. 64.
 stórvirkí, *n.* Stordaad.
 stóryrði, *n. pl.* hovmodige Ord. 18²⁰.
 strandhögg, *n.* Strandhug. 13.

strengleikr, *m.* Strenginstrument; Sang, 11²¹.
 stúfr, *m.* Stump, Stykke. 40²⁶.
 stund, *f.* Tid. um stundar sakir, for en Tid, 99.
 stuttur, *Compar.* styttri, kort. 121.
 styggva (gð) stöde, fornærme. 95. 125.
 stynfullr, full af Suk, Stönnen (stynr, *m.*) 153.
 styrjöld, *f.* Krig. 17¹⁰.
 styrkna (að) blive stærk. 23.
 stöðugr, stadig, fast. 172.
 stökkva (kt) jage, *m. Dat.* 26⁵.
 stöng, *f.* Stang. 88.
 stöpull, *m.* Taarn, Kirketaarn. 29²⁶.
 sultr, *gen.* -ar, *m.* Sult. 31²⁷.
 sundra (að) sonde, splitte ad. 32⁵.
 sundrleittr, forskjellig. 68.
 sundrþykki, *n.* Uenighed. 6.
 svá, *overflödig ved* slíkr: með slíkum svá fortölum, 33¹⁴; slíkt svá kvein, 54²⁰.
 svæfa (fð) berolige, stille. 127.
 svarf, *n.* kritisk Öieblik, Yderlighed. 40²¹.
 sveðja (svadda) glide. 40¹⁴.
 svefja (svafða) dysse i Slummer. 71.
 svefninni, *n.* Sovekammer. 15²¹.
 svefusamr, tilbøielig til Sövn; mér hefir orðit svefusamt, jeg er bleven sövnig. 73.
 sveimr, *m.* urolig Bevægelse frem og tilbage, Travlhed. 117.
 svelga, svelgja (svalg) slugge, nedsvælge. 114.
 svelgr, *gen.* svelgs, svelgjar, *m.* Hvirvel. 50.
 sviða (svcið) svie, afsvie. 121
 svig, *n.* Krumning, Böining; fá sv. á, faa Bugt med. 89.
 svikræði, *n. pl.* svigefulde Anslag. 62.
 svima (að) svømme. 167.
 svimra (að) *impers. m. Acc.* blive svimmel. 78.
 svipa, *f.* Svøbe. 18²¹.
 svipligr, öieblikkelig, kortvarig. 115.
 svipull, forfængelig, flygtig. 163.
 svívirðliga, skjændigen, paa en vanærende Maade.
 sýkn, uskyldig. 25¹⁶.
 sýn, *f.* Synet, Synssandsen, 39²¹; hvad man ser, et Syn, 90.
 sýni, *n.* Skue, Syn; sem mest sýni meg til vera, 85, (han ordner Folket i Fylkinger saaledes) som det kunde frembyde det störste Skue; til sýnis, til skue.
 syrgja (gð) sørge. 138. engir fuglarsyngja, heldr s. þeir, 161.

sýsla (að) sysle, forrette; s. at, udføre. 123.
 söðla (að) sadle. 69.
 söngfæri, *n. pl.* musikalske Instrumenter. 71.
 tá, *pl.* tær, *f.* Taa; varla mátti sjá fram af tām sér, frem for Fødderne af sig. 139.
 taka upp, faa som Løn, Bestaling, 114. takaz, löbe af, hende, 29¹⁰. taka við einum, gjøre Modstand. 120.
 tákusamligr, underbar. 117.
 tala, *f.* Tal, Antal, i goða tölu. 28²⁰.
 talaðr, som kan tale, vel t., bezt talaðr. 59.
 tammning, *f.* Tæmmelse. 119.
 tár, *n.* Tære. 116.
 taumalag, *n.* Styrelse, Regimenter, 6²⁰. (taumr, *m.* Tömmec.)
 temprá (að) temperere, moderere. 6. 43.
 tendra (að) tænde, antænde. tendrat ljós. 55.
 tengðalið, *n.* Beslægtede. 45.
 tenn = teunn, *Pl. af* tönn, *f.* Tand. 3.
 tentr, som har Tænder. 173.
 teppa (pt) stoppe, t. einum stig. 20¹⁰.
 tigl, *n.* Teglsten. 29²⁷.
 tiglveggr, *m.* Teglstensmur. 86.
 tignarbragð, *n.* værdigt Ydre, Udseende = reverentia. 70.
 tilbrigði, *n. pl.* Herkomst, det man har at slægte paa, (hánum bregðr til). 153.
 tilfýsi, *f.* Tilskyndelse. 115.
 tilkváma, *f.* Ankomst. 85.
 tilsetning, *f.* Foranstaltning. 104.
 tilsettr, bestemt, t. tími. 119.
 tilstundan, *f.* Stræben. 114.
 tiltekja, *f.* Foretagende. 157.
 tilverki, *m.* Fortjeneste. 38²².
 tíma (d) hände; tímaz, gaa godt, lykkes, gaa fra Haanden. 122. 126.
 tímaleysi, *n.* Ulykke, Modgang. 57.
 tími, *m.* Lykke, Medgang. 59.
 tíræðr, som bestaar af tí, regnes efter tí, hundræð tírætt (*d. e.* 100) *mods. h.* tólfætt (*d. e.* 120.) 117.
 tjóa (að) gayne, hjelpe, 5. 78.
 tjörn, *f.* et lidet Vand, Tjern. 167. 171.
 tól, *n.* Redskab, Instrument. 11. 90.
 tómsund, *f.* Fritid; Leilighed, 24¹¹.
 torbreytligr, vanskelig at faa Bugt med. 70.
 torfæriligr, vanskelig at befære. 54.
 törfærir, *f. pl.* ufremkommelige Veie. 20⁹.

torleiði, *n.* slem Vei. 50.
torsóttligr, vanskelig at ud-
føre. 89.
torsótttr, vanskelig at söge,
vanskelig at komme hen til
eller frem paa. 50.
tortryggva (*gð*) ikke stole,
trö paa, *m. Acc.* 58.
torveldr, vanskelig. 45.
trautt, vanskeligen, med Nöd
og neppe. 36.
tregr, doven, dansk. 105.
trétopp, *m.* Trætop. 174.
tungl, *n.* Maanen. 105.
turn, *m.* Taarn. 63.
turna einu um, vende op
ned paa, kuldaste, 22²⁹. 42⁹.
tvifaldr, dobbelt. 81.
tvítýngðr, tvetunget. 4.
tvoro, at tvoro = at voro
= at hvoro = at hváru,
9²¹. 30⁹. 137²⁷. alligevel. (af
hvárr, hver af to, *alts. eg.* i
hvert af de to Tilfælde.)
tögr = togr, tigr, *m.* Antal
af Ti. 109¹⁴.
úáran, *n.* Uaar. 41³².
údæmi, *n.* exempellös Ting, fæl
Begivenhed. 11⁴.
úcinörð, *f.* Falskhed, Mangel
paa Oprigtighed. 153.
úeirinn, uskaansom, 4, (eira
skaane, spare, *m. Dat.*)
úfarir, *f. pl.* Uheld. 55.
úförr, ufremkommelig. 51;
udygtig til at færdes. 61.

úföruvegr, *m.* ufremkomme-
lig Vei. 51.
úfrægð, *f.* Skam. 27.
ugla, *f.* Ugle. 169.
úgrýnni, *f. ell. n.* uhyre
Mængde. 19; fyrirsakir ógrýnni
sjár, 122²⁹. af úgrýnni sjár því
er, 87.
úkvæði (-a) maallös, verða
ú. við, 108.
úlatliga, flinkt, dygtigen
(latr). 33¹⁹.
úlfaldi, *m.* Kamel. 21.
úlifismaðr, *m.* Ugjernings-
mand, som har fortjent Döden.
124.
ull, *f.* Uld. 166. ullarreyfi,
n. Skind med Ulden paa. 172.
úmætr, uden Værd, som in-
gen Pris kan sættes paa. 128.
úmegna (*d*) *impers. m. Acc.*
blive almægtig. 147.
úmerkr, som man ikke fæster
nogen Lid til. 71.
úminnigr, som glemmer, ikke
erindrer. 71.
umlíðinn, forbigangen, fore-
gaaende. 6.
umstilli, *n.* Foranstaltning.
156.
undankváma, *f.* det at komme
bort, derfra. 138.
undir, *præp.* under; láta sér
meira þykkja u. um frægð en
um langlífi, 137, lade sig være
mer magtpaaliggende, lægge

mere Vægt paa Æren end et
langt Liv, 151; leita ráðs u.
einn, söge Raad hos, 68.
undirhyggja, *f.* Underfundig-
hed. 71.
upphæð, *f.* Høide. 51.
upphafsmadr, *m.* Ophavs-
mand. 123.
uppi, vera u. leve, være til.
115.
upplost, *n.* Opspind, Løgn,
118. (af *Talem.* ljösta einu
upp, opdigte. *s. Fagrskinna*
S. 172.)
upprás, *f.* Opgang; i sólar
upprás, 19¹.
uppspretta, *f.* Kilde. 11.
124.
úræð, *n.* taabelig Raad eller
Beslutning, 27; Udaad. 124.
uruggr = öruggr. 61. 74.
úsigr, *m.* Tab, Nederlag. 55.
úskelfr, uforfærdet. 28.
úsköp, *n. pl.* ublid, haard
Skjebne. 129.
úspakligr, urolig, ufreds-
melig. 13.
úsparr, som ikke spares paa,
overflødig. 87.
ústöðugr, ustadig. 12¹.
úsýnn, useet; tvívlom. 149.
útal, *n.* utallig Mængde. 41⁶.
útalligr, utallig. 19⁴.
úthaf, *m.* Oceanet, Verdens-
havet. 117.
úthálfa, *f.* Udkant. 83.
útlagðr = útlagr, fredlös,
landsforvist. 96.
útlagi, *m.* en Fredlös, For-
vist. 154.
útlendr, udenlandsk. 13²⁹.
útvegr, *m.* Udvei. 96.
úvígr, udygtig til Kamp. 39¹³.
úvígligr, ukrigersk. 33-34.
úpakknæmr, utaknemmelig.
36.
úþrífinn, upaapasselig, lum-
pen. 100. 106.
vaða (óð) gaa, skride, vaða
fram. 5.
váði, *m.* Fare, Skade. 166.
vægð, *f.* Skaansel. vægðar-
lauss, skaansellös, 18.
vættir, vættar, *pl.* vættir, *f.*
Væsen, 132; ekki vætta, ikke
et Væsen, ingen. 7⁵.
vág, *f.* Vægtskaal, Vægt. 46.
vagn, *m.* Vogn.
vakta (að) vogte, tage i Agt.
v. sik fyrir. 171.
val, *n.* Valg, Udvalg; drengja-
val. 8²⁰.
val = vel. 2⁹.
vald, *n.* Magt; *pl.* völd: ken-
na einum völd af, beskyldte
for, sige at En er Aarsag i.
23²².
valdr eins, skyldiginøget. 130.
vålk, *n.* Omtumlen, Strabad-
ser. 105.
vallgróinn, græsbevøxet, 28.
(völfr).

valslöngva, *f.* Blide, Kaste-maskine. 36. 47.
 valtr, vólt, valt, ustadig, om-skiftelig. 36¹¹.
 vanafla, svag, afmægtig.
 vanfærr, udygtig, ude af Stand til. 158.
 vang, *m.* Kind. 37²⁴.
 vanmegna (að) betage Kraft og Styrke. 6.
 vansi, *m.* Skade. 138.
 vanstilli, *n.* Umaadelighed, Tøilesløshed. 45.
 vanvirðing, *f.* Ringægt. 58. 152.
 vanvizka, *f.* Vankundighed. 115.
 vápnabrák, *n.* Vaabenbrag. 20.
 vápnagangr, *m. d. s.* 76.
 vara (ð) *impers. m. Acc. ane*, formode; þat er fæsta myndi vara, hvad de færreste kunde ane. 146.
 varhugi, *m.* Varsomhed; gjalda v. við, tage sigi Vare. 154.
 varkunnarleysi, *n.* Uskaansomhed. 95.
 værligr, vaarligr, som hörer til Foraaret; hennar skaplyndi (*Dat.*) er værligt veðr vísara, Foraarsveiret er paalideligere end hendes Sind. 95.
 varna (að) einum eins, nægte, forbyde En noget. 129.
 varnarlauss, forsvarslös. 84.
 vart, knapt, neppe. 122.
 vápnfimi, *f.* Vaabenfærdighed. 4. 8.
 vatn, *n.* hann fær eigi haldit vatni, kan ikke holde sine Taarer tilbage. 115.
 vatnfall, *n.* Vandmasse. 136.
 vatnleysi, *n.* Vandmangel. 173.
 vaxinn, voxen; beskaffen. 169.
 vaxtsamr, grødefuld. 41³².
 vöbrandr, *m.* Fakkell, 41.
s. Ann. Pag. 41¹⁹.
 veðsetja (-setta) pantsætte. 105.
 vefja (valða) vikle, vikle om. 43.
 vefr, vefjar, *pl. vefir, m.* Væv; vævede Stoffer, Tøier. 85. 123.
 veggirni, *f.* Ærgjærrighed. 145.
 vei, *Interj.* ve; vei verði þeim. 61.
 veita (tt) lede Vand; veita sjáinn i gegnum háva hálssa. 93.
 vél, *f.* Kunst, 19¹³; Svig, Bedrag. 156.
 véla (tt) svige, bedrage. 126.
 vella (vall) syde, koge, 51; mylre. 167.
 velta (valt) vælte; v. i, styrte i. 95.
 verða, hánum varð eigi at því kaup, 7¹³, det blev ikke

noget af den Spekulation (*eg. Kjöb*) for ham.
 verðr, værd, værdig; hánum þótti mikils um (*nl. Gravindskriften*) vert, 14²², han satte megen Pris paa den.
 verka (að) arbeide, virke, urette; þat er hann hefir til verkat, 106, 116, hvad han har arbeidet for, hvad han fortjener for sit Arbeide.
 verkakaup, *n.* Betaling for Arbeide. 63. *ellers* verkkaup.
 verkfæri, *n. pl.* Arbeidsredskaber. 52.
 versa (að) versificere, behandle poetisk. 30³⁰.
 vesöld, -aldar, *f.* Elendighed. 95.
 viðfarar, *f. pl.* Behandling. 57.
 viðförull, som farer viden om. 11³⁰.
 viðlendr, som har udstrakte Lande. 17.
 viðr, *m.* Skov; sól gengr til viðar, 51, gaar ned.
 viðrborði, *m.* Fare; láta einn vera á viðrborða, lade En staa i Stikken. 128.
 viðrnám, *n.* Modstand. 11¹⁰.
 viðtaka, *f.* Modtagelse; goðr viðtakna, god, villig til at tage imod. 79.
 vígvöllr, *m.* Kampmark, kampplads. 43.
 víkingr, *m.* en Viking, Røver. 98.
 vikja (veik) vige; *trans.* böie, före tilside, *m. Dat.* 55.
 vil, *n.* segja eitt i vil einum, til Behag for, for at indsmigre sig hos. 30²³.
 vild, *f.* Gunst, Velvilje. 9.
 vildarlið, *n.* Fortrolige, 13¹⁸, hvad man nu kunde kalde Stab.
 villa (tt) forvilde. 87.
 villigöltr, -galtar, *m.* Vildsvin. 53.
 vilnaðr, *m.* Gunst, Behagelighed. 57.
 vina, *f.* Veninde. 92.
 vindæðar, *f. pl.* Porerne. 22²⁸.
 vindr, *m.* Luft; v. gengr ór filnum, Elefanten opgiver Aanden. 144.
 virðiligr, hæderlig. 113.
 virkt, *f.* Hæder, Ære. virkta vel, særdeles vel. 47².
 virkuliga, omhyggeligen. 7².
 vit, *n.* Besøg; á vit eins: nema þeir riði skjótt á vit sín, med mindre de strax gjorde ham sin Opvartning. 10².
 vita (veit, vísra) vende imod (om en Retning); ef öðruvís veit við, 106, hvis det peger andensteds hen, forholder sig anderledes.
 vísislaust, ustraffet. 62.
 vitueskja, *f.* Underretning. 88.

vitran, *f.* Aabenbaring. 16°.
 vitraz (að) aabenbare sig. 16¹¹.
 vizka, *f.* Forstand, Kløgt. 43.
 völdi = olli, *Præt. af valda*. 52.
 von = vän. 56.
 vöndr, *gen. vandar, m. Vaand*, Stok. 59.
 vörn, *f.* Forsvar; til varnar, til Forsvar. 46.
 vörr, *pl. varrar, f. Læbe*. 94.
 yfirbragð, *n.* Ansigt; gera þat y. á, foregive at, anstille sig som om. 102.
 yfirför, *f.* Reisen over; þar sem landit er betra yfirfarar. 92.
 yfirkomin, overvunden. 90.
 ýkja, *f.* Overdrivelse. 22¹.
 ýla (d) hyle. 31. ýling, *f.* Hylen.
 ymr, *m.* Susen, Surr. 124.
 ynniligr, yndig, elskelig. 155.
 ýrinn = ærinn, tilstrækkelig.
 ýskja (skt) ønske, = æskja. 33²⁷.
 yxn, *m. pl. Öxne, yxnaflokkur, m.* 37.
 þagt = þagat *Partic. af þegja*, tie.
 þannug = þann veg, den Vei, derhen, 20°; saaledes, paa den Maade, 16. *ogs. skrevet þannoc, þannok.* 51.

þekja (þakta) bedække. 85.
 þengat = þangat, did. 14°.
 þess, *gen. af þat, saaledes.* 70¹.
 þeygi, 19², = þó eigi, dog ikke.
 þeyta (tt) blæse, *p. lúðra sína*, blæse i. 35°. (*eg. lade þjóta*).
 þiðna (að) *v. n.* smelte. 155.
 þingheimr, *m.* samtlige Tilstedeværende paa et Thing. 156.
 þjapel, *n.* Krands. 70; *skrevet* ciapel 42²², *jef. Anm.*
 þjóðsýnlig, 12²³, aabenbar, synlig for alle (*þjóð herforstærkende*), *overf. fra Synet paa Hørelsen*: stærkt, forførdelig: *p. ákall = geysligt á. (omtrent analogt lat. in conditus, eg. ikke skjult: in conditum et truce sustulere clamorem Curtius.)*
 þjófligr, hvad der hører til en Tyv, anstaar en saadan. 69.
 þjokkr = þykkur; þjampjokkvar, lige tætte. 109.
 þjónn, *m.* en Tjener. 71.
 þoran, *f.* Dristighed. 15³².
 þorna (að) tørre, tørres. 95.
 þorparaligr, tølperagtig. 119.
 þorri, *m.* Mængde, i *Forbind. med mikill, mestr.* 28¹.
 þorsti, *m.* Tørst. 51.

þræta (tt) til, stræbe efter, anstrænge sig for. 69.
 þræleikr, *m.* Stivsind, Ubøielighed, 119.
 þrár, vedholdende, traar; biðja þrátt, både vedholdende. 150.
 þrautarlaust, uden Besvær, let. 159.
 þrif, *n. pl.* Lykke, Velgaaende. 103.
 þrifa (að) gribe, tage fat i. 81. = þrifa (þreif).
 þrifaz (þreifz) triyes. 42¹.
 þrikvislaðr, tregrenet (kvist, *f.* Forgrening). 168.
 þrota (að) mangle, ikke forslaa, ikke strække til; *impers. m. Acc. ráðin þrotar fyrir hánum.* 105.
 þrútna (að) svulme, hovne op. 10°.
 þröngbrjóstaðr, trangbrystet, snæverhjetet. 151.
 þrönglendi, *n.* trangt Terrain. 68.
 þrönglendr, som har et trangt Terrain, 32¹⁸. *mods. rúmlendr.*
 þröngur, þröng, þröngt, *pl. þröngvir, -var, trang.* 20.
 þröngva (ngð) trænge sammen, 53; *Þræs. þröngur*, 33¹⁰. 41¹⁵; *alm. þröngvir.*
 þúfa, *f.* Tue; opt veltr lúla þúfa miklu hlasi, 132.
 þungfærr, som har vanskeligt for at fare, færdes. 122.
 þurftugr, trængende. 4.
 þykkur, tyk, tæt. 36.
 þykt, *f.* Tykkelse. 35¹¹.
 þyrma (d) spare, skaane, *m. Dat.* 83.
 þyrnafullr, fuld af Torne, Tidsler. 52. (*þyrnir, m.*)
 þörf, *f.* hvad der behöves, er tilstrækkeligt; vinnaþörf, være tilstrækkelig. 34²⁴.
 ökla, *pl. öklu, n. Ankel*; Fodstykke paa en Söile. 116.
 ölbogabót, *f.* Albueleden. 40²⁵.
 ölbogi, *m.* Albue. 24.
 öldungr, *m.* Olding. 8°.
 ömbuna (að) gjengjælde. 159. ö. einum einu.
 önd, *f.* Aand, Sjæl. 52.
 öreigi, *m.* en Fattig, som intet eier. 5²⁰.
 örendi, *n.* Tale, 10⁸; Erende, Udfald af et Erende. 148.
 örendr, död, livlös. 38²⁸.
 örlagsþráðr, *m.* Skjebnens Traad. 79. 141.
 örlyndr, gavmild. 5.
 örmul, *n. pl.* Levninger, Ruder. 93.
 örskot, *n.* Pileskud. 13°.
 örskot, som man ikke kan haabe, rente. 22³¹.
 örskotia (nt) mistvivle om, ikke rent. 53.
 örvanæfir, *m.* Pilekogger. 121. (*örvanæfir*?)

örvasi (a) skröbelig, affældig. örvilnaz (að) fortvivle over,
78. 162. mistvivle om. 110.

Rettelser.

31¹⁵, 39⁶ áras *l.* á ras; 32²⁸ oe *l.* oe; 42³¹ nytsalmegr *l.* nyt-samlegr; 142¹ seinna *l.* seinna; 215a stara (að) *l.* stara (ð).

Tillæg til Anmærkningerne.

139¹³ en A. k. q. s. e. a. h. s. þó at nockot drecke á fyrir honom, han opgiver ikke Haabet om Seieren, skjönt det gaar ham noget imod. Drekka á, *eg.* drikke til, klinke med, propinare, bruges ogsaa om Bølgerne, naar de skvulpe op imod og styrte over Fartöiet, saal. Verset i Friðþjófs Saga (Fornald. Sögur II., 75 og 492).

Mjök drekkir á mik;
mær mun klökkva,
ef ek skal sökkva
í svana brekku

d. e. stærkt drikker Havet mig til (heftigt slaar Søen ind over mig); Pigen vil jamre sig, hvis jeg skal synke i de bratte Bølger (*eg.* Svanernes Bakke). Heraf ogsaa det i Kongespeilet (Pag. 53; *Eldr. Udg.* Pag. 231) forekommende ádrykkir, Styrtesöer. Udtrykket i nærværende Saga maa altsaa forstaaes metaphorisk, Bølgernes Slag overført paa Skjebnens.

Tillæg til Ordregisteret.

ægja (gð) indig. Dat. Anm. 110⁶.

